

Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu

PROGRAM DZIAŁALNOŚCI
WIELKOPOLSKIEGO OŚRODKA DORADZTWA
ROLNICZEGO W POZNANIU
NA 2013 R.

Dyrektor WODR w Poznaniu

Dr inż. Ryszard Jaworski

Poznań, 2012 r.

Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu

ul. Sieradzka 29, 60-163 Poznań

tel. 61 868 52 72, 61 863 04 11

fax. 61 868 56 60

www.wodr.poznan.pl

wodr@wodr.poznan.pl

Dyrektor: Ryszard Jaworski

Z-ca dyrektora: Izabela Mroczek

Z-ca dyrektora: Wiesława Nowak

Spis treści

Wstęp.....	4
1. Organizacja Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Poznaniu.....	6
2. Działalność Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Poznaniu	8
2.1. Zadania Działów Merytorycznych WODR w Poznaniu	10
2.2. Zadania Zespołów Doradczych w powiatach.....	45
2.3. Udział WODR w Poznaniu w szacowaniu szkód w gospodarstwach rolnych spowodowanych niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi.....	80
2.4. Działalność informacyjna – wydawnicza	81
2.5. Platforma internetowa	84
2.6. Doświadczalnictwo.....	85
2.7. Lokalne Grupy Dyskusyjne	87
2.8. Sieć Gospodarstw Demonstracyjnych.....	88
2.9. Imprezy masowe.....	90
3. Potrzeby doradcze rolników oraz mieszkańców obszarów wiejskich.....	92
3.1. Badanie potrzeb doradczych.....	92
3.2. Porady indywidualne	92
3.3. Ankiety badawcze	93
3.4. Konsultacje z rolnikami.....	93
4. Metody doradcze w liczbach	94
5. Współpraca z organizacjami i instytucjami działającymi na rzecz obszarów wiejskich i rolnictwa.....	217
6. Wykaz skrótów	225
Załącznik 1	226

Wstęp

Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu (WODR) jest samorządową wojewódzką osobą prawną, prowadzącą doradztwo rolnicze na obszarze województwa wielkopolskiego. Działa na podstawie ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz. U. nr 251, poz. 2507 ze zm.) oraz statutu nadawanego przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego stanowiącego załącznik do uchwały Nr VIII/135/11 Sejmiku z dnia 27 czerwca 2011 roku. Szczegółową strukturę organizacyjną Ośrodka Doradztwa określa Regulamin Organizacyjny Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Poznaniu stanowiący załącznik do uchwały Nr VIII/135/11 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 czerwca 2011 roku.

Działalność WODR w Poznaniu obejmuje realizację zleceń administracji rządowej, w tym zadań wynikających z obowiązującego prawa, jak również zadań będących konsekwencją zawartych umów i powziętych zobowiązań oraz realizację bieżących potrzeb rolników i mieszkańców obszarów wiejskich.. Ustawa o jednostkach doradztwa rolniczego stanowi, że jednostki doradztwa rolniczego realizują działania w zakresie rolnictwa, rozwoju wsi, rynków rolnych oraz wiejskiego gospodarstwa domowego, mające na celu poprawę poziomu dochodów rolniczych oraz podnoszenie konkurencyjności rynkowej gospodarstw rolnych, wspieranie zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich a także podnoszenie kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

W działaniach Ośrodka realizowane zadania wynikają z:

- potrzeb mieszkańców wsi i producentów określonych wspólnie z rolnikami i organizacjami rolników,*
- realizacji Wspólnej Polityki Rolnej ze szczególnym uwzględnieniem Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007–2013 oraz Minimalnych Wymagań Wzajemnej Zgodności dla Gospodarstw Rolnych (cross compliance),*
- uwarunkowań i przyjętej do realizacji w województwie wielkopolskim Strategii Rozwoju Wsi i Rolnictwa,*
- realizacji makroekonomicznej polityki Państwa,*
- priorytetów własnych – wynikających z polityki WODR w Poznaniu na rzecz własnego rozwoju.*

Program działalności WODR w Poznaniu powstał w oparciu o programy działalności Zespołów Doradczych w powiatach, programy Działów Merytorycznych oraz Centrum Edukacyjno-Wystawowego w Marszewie, Centrum Wystawowo-Szkoleniowego w Sielinku i Centrum Wystawowo-Edukacyjnego w Gołaszynie. Wypracowywany został wspólnie z Radą Społeczną Doradztwa Rolniczego, organem opiniodawczo-doradczym Dyrektora Ośrodka, w skład której wchodzi przedstawiciele środowiska rolniczego (samorząd rolniczy, związki zawodowe rolników), administracji rządowej, administracji samorządowej, nauki i szkół rolniczych oraz po konsultacjach z samorządem rolniczym – Wielkopolską Izbą Rolniczą.

1. Organizacja Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Poznaniu

Organizacja Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego wynika z Regulaminu Organizacyjnego Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Poznaniu.

Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu kierowany jest przez Dyrektora przy pomocy dwóch Zastępców Dyrektora, Głównego Księgowego oraz Kierowników Komórek Organizacyjnych.

W skład WODR w Poznaniu wchodzi następujące komórki organizacyjne:

1. Dział Systemów Produkcji Rolnej, Standardów Jakościowych i Doświadczalnictwa
2. Dział Ekologii i Ochrony Środowiska
3. Dział Rozwoju Obszarów Wiejskich, Przedsiębiorczości i Agroturystyki
4. Dział Ekonomiki
5. Dział Metodyki Doradztwa
6. Dział Promocji i Wydawnictw
7. Dział Administracyjno-Gospodarczy
8. Dział Zastosowań Teleinformatyki
9. Dział Projektów i Zadań Komercyjnych
10. Dział Księgowości
11. Dział Kadr i Organizacji Pracy
12. Stanowisko do Spraw Obsługi Prawnej
13. Stanowisko do Spraw Bezpieczeństwa i Higieny Pracy
14. Stanowisko do Spraw Zarządzania Jakością
15. Stanowisko do Spraw Kontroli
16. Zespoły Doradcze w powiatach
17. Centrum Wystawowo – Szkoleniowe w Sielinku
18. Centrum Edukacyjno – Wystawowe w Marszewie
19. Centrum Wystawowo-Edukacyjne w Gołaszynie

KADRA KIEROWNICZA, DZIAŁY MERYTORYCZNE WODR W POZNANIU

Analiza aktualnej sytuacji wynikającej z makroekonomicznej polityki rolnej i obszarów wiejskich stanowi podstawę zarządzania Wielkopolskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Poznaniu. Podstawowe cele Ośrodka i zadania realizowane przez pracowników WODR w Poznaniu wyznaczają Działy Merytoryczne WODR w Poznaniu.

Zadaniem WODR w Poznaniu jest bieżąca analiza sytuacji w obszarze ekonomicznym, organizacyjnym i technologicznym funkcjonowania gospodarstw rolnych z uwzględnieniem wymaganych standardów jakościowych, ochrony środowiska i krajobrazu oraz obowiązujących krajowych i unijnych uregulowań prawnych. Pracownicy Działów Merytorycznych są odpowiedzialni za doradztwo specjalistyczne oraz przekazywanie wiedzy z obszaru naukowego do praktyki rolniczej.

WODR w Poznaniu współpracuje z administracją samorządową i rządową, samorządem rolniczym, organizacjami i jednostkami działającymi na rzecz obszarów wiejskich i rolnictwa oraz z organizacjami doradczymi.

Do głównych zadań kadry kierowniczej należy koordynacja prac związanych z planowaniem i sprawozdawczością działalności Ośrodka.

ZESPOŁY DORADCZE W POWIATACH

Realizacja podstawowych zadań statutowych, polegających na prowadzeniu szkoleń, pokazów i demonstracji, udzielaniu bezpośredniego doradztwa rolnikom i mieszkańcom obszarów wiejskich oraz wykonywaniu określonych zadań w obszarze przyznawanej pomocy finansowej z funduszy Unii Europejskiej lub funduszy krajowych jest głównym zadaniem pracowników Zespołów Doradczych w powiatach. Pracownicy Zespołów Doradczych w powiatach bezpośrednio współpracują z organizacjami i jednostkami działającymi na rzecz wsi i rolnictwa w powiatach.

Zespoły Doradcze wraz z Centrum Wystawowo-Szkoleniowym w Sielinku, Centrum Edukacyjno-Wystawowym w Marszewie oraz Centrum Wystawowo-Edukacyjnym w Gołaszynie są głównymi organizatorami imprez promocyjno-wystawienniczych przeznaczonych dla mieszkańców wsi i producentów rolnych.

W Zespołach Doradczych zostały wyznaczone osoby, które od 2012 r. zajmują stanowiska doradców o specjalnościach w obszarach związanych z technologią produkcji, rozwojem

obszarów wiejskich ekonomiką oraz ekologią. Osoby te współpracują z pracownikami Działów Merytorycznych i realizują zadania na określonym rejonie województwa.

2. Działalność Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Poznaniu

Zadaniem Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Poznaniu jest prowadzenie doradztwa rolniczego, które obejmuje działania w obszarze rolnictwa, rozwoju obszarów wiejskich, rynku rolnego oraz wiejskiego gospodarstwa domowego. Celem realizowanych działań jest poprawa poziomu dochodów rolniczych oraz podnoszenie konkurencyjności rynkowej gospodarstw rolnych. Ośrodek Doradztwa przyczynia się do podniesienia kwalifikacji zawodowych rolników oraz mieszkańców obszarów wiejskich.

Działalność statutowa Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Poznaniu jest realizowana poprzez zadania:

- informacyjne (artykuły w czasopiśmie i na stronie internetowej, opracowania i in.),
- kształceniowe i upowszechnieniowe, np. wykłady, seminaria, wyjazdy studyjne, pokazy, demonstracje, targi rolnicze,
- doradcze (np. Lokalne Grupy Dyskusyjne),
- związane z inną działalnością niekomercyjną, w tym zleconych przez organy administracji,
- promocyjne na rzecz własnej jednostki doradczej,
- związane z podnoszeniem kwalifikacji zawodowych pracowników Ośrodka.

Zgodnie z Ustawą z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego działania Ośrodka obejmują usługi płatne przez rolników oraz mieszkańców obszarów wiejskich. Działania te to między innymi:

- działalność kształceniowa (np. odpłatne kursy i szkolenia),
- działalność doradcza komercyjna (np. biznesplany),
- inna działalność komercyjna (analizy laboratoryjne, usługi hotelarskie, wydawnicze, doświadczałnictwo i in.).

Strategia „Europa 2020”

W kontekście kryzysu gospodarczego i jego negatywnego wpływu na finanse publiczne Unia Europejska przyjęła Strategię „Europa 2020”.

W komunikacie Komisji Europejskiej „Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu” zawarto 3 powiązane ze sobą cele działań (priorytety):

- rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji,
- zrównoważony rozwój gospodarki korzystającej z zasobów naturalnych, gospodarki przyjaznej środowisku i konkurencyjnej,
- wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

W celu lepszego dostosowania do strategii „Europa 2020”, zwłaszcza pod względem efektywności wykorzystania zasobów, coraz istotniejsze będzie zwiększenie wydajności rolnictwa przez wykorzystanie badań, transferu wiedzy i wspieranie współpracy oraz innowacyjności. Wspieranie innowacyjności ma być dokonane za pośrednictwem europejskiego partnerstwa innowacyjnego na rzecz wydajnego i zrównoważonego rolnictwa.

Europejskie partnerstwo innowacyjne będzie obejmowało wiele etapów: od podstawowego procesu badawczego i upowszechniania wyników badań po opracowanie produktów i technik oraz ich wprowadzenie do procesu produkcyjnego. Ważną rolę odegrają też procesy certyfikacji potwierdzające zwiększoną wartość dodaną produktów będących przedmiotem badań.

W celu przenoszenia innowacji do praktyki rolniczej partnerstwo wykorzysta szereg istniejących obszarów polityki, w szczególności politykę rozwoju obszarów wiejskich w ramach WPR i politykę Unii w zakresie badań i innowacji.

Realizacja partnerstwa innowacyjnego (komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie europejskiego partnerstwa innowacyjnego na rzecz wydajnego i zrównoważonego rolnictwa, 29.02.2012 r.) będzie prowadzona przez grupy operacyjne, będące kluczowymi podmiotami wykonawczymi, składającymi się na przykład z rolników, naukowców, doradców, organizacji pozarządowych lub przedsiębiorstw.

Wśród priorytetowych obszarów badań i innowacji mają się znaleźć działania związane m.in. z:

- większą wydajnością produkcji i bardziej efektywnym gospodarowaniem zasobami w rolnictwie,
- rozwiązaniami wspierającymi gospodarkę ekologiczną i różnorodnością biologiczną,
- zapewnieniem wysokiej jakości żywności i bezpieczeństwa biologicznego.

2.1. Zadania Działów Merytorycznych WODR w Poznaniu

W 2013 roku pracownicy Działów Merytorycznych WODR w Poznaniu będą realizować zadania w ramach działalności doradczej, kształceniowej, informacyjnej, upowszechnieniowej z wykorzystaniem następujących metod doradczych: wykład specjalisty, pokaz, demonstracja, wyjazd studyjny, konkurs upowszechnieniowy, seminarium, konferencja, Lokalna Grupa Dyskusyjna, targi rolnicze i działanie ekonomiczne.

Realizacja pokazów i demonstracji planowana jest w Gospodarstwach Demonstracyjnych należących do sieci organizowanej przez WODR w Poznaniu, w tym również w Centrach: Wystawowo-Szkoleniowym w Sielinku, Edukacyjno-Wystawowym w Marszewie i Wystawowo-Edukacyjnym w Gołaszynie.

Zadania Działów Merytorycznych skupią się wokół wyznaczonych priorytetów wojewódzkich. Zostały one określone przez Działy Merytoryczne zgodnie z głównymi obszarami doradztwa rolniczego, z uwzględnieniem potrzeb doradczych rolników oraz mieszkańców obszarów wiejskich, analizy Wspólnej Polityki Rolnej, bieżącej polityki Państwa, uwarunkowań i przyjętych do realizacji strategii rozwoju wsi i rolnictwa województwa wielkopolskiego oraz na podstawie obserwacji pracowników WODR i uzyskanych wyników w wyniku realizacji zadań w bieżącym roku.

Realizowane przez Działy Merytoryczne priorytety:

2.1.1. DZIAŁ SYSTEMÓW PRODUKCJI ROLNEJ, STANDARDÓW JAKOŚCIOWYCH I DOŚWIADCZALNICTWA

1. *Poprawa jakości i opłacalności produkcji żywca wieprzowego*

Rok 2012 charakteryzowała dynamika zmian na rynku produkcji żywca, przetwórstwa i obrotu mięsem wieprzowym w Polsce. W Wielkopolsce w końcu marca 2012 roku pogłowie trzody chlewnej wynosiło 3763,6 tys. sztuk i było o 237,5 tys. sztuk (o 5,9%) mniejsze od stanu notowanego w analogicznym okresie 2011 r. Stado loch na chów w porównaniu z marcem 2011 roku zmniejszyło się o 9,6 tys. sztuk (o 3,0%) do poziomu 311,9 tys. sztuk, w tym pogłowie loch prośnych wzrosło o 5,9 tys. sztuk (o 2,8%) do 218,5 tys. sztuk. Na koniec marca 2012 roku pogłowie trzody chlewnej w Polsce wynosiło 11 480,9 tys. sztuk i było o 1 619,3 tys. sztuk (o 12,4%) mniejsze niż w analogicznym okresie 2011 roku.

W porównaniu ze strukturą pogłowia trzody, odnotowaną w marcu 2011 roku, zmniejszył się udział prosiąt (o 1,0 p.proc.) i warchlaków (o 6,3 p.proc.), natomiast zwiększył się udział trzody chlewnej na ubój o wadze 50 kg i więcej (o 7,0 p.proc.) i nieznacznie trzody chlewnej na chów o wadze 50 kg i więcej (o 0,3 p.proc.), w tym loch na chów (o 0,5 p.proc.).

Stan pogłowia trzody chlewnej w końcu marca 2012 roku wskazuje na utrzymanie się spadku liczby świń ogółem. Pogłowie trzody chlewnej ogółem w końcu marca, lipca i listopada 2011 roku spadło w skali roku, odpowiednio: o 5,1%, 5,4% i 6,4%, natomiast w końcu marca 2012 roku zarejestrowano roczny spadek pogłowia trzody chlewnej o 5,9%.

Spadek pogłowia świń w skali roku jest efektem niekorzystnych uwarunkowań ekonomicznych produkcji żywca wieprzowego występujących w 2011 roku. Skala wzrostu cen skupu żywca wieprzowego nie rekompensowała znaczącego wzrostu cen ziemiopłodów paszowych. W 2011 roku przeciętna cena skupu 1 kg żywca wieprzowego wynosiła 4,53 zł/kg i była o 17,7% wyższa od rejestrowanej w 2010 roku.

Przeciętne ceny skupu zbóż podstawowych w ciągu 2011 roku zwiększyły się o 47,9%, a ceny targowiskowe zbóż wzrosły o 60,4%. Sytuacja ekonomiczna dla chowu świń poprawiła się nieco w I kwartale 2012 roku. W okresie styczeń - marzec ceny skupu żywca wieprzowego wzrosły w skali roku o 33,8%, natomiast ceny zbóż w skupie spadły w tym czasie o 6,1%, a na targowiskach zwiększyły się o 6,8%. W marcu 2012 roku za 1 kg skupionego żywca wieprzowego rolnicy otrzymali 5,16 zł wobec 4,24 zł przed rokiem (wzrost o 21,6%). W marcu

2012 roku cena skupu 1 kg żywca wieprzowego równoważyła wartościowo 5,9 kg żyta (według cen targowiskowych), podczas gdy w marcu ub. roku – 5,1 kg. Obecnie można zaobserwować wzrost cen skupu przy poprawiającym się stosunku żywiec-zboża, co daje nadzieję poprawy opłacalności i odwrócenia niekorzystnego trendu w chowie i hodowli świń w Polsce. Szansą na przetrwanie i rozwój rodzimej produkcji i przetwórstwa mięsa jest produkcja wyrobów mięsnych wysokiej jakości. Potwierdzają to badania zmieniających się preferencji konsumenckich. Coraz częściej szukamy wyrobów niepospolitych o wyższych walorach smakowych. Produkty te są oczywiście droższe i zwiększenie ich produkcji uzależnione jest od zasobności polskiego konsumenta.

W poprzednich latach realizacji tematu zostały określone takie mierniki rezultatu jak: dobowe przyrosty masy ciała tuczników, zużycie mieszanki pełnoporcjowej na 1kg przyrostu masy ciała i koszt paszy na przyrost 1kg masy ciała. Osiągane obecnie rezultaty są już na zadawalającym poziomie. Znacznie większe problemy mają producenci żywca wieprzowego z płodnością i plennością loch, co stanowi drugi najważniejszy czynnik decydujący o całkowitych kosztach produkcji. Stąd wybór pozostałych mierników rezultatu: liczba prosiąt odchowanych z jednego miotu, średnia masa ciała prosiąt w 21 dniu odchovu, średnia masa ciała prosiąt w dniu odsadzenia. Głównymi czynnikami wymagającymi poprawy w tym zakresie jest nadal: przestrzeganie zasad profilaktyki weterynaryjnej i bioasekuracji oraz nabycie większej wiedzy technologicznej na temat utrzymania stada podstawowego świń.

Celem zadania, kontynuowanego w 2013 roku, jest promowanie produkcji wieprzowiny pod kątem poprawy opłacalności, cech jakościowych i prozdrowotnych (dietetycznych), poprzez zastosowanie odpowiednich wariantów ras w krzyżowaniu towarowym oraz zastosowanie odpowiedniego żywienia trzody chlewnej. Będzie to możliwe dzięki zaangażowaniu i współpracy, grup producentów trzody chlewnej, instytucji hodowlanych, wytwórni pasz, zakładów mięsnych i doradców rolnych.

2. Optymalizacja produkcji mleka i wołowiny z uwzględnieniem ochrony środowiska i spełnienia zasad wzajemnej zgodności

Celem priorytetu jest poprawa efektywności produkcji mleka i wołowiny poprzez obniżenie jej kosztów i poprawę jakości produktów.

Produkcja mleka i żywca wołowego wysokiej jakości wymaga specjalistycznej wiedzy. Produkcja mleka w Polsce jest bardzo ważną gałęzią produkcji rolnej, co stawia nas na czwartej pozycji (w Unii Europejskiej) po Niemczech, Francji i Wielkiej Brytanii. W nadchodzących

latach celem hodowców bydła mlecznego będzie zwiększenie potencjału produkcyjnego krów. W wyniku prac hodowlanych i intensyfikacji procesów produkcyjnych uzyskano znaczący wzrost średniej wydajności mleka od krowy. Na opłacalność produkcji mleka wpływa wewnętrzny potencjał gospodarstw i jednostkowe koszty produkcji. Wiele gospodarstw, szczególnie tych najmniejszych, nie było w stanie sprostać rosnącym wymaganiom, a duża zmienność cen mleka i związany z tym spadek dochodów przyspieszył jeszcze bardziej redukcję bydła.

Obecnie kontynuowane są procesy restrukturyzacji i koncentracji produkcji. Pomimo wielu pozytywnych zmian związanych ze zwiększaniem skali produkcji, wprowadzaniem coraz to nowych technologii pozytywnie wpływających zarówno na ilość, jak i jakość mleka, tempo tych przeobrażeń w wielu gospodarstwach nie jest jeszcze zadowalające. Przeciętna wydajność mleka w porównaniu do ubiegłego roku w Wielkopolsce wzrosła o 182 l i wynosi 4 949 l od krowy w pogłowie masowym, jednak wielkość ta nie może satysfakcjonować rolników. W stadach zarodowych średnia wydajność mleka wzrosła już do 8 tys. litrów. Posiadanie przez większość rolników dobrego zaplecza paszowego w postaci pasz objętościowych, wskazuje na wysoki potencjał produkcyjny tych gospodarstw. Jednak poprzez brak właściwego doboru pasz w dawkach pokarmowych w wielu gospodarstwach, koszt produkcji mleka jest zbyt wysoki i nie gwarantuje należytej opłacalności produkcji mleka. W związku z tym należy upowszechniać racjonalne żywienie zwierząt.

W produkcji wołowiny Polska zajmuje 6 miejsce w Europie. Większość produkowanej wołowiny pochodzi od krów mlecznych, co powoduje obniżenie cech jakościowych mięsa wołowego w porównaniu do mięsa wołowego pochodzącego od ras czystorasowych, mięsnych lub z krzyżowania towarowego. Coraz wyższe wymagania konsumentów względem jakości wołowiny wpływają na zmianę technologii jej produkcji. Producenci wysokiej jakości wołowiny mają możliwość uzyskania certyfikatu QMP, który jednocześnie upoważnia do uzyskania wsparcia finansowego w ramach działania „Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. W wielu gospodarstwach województwa wielkopolskiego istnieje możliwość wzrostu produkcji żywca wołowego o wysokich walorach jakościowych, a dobrowolne uczestnictwo w systemie QMP może przyczynić się do poprawy efektywności produkcji bydła mięsnego.

Upowszechnianie nowoczesnych technologii produkcji oraz systemów zarządzania fermami bydła jest koniecznością w rozwoju tej gałęzi produkcji, która zapewni wyższy poziom życia wielu rodzinom rolniczym i bezpieczeństwo żywnościowe. Działania służb doradczych będą uwzględniały w gospodarstwach minimalne wymagania wzajemnej zgodności (cross compliance).

Priorytet będzie realizowany za pomocą takich metod doradczych jak: demonstracje, pokazy, wykłady i inne. Zakłada się realizację tego priorytetu na kilka lat ze względu na specyfikę tej produkcji. Planowane jest osiągnięcie następujących rezultatów:

- Zwiększenie średniej wydajności mleka od krowy,
- Wzrost liczby gospodarstw specjalizujących się w produkcji bydła mięsnego.

3. Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i podniesienia jakości

Warunki pogodowe panujące w sezonie wegetacyjnym 2011/2012, zwłaszcza rekordowo niskie temperatury bez okrywy śnieżnej zimą, zmusiły wielu rolników do zaorania plantacji ozimin i ich przesiewu. Łagodnie przebiegające w ostatnich latach zimy, zmniejszyły czujność rolników pod względem doboru ozimin, szczególnie pod kątem ich mrozoodporności. Często nie dotrzymywano, sprawdzonych wcześniej, terminów siewu i rygorystycznych terminów stosowania zabiegów chemicznych przy uprawie rzepaku i zbóż ozimych. Poprawa efektywności produkcji zbóż jest procesem ciągłym. W 2013 roku cel ten będzie kontynuowany.

Wielkopolska przoduje w uprawie zbóż w Polsce, w tym także zbóż jakościowych. Według szacunków GUS, w 2011 roku powierzchnia zbóż do zbioru wynosiła 1.082,2 tys. ha, co stanowi ok. 73,6% na 1.469,6 tys. ha gruntów ornych będących pod zasiewami. W Polsce powierzchnia zasiewów zbóż w 2011 roku wynosiła 7.801,9 tys. ha, co oznacza, że województwo wielkopolskie w stosunku do 16 województw uprawia około 13,87 % całkowitej ich powierzchni. Potwierdza to wiodącą pozycję Wielkopolski jako producenta zbóż w Polsce.

Wielkopolska charakteryzuje się dużą różnorodnością gospodarstw rolnych. Dominują gospodarstwa małe i średnie, często wyróżniające się stosunkowo małą skalą produkcji. W tym przypadku, produkcja z takich gospodarstw rolniczych jest niska, kosztowna, mało efektywna i o niskiej jakości. Powoduje to wytwarzanie, przy mało efektywnych i kosztownych technologiach, produktów niestandardowych w małych partiach handlowych. W rezultacie producenci często spotykają się z trudnościami związanymi ze zbytem swoich produktów.

Celem zadania jest poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych na rynku oraz poprawa uzyskiwanych przez nie wyników ekonomicznych poprzez:

- współpracę z doradztwem rolniczym (propagowanie postępu biologicznego)
- propagowanie odmian zbóż z Listy Zalecanych Odmian (LZO) do uprawy w Wielkopolsce,
- obniżenie kosztów produkcji przez wykorzystanie istniejącego,

- unikanie strat na każdym etapie produkcji, plany nawozowe, organizacja etapów produkcji,
- stosowanie wymagań standardów technologicznych przy produkcji rolniczej,
- poprawę jakości wytwarzanych produktów zgodnie z wymogami rynku.

Celem współpracy z rolnikami jest upowszechnienie wiedzy na temat wytwarzania produktów rolnych wysokiej jakości w poczuciu dbałości o wysoką kulturę rolną gleby i odpowiedzialności za ochronę środowiska oraz wzbudzenie świadomości i potrzeby bycia konkurencyjnym na rynkach rolnych.

4. *Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych*

Nowym wyzwaniem dla producentów rolnych w Polsce będzie stosowanie w gospodarstwach tzw. integrowanej ochrony roślin. Wprowadzenie od dnia 1 stycznia 2014 roku obowiązku stosowania ogólnych zasad integrowanej ochrony roślin przez wszystkich profesjonalnych użytkowników środków ochrony roślin wynika z postanowień art. 14 dyrektywy 2009/128/WE oraz art. 55 rozporządzenia nr 1107/2009/WE. Nowoczesne metody ochrony roślin mają na celu podnoszenie efektywności działania środków, przy zapewnieniu ochrony środowiska i jakościowej kontroli produktów rolnych. Jest to związane z koniecznością identyfikacji bezpośrednich i pośrednich zagrożeń, jakie dla człowieka i środowiska stwarzać mogą zabiegi stosowania środków ochrony roślin. Wdrożenie ogólnych zasad integrowanej ochrony roślin wynika z założeń Krajowego Planu Działania na rzecz ograniczenia ryzyka związanego ze stosowaniem środków ochrony roślin na lata 2013 – 2017.

Stosownie do postanowień art. 4 dyrektywy PE i Rady 2009/128/WE z dnia 21 października 2009 roku ustanawiającej ramy wspólnotowego działania na rzecz zrównoważonego stosowania pestycydów (Dz. Urz. UE L 309 z 24.11.2009, str. 71), państwa członkowskie Unii Europejskiej mają obowiązek ustanowienia krajowych planów działania służących ustalaniu celów, środków i harmonogramów zmierzających do zmniejszenia zagrożenia związanego ze stosowaniem środków ochrony roślin. Plany te powinny określać cele ilościowe w zakresie ograniczania ryzyka związanego ze stosowaniem środków ochrony roślin, środki służące realizacji tych celów oraz harmonogramy ich realizacji.

Do czasu przyjęcia dyrektywy 2009/128/WE przepisy prawa Unii Europejskiej nie obejmowały szczegółowych zasad stosowania środków ochrony roślin, pozostawiając w tym zakresie znaczną swobodę poszczególnym państwom członkowskim Unii Europejskiej. Wspólnotowe regulacje prawne dotyczące środków ochrony roślin koncentrowały się na ich

wprowadzaniu do obrotu oraz badaniu żywności pod kątem obecności pozostałości substancji czynnych, stosowanych w tych środkach.

Zgodnie z postanowieniami dyrektywy 2009/128/WE na ministrze właściwym do spraw rolnictwa ciąży obowiązek opracowania, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska oraz ministrem właściwym do spraw zdrowia, Krajowego Planu Działania na rzecz ograniczania ryzyka związanego ze stosowaniem środków ochrony roślin. Został w nim określony sposób wdrażania postanowienia art. 5–15 dyrektywy 2009/128/WE, dotyczący w szczególności:

- 1) ustanowienia systemu szkoleń dla profesjonalnych użytkowników środków ochrony roślin; dystrybutorów tych preparatów oraz doradców świadczących usługi w zakresie ochrony roślin,
- 2) podnoszenia świadomości ogółu społeczeństwa odnośnie środków ochrony roślin,
- 3) zapewnienia nadzoru nad stanem technicznym sprzętu do stosowania środków ochrony roślin, będącego w użytkowaniu,
- 4) ochrony środowiska wodnego i wody pitnej przed skażeniem środkami ochrony roślin,
- 5) ograniczenia stosowania środków ochrony roślin lub zagrożeń wynikających z ich stosowania na obszarach dostępnych dla szczególnie wrażliwych grup ludności oraz na obszarach cennych przyrodniczo,
- 6) wdrożenia zasad integrowanej ochrony roślin przez profesjonalnych użytkowników środków ochrony roślin,
- 7) monitorowania ryzyka związanego ze stosowaniem środków ochrony roślin.

Krajowy Plan Działania na rzecz ograniczenia ryzyka związanego ze stosowaniem środków ochrony roślin określa:

- 1) cele jakie należy osiągnąć w zakresie ograniczenia ryzyka związanego ze stosowaniem środków ochrony roślin dla zdrowia ludzi, zwierząt oraz dla środowiska, w tym przestrzegania wymagań integrowanej ochrony roślin przez użytkowników profesjonalnych, oraz upowszechniania wiedzy dotyczącej bezpiecznego stosowania środków ochrony roślin,
- 2) harmonogram osiągania tych celów,
- 3) działania jakie powinny być podejmowane w celu osiągnięcia tych celów,
- 4) podmioty odpowiedzialne za prowadzenie monitorowania osiągania tych celów oraz sposób prowadzenia tego monitorowania,
- 5) wskaźniki służące do oceny ryzyka związanego ze stosowaniem środków ochrony roślin dla zdrowia ludzi, zwierząt oraz dla środowiska i sposób udostępniania wyników oceny tego ryzyka opinii publicznej.

Określone w analizowanym dokumencie cele i działania zmierzające do zmniejszania ryzyka związanego ze stosowaniem środków ochrony roślin oraz zależności produkcji rolnej od ich stosowania, wynikają ze specyfiki i uwarunkowań polskiego rolnictwa oraz analizy podjętych dotychczas działań w tym obszarze.

Wprowadzenie do powszechnego użycia chemicznych środków ochrony roślin stworzyło wrażenie łatwego zwalczania organizmów szkodliwych dla roślin i ochrony plonów. Nadmierne, nie zawsze uzasadnione, stosowanie środków ochrony roślin niesie za sobą jednak liczne niebezpieczeństwa, takie jak:

- presja na środowisko naturalne i ograniczanie bioróżnorodności agrocenoz,
- pojawianie się organizmów szkodliwych dla roślin, odpornych na działanie środków ochrony roślin,
- obecność pozostałości środków ochrony roślin w płodach rolnych w ilościach zagrażających zdrowiu konsumentów.

Potrzeba poszukiwania rozwiązań, które pozwoliłyby zapewnić ochronę upraw przed organizmami szkodliwymi dla roślin na odpowiednim poziomie, pozwalającym na zachowanie opłacalności ekonomicznej produkcji rolniczej, przy jednoczesnym ograniczeniu opisanych powyżej skutków negatywnych, doprowadziła do opracowania podstaw integrowanej ochrony roślin. Integrowana ochrona roślin jest sposobem ochrony roślin przed organizmami szkodliwymi, polegającym na wykorzystaniu wszystkich dostępnych metod ochrony roślin, w szczególności metod niechemicznych, w sposób minimalizujący zagrożenie dla zdrowia ludzi, zwierząt oraz dla środowiska.

Integrowana ochrona roślin wykorzystuje w pełni wiedzę o organizmach szkodliwych dla roślin (w szczególności o ich biologii i szkodliwości) w celu określenia optymalnych terminów dla podejmowania działań zwalczających te organizmy, a także wykorzystuje naturalne występowanie organizmów pożytecznych, w tym drapieżców i pasożytów organizmów szkodliwych dla roślin, a także posługuje się ich introdukcją. Tym samym integrowana ochrona roślin pozwala ograniczyć stosowanie chemicznych środków ochrony roślin do niezbędnego minimum i w ten sposób ograniczyć presję na środowisko naturalne oraz chroni bioróżnorodność środowiska rolniczego.

Ważnymi narzędziami, wykorzystywanymi w integrowanej ochronie roślin są:

- metodyki integrowanej ochrony roślin poszczególnych upraw,
- progi ekonomicznej szkodliwości patogenów – progi te określają, kiedy stosowanie chemicznej ochrony roślin staje się ekonomicznie opłacalne, tzn. przy jakiej liczebności organizmu szkodliwego dla roślin straty, jakie może on spowodować, przewyższają koszty jego chemicznego zwalczania,
- systemy wspomagania decyzji w ochronie roślin – systemy te, bazujące na znajomości biologii organizmów szkodliwych, wskazują optymalny termin wykonania chemicznych zabiegów ochrony roślin.

Decyzje o wykonaniu zabiegów ochrony roślin powinny być podejmowane w oparciu o monitoring występowania organizmów szkodliwych, z uwzględnieniem progów ekonomicznej szkodliwości. Dokonując wyboru środków ochrony roślin należy brać pod uwagę ich selektywność. Ponadto, stosowanie środków ochrony roślin powinno być ograniczone do niezbędnego minimum, w szczególności poprzez zredukowanie dawek lub ograniczenie ilości wykonywanych zabiegów. Nowoczesne rolnictwo zakłada produkcję wysokiej jakości żywności w sposób opłacalny i przyjazny środowisku naturalnemu. Prawidłowe prowadzenie ochrony roślin w oparciu o sygnalizację zabiegów ochrony roślin jest jednym ze sposobów na osiągnięcie tego celu.

Elementem wspomagania decyzji w ochronie roślin będzie wykorzystanie danych ze stacji meteorologicznych, których umiejscowienie planowane jest w Gospodarstwach Demonstracyjnych, należących do sieci organizowanej przez WODR w Poznaniu.

Realizowany priorytet ma na celu przekazanie wiedzy rolnikom i doradcom rolnym w zakresie, właściwego podejścia w podejmowaniu decyzji o ochronie upraw w oparciu o:

- właściwy dobór odmiany uprawianej rośliny,
- stosowanie kwalifikowanego materiału siewnego,
- rozpoznanie organizmu szkodliwego (agrofaga),
- ocenę zasadności przeprowadzenia zabiegu ochrony roślin w określonych warunkach polowych, meteorologicznych i ekonomicznych,
- precyzyjne ustalenie terminu zabiegu,
- wybór środka ochrony roślin i optymalnej dawki,
- systemy wspomagania decyzji z zakresu integrowanych metod ochrony roślin.

W wyniku realizacji priorytetu przewiduje się następujące efekty:

- produkcyjny – duży i stabilny plon o wysokich parametrach technologicznych,
- finansowy – dochód na poziomie dochodów w gospodarstwach stosujących nowoczesne technologie uprawy,
- ekologiczny – ograniczenie do minimum ujemnych oddziaływań na środowisko gleby i inne ekosystemy dla utrzymania stałej równowagi w agroekosystemie.

5. Podnoszenie efektywności produkcji ziemniaków w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości

Ziemniak jest rośliną o bardzo ważnym znaczeniu gospodarczym i ekonomicznym. W przeszłości był podstawowym składnikiem diety człowieka. Odgrywał również ważną rolę w żywieniu zwierząt oraz w przetwórstwie skrobiowym i spirytusowym. Zmiana trendów żywieniowych, paszowych i przetwórczych na przestrzeni ostatniego ćwierćwiecza znacznie ograniczyła uprawę ziemniaków, czego wynikiem jest 5-krotny spadek uprawy ziemniaków, zarówno w kraju, jak i w Wielkopolsce. Pomimo tych niekorzystnych zmian, ziemniak jest ważną i strategiczną rośliną uprawną.

Warunki pogodowe w Polsce, a szczególnie w jej środkowym pasie obejmującym również Wielkopolskę, są bardzo korzystne do uprawy ziemniaków. Dlatego roślina ta jest pod względem znaczenia gospodarczego drugą po zbożach rośliną uprawną. W Wielkopolsce produkuje się ziemniaki jadalne do bezpośredniego spożycia i z przeznaczeniem dla przemysłu spożywczego oraz ziemniaki skrobiowe. Województwo wielkopolskie jest znaczącym producentem wczesnych ziemniaków na potrzeby nie tylko lokalne, ale także zachodniej części kraju. Ponadto, pewna liczba większych obszarowo gospodarstw specjalizuje się w produkcji ziemniaków jako surowca do przetwórstwa na przetwory spożywcze, głównie chipsy. Region dostarcza również kilkanaście procent krajowej podaży kwalifikowanych sadzeniaków.

W 2012 roku ziemniaki w Wielkopolsce uprawiano na powierzchni 42 tys. ha. Ziemniaki to ważna roślina płodozmianowa – szczególnie w tak powszechnej monokulturowej uprawie zbóż, może stać się bazową rośliną dla rolnictwa zrównoważonego. Należy działać na rzecz poprawy istniejącego stanu uprawy tej rośliny, stąd też celem realizowanego priorytetu będą działania na rzecz poprawy efektywności produkcji ziemniaków poprzez wzrost plonowania, zmniejszenie kosztów i poprawę ich jakości. Optymalizacja procesów produkcji to podstawowy cel działalności doradczej. Poprzez wprowadzanie do praktyki rolniczej systemów decyzyjnych racjonalizujemy stosowanie środków produkcji.

W Wielkopolsce rozbudowywany jest internetowy system wspomagania decyzji w ochronie roślin. Obecnie działa w nim 18 polowych stacji meteorologicznych, zlokalizowanych na terenach o największej powierzchni uprawy ziemniaków. System ten jest rozwojowy, corocznie uzupełniany jest o kolejne stacje meteorologiczne. Dzięki temu, zarówno w wymiarze ekonomicznym (mniejszy koszt produkcji) jak i ekologicznym (ochrona środowiska), zdecydowanie ogranicza się liczbę aplikacji środków ochrony roślin przy podobnym efekcie plonowania.

Rezultaty naszych działań doradczych w branży ziemniaczanej na przestrzeni ostatnich lat są widoczne. W 2011r. w Wielkopolsce nastąpił wzrost uprawy ziemniaków o 0,4% w strukturze zasiewów i w 2012 r. osiągnie przewidywany poziom 3,4%. Wzrosła również średnia powierzchnia uprawy ziemniaka z 0,9 ha do 1,3 ha. Plony ziemniaków z 218 dt z ha w 2010 roku, wzrosły do poziomu 250 dt z ha w 2011. W roku 2012 średnie plony w województwie przekroczyły poziom 250 dt z ha. Należy stwierdzić, że w ostatnich dwóch latach wystąpiły także korzystne warunki pogodowe dla produkcji okopowych.

6. *Racjonalna gospodarka na użytkach zielonych*

Celem priorytetu jest dostosowanie sposobu gospodarowania na łąkach i pastwiskach do warunków siedliska, typu prowadzonej produkcji w gospodarstwie rolnym oraz przywrócenie, tam gdzie jest to możliwe, funkcji gospodarczych.

Stan trwałych użytków zielonych w Polsce jest niezadowalający pod względem jakości uzyskiwanego plonu oraz wydajności z 1 ha. Ponadto, nadal obserwuje się zbyt duży udział produkcji siana w stosunku do konserwacji pasz metodą zakiszania. Na skutek zmian jakie zaszły w rolnictwie, m.in. spadku pogłowia bydła, sytuacji finansowej gospodarstw i niekorzystnej relacji cen produktów rolnych do kosztów zakupu środków do produkcji rolnej (nawozy, środki ochrony roślin, nasiona, paliwo) nie są podejmowane działania związane z gospodarką łąkową i pastwiskową.

W związku z powyższym, nadrzędnym elementem pracy doradczej podejmującej tematykę użytków zielonych, będą działania zmierzające do uzyskania jak najlepszych efektów produkcyjnych.

Poza bardzo ważnymi funkcjami produkcyjnymi użytków zielonych, istotne są również ich walory przyrodnicze i krajobrazowe, jak również funkcje przeciwoerozyjne i ochronne gleby, wody i powietrza. Niestety, bioróżnorodność europejskich terenów rolniczych gwałtownie maleje, dlatego nadanie rangi ekstensywnie użytkowanym półnaturalnym łąkom nabiera dużego

znaczenia, także w naszym kraju. W gospodarstwach bez produkcji zwierzęcej, łąki trwałe ze względu na swoje położenie i funkcje nie powinny być zamieniane na grunty orne (szczególnie na glebach organogenicznych) ani pozostawione bez użytkowania - wpisując się w cele programu rolnośrodowiskowego, wymogi wzajemnej zgodności oraz ochronę przyrody.

Priorytet będzie realizowany następującymi metodami doradczymi: wykłady dla kadry doradczej i rolników, pokazy i demonstracje, doradztwo indywidualne, instrukcje, zalecenia, wytyczne, działalność informacyjna, publikatory, współpraca z jednostkami naukowo-badawczymi oraz firmami z otoczenia rolnictwa. Praca doradcza w zakresie realizacji priorytetu będzie obejmowała systematyczne podnoszenie wiedzy doradców i producentów rolnych w zakresie gospodarowania na użytkach zielonych oraz ich funkcji pozarolniczych, upowszechnianie najnowszych osiągnięć nauki i techniki, pomoc w rozwiązywaniu problemów technologicznych, wspieranie decyzji w celu osiągnięcia zadowalających efektów ekonomicznych.

7. *Produkcja warzyw i owoców wysokiej jakości*

Podnoszenie jakości warzyw i owoców jest procesem długoterminowym, dlatego w 2013 roku priorytet ten będzie kontynuowany. Ze względu na coraz większy nacisk na produkcję z zastosowaniem integrowanych metod ochrony roślin, producenci rolni podczas wykładów, demonstracji i pokazów będą informowani o zmianach w ochronie roślin. Zagadnienia chemicznej ochrony roślin w dobie ogólnoświatowych trendów prozdrowotnych w odniesieniu do owoców świeżych, półproduktów i finalnych produktów owocowych, a co za tym idzie zdrowia ludzi, zwierząt i ochrony środowiska, nabierają znaczenia pierwszoplanowego. Od 1 stycznia 2014 roku wszyscy producenci rolni zostaną objęci integrowaną ochroną roślin. Wymaga ona od rolnika znacznie większej wiedzy niż ochrona tradycyjna. W przypadku chorób czy szkodników, rolnik powinien wiedzieć, kiedy i jaki agrofag może wystąpić na uprawianej roślinie. Dlatego pojęcie „monitoringu” czyli lustracji pól staje się istotnym zagadnieniem. Bardzo ważny jest płodozmian, lokalizacja pola, uprawa roli, zdrowy materiał siewny i nasadzeniowy. Bardzo istotny jest wybór odmiany, dlatego należy korzystać z Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego (PDO), które poleca odmiany roślin w zależności od regionu, a w dalszej kolejności termin i normy wysiewu, higiena w polu, zbiór i przechowywanie plonów, ochrona i zwiększenie populacji organizmów pożytecznych, znajomość chorób, szkodników i chwastów. Tylko systematyczne śledzenie nowości w tej dziedzinie, wysoka świadomość zagrożeń, doświadczenie i profesjonalizm branżowy pozwolą na bezpieczną i opłacalną produkcję. W związku z nadchodzącymi zmianami podczas realizacji założeń z powyższego priorytetu propagowane będą

nowości w technologii uprawy wybranych gatunków warzyw i owoców oraz polecane będą nowe odmiany, aby wyprodukowany towar był jak najlepszej jakości.

Produkcja warzyw i owoców w Wielkopolsce zlokalizowana jest w gospodarstwach typowo rolniczych, stanowiąc w dużym stopniu uzupełnienie ich dochodów. Jednak z uwagi na wzrastające koszty produkcji obserwuje się recesję w agrotechnice upraw warzywniczych.

Podczas realizacji priorytetu zaplanowano: wykłady, demonstracje i pokazy związane z podnoszeniem jakości i opłacalności produkcji warzyw i owoców, opracowanie artykułów i ulotek poruszających zagadnienia jakości danego asortymentu, zwrócenie uwagi na korzyści wynikające z wykonywania analiz glebowych, przekonanie producentów do częstych lustracji pól w celu szybkiego zdiagnozowania chorób i szkodników oraz podjęcia skutecznych metod doradczych, prowadzenie konsultacji dla producentów, podjęcie współpracy z jednostkami naukowymi i samorządami lokalnymi w zakresie podnoszenia jakości produktów rolnych. Konieczne jest również podnoszenie kwalifikacji specjalistów branżowych w zakresie realizowanego priorytetu.

Powyższy priorytet wpłynie na poprawę jakości i zdrowotności warzyw i owoców. Produkując dobry jakościowo asortyment, producenci poszerzą rynki zbytu poprzez stworzenie większej konkurencyjności tych produktów. Zadanie wpłynie na wdrażanie nowoczesnych i racjonalnych metod produkcji.

8. *Poprawa opłacalności produkcji pasiecznej*

Celem priorytetu jest zwiększenie produkcji towarowej miodu, pozyskiwanie produktów wysokiej jakości i poprawa wyniku ekonomicznego gospodarstwa pasiecznego.

Priorytet określono na podstawie potrzeb pszczelarzy prowadzących gospodarstwa pasieczne. Kontynuacja zadania wynika z potrzeby doskonalenia tych gospodarstw, poprawy ich rentowności, edukacji pszczelarzy oraz potrzeby wzrostu liczby osób zainteresowanych podjęciem działalności pszczelarskiej, pomimo trudności z jakimi boryka się ta branża, np. wymieranie pszczół, zjawisko które określono w licznych publikacjach jako „zespół masowego ginięcia pszczół”.

Wybór priorytetu podyktowany jest koniecznością doskonalenia zawodowego pszczelarzy-producentów, bowiem wykłady stanowią ważną drogę do racjonalizacji, rozwoju i podniesienia poziomu życia właścicieli gospodarstw pasiecznych i ich rodzin. Istnieje potrzeba szkolenia pszczelarzy z zakresu: doskonalenia technologii produkcji, ochrony zdrowia pszczół, możliwości

uczestniczenia przez pszczelarzy w Krajowym Programie Rozwoju Pszczelarstwa oraz promocji produktów pszczelich.

Zadania określone w priorytecie realizowane będą głównie poprzez wykłady dla pszczelarzy, które stanowią znaczący wkład dla rozwoju pszczelarstwa. Ponadto dla pszczelarzy-producentów przeprowadzone zostaną pokazy w demonstracyjnym gospodarstwie pasiecznym, w Centrum Wystawowo-Szkoleniowym w Sielinku. Pszczelarze bezpośrednio w pasiece będą mogli zdobyć praktyczną wiedzę dotyczącą hodowli pszczół, udoskonalania pogłowia pszczelego oraz zapoznać się z nowościami w pszczelarstwie. Z zakresu hodowli pszczół w pasiece Ośrodka przeprowadzona będzie demonstracja dotycząca oceny wartości użytkowej matek pszczelich. Demonstracja ma udzielić odpowiedzi dotyczącej materiału hodowlanego jaki należy polecać pszczelarzom do hodowli we własnych gospodarstwach pasiecznych, aby ich rodziny pszczele uzyskiwały najlepsze wyniki produkcyjne.

W WODR w Poznaniu zostanie zorganizowane Wielkopolskie Forum Pszczelarzy, jako masowa formy upowszechniania wiedzy w pszczelarstwie. Do realizacji zadań określonych w priorytecie niezbędna jest współpraca z jednostkami zajmującymi się działalnością pszczelarską. Współpraca dotyczyć będzie przede wszystkim realizacji przez pszczelarzy Krajowego Programu Rozwoju Pszczelarstwa oraz pozyskiwania funduszy unijnych dla pszczelarzy.

Spodziewane rezultaty:

1. Wzrost wiedzy i umiejętności prowadzenia gospodarstwa pasiecznego.
2. Podniesienie jakości pozyskiwanych produktów pszczelich.
3. Znajomość zagadnień z zakresu ochrony zdrowia pszczół przyczyni się do zahamowania masowych ubytków pszczół w pasiekach.
4. Wzrost poziomu rozwoju produkcji gospodarstw pasiecznych z tytułu pozyskiwanych funduszy unijnych na działalność pszczelarską.
5. Zwiększenie liczby pszczelarzy korzystających z mechanizmów wsparcia pszczelarstwa przez pomocowe fundusze UE.
6. Wzrost liczby osób zainteresowanych podjęciem działalności pszczelarskiej.
7. Rozwój promocji produktów pasiecznych wielkopolskich pasiek.

9. Poprawa stanu technicznego pomieszczeń inwentarskich

Celem priorytetu jest przekazanie podstawowych informacji rolnikom i doradcom zasad dotyczących prowadzenia produkcji rolnej i dobrostanu zwierząt w gospodarstwie z uwzględnieniem obowiązujących w Polsce przepisów dotyczących różnych aspektów prowadzenia środowiska zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Produkcja zwierzęca w gospodarstwach powoduje wytwarzanie dużych ilości nawozów naturalnych (zasobnych w azot i fosfor), które niewłaściwie stosowane i przechowywane stanowią źródło zanieczyszczenia i degradacji środowiska (powietrze i woda). Osiąganie celów produkcyjnych i ekonomicznych w rolnictwie nie zawsze łączy się z celami środowiskowymi i ogólnospołecznymi. Celem priorytetu jest kontynuacja dostosowania gospodarstw do wymogów unijnych i spełniania zasad wzajemnej zgodności oraz opłacalności produkcji rolniczej.

Dobór metod i form przekazu umożliwi wszystkim zainteresowanym podniesienie kwalifikacji i nabycie podstawowej wiedzy w zakresie budownictwa, infrastruktury budowlanej i ochrony środowiska na terenach wiejskich oraz poprawy dobrostanu zwierząt inwentarskich i poprawy opłacalności produkcji rolniczej.

W ostatnich kilku latach zwiększyła się liczba gospodarstw, w których wybudowano i buduje się nadal płyty i zbiorniki, silosy na kiszonki objętościowe, modernizuje się istniejące lub buduje nowe obiekty inwentarskie wpływające na dobrostan zwierząt.

Jednakże właściwa wentylacja obiektów wykorzystywanych w produkcji rolniczej, budowa płyt obornikowych, zbiorników na gnojówkę i gnojownicę, wymiana pokryć dachów materiałami w których znajduje się azbest, są nadal tematami aktualnymi i chętnie poruszonymi podczas wykładów dla rolników. Realizowany priorytet będzie obejmował następujące zagadnienia:

- Budowa bezobsługowych oczyszczalni ścieków bytowych i ich eksploatacja, która przyczyni się do zmniejszenia zanieczyszczenia środowiska, w tym wód gruntowych.
- Pokrycie budynków eternitem – jak rozwiązać problem do 2032 roku, czyli omówienie aspektów prawnych i finansowych związanych z możliwością pozyskania środków finansowych na wymianę istniejących pokryć azbestowych i zastąpienie ich nowymi materiałami.
- Właściwy dobór i montaż wentylatorów w chlewniach „głęboka ściółka”, co przyczyni się do stworzenia optymalnego mikroklimatu w chlewniach sprzyjającego na dobrostan przetrzymywanych w nich zwierząt jak również wpływającego na zużywanie się materiałów konstrukcyjnych obiektów.

- Wprowadzenie obszarów szczególnie narażonych na powierzchni całego kraju a istniejące płyty obornikowe, zbiorniki na gnojówkę , gnojowicę i silosy kiszonkowe oraz omówienie ich wpływu na poprawę stanu wód gruntowych zanieczyszczeniami azotanowymi pochodzenia rolniczego oraz możliwości sfinansowania inwestycji w tym zakresie.
- Zbiorniki do przechowywania zbóż w gospodarstwach rolnych – producenci, dane techniczne, zakup i montaż w gospodarstwie, co spowoduje zwiększenie możliwości magazynowych gospodarstw i podniesienie jakości przechowywanych zbóż.

Priorytet będzie realizowany przy pomocy wykładów dla kadry doradczej, rolników, pokazów i demonstracji oraz doradztwa indywidualnego i publikatorów.

Spodziewamy się osiągnąć następujące rezultaty:

- poprawę efektywności i opłacalności produkcji rolniczej,
- poprawę zewnętrznego wizerunku wsi polskiej, poprzez wytworzenie u rolników poczucia odpowiedzialności za ochronę środowiska,
- poprawę dobrostanu zwierząt inwentarskich.

10. *Propagowanie na terenie Wielkopolski odmian roślin uprawnych z Listy Zalecanych Odmian*

Osiągnięcie wysokiego i dobrego jakościowo plonu roślin uprawnych uzależnione jest od odpowiedniego doboru odmian. Średnie plony zbóż w zależności od rodzaju uprawy stanowią 50% tego, co jest możliwe do uzyskania przy właściwym wykorzystaniu osiągnięć postępu biologicznego i właściwej technologii uprawy. W coraz większym stopniu o uprawie zbóż decyduje rynek konsumenta, gdzie mniejszy nacisk przykładają się do wysokości plonu, a większy do jego jakości.

W związku z tym, powstało *Porejestrowe Doświadczalnictwo Odmianowe (PDO)*, którego celem jest tworzenie *Listy Zalecanych Odmian (LZO)* do uprawy na terenie Wielkopolski. Koordynatorem doświadczeń jest Stacja Koordynująca w Śremie Wójtostwie, która stara się dotrzeć z wynikami PDO do jak najszerszego grona odbiorców na terenie województwa. Wyniki doświadczeń publikowane są w formie elektronicznej, jak również prezentowane w formie pokazów polowych, na różnego typu imprezach związanych z rolnictwem.

Propagowanie LZO przez WODR ma na celu uświadomienie rolnikom istoty odpowiedniego doboru odmian roślin uprawnych dla gospodarstw położonych w różnych rejonach wielkopolski.

W efekcie realizacji tego zadania przewiduje się osiągnięcie następujących rezultatów:

- ściślejszą współpracę doradztwa rolniczego z rolnikami w zakresie propagowania postępu biologicznego,
- stosowanie wymagań standardów technologicznych przy produkcji rolniczej,
- poprawę jakości wytwarzanych produktów zgodnie z wymogami rynku,
- poprawę uzyskanych wyników ekonomicznych gospodarstw,
- kształtowanie umiejętności konkurencyjności na rynkach rolnych.

11. Wzrost efektywności wykorzystania potencjału gospodarstw rolnych poprzez zalesienia

Priorytet ma na celu przekazanie informacji o kluczowych parametrach w zakresie znaczenia lasów w funkcjonowaniu gospodarstw rolnych, zarówno w wymiarze organizacyjnym, gospodarczym jak i ekonomicznym. Jest nim również propagowanie produkcji i wykorzystania odnawialnego źródła energii jakim jest drewno, zwiększenie udziału drewna z lasów niepaństwowych w bilansie energetycznym oraz poprawa parametrów jakościowych drewna pochodzącego z lasów niepaństwowych.

Gospodarka leśna jest terytorialnie i funkcjonalnie związana z gospodarką wiejską, dla której często stanowi uzupełniającą lub alternatywną w stosunku do rolnictwa formę aktywności ekonomicznej i społecznej. Zalesienia są główną formą zagospodarowania gruntów niskiej jakości, których rolnicze użytkowanie jest ekonomicznie nieuzasadnione, zwiększając tym samym rentowność całej gospodarki wiejskiej. Tworzenie gospodarstw rolno-leśnych sprzyjać powinno nowej, w warunkach Polski, dwuzawodowości ich właścicieli i zmniejszaniu ryzyka utrzymania tych gospodarstw. Zalesienia, korzystnie wpływające na strukturę użytkowania ziemi i warunki produkcji biologicznej w otaczającej przestrzeni, powinny być integrowane z wdrażaniem rolnictwa ekologicznego.

Po 2007 roku zauważalny jest znaczący spadek tempna zalesień gruntów prywatnych. Jednym ze sposobów przeciwdziałania pustynnieniu regionu jest zapewnienie trwałej pokrywy gleby poprzez zalesianie (realizowane między innymi w założeniach i wykonaniu programów rolno-środowiskowych). Stałym elementem krajobrazu był niegdyś „las chłopski”, jako część kompleksów leśnych, ale również w znacznej mierze występując jako małe i rozdrobnione lasy śródpolne, zapewniające surowiec na bieżące potrzeby gospodarstw i pełniące, jak się okazało po latach, ogromną rolę środowiskową.

Warto więc w szczególności zatroszczyć się o podniesienie wartości produkowanego surowca drzewnego, poprzez jego jakość. Najtańszym i najskuteczniejszym sposobem na poprawienie jakości drewna jest podkrzesywanie drzew stojących. Jest to zabieg, który po kilkunastu latach od

jego przeprowadzenia, prowadzi po całkowitym zabliźnieniu ran po obciętych tyłcach i gałęziach, do znacznego podniesienia wartości drewna. Ponadto mimo że pracochłonny, zabieg ten jest stosunkowo łatwy do przeprowadzenia. Dzięki niemu eliminuje się główną przyczynę, która prowadzi do obniżenia jakości surowca drzewnego jakim są sęki. Poza nimi, na obniżenie jakości wpływają zgnilizny i krzywizny. O ile działania związane z manipulacją składem gatunkowym, więźbą oraz sposobem zmieszania gatunków w uprawach leśnych leżą w zakresie pracowników Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, to zabieg podkrzesywania jest możliwy do wykonania samodzielnie.

W oparciu o uzyskaną wiedzę rolnicy – właściciele lasów – będą mogli sterować produkcją leśną w sposób zgodny z jednej strony ze sztuką leśną (wymóg prawny), z drugiej zaś z własnymi potrzebami w tym zakresie. Ważnym zadaniem jest, by najlepsze doświadczenia w tym zakresie implementować w działalność gospodarczą.

12. Poprawa efektywności produkcji roślin oleistych i bobowatych w aspekcie obniżania kosztów

Uprawa roślin oleistych, ale także i bobowatych nabiera w ostatnim czasie w Polsce bardzo dużego znaczenia. W zakresie uprawy roślin oleistych poza tradycyjnym ich wykorzystaniem przy produkcji tłuszczu roślinnych coraz większe znaczenie ma ich zastosowanie w produkcji biopaliw (rzepak) oraz białka potrzebnego do produkcji pasz (soja) wolnego od GMO. Rośliny oleiste, a szczególnie rzepak, są opłacalną i rozwojową uprawą w warunkach polskich. Uprawie roślin oleistych sprzyja również Wspólna Polityka Rolna która wspiera dopłatami producentów tych roślin co jest istotne w kalkulacjach opłacalności uprawy roślin oleistych. Jednak opłacalność to nie tylko dopłaty, ale również wiele innych czynników które mają wpływ na obniżanie kosztów uprawy oleistych.

Uprawa roślin bobowatych to przede wszystkim produkcja wartościowych pasz objętościowych. To również zapobieganie degradacji środowiska naturalnego w przypadku stosowania ich na zielony nawóz, w celu polepszania struktury gleby. Ich uprawa umożliwia uzyskanie stabilnej wydajności i odpowiedniego dochodu rolniczego w sposób nie zagrażający środowisku przyrodniczemu, gdyż na agrotechnikę tych roślin składa się stosunkowo niewiele zabiegów i rzadko stosuje się chemiczne środki ochrony roślin.

Doceniając dużą wartość żywieniową roślin bobowatych (motylkowych) w użytkowaniu kośnym i pastwiskowym, należy wspomnieć o ich zastosowaniu w renowacji terenów zniszczonych przez przemysł czy gleb czasowo odłogowanych. Bobowate (motylkowe) uprawiane w mieszankach z

trawami przynoszą rolnictwu korzyści niż ich uprawa w monokulturach, zarówno ze względów ekonomicznych jak i żywieniowych.

Mieszanki takie charakteryzuje wyższy i bardziej stabilny poziom plonowania, większa koncentracja energii oraz bardziej zrównoważony stosunek białka do składników energetycznych. Realizowany priorytet ma na celu nauczanie rolników i doradców rolniczych, właściwego podejścia w podejmowaniu decyzji o opłacalności uprawy danej grupy roślin, ich znaczenia w płodozmianie czy mający wpływ na środowisko w tym przypadku roślin oleistych i bobowatych (motylkowych) w oparciu o:

- właściwy dobór odmiany uprawianej rośliny
- stosowanie kwalifikowanego materiału siewnego
- szybkie rozpoznanie organizmu szkodliwego
- ocenę potrzeby przeprowadzenia zabiegu ochrony roślin w określonych warunkach polowych, meteorologicznych i ekonomicznych
- precyzyjne ustalenie zabiegów agrotechnicznych i terminów ich wykonania
- wybór środka ochrony roślin i jego optymalnej dawki
- możliwość stosowania integrowanej uprawy i metod ochrony roślin

W wyniku realizacji priorytetu przewiduje się następujące rezultaty:

- ekologiczny, poprzez ograniczenie do minimum ujemnych oddziaływań na środowisko gleby
- przystosowania odmian roślin strączkowych do uprawy i lepszego wykorzystania ich plonów jako źródła białka w paszach
- wprowadzanie do aktualnego zmianowania zbożowego większej ilości roślin strączkowych
- finansowy - dochód na poziomie dochodów w gospodarstwach stosujących nowoczesne technologie uprawy
- produkcyjny - duży i stabilny plon o wysokich parametrach technologicznych

2.1.2. DZIAŁ EKOLOGII I OCHRONY ŚRODOWISKA

1. Rolnictwo ekologiczne

Rolnictwo ekologiczne jest najbardziej prośrodowiskowym systemem gospodarowania. Jest formą, poprzez którą realizuje się względy społeczne, tzn. uczy najbardziej wydajnego gospodarowania, gdzie nie tylko liczą się koszty produkcji w gospodarstwie ale i koszty społeczne i przyrodnicze. Aktywizując ludność wsi, dostarcza nowych miejsc pracy, umiejętnie wykorzystuje potencjał środowiska oraz podnosi żyzność i urodzajność gleby.

Pozyskiwana w ten sposób żywność gwarantuje wysoką jakość, stanowiąc ważny element profilaktyki zdrowotnej społeczeństwa. Produkcja rolnicza metodami ekologicznymi jest najskuteczniejszą metodą ochrony środowiska i przyrody na terenach wiejskich. O potrzebie rozwoju rolnictwa ekologicznego decydują przede wszystkim konsumenci, poszukujący coraz częściej żywności powstałej w warunkach jak najbardziej zbliżonych do naturalnych. Popyt na żywność produkowaną metodami ekologicznymi jest jednym z mierników postaw proekologicznych.

Ważnym atutem polskiego rolnictwa, w tym szczególnie rolnictwa wielkopolskiego, jest posiadanie bogatych zasobów przyrodniczych, dzięki którym można produkować żywność o podwyższonej jakości, poszukiwanej na rynku europejskim. Polska znajduje się obecnie na etapie rozwoju rynku biożywności, a zatem obecnie ważne jest zarówno upowszechnianie wśród producentów rolnych ekologicznych metod produkcji, jak też kształtowanie potrzeb potencjalnych konsumentów.

Poprzez swoje działania (wykłady, seminaria jednodniowe, wyjazdy studyjne, indywidualny instruktaż w gospodarstwie, pokaz upowszechnieniowy, demonstracje upowszechnieniowe) zauważamy znaczny wzrost liczby gospodarstw ekologicznych w Wielkopolsce oraz powstawanie przetwórci wykorzystujących surowce wysokiej jakości.

Informowanie rolników o potrzebach konsumenckich oraz systemach finansowego wsparcia rolników gospodarujących metodami ekologicznymi („Program rolnośrodowiskowy”, „Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności”), przyczynia się wyraźnie do rozwoju tej społecznie pożądanego formy produkcji. Rolnicy w ramach powyższego programu zapewnione mają kompleksowe doradztwo z zakresu przedstawiania gospodarstwa na metody ekologiczne, zasad ekologicznej produkcji, regulacji prawnych, marketingu produktów ekologicznych, znakowania produktów wytwarzanych zgodnie z kryteriami rolnictwa ekologicznego oraz zasad prowadzenia dokumentacji dla potrzeb jednostki certyfikującej i Agencji Restrukturyzacji i

Modernizacji Rolnictwa. Z dotychczasowego doświadczenia wynika, że rolnicy chętnie korzystają z porad i coraz efektywniej zarządzają swoimi gospodarstwami ekologicznymi. Poprzez realizację tego priorytetu zakładamy dalszy wzrost liczby gospodarstw ekologicznych wytwarzających produkty żywnościowe najwyższej jakości.

Dynamiczny przyrost gospodarstw rolnych w Polsce, produkujących metodami ekologicznymi stworzył rynek żywności o wysokich parametrach jakościowych oraz dał szansę zdobywania zagranicznych rynków zbytu.

Kontynuacja zadania pn. „Rolnictwo ekologiczne”, ma na celu upowszechnianie tej metody produkcji oraz pomoc rolnikom w sprawnym zarządzaniu gospodarstwem rolnym, poczynając od prawidłowej konstrukcji płodozmianu poprzez sprawdzone ekologiczne technologie produkcji do ukierunkowanej sprzedaży produktu jakościowego, jak też pomoc w pozyskiwaniu funduszy wspierających ten rodzaj produkcji oraz dalsze podnoszenie świadomości ekologicznej producentów rolnych jak i konsumentów tak wytworzonej żywności.

3. *Ochrona środowiska w rolnictwie*

Ochrona środowiska to niewątpliwie jedno z najważniejszych wyzwań dzisiejszych czasów. To również jeden z priorytetów Unii Europejskiej. Na ochronę środowiska kładzie się obecnie coraz większy nacisk w różnych gałęziach gospodarki i dziedzinach życia, również w rolnictwie. Degradacja środowiska naturalnego, będąc przede wszystkim skutkiem dążenia człowieka do polepszania swoich warunków życia, do ciągłego rozwoju gospodarczego, jest faktem niezaprzeczalnym. Niestety, towarzyszy temu ekspansywna eksploatacja środowiska. Zanieczyszczenie wody, gleby i powietrza przyczynia się m.in. do ubożenia i dewastacji ekosystemów naturalnych. Podjęcie działań prośrodowiskowych stało się koniecznością, przede wszystkim za sprawą konsumentów, oczekujących bezpiecznej żywności. Poza tym, producenci rolni chcąc skorzystać z dofinansowania - płatności bezpośrednich oraz innych dostępnych działań, zobowiązani są do spełnienia określonych wymogów dotyczących ochrony środowiska, bezpiecznej produkcji żywności i dobrostanu zwierząt.

Celem priorytetu „Ochrona środowiska w rolnictwie” jest podniesienie poziomu świadomości ekologicznej związanej z występowaniem zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł rolniczych oraz zwrócenie uwagi na konieczność ochrony środowiska. Realizacja tego priorytetu ma też wypracować wśród rolników umiejętność samodzielnego rozpoznawania, oceny i likwidacji zagrożeń dla środowiska na terenie własnego gospodarstwa rolnego.

Nadrzędnym celem gospodarstw rolnych jest produkcja i osiągnięcie zadowalającego efektu ekonomicznego. Nie można jednak zapominać o celach ekologicznych, takich jak m.in. ochrona różnorodności biologicznej. W związku z tym podejmowane są różne działania, a jednym z nich jest wdrażanie programu rolnośrodowiskowego. Program ten jest głównym przedsięwzięciem w systemie ochrony przyrody i krajobrazu na obszarach wiejskich skierowanym bezpośrednio do gospodarstw rolnych. W ramach priorytetu realizowane będą wykłady dotyczące wymogów wzajemnej zgodności (cross compliance), zasad gospodarowania rolniczego na obszarach prawnej ochrony przyrody, w tym Natura 2000 oraz propagujące program rolnośrodowiskowy, jako instrument finansowy umożliwiający producentom rolnym bezpośrednio zaangażowanie się w proces zachowania walorów przyrodniczych obszarów wiejskich. Realizacja programu rolnośrodowiskowego powinna przyczynić się, w kolejnych latach, do wzrostu bioróżnorodności, zmniejszenia odpływu biogenów z pól do wód gruntowych, ograniczenia erozji gleb oraz ekstensyfikacji produkcji na cennych przyrodniczo trwałych użytkach zielonych, jak i większej dbałości o zachowanie siedlisk roślin i zwierząt, przede wszystkim w ramach sieci Natura 2000. W dyskusjach o kształcie Wspólnej Polityki Rolnej po 2013 r. sporo miejsca poświęca się właśnie ochronie bioróżnorodności i programom środowiskowym, jako skutecznym działaniom służącym jej ochronie. Dlatego też, w ramach tego priorytetu realizowane będą tematy mające na celu upowszechnianie zagadnień dotyczących nowych wyzwań Wspólnej Polityki Rolnej, m.in.: zmian klimatycznych, gospodarki wodnej, ochrony wód przed zanieczyszczeniem i gleb przed degradacją, różnorodności biologicznej oraz innowacyjnością w tym zakresie.

Wielkopolska jest tym obszarem, który charakteryzuje się intensywną produkcją rolniczą, szczególnie intensywną produkcją zwierzęcą. W regionach takich bardzo poważnym problemem stają się zanieczyszczające wody powierzchniowych i podziemne azotany pochodzenia rolniczego. By zapobiec dalszemu zanieczyszczaniu wód tymi związkami, w 1991 r. Unia Europejska przyjęła Dyrektywę 91/676/EWG dotyczącą ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzące ze źródeł rolniczych, zwaną Dyrektywą Azotanową. Przepisy tej Dyrektywy zobowiązują państwa członkowskie Unii Europejskiej do wyznaczenia obszarów szczególnie narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzącymi ze źródeł rolniczych, czyli tzw. OSN. W 2012 roku obszary te w Polsce ponownie zweryfikowano i na nowo wyznaczono. Wiąże się to z rozpoczęciem realizacji trzeciego etapu wdrażania założeń Dyrektywy Azotanowej. Obszary te objęły 68 wielkopolskich gmin: 19 gmin na terenie Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu, 49 gmin na obszarze Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu, w tym 5 gmin wspólnych dla obu regionalnych zarządów. Dla tych obszarów właściwe terytorialnie Regionalne Zarządy Gospodarki Wodnej

opracowują 4-letnie programy działań naprawczych, których stosowanie ma spowodować ograniczenie odpływu azotu z rolnictwa do wód. W ramach priorytetu „Ochrona środowiska w rolnictwie”, w obszarze Dyrektywa Azotanowa, wykłady i doradztwo adresowane są przede wszystkim do rolników, którzy posiadają użytki rolne na OSN. Działania doradcze realizowane na OSN w 2013 r. mają na celu wskazać rolnikom na konieczność poprawy praktyki rolniczej na obszarach wrażliwych, szczególnie na konieczność eliminowania błędów popełnianych najczęściej podczas stosowania i przechowywania nawozów.

Zmieniające się często przepisy dotyczące rolnictwa i obszarów wiejskich, pojawiające się nowe zobowiązania i wymogi dla prowadzących swoje gospodarstwa rolników, wpłynęły na potrzebę realizacji priorytetu „Ochrona środowiska w rolnictwie”.

3. Odnawialne źródła energii

Celem priorytetu jest przekazanie producentom rolnym i mieszkańcom wsi informacji o możliwościach wykorzystania naturalnych źródeł energii oraz uprawie roślin z przeznaczeniem na cele energetyczne, w województwie wielkopolskim.

Wszystkie prognozy dotyczące sektora energetycznego przewidują dynamiczny rozwój odnawialnych źródeł energii w najbliższym dziesięcioleciu. Wykorzystanie energii odnawialnej uznaje się jako trwały kierunek rozwoju energetyki, co znalazło odzwierciedlenie w krajowych dokumentach strategicznych tj. przyjętym przez Radę Ministrów dokumencie pt. „Polityka energetyczna Polski do roku 2030” oraz w „Krajowym planie działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych”. Zawierają one długoterminową strategię rozwoju sektora energetycznego, prognozę zapotrzebowania na paliwa i energię oraz program działań wykonawczych do 2030 roku. Zobowiązania jakie nakłada na Polskę Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych, to osiągnięcie w 2020 roku 15% udziału energii odnawialnej w bilansie energii finalnej oraz 10% udziału biopaliw w paliwach transportowych. Realizacja tych zobowiązań stanowi duże wyzwanie dla całej gospodarki. Szczególną rolę przypisuje się biomasie, stąd realizacja tych zobowiązań stanowi wielkie wyzwanie dla rolnictwa i obszarów wiejskich tradycyjnie produkujących żywność. Żeby wykorzystać ograniczony areał użytków rolnych w naszym województwie działalność doradcza zostanie ukierunkowana na przekazanie producentom rolnym informacji dotyczących odpowiedniego doboru roślin do warunków glebowo – klimatycznych oraz o możliwościach lokalnego ich zagospodarowania na cele energetyczne.

Ważne znacznie dla rozwoju sektora odnawialnych źródeł będą miały inne źródła energii, takie jak kolektory słoneczne, pompy ciepła, elektrownie wiatrowe i wodne. Na terenie województwa wielkopolskiego już obserwuje się rozwój energetyki odnawialnej. Największym powodzeniem cieszy się energia wiatrowa. Krajowy program rozwoju biogazowni rolniczych, który zakłada budowę przynajmniej jednej w gminie do 2020 roku, znacząco może wpłynąć na rozwój sektora energii odnawialnej w Wielkopolsce. Również potencjał biomasy do spalania, wód geotermalnych i energetyki słonecznej w naszym regionie jest duży i może w większym stopniu być wykorzystany.

W roku 2012 wytypowano grupę doradców terenowych, którzy specjalizują się w tej tematyce. Rozpoczęte zostały dla tych doradców stacjonarne i e-learningowe szkolenia podnoszące ich kwalifikacje. Zadaniem tych doradców będzie ułatwienie zainteresowanym uzyskania informacji na temat odnawialnych źródeł energii oraz otrzymania wskazówek dotyczących możliwości finansowania związanych z tym inwestycji. Kolejnym zadaniem planowanym do realizacji w 2013 jest stworzenie kolekcji roślin uprawianych na cele energetyczne w Centrum Wystawowo – Szkoleniowym w Sielinku. Miejsce to stanie się bazą szkoleniową i informacyjną dla zainteresowanych rolników i przedsiębiorców.

WODR w Poznaniu od kilku lat prowadzi szkolenia i organizuje konferencje propagujące odnawialne źródła energii. Również w 2013 roku powyższa tematyka będzie kontynuowana. Obok szkoleń i porad indywidualnych planuje się propagowanie wiedzy na temat OZE poprzez artykuły zamieszczane w Poradniku Gospodarskim i na stronie internetowej Ośrodka oraz organizując konkurs na temat odnawialnych źródeł energii.

Celem pracy doradców Ośrodka będzie podnoszenie świadomości rolników i mieszkańców obszarów wiejskich w zakresie możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

2.1.3. DZIAŁ ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH, PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I AGROTURYSTYKI

1. Wspieranie rozwoju turystyki wiejskiej i agroturystyki

Celem priorytetu jest upowszechnianie wiedzy w zakresie tematyki turystyki wiejskiej i agroturystyki wśród mieszkańców obszarów wiejskich. Rozwój agroturystyki i turystyki wiejskiej w Wielkopolsce ma kluczowe znaczenie dla rozwoju obszarów wiejskich i poprawy dochodowości gospodarstw rolnych. Agroturystyka jest jedną z nielicznych działalności, która w

zakresie prowadzenia nie jest związana z pełnym procesem formalno-prawnej rejestracji i prowadzenia działalności gospodarczej. Stąd taka działalność usługowa jest możliwa do wykonywania nawet przez bardzo asekuracyjnych rolników. Ponadto może stanowić pierwszy krok do dalszego podejmowania i rozwijania innych działalności pozarolniczych.

W opinii rolników brak umiejętności prowadzenia działalności gospodarczej stanowi największą barierę w jej podejmowaniu. Istnieją unijne i krajowe źródła pozyskiwania środków finansowych na działalność agroturystyczną, a upowszechnianie wiedzy na ten temat to ważny element wpływający na rozwój obszarów wiejskich. Nie ma terenów wiejskich, nieatrakcyjnych turystycznie, kulturowo i przyrodniczo. Rozwój agroturystyki i turystyki wiejskiej przynosząc korzyści finansowe właścicielom kwater, ale również okolicznym mieszkańcom (wsi, gminy, powiatu), stanowi też wartość niematerialną - wywiera wpływ na kultywowanie tradycji, podnosi świadomość historyczną lokalnych społeczności. Rolnictwo połączone z agroturystyką wpływa na nowy wizerunek obszarów wiejskich, które przestają być anonimowe i zapominane, a wręcz przeciwnie „żywe” i popularne w regionie oraz kraju.

2. *Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich*

Miejsce zamieszkania może wpływać na możliwości rozwoju zawodowego i osobistego. Pomimo intensywnego rozwoju wielkopolskich obszarów wiejskich, oddalenie od dużych ośrodków miejskich oraz braki w infrastrukturze sprawiają, że sytuacja zawodowa na wsi pozostaje trudna i wymaga zaangażowania nie tylko ze strony samych mieszkańców ale i wielu instytucji, również pomocowych. Wieś uznawana jest za siedlisko bezrobocia ukrytego (agrarnego), a wielu jej mieszkańców nie poszukuje pracy poza rolnictwem, pomimo nadwyżki osób pracujących w gospodarstwach rolnych. Jako dostrzegalne przyczyny wykluczenia tej grupy z rynku pracy można uznać ograniczone szanse znalezienia nowego miejsca zatrudnienia po utracie pracy, mniejszą mobilność oraz utrzymujące się braki w kwalifikacjach zawodowych, a często są to efekty ograniczonej liczby połączeń komunikacyjnych pomiędzy miejscem zamieszkania a miejscami pracy i edukacji, trudności ekonomicznych, słabego dostępu do mediów i instytucji kulturalnych.

Problemem obszarów wiejskich jest ograniczona liczba pozarolniczych miejsc pracy. W odpowiedzi na specyficzne potrzeby tej grupy bezrobotnych oferowane są zróżnicowane formy wsparcia, mające pozwolić uaktywnić ich potencjał na rynku pracy. Warto jest więc wspierać inicjatywy lokalnej ludności zmierzające do zakładanie działalności gospodarczej, co w przyszłości może zaowocować podniesieniem jakości życia na wsi.

Dla mieszkańców terenów wiejskich istnieje wiele rozwiązań trudnej sytuacji zawodowej, w jakiej się znaleźli. Z tego właśnie powodu priorytet „Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich” jest niezwykle ważny, a jego realizacja powinna być rozłożona na kilka kolejnych lat. Jego celem jest popularyzacja indywidualnej przedsiębiorczości wśród mieszkańców wsi, wskazywanie aspektów prawnych związanych z prowadzeniem takiej działalności oraz możliwości dofinansowania pozarolniczej działalności gospodarczej z funduszy strukturalnych UE i innych źródeł finansowania. Chcemy, by dzięki temu przed grupą osób będących w szczególnej, wynikającej z miejsca zamieszkania, sytuacji na rynku pracy, pojawiły się nowe możliwości zawodowe i życiowe.

3. Wspieranie zespołowych form gospodarowania w województwie wielkopolskim

Wielkopolska jest wiodącym regionem pod względem ilości grup producentów rolnych. Aktualnie w województwie funkcjonuje blisko 260 grup w różnych grupach produktów. Ponadto, w zakresie zespołowych form gospodarowania na rynku owoców i warzyw funkcjonują 32 grupy producentów owoców i warzyw i 14 organizacji producentów owoców i warzyw. Nadal występuje duże zainteresowanie rolników tworzeniem nowych grup. Większość powstaje w wyniku pracy doradczej WODR w Poznaniu. Ponadto, w Wielkopolskie występuje duże zainteresowanie konsolidacją, ze strony formalnych grup, w podmioty gospodarcze w celu dalszej poprawy ich pozycji w stosunku do dostawców środków produkcji i odbiorców ich produktów rolnych. Pozytywnym przykładem jest utworzona w 2009 roku, przy wsparciu doradczym WODR, Spółdzielnia GRUPY WIELKOPOLSKIE. Jej głównym celem jest realizacja wspólnych zadań gospodarczych, polegających m.in. na wspólnym zaopatrzeniu w środki produkcji oraz wejściu kapitałowym w przetwórstwo produktów rolniczych (objęcie udziałów przez grupy w ZM SALUS). WODR aktywnie uczestniczy w tym procesie. Takie działania istniejących grup wzmagają zainteresowanie producentów rolnych tworzeniem nowych. Rolnicy, przy niskich cenach swoich produktów, chcą uczestniczyć w przetwórstwie, czyli w „wartości dodanej”. Aktualnie doradztwo dotyczy pomocy prawnej przy wyborze formy gospodarczej, ze szczególnym uwzględnieniem spółdzielczości, rejestracji w KRS i sporządzeniu planu działania.

4. Zachowanie dziedzictwa kulturowego Wielkopolski ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulinarnego

Dziedzictwo kulturowe Wielkopolski stanowi dorobek materialny i duchowy poprzednich pokoleń, jak również dorobek naszych czasów. Ośrodek od momentu powstania prowadzi różnego rodzaju działania, które służą zachowaniu dziedzictwa kulturowego naszej wsi. Wieś ma swoje tradycje, regionalizm, który charakteryzuje się określonymi cechami. Dotyczy to samego wizerunku wsi, tradycyjności, mentalności ludzi i wielu innych wartości odróżniających daną społeczność od innej. Najczęściej utożsamiamy dziedzictwo kulturowe z architekturą i sztuką. Jednak jest to również tradycja obchodzenia świąt i obrzędy, produkty regionalne i tradycyjne, w tym dziedzictwo kulinarne. Wszystko to jest częścią polskiego, europejskiego i światowego dziedzictwa i stanowi nasze korzenie. Warto to chronić. Od 2000 roku w Polsce zaczęto mówić o tradycyjnych i regionalnych produktach żywnościowych i po raz pierwszy został zorganizowany konkurs „Nasze Kulinarne Dziedzictwo”. W tym roku odbyła się jego XII edycja. Również od 2000 roku coraz liczniej prowadzone są gminne czy powiatowe konkursy i degustacje promujące produkty i potrawy wytwarzane na danym terenie. Dawniej, licznie obchodzone zwyczaje i obrzędy z czasem zostały całkowicie zapomniane. Jednak działania związane z podtrzymaniem tradycji na wsi spowodowały, że zwyczaje i obrzędy są coraz bardziej widoczne w życiu mieszkańców Wielkopolski. Dzięki możliwościom skorzystania z funduszy unijnych dużo wsi, miejsc kultury można było odnowić, zadbać, aby znowu pięknie wyglądały i przyciągały turystów. Dlatego tak ważne jest, żeby zwracać uwagę mieszkańcom obszarów wiejskich, że mieszkają w miejscu w którym, tylko u nich, znajdują się niepowtarzalne budynki, zabytki, miejsca związane z historią czy miejscową legendą. Realizacja działań dot. zachowania dziedzictwa kulturowego cieszy się dużym zainteresowaniem. Prowadzi to nie tylko do zachowania dziedzictwa kulturowego, ale pozwala ludziom na różnicowanie działalności rolniczej, przyciąga turystów, i daje możliwości pozyskiwania dodatkowych źródeł dochodu. Pozwala na rozwój przy zachowaniu dziedzictwa kulturowego dla przyszłych pokoleń.

5. Propagowanie postaw prozdrowotnych i zdrowego stylu życia wśród mieszkańców obszarów wiejskich

Propagowanie postaw prozdrowotnych i zdrowego stylu życia wśród mieszkańców obszarów wiejskich ma na celu uświadamianie ludziom, że środowisko naturalne i społeczne oraz własne zachowania zdrowotne i styl życia są głównymi determinantami zdrowia człowieka. Proces rozbudzenia świadomości w tym względzie należy rozpoczynać odpowiednio wcześniej już

w domu rodzinnym. Edukacja zdrowotna to proces, w którym ludzie uczą się dbać o zdrowie własne i społeczności w której żyją.

Realizacja wybranych zagadnień w priorytecie jest skierowana na edukację prozdrowotną, która obejmuje w szczególności obszary promocji zdrowia związane z problemami zdrowotnymi mieszkańców naszego regionu. Edukacja ta zakłada osiągnięcie zmiany postaw u osób dorosłych, poprzez zwiększenie nacisku na profilaktykę zdrowotną i zmianę stylu życia. Mimo wielokrotnie potwierdzonej i powszechnie uznanej działalności szkoleniowej naszego Ośrodka w obszarze promowania zdrowego stylu życia i promocji ochrony zdrowia, dotychczasowe działania w tym zakresie wymagają nadal szeroko zakrojonej edukacji w każdym nawet najmniejszym środowisku wiejskim naszego województwa. Zwiększenie dostępności do badań profilaktycznych oferowanych mieszkańcom obszarów wiejskich, spotyka się często z bardzo małym zainteresowaniem, jednym z powodów może być niski poziom świadomości zdrowotnej. W związku z oddaleniem od miejscowości o dobrze rozwiniętych usługach medycznych, statystycznie odnotowano gorszy stan zdrowia ludności obszarów wiejskich w porównaniu z mieszkańcami miast oraz niską świadomość możliwości, jakie daje współczesna medycyna.

Niezbędne jest, by działalność doradcza naszego ośrodka w przyjętym priorytecie przyjęła następujące kierunki:

- działania na rzecz edukacji zdrowotnej i promowania zdrowego stylu życia,
- uświadamianie związków między zdrowiem człowieka, a jego stylem życia oraz środowiskiem fizycznym i społecznym,
- utrwalanie prawidłowych wzorców zdrowego stylu życia,
- zapobieganie szerzeniu się niekorzystnych zachowań, które powinny być przytaczane jako złe nawyki,
- kształtowanie sprzyjających zdrowiu przekonań, motywacji i umiejętności, a co za tym idzie postaw prozdrowotnych ludności, które powinny prowadzić do realizacji zachowań służących zdrowiu.
- podnoszenie świadomości zdrowotnej wśród ludności obszarów wiejskich,
- popularyzowanie prozdrowotnych przepisów i zaleceń unijnych.

6. Wspieranie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego

Rok 2013 jest czwartym rokiem realizacji priorytetu. W środowisku wiejskim istnieje zapotrzebowanie nie tylko na zagadnienia ściśle związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego, działaniami PROW 2007-2013, ale także na tematy dotyczące racjonalnego prowadzenia wiejskiego gospodarstwa domowego. Z każdym rokiem rośnie zainteresowanie działaniami doradczymi z tematyki wiejskiego gospodarstwa domowego, która zawiera wiele zagadnień potrzebnych do prawidłowego funkcjonowania rodzin rolników i mieszkańców obszarów wiejskich.

Cele priorytetu:

- Umożliwienie zdobycia nowej wiedzy z zakresu funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego obejmującej głównie tematykę racjonalnego żywienia rodziny, w tym roli warzyw i owoców w żywieniu, nowoczesnej zagrody wiejskiej oraz ubezpieczeń społecznych.
- Podnoszenie świadomości dotyczącej zdrowia rodziny wiejskiej poprzez uświadomienie zależności między sposobem odżywiania a stanem zdrowia. Zwrócenie uwagi na spożycie żywności jak najmniej przetworzonej, o wysokich walorach odżywczych i zdrowotnych. Bardzo ważne jest zdobycie wiedzy, że już obniżenie spożycia niewłaściwych składników pożywienia i zwiększenie pożądanych może wpłynąć na obniżenie częstotliwości występowania zmian chorobowych.
- Kontynuowanie współpracy z kołami gospodyń wiejskich, które w swojej działalności będą upowszechniały zagadnienia racjonalnego żywienia i prowadzenia nowoczesnej zagrody wśród mieszkańców obszarów wiejskich. Dzięki aktywności kobiet można wprowadzić wiele pozytywnych zmian, nie tylko w rodzinach, ale i na obszarach wiejskich.
- Wzrost liczby organizowanych wykładów specjalistów i wykładów w kolejnych latach. W 2013 roku te metody będą również realizowane przez grupę doradców specjalizujących się w zagadnieniach dotyczących wiejskiego gospodarstwa domowego.

Uzasadnienie priorytetu:

- Trzy lata realizacji wykazały potrzebę kontynuowania priorytetu przy wykorzystaniu różnych metod i form działalności doradczej.
- Świadcząc doradztwo dla środowisk wiejskich oraz badając potrzeby doradczycy rolnicy i mieszkańcy obszarów wiejskich zgłaszali potrzebę uwzględnienia tematyki dotyczącej wiejskiego gospodarstwa domowego w działalności WODR.

- W rozwoju i właściwym funkcjonowaniu wiejskiego gospodarstwa domowego bardzo ważna jest problematyka racjonalnego żywienia rodziny. Żywność i prawidłowe żywienie należą do najważniejszych czynników środowiskowych człowieka, które wpływają korzystnie na stan jego zdrowia.
- Obserwuje się nieprawidłowe stosunki ilościowe i jakościowe w żywieniu ludzi - dotyczy to zarówno mieszkańców miast, jak i obszarów wiejskich. Można wymienić takie wady w żywieniu jak: nadmierne spożycie, niedożywienie jakościowe, czy niedożywienie ilościowe. Te wady, a szczególnie związane z nadmierną konsumpcją, sprzyjają powstawaniu chorób, które obecnie stanowią główne przyczyny zachorowalności i umieralności Polaków. Należą do ich m.in. miażdżyca, choroby niedokrwienne serca, nadciśnienie tętnicze, udar mózgu, otyłość, czy kamica pęcherzyka żółciowego. Jednocześnie w przypadku złych nawyków żywieniowych powinno starać się zmienić codzienną dietę, czyli eliminować błędy i odżywiać racjonalnie.
- Zadania doradcze takie jak wykłady specjalistów i wykłady, pokazy, Forum Kobiet, konkurs Nasze Kulinarne Dziedzictwo, potwierdzają również celowość wprowadzenia zagadnień dotyczących aktualnej tematyki „zdrowego” odżywiania rodzin wiejskich.
- W priorytecie, oprócz tematów z zakresu racjonalnego żywienia, będą realizowane zagadnienia dotyczące nowoczesnej zagrody wiejskiej, a także ubezpieczenia społecznego rolników.

2.1.4. DZIAŁ EKONOMIKI

W 2013 roku w Dziale Ekonomiki realizowane będą dwa priorytety, które wyczerpują obszary pomocy gospodarstwu rolnemu w zakresie szeroko pojętej problematyki ekonomicznej. W gospodarstwie podejmowanych jest szereg decyzji, które ostatecznie powinny doprowadzić do oczekiwanych efektów ekonomicznych z punktu widzenia rolnika.

Praktycznie wszystkie podejmowane przez rolnika decyzje sprowadzają się do zarządzania gospodarstwem rolnym. Bardzo istotną rolę we właściwym zarządzaniu gospodarstwem rolnym odgrywają dane na podstawie, których podejmowane są decyzje. Rolnicy nie są zobligowani do prowadzenia rachunkowości rolnej, która byłaby dla nich dobrym źródłem informacji, gromadzonych w określonym standardzie, pozwalającym na porównywanie gospodarstw. Stąd dla pokazania szczególnego znaczenia ewidencjonowania zdarzeń gospodarczych do dokonywania dalszych analiz ekonomiczno-finansowych zagadnienie rachunkowości zostało sprowadzone do odrębnego priorytetu.

1. Podnoszenie wiedzy ekonomicznej w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym, w tym kształtowanie konkurencyjności gospodarstwa rolnego przy wykorzystaniu dostępnych instrumentów pomocnych w zarządzaniu gospodarstwem rolnym

W celu prawidłowego zarządzaniu gospodarstwem rolnym należy zbierać o nim dane. Znajomość i zrozumienie własnej sytuacji finansowej stają się coraz ważniejsze w warunkach gospodarki rynkowej. Prowadzący gospodarstwo rolne powinien zdawać sobie sprawę z potencjału produkcyjnego gospodarstwa. Obecna kondycja rolnictwa wymaga od producentów rolnych zwiększenia orientacji rynkowej producentów rolnych oraz wytwarzania produktów konkurencyjnych cenowo, o najwyższej jakości. Producenci towarów i usług, również na obszarach wiejskich, muszą sprostać większej niż dotąd konkurencji. Wielu rolników dysponujących odpowiednim potencjałem produkcyjnym rozwija swoje gospodarstwa, poprawia ich konkurencyjność i dochodowość korzystając z pomocy ze środków krajowych i unijnych. Inni, głównie właściciele małych i średnich gospodarstw, zajmujący się tradycyjną produkcją roślinną z małą skalą produkcji zwierzęcej czują się ekonomicznie zagrożeni.

Jednym z podstawowych warunków poprawy konkurencyjności, będzie analiza kosztów, jako ważny element zarządzania, mający decydujące znaczenie przy wyborze kierunku produkcji oraz planowania rozwoju gospodarstwa.

Kosztowne inwestycje realizowane w gospodarstwach rolnych, stwarzają ryzyko utraty płynności finansowej w przypadku dużych wahań cen produktów rolnych i środków do produkcji. Dotyczy ono zwłaszcza gospodarstw towarowych, które korzystają z kredytów inwestycyjnych. W celu uświadomienia tego zagrożenia rolnikom, oraz określenia granicznych wartości spadku cen produktów i wzrostu cen środków do produkcji, których przekroczenie powinno być sygnałem do poszukiwania dodatkowych źródeł finansowania zobowiązań gospodarstwa, prowadzone będą szkolenia w tym zakresie.

Wzrost cen środków do produkcji rolnej, powoduje większe zainteresowania rolników zmianą systemu rozliczania podatku VAT. Wielu rolników rezygnuje z systemu ryczałtowego i przechodzi na zasady ogólne, dzięki temu uzyskuje możliwość odzyskiwania części podatku i obniżenia kosztów prowadzonej działalności. Analiza celowości zmiany systemu opodatkowania, pozwala na wyliczenie w oparciu o dane za ostatni rok, czy taka decyzja jest uzasadniona ekonomicznie w konkretnym gospodarstwie. Rolnicy także mieliby zostać objęci podatkiem dochodowym, od 2014 r., który zastąpiłby dotychczasowy podatek rolny. Dla świadomego podjęcia decyzji w zakresie sposobu rozliczania się z podatków pomocne będą szkolenia z tego zakresu. Doradztwo ekonomiczne i podatkowe, jest formą doradztwa, która cieszy się

największym zainteresowaniem rolników. Porady najczęściej dotyczą spraw finansowych, dlatego wymagają szczególnej staranności i powinny być poparte szczegółowymi analizami i wyliczeniami.

Przekazywane rolnikom wiadomości o aktualnej sytuacji w przepisach ubezpieczeniowych, o terminach zawierania umów, o wysokości składek i o wielkości dofinansowania z budżetu państwa do składek ubezpieczeniowych pozwala rolnikom świadomie oceniać ryzyko prowadzonej działalności i umiejętnie nim zarządzać.

W 2013 roku prowadzone będą badania cen na targowiskach i cen środków produkcji rolnej u wybranych kontrahentów. Informacja rynkowa jest częścią systemu informacji rolniczej, wykorzystywanego przez uczestników rynku i kreatorów polityki rolnej. Sprawny system informacji rynkowej zapewnia przejrzystość rynku, wpływa na ograniczenie ryzyka nietrafnych decyzji. Powinien sprzyjać poprawie efektywności funkcjonowania mechanizmu rynkowego, umożliwić zaopatrzenie po niższych cenach, zapewniając jednocześnie wyższe dochody rolników. Podstawą systemu jest zbieranie, gromadzenie, przetwarzanie i udostępnianie informacji niezbędnych do podejmowania racjonalnych decyzji w zarządzaniu gospodarstwem rolnym.

2. Upowszechnianie rachunkowości rolnej w konwencji zarządczej opartej na metodologii zastosowanej przez system Polski FADN

Prawidłowe wykorzystanie danych jest nieodzowną częścią procesu podejmowania decyzji, monitorowania funkcjonowania gospodarstwa, analizowania wyników, identyfikowania słabych i mocnych stron gospodarowania.

Korzyści płynące z prowadzenia rachunkowości mogą być krótko i długoterminowe. Dla przykładu, porównanie kosztu paszy treściwej i wyników produkcyjnych w gospodarstwie pozwala na szybkie podjęcie decyzji co do poziomu paszy treściwej w dawce. Analiza przepływu gotówki prowadzona przez wiele lat pozwala na ustawienie produkcji i sprzedaży tak, aby zapewnić bieżącą płynność finansową gospodarstwa.

W Polsce od 9 lat wdrażany jest system rachunkowości rolnej Polski FADN wśród ponad 12 tys. gospodarstw rolnych, w tym najwięcej w Wielkopolsce około 1770. Jest to obecnie jedyny system w Polsce, w którym, pod kierunkiem Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego w Warszawie, doradcy Ośrodków Doradztwa Rolniczego wraz z rolnikami w sposób metodyczny i zunifikowany zbierają dane. Nieocenioną zaletą systemu jest to, że wyniki z poszczególnych gospodarstw rolnych mogą być porównywane w Polsce, a także pomiędzy gospodarstwami z innych krajów należących do Unii Europejskiej. Możliwość

porównania się na tle innych gospodarstw rolnych według określonych kryteriów (pod względem potencjału i kierunku produkcji) pozwala rolnikowi na wyciąganie bardzo praktycznych wniosków. Prowadzona ewidencja w systemie rachunkowości Polski FADN pozwala dla danego gospodarstwa analizować przychody, koszty i dane bilansowe już z okresu kilku lat. Ponadto możliwość porównania konkretnego gospodarstwa na tle innych, tj. najlepszych, średnich i słabych w grupie pozwala krytycznie spojrzeć rolnikowi na dotychczas podejmowane działania. Jest to analiza danych historycznych, ale można ją z powodzeniem wykorzystać do analizy przyszłych okresów.

Podstawowym produktem rachunkowości rolnej w systemie Polski FADN, z punktu widzenia rolnika, jest Raport Indywidualny gospodarstwa rolnego, który tak naprawdę pokazuje po co ten cały trud ewidencjonowania danych.

Raport Indywidualny gospodarstwa rolnego:

- Umożliwia uzyskanie we właściwym czasie odpowiednich informacji, które są warunkiem koniecznym dla podejmowania prawidłowych decyzji w gospodarstwie rolnym.
- Dostarcza informacji o wynikach działalności GR, jego sytuacji finansowej oraz wszelkich dokonanych zmianach majątkowych i finansowych.
- Pomaga rozumieć zasady i ograniczenia funkcjonowania GR.
- Może być punktem wyjścia do sporządzania długo- i krótkoterminowych planów, a następnie ich właściwej kontroli oraz porównań uzyskiwanych wyników z planowanymi.
- Umożliwia potwierdzenie umiejętności profesjonalnego gospodarowania.
- Ułatwia ustalanie zdolności kredytowej.
- Uwiarygodnia rolników ubiegających się o kredyty bankowe.

Kolejnym produktem bardzo ważnym z punktu widzenia rolnika prowadzącego rachunkowość rolną w systemie Polski FADN jest Raport Dynamiczny na jego podstawie można prześledzić zmiany w działalności GR poczynając od zasobów środków produkcji jakimi dysponowało, poprzez poniesione w procesie produkcyjnym nakłady, aż do uzyskanych wyników tak w wymiarze ilościowym jak i wartościowym.

Raport Dynamiczny:

- Jest narzędziem wspomagającym zarządzanie gospodarstwem, wspierającym długookresową analizę działalności gospodarstwa i planowanie jego rozwoju oraz ocenę ryzyka działalności związanej z wahaniami sytuacji ekonomicznej związanych z warunkami przyrodniczymi i rynkowymi.

- Znaczne wahania plonów i wydajności jednostkowych zwierząt w kolejnych latach, mogą wskazywać na błędy w stosowanych technologiach produkcji.
- Powtarzające się przez kilka lat ujemne saldo VAT w gospodarstwie „rolnika ryczałtowego” może wskazywać na celowość rozliczania VAT na zasadach ogólnych.
- Poziom „zarobkowania” rolnika i jego rodziny najlepiej charakteryzują: dochód netto na nieopłaconą osobę pełnozatrudnioną oraz relacja tak przeliczonego dochodu do średniej płacy netto w gospodarce narodowej.

W okresie 9 lat wdrażania rachunkowości w systemie Polski FADN zapoznało się ok. 3 450 rolników. Każdego roku liczba ta wzrasta. W tej liczbie są rolnicy, którzy uczestniczą w systemie od jego początku, ale ok. 14% rolników każdego roku, z różnych przyczyn, wychodzi z systemu. W ich miejsce wprowadzani są nowi rolnicy.

2.1.5. Dział Projektów i Zadań Komercyjnych

Do zadań Działu Projektów i Zadań Komercyjnych należy:

- wyszukiwanie oraz gromadzenie informacji dotyczących źródeł finansowania z funduszy zewnętrznych dla projektów własnych WODR, w tym przygotowanie wniosków o dofinansowanie oraz koordynacja i nadzór nad projektami zewnętrznymi,
- przekazywanie informacji na temat możliwości ubiegania się o dofinansowanie ze środków funduszy europejskich jednostkom organizacyjnym WODR w Poznaniu,
- monitoring projektów finansowanych ze źródeł zewnętrznych realizowanych przez pozostałe komórki organizacyjne WODR,
- weryfikacja formalno-rachunkowa oraz rozliczanie projektów/przedsięwzięć finansowanych z budżetu Unii Europejskiej oraz z innych źródeł zagranicznych,
- współpraca z instytucjami zewnętrznymi w zakresie realizacji projektów współfinansowanych ze środków pochodzących z funduszy europejskich,
- współpraca z pracownikami odpowiednich komórek organizacyjnych WODR przy przygotowywaniu wniosków aplikacyjnych o środki z funduszy europejskich, w szczególności przy kompletowaniu dokumentów niezbędnych do złożenia wniosku oraz przygotowaniu, złożeniu i rozliczeniu wniosku,
- koordynacja realizowanych przez WODR w Poznaniu zadań objętych pomocą przyznawaną na podstawie przepisów o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z

- udziałem Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz innych środków i funduszy wspierających rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich,
- współpraca w zakresie planowania budżetu w części dotyczącej zadań realizowanych ze środków zewnętrznych oraz z innych źródeł zagranicznych,
 - opracowywanie procedur/instrukcji w zakresie prowadzonych zadań i ich aktualizowanie,
 - prowadzenie archiwum projektów planowanych i zrealizowanych przez WODR w Poznaniu,
 - sporządzanie informacji i materiałów promocyjnych na temat realizowanych projektów,
 - realizacja działalności upowszechnieniowej WODR w zakresie możliwości pozyskania środków finansowych dla mieszkańców wsi i obszarów wiejskich,
 - koordynacja współpracy zagranicznej WODR w Poznaniu.

2.2. Zadania Zespołów Doradczych w powiatach

Pracownicy Zespołów Doradczych w powiatach będą realizować swoje zadania w ramach działalności doradczej, kształceniowej, informacyjnej i upowszechnieniowej z wykorzystaniem następujących metod: wykład, pokaz, demonstracja, wyjazd studyjny, konkurs wiedzy rolniczej/olimpiada, dożynki, Lokalna Grupa Dyskusyjna, targi rolnicze, działanie ekonomiczne w Gospodarstwie Demonstracyjnym.

POWIAT CHODZIESKI

Poprawa warunków życia i sytuacji finansowej gospodarstw rolnych

Celem zadania jest utrzymanie na optymalnym poziomie dochodu rolniczego. Podjęte działania będą polegały na optymalizowaniu kosztów produkcji roślinnej szczególnie w stosowaniu nawozów mineralnych i środków ochrony roślin. Jest to kontynuacja zadania rozpoczętego w latach ubiegłych. Prowadzenie działalności rolniczej wymaga racjonalnego zarządzania we wszystkich jej aspektach. Realizacja zadania priorytetowego to przede wszystkim zwiększenie świadomości ekonomicznej rolników w podejmowanych decyzjach produkcyjnych, to również możliwość poprawy dochodowości gospodarstwa rolnego z uwzględnieniem jakości i bezpieczeństwa produkcji żywności oraz ograniczenie błędów popełnianych w praktyce rolniczej.

Ważnym i istotnym elementem w tym procesie jest ograniczenie stosowania nawozów i środków ochrony roślin, wykorzystywanie nawozów naturalnych (obornik) oraz nowych, wydajniejszych odmian roślin. W niewystarczającym jeszcze stopniu rolnicy z powiatu aplikują o środki finansowe pochodzące z Unii Europejskiej i jak również o środki krajowe. W 2013 roku podjęte będą działania mające na celu zapoznanie ich z możliwościami korzystania z dotacji Unii Europejskiej oraz zasadami otrzymywania dopłat po spełnieniu przez gospodarstwo warunków wzajemnej zgodności (cross compliance). Planujemy w tym zakresie, pomoc doradców w wypełnianiu wniosków i planów zainteresowanym rolnikom.

Planowane jest zapoznanie rolników z możliwościami korzystania z kredytów preferencyjnych, a także z możliwościami poprawienia kondycji finansowej poprzez uprawy biomasy – kukurydza, słoma (kotłownie, biogazownie).

Wysokie ceny maszyn i urządzeń rolniczych stanowiąc jedno z ograniczeń inwestycji w gospodarstwie uzasadniają promowanie inwestycji proporcjonalnych do warunków i skali produkcji gospodarstwa rolnego, poprzez prowadzenie rachunku ekonomicznego. Z uwagi na

zmieniającą się sytuację na rynkach rolnych konieczne staje się zmobilizowanie rolników do wprowadzenia zmian w gospodarstwach, zmierzających do osiągnięcia standardów jakościowych i dostosowania do wymogów wzajemnej zgodności.

POWIAT CZARNKOWSKO-TRZCIANECKI

Upowszechnienie wiedzy w zakresie obowiązującego prawodawstwa unijnego oraz krajowego ze szczególnym uwzględnieniem zasad cross compliance oraz PROW

Celem priorytetu jest przekazanie wiedzy w zakresie zasad wzajemnej zgodności oraz wzrost dochodowości gospodarstw poprzez uczestnictwo rolników w programie rolnośrodowiskowym. Wymogi w tym zakresie nie są nowymi lecz ich stosowanie jest obecnie obowiązkowe dla wszystkich gospodarstw. Wiedza z zakresu cross compliance przyczynia się do podniesienia umiejętności rolników w zakresie ochrony środowiska, poprawy bezpieczeństwa żywności, zdrowotności zwierząt, zdrowia publicznego, dobrostanu zwierząt. Przestrzeganie tych zasad jest powiązane z możliwościami uzyskania dotacji przez rolników.

Ponadto, działania te umożliwiają wytworzenie powiązań pomiędzy płatnościami bezpośrednimi i normami oraz zobowiązaniami w sektorach ściśle powiązanych z rolnictwem, a także pomagają wspierać rolników w samodzielnych działaniach zgodnych z wymogami wzajemnej zgodności.

W 2013 roku działalność będzie skoncentrowana przede wszystkim na przygotowaniu rolników do wdrożenia wymogów w zakresie dobrostanu zwierząt. W pracy doradczej planowane jest przeprowadzenie wykładów dla rolników dotyczących ww. zagadnień, mających na celu podniesienie świadomości oraz zapobieganie nieprawidłowościom skutkującym sankcjami finansowymi.

POWIAT GNIEŹNIĘSKI

Poprawa jakości produktów rolniczych z uwzględnieniem zasad wzajemnej zgodności oraz pomoc w organizowaniu lokalnych rynków rolnych

Celem priorytetu jest zachęta do wypracowania wśród zainteresowanych rolników wspólnych działań i zachowań zmierzających do wprowadzania na rynki rolne określonej standaryzowanej grupy produktów rolniczych.

Teren powiatu gnieźnieńskiego charakteryzuje się zróżnicowaną pod względem jakościowym i ilościowym towarową produkcją rolniczą. Dominujące kierunki produkcji to:

- produkcja żywca wieprzowego
- produkcja surowego mleka krowiego
- produkcja żywca wołowego
- produkcja roślin zbożowych, okopowych i oleistych.

Z uwagi na zmieniającą się sytuację na rynkach rolnych oraz konieczność spełniania określonych wymogów w zakresie jakości i standaryzacji produkcji, konieczne staje się zmobilizowanie rolników do wprowadzenia zmian w gospodarstwach, zmierzających do osiągnięcia podstawowych standardów jakościowych i dostosowania do wymogów wzajemnej zgodności. W związku z tym, istotne jest także inicjowanie oraz jeśli to możliwe przyspieszenie zmian w obszarze organizowania się rolników w celu umocnienia konkurencyjnej pozycji producentów rolnych.

Realizację tego zadania można osiągnąć poprzez zachęcanie rolników do tworzenia grup producenckich i wspólne ich działanie w obszarze poszczególnych typów produkcji. Na rynkach rolnych oferta większych partii produktów o jednolitych parametrach jakościowych zwiększa atrakcyjność ich zbytu.

Tematyka szkoleń, planowana na rok 2013 przez ZD Gniezno będzie ukierunkowana na uświadomieniu rolnikom potrzeby organizowania się w grupy, jako aktywnego uczestnika rynku zbytu, w celu podniesienia konkurencyjności oferowanych produktów rolnych.

Celem jest nie tylko krzewienie wiedzy w tym zakresie, ale również aktywne uczestnictwo i bieżąca pomoc w koniecznych zmianach na polskiej wsi oraz uświadomienie rolnikom potrzeby zmian, jakich muszą dokonać w swych gospodarstwach.

POWIAT GOSTYŃSKI

Ochrona środowiska ze szczególnym uwzględnieniem realizacji Dyrektywy Azotanowej

Celem priorytetu jest poprawa stanu środowiska naturalnego w zakresie zawartości azotanów w wodach. Głównymi kierunkami w produkcji rolnej w powiecie gostyńskim są: chów trzody chlewnej oraz hodowla bydła mlecznego i opasowego.

Wybór priorytetu podyktowany jest koniecznością wprowadzania działań w zakresie ochrony środowiska wynikających z :

- bardzo wysokiej obsady zwierząt utrzymywanych w gospodarstwach rolnych na 100 ha UR dla porównania kraj / powiat gostyński:
 - bydło ogółem 34,4szt./100 ha UR / 80,8 szt./100 ha UR,
 - trzoda chlewna 117,8 szt./100 ha GO / 531,5 szt./100 ha GO,
- ograniczonych możliwości wewnętrznego zagospodarowania nawozów naturalnych wytwarzanych w gospodarstwach rolnych
- niedostatecznej ilości obiektów służących do przechowywania nawozów naturalnych oraz pasz objętościowych soczystych.

Wymienione czynniki wpływają w sposób znaczący na zanieczyszczenie środowiska naturalnego, w tym wód, poprzez nadmierną ilość azotu przedostającego się do rzek i innych zbiorników wodnych.

W związku z tym, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej wprowadził na terenie powiatu gostyńskiego programy działań mających na celu obniżenie zawartości azotu w wodach powierzchniowych. Dyrektywą Azotanową objęte zostały następujące gminy powiatu: Borek Wielkopolski, Gostyń Krobia, Pępowo, Piaski, Pogorzela, Poniec.

Analiza wdrażanej dotychczas Dyrektywy Azotanowej na terenie powiatu, pozwala na sformułowanie poniższych wniosków:

- mała świadomość rolników w zakresie właściwej gospodarki nawozami naturalnymi,
- brak zainteresowania rolników opracowywaniem i wykorzystaniem w praktyce planów nawozowych i bilansu azotu,
- brak systematycznego wykonywania analiz zasobności gleb oraz wykorzystywania wyników w gospodarowaniu nawozami naturalnymi.
- braki w dostosowaniu gospodarstw do standardów w zakresie ochrony środowiska, np. niewystarczająca liczba obiektów do przechowywania nawozów naturalnych i kiszzonek,
- zanieczyszczanie wód powierzchniowych ściekami komunalnymi.

Podjęte działania ukierunkowane będą na dalsze ponoszenie świadomości i wiedzy rolników w zakresie:

- negatywnego wpływu na środowisko naturalne błędów technologicznych w produkcji rolnej,
- niewłaściwej gospodarki nawozami naturalnymi,

- przechowywania nawozów naturalnych i pasz soczystych, z uwzględnieniem ich poprawnego składowania,
- terminów stosowania i prawidłowego wykorzystania nawozów naturalnych,
- opracowania planów nawozowych i bilansu azotu oraz prowadzenia pozostałej dokumentacji.

Efektem podjętych działań będzie stopniowa poprawa stanu środowiska naturalnego w zakresie zawartości azotanów w wodach.

Ocena podjętych działań w zakresie ochrony środowiska dokonana będzie na podstawie wyników badań na zawartość azotanów w wodach gruntowych i próbach gleb, przeprowadzona przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska i Wojewódzką Stację Chemiczno-Rolniczą.

POWIAT GRODZISKI

Nowoczesna wiedza rolnicza z uwzględnieniem ochrony środowiska

Prowadzenie doradztwa w tym zakresie ma na celu zwiększenie konkurencyjności gospodarstw, podniesienie jakości produktów rolnych, wprowadzenie i upowszechnianie najnowszych rozwiązań technologicznych oraz organizacyjnych, a także wdrażanie dobrych praktyk rolniczych i przygotowanie rolników do obowiązującej integrowanej ochrony roślin.

Działania doradcze ukierunkowane są na produkcję rolniczą w zgodzie ze środowiskiem naturalnym, poprzez:

- wdrażanie zasad Dobrej Praktyki Rolniczej,
- programy rolno-środowiskowe,
- doradztwo dla rolników, którzy w przyszłości będą gospodarować na obszarach objętych Dyrektywą Azotanową (OSN).

W sposób szczególny rolnicy zainteresowani są pogłębieniem i uaktualnieniem wiedzy z zakresu rolnictwa zrównoważonego z zastosowaniem integrowanej ochrony roślin.

W powiecie jest prowadzona demonstracja dotycząca integrowanej ochrony roślin zbożowych polegającej na łączeniu efektywnych środowiskowo, bezpiecznych i społecznie akceptowanych metod biologicznych, agrotechnicznej i chemicznych. Ponadto, rolnicy korzystają z fachowej pomocy w rozpoznawaniu chorób i szkodników na pokazach w obecności doradców i ekspertów z zakresu entomologii i fitopatologii.

Ważny jest także element doboru odpowiednich środków ochrony roślin a także właściwych nawozów mineralnych w okresie jesienno- zimowym. Niezmiernie ważna jest także kontynuacja modernizacji gospodarstw rolnych poprzez wprowadzanie nowoczesnych rozwiązań organizacyjnych i technologicznych oraz pomoc rolnikom w ubieganiu się o przyznanie pomocy finansowej ze środków pochodzących z Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych i zagranicznych.

Priorytet jest kontynuowany od 2010 roku z uwagi na potrzebę przekazania nowoczesnej wiedzy rolniczej, w tym z zakresu integrowanej ochrony roślin. Jej zdobycie ma istotny wpływ zarówno dla producentów jak i całego społeczeństwa. Niesie korzyści w postaci stabilizacji dochodów, ograniczenia kosztów stosowania środków ochrony roślin, a jednocześnie powoduje aktywizację mieszkańców wsi i zachęca do integracji, pozwala na produkcję tańszej, wysokiej jakości żywności oraz podnosi świadomość ekologiczną, kształtuje proekologiczne postawy i zachowania mieszkańców wsi, poprawia bezpieczeństwo stosowania środków ochrony roślin.

Efektem edukacji i wymiany doświadczeń rolników z doradcami będzie sukcesywna poprawa efektywności produkcji rolniczej, prawidłowy i perspektywiczny rozwój gospodarstw zgodny z Kodeksem Dobrej Praktyki Rolniczej.

POWIAT JAROCIŃSKI

Poprawa wyników produkcyjnych i jakości żywca wieprzowego z uwzględnieniem ochrony środowiska

Wybór priorytetu - kontynuowanego od 2010 roku - powodowany jest dużą tradycją chowu i hodowli świń, jak też wynika ze spożycia wieprzowiny i jej przetworów w naszym rejonie. Potrzeba prowadzenia w kolejnym roku tematyki z tego zakresu wiąże się z pojawianiem i chęcią wprowadzenia nowych systemów żywienia i utrzymania zwierząt, ujednoliceniem i poprawą genetyki trzody chlewnej. Wynika to z kilku istotnych i ważnych przesłanek, którymi kierują się producenci trzody. Produkcja staje się bardziej efektywna, następuje modernizacja i rozbudowa pomieszczeń inwentarskich dla zapewnienia dobrostanu w chlewni oraz poprawia się profilaktyka i leczenie stada.

Duża liczba gospodarstw średniej wielkości sprawia, że produkują one drogo a jednocześnie dostarczany na rynek produkt jest zróżnicowany pod względem jakościowym. Na rynkach rolnych oferta większych partii produktów o jednolitych parametrach zwiększa atrakcyjność ich zbytu. Niestety działając pojedynczo na rynku, są mało konkurencyjni, również w przypadku

zakupów na potrzeby gospodarstwa. W związku z tym, istotnym jest potrzeba organizowania się rolników, w celu umocnienia konkurencyjnej pozycji producentów rolnych.

Na terenie powiatu jarocińskiego działa 6 grup producentów trzody chlewnej, które skupiają około 400 członków. W ramach grup producenckich wprowadzane są nowe systemy żywienia i utrzymania zwierząt, preferowane są zwierzęta o dużym potencjale genetycznym, pozwalając uzyskać dużą plenność macior, a jednocześnie w tuczu znaczące przyrosty, tak by produkcja była efektywna. Ten ujednolicony system produkcji umożliwia uzyskanie bardzo zbliżonych wyników we wszystkich gospodarstwach, a przede wszystkim wpływa na utrzymanie dobrego stanu zdrowotnego zwierząt oraz pozwala na pełne wykorzystanie potencjału genetycznego świń zarówno w rozrodzie jak i tuczu.

Dobre rezultaty tych działań osiągane są m.in. dzięki współpracy ze specjalistami powiatowymi oraz specjalistą branżowym, ds. trzody chlewnej. Dzięki organizowanym spotkaniom, pokazom, demonstracjom producenci coraz częściej decydują się na modernizację obiektów.

Efektem edukacji i wymiany doświadczeń rolników z doradcami będzie sukcesywna poprawa efektywności produkcji zwierzęcej oraz prawidłowy i perspektywiczny rozwój gospodarstw. Jednocześnie położony zostanie nacisk na ograniczenie niekorzystnego oddziaływania rolnictwa na środowisko jako przestrzeni produkcyjnej i życiowej rolników.

POWIAT KALISKI

Podnoszenie wiedzy w zakresie racjonalnego zarządzania gospodarstwem rolnym z uwzględnieniem gospodarstwa domowego

Celem zadania jest wskazywanie możliwości zastosowania optymalnych rozwiązań zmierzających do zwiększenia dochodów w gospodarstwie rolnym, zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego i rozwój obszarów wiejskich w wymiarze ekonomicznym, społecznym i środowiskowym.

Rolnictwo naszego regionu jest zróżnicowane pod względem ekonomicznym, ekologicznym, demograficznym i społecznym. Większość gospodarstw charakteryzuje się dużą zdolnością adaptacji do zmieniających się warunków gospodarowania. By tę zdolność wykorzystać i trend ten wzmocnić, a jednocześnie wpływać na poprawę jakości życia na wsi, ważne jest informowanie mieszkańców tych terenów o istniejących możliwościach zmian w tym zakresie.

Wydajność gospodarstw rolnych, bez względu na ich obszar uzależniony jest nie tylko od czynników glebowych i geograficznych, ale przede wszystkim od poziomu wiedzy i kwalifikacji użytkowników gospodarstw. Często wyższy poziom kwalifikacji odzwierciedla zdecydowanie korzystniejsze wyniki prowadzonej działalności rolniczej. Planowane jest informowanie o Wspólnej Polityce Rolnej (WPR) po 2013 roku, która będzie odgrywała kluczową rolę w zapewnieniu w Unii Europejskiej bezpieczeństwa żywnościowego, zrównoważonego rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich, równych warunków konkurencji na jednolitym rynku rolnym, a także silnej pozycji konkurencyjnej UE na globalnym rynku rolnym. Z uwagi na wielofunkcyjność rolnictwa i obszarów wiejskich WPR po 2013 r. skupiać się będzie na wyzwaniach związanych z ochroną środowiska, zmianami klimatycznymi, gospodarką wodną, różnorodnością biologiczną oraz energią odnawialną.

Obszary wiejskie w Polsce należą do najmniej zdegradowanych w Europie. Rolnictwo odgrywa rzadko docenianą, a istotną i pozytywną rolę w kształtowaniu środowiska oraz zachowania jego walorów przyrodniczych i krajobrazowych. Bogactwo zasobów naturalnych tych obszarów może stanowić ważny czynnik rozwoju agroturystyki i produkcji metodami ekologicznymi. Należy pomóc rolnikom poprzez rzetelną informację, aby ich przedsięwzięcia, nie zakłócały zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich.

Z uwagi na zmieniającą się sytuację na rynkach rolnych istotnym jest także inicjowanie zmian w obszarze organizowania się rolników w celu umocnienia swej konkurencyjnej pozycji, szczególnie w przypadku gospodarstw produkujących niewielkie ilości produktów. Poprzez wiele przykładów działań grup producentów na terenie powiatu, rolnicy z małych gospodarstw, mają inspirację do samoorganizowania się. Pozwoli to, m.in. na efektywniejsze wykorzystywanie wsparcia finansowego pochodzącego ze środków Unii Europejskiej.

Niestety, nadal niski poziom wiedzy fachowej w zakresie technologii produkcji, marketingu i zarządzania, hamuje rozwój inicjatyw i ogranicza aktywność mieszkańców wsi w poszukiwaniu zewnętrznych źródeł finansowania. Mimo to, zauważalny jest stopniowy wzrost zainteresowania mieszkańców wsi i podejmowanie przez nich przedsięwzięć w dziedzinach pozarolniczych.

Społeczność wiejska chroni pozytywne wartości kultury polskiej, w tym tradycyjnego życia rodzinnego, poszanowania własności, tradycyjnego funkcjonowania gospodarstwa. Wartości te, należy utrzymać, a nawet rozwijać w oparciu o potencjał lokalnych społeczności. W 2012 roku zostało to wykorzystane podczas pracy z Lokalną Grupą Dyskusyjną. Zaangażowanie i duży potencjał twórczy z uwagi na udział młodego pokolenia, będzie spożytkowany we współpracy zaplanowanej na przyszły rok.

Działania na obszarach wiejskich wymagają nadal racjonalnego zarządzania we wszystkich aspektach. Z tego też powodu na terenie powiatu kaliskiego w 2013 roku planowana jest kontynuacja założeń priorytetu.

POWIAT KĘPIŃSKI

Funkcjonowanie gospodarstw rolnych zgodne z zasadami ochrony środowiska

Celem priorytetu jest wprowadzenie metod produkcji rolnej zgodnych z ochroną środowiska naturalnego, ze szczególnym uwzględnieniem gleb i wód oraz wspieranie działalności rolniczej prowadzonej zgodnie z zasadami ochrony środowiska naturalnego oraz różnych przedsięwzięć pozytywnie wpływających na różnorodność biologiczną i zachowanie tradycyjnego krajobrazu terenów wiejskich.

Rolnictwo wywiera duży wpływ na kształtowanie środowiska naturalnego bezpośrednio wykorzystując jego zasoby w procesach produkcji. Intensywna produkcja rolna wymaga stosowania wielu przemysłowych środków, których nieumiejętne, niewłaściwe lub nadmierne stosowanie może powodować istotne zagrożenie dla środowiska.

Produkcja zwierzęca wytwarza duże ilości nawozów naturalnych zasobnych w azot i fosfor. Ich złe przechowywanie i stosowanie może stanowić źródło zanieczyszczenia środowiska, zwłaszcza wód. Ponadto, na degradację środowiska w działalności rolniczej wpływa nieprawidłowa gospodarka ściekowa w obrębie gospodarstwa, emisja do powietrza substancji gazowych i pyłowych pochodzących z intensywnego chowu i hodowli zwierząt, niewłaściwe postępowanie z odpadami. Rozwojowi gospodarki towarzyszy zużywanie zasobów naturalnych, takich jak: ziemia, lasy, dzika flora i fauna, powietrze, paliwa kopalne i surowce. Wiele stosowanych obecnie metod i technologii wydobycia, produkcji, uprawy ma niekorzystny wpływ na środowisko.

Wprowadzenie nawożenia mineralnego oraz stosowanie chemicznych środków ochrony roślin stało się rutynowymi działaniami w produkcji roślinnej. Pociągnęło to za sobą zmiany w środowisku naturalnym. Uprawa gatunków intensywnych sprawiła uzależnienie równowagi ekosystemów rolniczych od interwencji człowieka.

Wyjątkowo silny wpływ na środowisko naturalne mają chemiczne środki ochrony roślin. Stosowanie pestycydów pociąga za sobą zjawisko tzw. presji selekcyjnej. Przy życiu pozostają bowiem osobniki charakteryzujące się podwyższonym poziomem odporności na dany środek. Dzięki zabiegowi chemicznemu zostają one w sposób naturalny wyselekcjonowane. Populacja szkodników odradza się, ale jest to już populacja odporniejsza na dany pestycyd. Wymusza to z

kolei stosowanie pestycydów o działaniu bardziej radykalnym, które wywierają bardziej szkodliwy wpływ również na organizmy pożyteczne.

Na uwagę zasługuje również problem odpadów pestycydowych. Źródłami tych odpadów jest produkcja przemysłowa środków ochrony roślin, transport, magazynowanie i dystrybucja tych środków, rolnictwo (np. opakowania po preparatach, ścieki z mycia aparatury roboczej itp) i gospodarstwo domowe (głównie pozostałości środków owadobójczych). Dlatego konieczne jest stałe kontrolowanie stosowania powyższych czynników produkcji rolniczej. Kontrola ta powinna obejmować zarówno poziom dawki, sposób stosowania, dystrybucję a także zagospodarowanie pustych opakowań.

Ważnym elementem, pomocnym w realizacji priorytetu, będzie również sporządzanie planów rolnośrodowiskowych. Realizacja tych planów może przyczynić się do redukcji negatywnego wpływu rolnictwa na środowisko oraz zwiększenia jego pozytywnego oddziaływania na krajobraz obszarów wiejskich.

POWIAT KOLSKI

Uprawa roślin oleistych (rzepak ozimy) jako alternatywa dla upraw zbożowych

Celem priorytetu jest wzrost powierzchni upraw roślin oleistych, w tym rzepaku, oraz przerwanie monokultury zbożowej, a także poprawa sytuacji finansowej gospodarstw związana z opłacalnością produkcji i rynkami zbytu.

Utrzymująca się nadal w powiecie kolskim duża koncentracja zbóż (ok. 70%) w uprawie, jest niekorzystna nie tylko z punktu widzenia agrotechniki, żyzności gleby, występowania chorób i szkodników oraz stosowanych środków ochrony roślin, ale również ze względów ekonomicznych. Wszelkie uproszczenia zmianowań prowadzą zwykle do spadku plonów, obniżenia zdrowotności roślin, wzrostu zachwaszczenia w prowadzonych łanach, a wskaźniki określające żyzność gleby ulegają stopniowemu pogorszeniu. Utrzymanie plonów na odpowiednio wysokim poziomie wymaga wówczas zwiększonych nakładów na środki produkcji, przede wszystkim na nawożenie i środki ochrony roślin.

Właściwe następstwo roślin, przy poprawnej agrotechnice, stabilizuje plony roślin uprawnych i pozytywnie wpływa na: biologiczną aktywność gleby; zawartość substancji organicznej w glebie; własności fizyczne gleby (głównie jej strukturę i zdolność do wiązania wody); właściwe ukształtowanie się łanu roślin uprawnych sprzyjające regulacji zachwaszczenia i dobrej ich zdrowotności; poziom zawartości składników pokarmowych. Zwiększona różnorodność

uprawianych roślin zapobiega kompensacji chwastów poprzez stosowanie innych środków ochrony roślin. Przy przemiennym stosowaniu herbicydów możemy ograniczać ilość zabiegów, tym samym korzystnie wpływając na środowisko.

Ponadto, ograniczenie upraw zbóż wpłynie na podwyższenie wysokości plonów zbóż w następstwie roślin alternatywnych przy zmniejszeniu ponoszonych nakładów, co z pewnością wpłynie korzystnie na dochody rolników. Prawidłowo prowadzony płodozmian wpłynie również pozytywnie na poprawę struktury gleby.

Działania doradcze będą miały na celu zachęcenie rolników do zwiększenia w strukturze zasiewów upraw alternatywnych. W 2013 roku działania będą skoncentrowane na propagowaniu uprawy rzepaku ozimego.

Rzepak ozimy zaliczany jest do najstarszych roślin uprawnych w Europie i na świecie. Początki jego uprawy to rejon Morza Śródziemnego. Do Polski trafił w XIX wieku i jest jedną z najważniejszych roślin oleisto-białkowych uprawianą do chwili obecnej. Olej rzepakowy zanim został produktem spożywczym używany był do celów oświetleniowych. Rzepak był i jest rośliną, która w klimacie Polski daje stosunkowo wysokie plony, wyższe w porównaniu z innymi roślinami oleistymi. W chwili obecnej jest też uprawą opłacalną.

W 2013 roku planowane są szkolenia z zakresu uprawy roślin alternatywnych (w tym rzepaku ozimego) z uwagi na to, iż wybór pola, staranna i szybka uprawa gleby, wysiew precyzyjnie skalibrowanymi siewnikami rzutują w największym stopniu na przyszłe efekty.

POWIAT KONIŃSKI

Poprawa bezpieczeństwa i higieny pracy w gospodarstwie rolnym w świetle zasad wzajemnej zgodności

Działania doradcze w 2013 roku będą miały na celu zmniejszenie ilości wypadków przy pracy w gospodarstwie rolnym poprzez uświadomienie rolnikom i ich bliskim zagrożeń związanych z nieprzestrzeganiem zasad BHP. Wypadki w rolnictwie zdarzają się często. Ulega im dwa razy więcej rolników niż ludzi pracujących w innych zawodach. Powiat koniński charakteryzuje się dużą ilością małych gospodarstw, których średnia wielkość to ok. 7 ha. Są one niedofinansowane i najczęściej wyposażone w przestarzały sprzęt do uprawy i zbioru plonów.

Rolnicy, częściej niż osoby wykonujące inne zawody, narażeni są na niebezpieczeństwo wypadku przy pracy, utratę zdrowia, a nawet życia. Wielu tragedii można uniknąć, gdyby rolnicy mieli świadomość zagrożeń i odpowiednie podejście do bezpieczeństwa pracy w gospodarstwie rolnym.

W gospodarstwie używane są różne maszyny i narzędzia, które nie zawsze są w pełni sprawne, a przede wszystkim wyposażone w osłony części ruchomych. Z wielu też powodów rolnicy sami naprawiając uszkodzony sprzęt, pozbawiają go zabezpieczeń i osłon, lekceważąc procedury BHP. Często maszyny i urządzenia obsługują osoby do tego nieprzygotowane, niepełnoletnie, nieświadome zagrożeń, które mogą spowodować na siebie i współpracowników.

Kolejnym problemem jest brak odpowiednich zabezpieczeń w pomieszczeniach i budynkach gospodarczych wykorzystywanych do przechowywania i magazynowania płodów rolnych. Brakuje poręczy przy schodach, na wyższych poziomach budynków inwentarskich i magazynowych, zabezpieczeń szamb, włazów i zejść do niższych pomieszczeń gospodarskich. Ponadto, obsługa zwierząt, szczególnie w starszych budynkach inwentarskich, powoduje duże prawdopodobieństwo wystąpienia urazów i kontuzji u osób je obsługujących. Odrębnym zagadnieniem jest zagrożenie spowodowane przestarzałą i nadmiernie przeciążoną instalacją elektryczną, często wadliwie zabezpieczaną, powodującą prócz pożarów budynków i obiektów magazynowych również porażenie prądem osób korzystających z maszyn i urządzeń elektrycznych.

Istotnym problemem są wypadki dzieci i młodzieży. Uczestnicząc aktywnie w pracach gospodarskich i polowych, spędzając wakacje w miejscu zamieszkania, często bez odpowiedniego nadzoru osób dorosłych, ulegają wypadkom. Niestety jest to często wynikiem braku odpowiedniej wiedzy o rodzajach zagrożeń i środkach zaradczych u opiekunów i rodziców - rolników. Planowane jest, że efektem realizacji priorytetu będzie poprawa świadomości rolników oraz spadek wypadków przy pracy w gospodarstwach rolnych.

POWIAT KOŚCIAŃSKI

Zrównoważony rozwój gospodarstw rolnych w aspekcie ograniczeń środowiskowych

Celem zadania jest podniesienie wiedzy rolników w zakresie gospodarowania w aspekcie ograniczeń środowiskowych.

Zgodnie z Rozporządzeniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu z dnia 12 lipca 2012r. w sprawie określenia w regionie wodnym Warty w granicach województwa wielkopolskiego wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszarów szczególnie narażonych, z których odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć, ogłoszonym 13 lipca 2012 roku w DZ. URZ. WOJ. 2012.3143, od 2013 roku na terenie powiatu kościańskiego zostanie poszerzona strefa obszarów szczególnie narażonych

(OSN) na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych. Obszar ten będzie obejmował całą gminę Czempin i wybrane obręby geodezyjne na terenie gminy Krzywiń i Kościan.

Ponadto, na terenie powiatu kościańskiego wyznaczone są również inne obszary chronione. Na szczególną uwagę zasługują obszary Natura 2000, rozległy Park Krajobrazowy im. Dezyderego Chłapowskiego czy też lokalnie umiejscowione strefy ochrony ujęć wody pitnej.

Rolnictwo w powiecie wyróżnia się tu dużą intensywnością produkcji. W strukturze własnościowej gruntów rolnych znaczną część stanowią dzierżawione gospodarstwa wielkoobszarowe. Intensywny rozwój gospodarstw rolnych determinowany uwarunkowaniami rynkowymi w konfrontacji z zaostrzeniem wymogów ochrony środowiska stwarza płaszczyznę swoistego konfliktu interesów obu stron. Potwierdzeniem takiego stanu jest postawa rolników i przedsiębiorców wobec planowanych zmian. Ważnym sygnałem dla podejmowania i kontynuacji działań na rzecz podnoszenia wiedzy i świadomości w zakresie dobrej praktyki rolniczej są wyniki prowadzonych kontroli w zakresie wymogów cross compliance.

Rozumiejąc potrzeby dużej elastyczności w funkcjonowaniu współczesnych gospodarstw rolnych, konieczność zapewnienia odpowiedniego parytetu dochodów i przestrzegania wymagań środowiskowych, sformułowano nowy priorytet powiatowy.

POWIAT KROTOSZYŃSKI

Ochrona środowiska ze szczególnym uwzględnieniem realizacji Dyrektywy Azotanowej

Wybór zadania ma na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych. Od 2006 roku Dyrektywa Azotanowa realizowana była częściowo na terenie powiatu krotoszyńskiego, natomiast od 1 maja 2012 roku rozszerzony został obszar szczególnie narażony (OSN) na zanieczyszczenia azotanami na cały teren powiatu krotoszyńskiego za wyjątkiem miejscowości m. Zduny, Perzyc, Chachalni oraz miasta Sulmierzyce. W związku z tym rozpoczyna się III etap realizacji Dyrektywy Azotanowej. Kontynuacja priorytetu wynika również ze znowelizowanych rozporządzeń Dyrektorów Regionalnych Zarządów Gospodarki Wodnej we Wrocławiu i Poznaniu (*Rozporządzenia nr 4/2012 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu z dnia 5 lipca 2012 roku w sprawie określenia wód powierzchniowych i podziemnych wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszarów szczególnie narażonych, z których odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć (DZ. URZ. WOJ. 2012.3193)* i *rozporządzeniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu z dnia 12 lipca 2012r. w sprawie określenia w regionie wodnym Warty w granicach*

województwa wielkopolskiego wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszarów szczególnie narażonych, z których odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć, (DZ. URZ. WOJ. 2012.3143)). I tak, na terenie powiatu rozszerzona zostanie strefa obszarów szczególnie narażonych (OSN) na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych, w zlewni rzeki Orla- od źródeł do ujścia do Baryczy oraz Pogona i Dąbrówka.

Planowane jest aby podjęte działania eliminowały błędy, które prowadzą do skażenia wód oraz gleby. By dotrzeć do zainteresowanych właścicieli gospodarstw, planowana jest organizacja seminariów i wykładów oraz fachowe doradztwo na temat przestrzegania zasad Kodeksu Dobrych Praktyk Rolniczych,. Udział rolników w wykładach kończyć się będzie wydaniem zaświadczeń o przeszkoleniu ważnych przez okres 4 lat realizacji Dyrektywy.

Obserwujemy ostatnio znaczne przekroczenie DJP na 1 ha użytków rolnych. Wiąże się z nadprodukcją obornika, który jest zbywany przez rolników (wielu ma zawarte umowy na zbycie obornika i gnojówki aby nie przekroczyć dawki 170 kg/ha). Szczególny więc nacisk położony będzie na kwestie związane z prawidłowym przechowywaniem nawozów naturalnych i pasz objętościowych oraz nawożenie nawozami naturalnymi zgodnie z potrzebami roślin.

W trakcie realizacji programu podejmowane działania skierowane zostaną na eliminowanie błędów w praktyce rolniczej przez wdrażanie obowiązkowych środków zaradczych, m.in. przestrzegania terminów i okresów obowiązywania wywozu i stosowania nawozów naturalnych przez prowadzących działalność rolniczą na obszarach szczególnie narażonych. Jest to ważne, gdyż nie przestrzeganie zarówno terminów jak i dawek nawożenia podlega sankcjom. Chcąc więc uchronić rolników prowadzących działalność na tych obszarach celowym jest dotarcie do jak największego ich grona.

Przeprowadzone w poprzednich etapach realizacji Dyrektywy Azotanowej szkolenia dla rolników w znacznym stopniu poprawiły świadomość postępowania z nawozami naturalnymi.

POWIAT LESZCZYŃSKI

Od producenta do konsumenta

Celem priorytetu jest poprawa konkurencyjności rynkowej gospodarstw rolnych oraz poprawa uzyskiwanych przez nie wyników ekonomicznych poprzez:

- upowszechnienie wiedzy na temat marketingu produktów rolno-spożywczych,
- wybór właściwych, ze względu na położenie gospodarstwa i charakter produkcji, rynków zbytu i kanałów dystrybucji,

- poprawę jakości wytwarzanych produktów zgodnie z wymogami rynku,
- integrację pionową (umowy kontraktacyjne) i integrację poziomą (grupy producenckie).

Zadanie to jest kontynuowane, ponieważ w powiecie leszczyńskim oprócz dużych gospodarstw, osiągających dobre wyniki produkcyjne i ekonomiczne, znajdują się również gospodarstwa małe i średnie, charakteryzujące się stosunkowo niską skalą produkcji. Gospodarstwa te często wytwarzają produkty o niskiej jakości przy zastosowaniu kosztownych i mało efektywnych technologii. Mała skala produkcji powoduje brak możliwości oferowania większych, jednorodnych oraz dobrych jakościowo partii towaru. W efekcie pojawiają się trudności ze zbytem a więc. znalezieniem stałych odbiorców na wyprodukowane towary. Z obserwacji doradców wynika również, że coraz liczniejsza grupa rolników zainteresowana jest podejmowaniem działań zmierzających do poprawy zbytu swoich produktów, a tym samym wyników ekonomicznych poprzez sprzedaż bezpośrednią z gospodarstwa lub przetwarzanie produktów rolniczych we własnym zakresie (tworzenie małych przetwórni owocowo-warzywnych, przetwórstwo mięsa). Brak dostatecznej wiedzy dotyczącej przepisów podatkowych, wymogów sanitarnych i weterynaryjnych stanowi główną barierę przy podejmowaniu tego rodzaju inicjatyw. Z punktu widzenia poprawy dochodowości gospodarstw rolnych istotne znaczenie ma również odpowiedni wybór rynków zbytu oraz dostosowanie jakości produktów do potrzeb konsumenta.

Kolejną przeszkodą, na zmiennym i trudnym rynku produktów rolnych, jest brak integracji małych i średnich producentów w grupy oraz tworzenie powiązań z zakładami przetwórczymi poprzez umowy kontraktacyjne. Jest to z pewnością jeden z ważnych czynników wpływających negatywnie na osiąganie dobrych wyników ekonomicznych przez małe i średnie gospodarstwa. Działania będą skoncentrowane na przedstawianiu rozwiązań ograniczających niekorzystną sytuację, a więc zachęcać do integracji i tworzenia grup producentów rolnych

Istnieje potrzeba upowszechniania wiedzy na temat marketingu produktów rolnych, technologii produkcji, której wdrożenie skutkowałoby podejmowaniem przez gospodarstwa działań zmierzających do poprawy konkurencyjności na rynku.

POWIAT MIĘDZYCHODZKI

Nowości w rolnictwie z uwzględnieniem ochrony środowiska

Celem priorytetu jest pogłębienie wiedzy rolników i mieszkańców wsi dotyczącej możliwości rozwoju w świetle uwarunkowań dla działalności rolniczej na terenie powiatu międzychodzkiego.

Priorytet będzie kontynuowany w 2013 roku ze względu na specyfikę terenu, w którym znajduje się powiat oraz wynikającej z tego struktury i charakteru gospodarstw rolnych, a także z konieczności spełniania licznych wymogów związanych z ochroną środowiska stawianych rolnikom. Chcemy też zainteresować naszych odbiorców zagadnieniami związanymi z nową perspektywą PROW po 2013 roku.

Zaproponowany temat „Nowości w rolnictwie” w swym zakresie szeroki, obejmuje zagadnienia, które z uwagi na możliwość ich wprowadzenia i zastosowania w gospodarstwie, bądź poprawienia parametrów produkcji, pozostają w kręgu zainteresowań rolników. W produkcji roślinnej dotyczy to nowych odmian roślin uprawnych, zmian w ochronie roślin, nowoczesne ich nawożenie czy mechanizacja prac polowych, w produkcji zwierzęcej natomiast zagadnienia związane ze zmianami w technologii hodowli i chowu zwierząt gospodarskich.

Innym aspektem mieszczącym się w tej części priorytetu jest obszar różnych form wsparcia finansowego gospodarstw rolnych i mieszkańców obszarów wiejskich pochodzącego ze źródeł krajowych jak i z Unii Europejskiej. Nowe jego formy, prócz swego prorozwojowego charakteru, łączą się z koniecznością częstego informowania rolników o możliwościach i koniecznych do spełnienia warunkach, by w przyszłości stać się beneficjentem tej pomocy. Dotyczy to również nowości i zmian w regulacjach prawnych dotyczących warunków prowadzenia produkcji rolniczej (np. Zasad Wzajemnej Zgodności, cross compliance).

Funkcjonowanie na rynku rolnym wiąże się też ze śledzeniem światowych i krajowych trendów wpływających na cały sektor rolny, perspektyw jego rozwoju lub możliwości wystąpienia ewentualnych zagrożeń w tym obszarze. Informacje te będą przekazywane zainteresowanym rolnikom.

Priorytet obejmuje również ochronę środowiska i nawiązuje do obowiązującego już rolników Obszaru Zasad Wzajemnej Zgodności – „Ochrona środowiska”, oraz łączy się objęciem części obszaru powiatu (gm. Kwilcz) Dyrektywą Azotanową. Zagadnienia z tej dziedziny będą omawiane, tak by możliwe było prowadzenie działalności rolniczej wynikające z wydanych

przepisów w tej sprawie, które muszą spełnić rolnicy prowadzący gospodarstwa na terenach szczególnie narażonych.

Na terenie powiatu, którego część została włączona do sieci obszarów "Natura 2000", funkcjonuje jeszcze kilka innych obszarów chronionych, np. Sierakowski Park Krajobrazowy, Pszczewski Park Krajobrazowy, Rezerwat Doliny Kamionki i inne. Z tego też powodu dużym zainteresowaniem rolników cieszą się „Programy rolnośrodowiskowe” oraz produkcja ekologiczna. Dowodem tego jest wysoki odsetek gospodarstw realizujących już taką działalność jak i wyrażających chęć uczestnictwa w podobnych przedsięwzięciach.

Bogactwo jezior, lasów i innych terenów zielonych wpływa korzystnie na rozwój turystyki wiejskiej (agroturystyki). Liczne tereny rekreacyjne oraz ośrodki wypoczynkowe zlokalizowane na terenie powiatu są miejscem i okazją do wypoczynku.

POWIAT NOWOTOMYSKI

Dywersyfikacja działalności rolniczej w kierunku rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich – aspekty finansowo-podatkowe

Celem priorytetu jest upowszechnienie wiedzy ekonomicznej jako podstawy podejmowania decyzji, edukacja ekonomiczna i rachunkowa przygotowująca rolników do rozpoczęcia działalności gospodarczej zmierzająca do podniesienia konkurencyjności gospodarstw rolnych oraz umiejętności rolników w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym. Obserwowany spadek opłacalności produkcji, szczególnie w małych gospodarstwach rolnych wpływając negatywnie na rozwój obszarów wiejskich, skłania również do podejmowania działań by zjawiskom tym przeciwdziałać lub starać się je ograniczyć. Rolnicy wskazują bariery ograniczające rozwój gospodarstw rolnych, którymi najczęściej są wysokie ceny środków produkcji, niskie ceny zbytu produktów rolnych, brak środków finansowych oraz niekorzystne warunki atmosferyczne. Natomiast wśród sprzyjających wymieniają możliwość korzystania ze wsparcia unijnego, kredyty preferencyjne i umowy kontraktacyjne.

Planowane jest informowanie rolników o istniejących możliwościach podejmowania alternatywnych do produkcji rolnej działań, wpływających korzystnie na wzrost dochodów rolników. Przekazywana będzie niezbędna ekonomiczna wiedza, pozwalającą rolnikom świadomie podejmować decyzje, przede wszystkim te związane z korzystaniem z pomocy oferowanej, zarówno przez banki jak i inne instytucje finansowe. Zakładanie przedsiębiorstwa związane jest ze znajomością podstaw prowadzenia działalności gospodarczej, wynikającej z

przepisów obowiązującego prawa, np. z zakresu ubezpieczeń społecznych, podatku od towarów i usług, podatku od osób fizycznych i innych.

Realizacja priorytetu to przede wszystkim zwiększenie świadomości ekonomicznej rolników podejmujących decyzje o kierunkach produkcji, jak też możliwość poprawy dochodowości gospodarstwa rolnego.

POWIAT OBORNICKI

Modernizacja produkcji rolniczej i poprawa jakości produktów rolnych z uwzględnieniem ochrony środowiska i bezpieczeństwa zdrowotnego żywności

Celem priorytetu jest :

1. Podniesienie umiejętności rolników w zakresie stosowania nowych technologii produkcji rolniczej z uwzględnieniem ochrony środowiska i bezpieczeństwa zdrowotnego żywności
2. Pomoc w dostosowaniu gospodarstw rolnych do wymogów zasad wzajemnej zgodności i pozyskiwaniu środków finansowych na modernizację produkcji rolniczej.
3. Poprawa efektywności produkcji rolniczej i konkurencyjności gospodarstw rolnych.

Biorąc pod uwagę sytuację w rolnictwie i uwarunkowania w jakich funkcjonują gospodarstwa rolne, główne problemy, wspólne z pewnością dla tej grupy, w powiecie obornickim skupiają się wokół:

1. Konieczności podniesienia wydajności produkcji rolniczej i poprawa jakości produktów rolnych.
2. Trudności ze zbytem produktów rolnych po opłacalnych cenach i konieczność konkurowania na jednolitym rynku UE.
3. Konieczności spełnienia coraz większych wymogów w zakresie higieny produkcji, ochrony środowiska i warunków utrzymania zwierząt.
4. Niedostatecznych umiejętności części rolników w identyfikacji problemów jakie występują w prowadzonej działalności rolniczej.
5. Braku własnych środków finansowych na modernizację gospodarstw rolnych.

Najważniejsze potrzeby doradcze w powiecie obornickim w perspektywie kilku lat, koncentrują się na pomocy rolnikom w identyfikacji problemów, które są przyczyną słabych wyników produkcyjnych, potrzeby przekazywania niezbędnych informacji i metod jakie należy zastosować w celu poprawy efektywności produkcji rolniczej i konkurencyjności gospodarstw rolnych,

pomocy w podejmowaniu racjonalnych decyzji w zakresie rozwoju gospodarstw rolnych i ich realizacja z uwzględnieniem warunków i wymogów jakie nakłada na rolnictwo Wspólna Polityki Rolna oraz wskazywanie źródeł finansowania inwestycji modernizacyjnych.

Konieczność unowocześnienia technologii produkcji w celu zwiększenia jej wydajności i efektywności, umiejętność określenia źródeł finansowania inwestycji w gospodarstwie oraz stosowanie technologii uwzględniających ochronę środowiska i wymogi cross compliance, to aktualnie warunki podstawowe i niezbędne w prowadzeniu działalności rolniczej.

Realizowane działania doradcze mają na celu pomoc rolnikom w:

- rozpoznaniu i rozwiązaniu nurtujących ich problemów poprzez dostęp do informacji umożliwiających unowocześnienie stosowanych technologii produkcji oraz nabywaniu umiejętności zastosowania nowych rozwiązań technicznych, które umożliwią bardziej efektywne wykonywanie pracy w gospodarstwie rolnym
- dostosowaniu produkcji rolniczej do standardów w zakresie higieny produkcji i ochrony środowiska w aspekcie poprawy jakości produktów rolnych i bezpieczeństwa zdrowotnego żywności oraz ograniczeniu negatywnego wpływu działalności rolniczej na środowisko, w tym prawidłowej realizacji zobowiązań zawartych w Planach Rolnośrodowiskowych sporządzonych dla Pakietów realizowanych w gospodarstwach rolnych
- pozyskaniu informacji o źródłach finansowania inwestycji modernizacyjnych w gospodarstwach rolnych oraz o wymogach i procedurach ubiegania się o kredyty preferencyjne dla rolnictwa i fundusze Unii Europejskiej w ramach PROW 2007 - 2013 .

Realizacja zadania priorytetowego przyczyni się do wzrostu umiejętności przydatnych rolnikom do prowadzenia działalności rolniczej w zmieniających się warunkach rynkowych, podniesie konkurencyjność ich gospodarstw rolnych, spowoduje wzrost wydajności produkcji rolniczej oraz uwzględniając ochronę środowiska i bezpieczeństwo zdrowotne żywności poprawi jakość produktów rolnych.

POWIAT OSTROWSKI

Ochrona środowiska na obszarach szczególnie narażonych w powiecie ostrowskim

W 2012 roku wprowadzono nowy program działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych. Jest to już III etap wdrażania dyrektywy azotanowej. Powiat ostrowski wchodzi w skład obszarów szczególnie narażonych (OSN) od 2008 roku. Wówczas

rozporządzeniem dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej (RZGW) w Poznaniu ustanowiony został obszar zlewni rzek Giszka i Ciemna jako obszar szczególnie narażony. W latach 2008-2012 na terenie powiatu ostrowskiego obszarem ten obejmował 3 gminy: Ostrów Wielkopolski, Raszków i Nowe Skalmierzyce. W gminie Ostrów Wlkp. powierzchnia objęta OSN wyniosła 11,3 km² i obejmowała wsie Gutów i Sobótka. Na terenie gminy Raszków powierzchnia OSN wynosiła 6,7 km² i swym zasięgiem objęła również 2 wsie - Grudzielec i Grudzielec Nowy. Największy zasięg terytorialny OSN w powiecie miała gmina Nowe Skalmierzyce z powierzchnią 39,70 km² i 10 wsiami: Droszew, Miedzianów, Gałązki Małe, Gałązki Wielkie, Głóski, Żakowice, Kotowiecko, Trkusów, Kościuszków i Boczków.

Podsumowując, w latach 2008-2012 OSN na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzącymi ze źródeł rolniczych w powiecie ostrowskim, wynosił 57,7 km² powierzchni, na które składało się 14 wsi.

W 2012 roku nastąpiło kolejne wyznaczenie obszarów OSN w Polsce. Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu, rozporządzeniem z dnia 17 sierpnia br., określił obszar OSN w zlewni Giszki, Lipówki, Ołoboku i Trzemnej (Ciemnej) oraz w zlewni Lutynii. Ponadto, Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu, który to rozporządzeniem z dn. 5 lipca br., wyznaczył obszar OSN w zlewni rzek Czarna Woda i Kuroch.

W programie działań na lata 2012-2016 na terenie RZGW w Poznaniu znalazły się 4 gminy. Na terenie gminy Ostrów Wlkp. znalazło się 21 wsi objętych OSN, w gminie Raszków OSN objęto 17 wsi, w gminie Nowe Skalmierzyce wyznaczono 22 wsie wchodzące w skład OSN oraz teren gminy Sieroszewice z 5 wsiami.

W części administrowanej przez RZGW we Wrocławiu OSN obejmując zlewnię rzek Czarna Woda i Kuroch, na którym znajdują się 2 gminy: Ostrów Wielkopolski, z 4 wsiami oraz gmina Raszków z 6 wsiami.

W nowym programie 2012-2016 na obszarach szczególnie narażonych znalazło się 66 obrębów geodezyjnych (na co składa się 75 wsi i miasto Raszków) w 4 gminach powiatu ostrowskiego. Jest to obszar kilkukrotnie większy od poprzednio wyznaczonego.

Kolejny III już etap Dyrektywy Azotanowej pociąga za sobą wiele zadań, m.in. został już wprowadzony nowy program działań mający na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych. W 2013 roku planowane są szkolenia rolników w zakresie obowiązujących przepisów oraz udzielanie porad zwłaszcza tym, którzy po raz pierwszy znaleźli się na obszarze szczególnie narażonym.

Kontynuacja tego zadania w roku 2013 jest wynikiem powiększających się obszarów szczególnie narażonych na terenie powiatu, a tym samym potrzebą informowania rolników i mieszkańców z

tych terenów o konieczności ochrony wód i gleby przed nadmierną ilością azotanów tam odprowadzanych.

POWIAT OSTRZESZOWSKI

Ochrona środowiska w gospodarstwach rolnych ze szczególnym uwzględnieniem ochrony gleb, wód i powietrza

Celem zadania jest podniesienie świadomości rolników w zakresie efektywnego i bezpiecznego dla środowiska stosowania nawozów mineralnych, środków ochrony roślin oraz zastosowania bezpiecznych materiałów na pokrycia dachowe budynków inwentarskich i mieszkalnych w gospodarstwach rolnych.

Działalność rolnicza, szczególnie ta intensywna, wpływa negatywnie na otaczające środowisko (woda, gleba i powietrze). Niewłaściwe stosowanie przemysłowych środków produkcji takich jak nawozy sztuczne, środki ochrony roślin i istnienie dużej ilości pokryć dachowych zawierających szkodliwy azbest może prowadzić do zaniku naturalnej flory i fauny, zakłócać gospodarkę wodną, mikroklimat i stanowić duże zagrożenie dla samych rolników i mieszkańców wsi.

Działania doradców będą miały na uwadze w szczególności informowanie rolników w kwestiach dotyczących prawidłowego stosowania środków ochrony roślin, zwrócenie uwagi na decydujące o tym czynniki takie jak: właściwe stężenie, dawka na hektar upraw, atestowany sprzęt, właściwe warunki pogodowe. Bezpieczne dla środowiska wykonywanie zabiegów ochronnych wiąże się również z prawidłową diagnostyką używanego sprzętu. Będziemy przekonywać rolników do przeprowadzania takich badań w stacjach diagnostycznych.

Kolejna kwestia to prawidłowe stosowanie nawozów sztucznych. Planowane jest zachęcanie rolników do przeprowadzania badań gleby, które pozwolą określić potrzeby nawozowe (skład oraz ilość, które należy zastosować), jak też wybrać odpowiednie rośliny w płodozmianie. Propagowanie zasad właściwego postępowania z resztkami cieczy roboczych oraz z opróżnionymi opakowaniami po środkach ochrony roślin i nawozach mineralnych, to też ważny kierunek edukacji rolników, który zostanie podjęty w 2013 roku.

Planowane jest propagowanie konieczności wymiany pokryć dachowych, z tych które zawierają szkodliwy azbest, na inne takie jak np. euro fala, blacha, dachówka. Jednym z mirników realizacji priorytetu będzie liczba sporządzanych planów rolnośrodowiskowych, szczególnie w pakiecie ochrona gleb i wód.

POWIAT PILSKI

Ochrona środowiska ze szczególnym uwzględnieniem przedsięwzięć rolno środowiskowych

Celem priorytetu jest upowszechnienie wśród rolników wiedzy w zakresie technologii produkcji rolniczej przyjaznej dla środowiska.

Przedsięwzięcia rolnośrodowiskowe są istotnym narzędziem, służącym ochronie środowiska przyrodniczego na obszarach wykorzystywanych rolniczo. Bogactwo flory i fauny, jakie występuje na terenie powiatu jest atutem, który niestety przez nieumiejętne działania można bardzo szybko utracić. Intensywna produkcja rolnicza, osuszanie bagien, spowodowało bardzo silne zubożenie dziko występujących gatunków roślin i zwierząt.

Powiat pilski należy do jednego z najpiękniejszych obszarów północnej Wielkopolski. W znacznej części objęty jest obszarem NATURA 2000. Rolnictwo na tym terenie zachowało swój tradycyjny, niezbyt intensywny charakter. Te jego cechy i walory przyrodnicze, na które składają się m.in. liczne jeziora, rzeki, lasy oraz niezwykła dolina Noteci, tworzą zróżnicowane warunki umożliwiające zachowanie bioróżnorodności.

Działania rolnośrodowiskowe spotykają się z dużym zainteresowaniem rolników powiatu. Świadczy o tym wzrastająca liczba złożonych przez nich wniosków dotyczących realizacji tego działania.

Z uwagi na znaczenie dla środowiska naturalnego podjętego działania, jak również często zmieniające się przepisy, postanowiono kontynuować rozpoczęte w 2011 roku zadanie. Umożliwi to rolnikom uzupełnianie na bieżąco wiedzy o wprowadzanych zmianach w przepisach, jak również przyczyni się do prawidłowego sporządzania wymaganej w projektach środowiskowych dokumentacji.

Przekonanie jak największego grona rolników do realizacji tych działań da niewątpliwie wymierne efekty środowiskowe, w postaci ograniczenia negatywnego wpływu rolniczego gospodarowania na środowisko oraz zachowania wysokich walorów przyrodniczych obszarów wiejskich.

POWIAT PLESZEWSKI

Gospodarstwa rolne w warunkach gospodarki rynkowej

Celem zadania jest dostosowanie gospodarstw do wymogów rynkowych, poprzez ujednolicenie produkcji oraz wspólne występowanie na rynku producentów płodów rolnych.

Temat jest kontynuacją działań priorytetowych realizowanych w latach 2010-2012. Ponieważ, rolnicy na terenie powiatu prowadzą produkcję rolniczą na wysokim poziomie, istnieje potrzeba ujednolicenia produkcji z jednoczesnym dostosowaniem gospodarstw do standardów zgodnych z zachowaniem zasad wzajemnej zgodności. Nadal niezbędne są działania, których celem jest wprowadzanie technologii upraw powodujących ujednolicenie produkcji, wzrost opłacalności oraz poprawa konkurencyjności gospodarstw na rynku.

W wyniku likwidacji targowiska na terenie powiatu, na którym rolnicy sprzedawali trzodę chlewną do dalszej hodowli (prosięta) coraz częściej tworzą się nieformalne grupy skupiające producentów prosiąt i producentów tuczników. Stanowią podbudowę dla tworzenia grup producenckich. Ponadto, działające na terenie powiatu grupy producenckie tworzą dodatkowe miejsca pracy, pozytywnie wpływając na obniżanie bezrobocia w terenach wiejskich.

Rolnicy dostrzegają potrzebę dostosowania produkcji do potrzeb rynku. W ostatnich latach zaobserwowano, że rolnicy zaczynają adaptować istniejące w gospodarstwach budynki na przechowywanie owoców rolnych lub też budują nowe obiekty z kontrolowaną atmosferą, ponieważ coraz częściej producenci podpisują umowy z sieciami handlowymi, muszą zagwarantować ciągłą dostawę produktów nawiązując współpracę z innymi producentami ujednolicając swoją produkcję pod potrzeby kontrahentów. Coraz częściej, szczególnie, producenci warzyw zaczynają prowadzić wysoko specjalistyczną produkcję, np. warzyw pod osłonami, upraw polowych z zastosowaniem osłon w celu przyspieszenia produkcji. Aby uzyskać wysokiej jakości plony owoców rolnych rolnicy budują ujęcia wodne z infrastrukturą nawadniającą, co pozwala na uzyskanie produktów wysokiej jakości. Uzupełniany oraz modernizowany jest park maszynowy gospodarstw z udziałem środków PROW 2007-2013, z których rolnicy korzystają. Coraz częściej rolnicy zaczynają wspólnie użytkować zakupiony sprzęt.

Na podstawie danych z wydziałów podatkowych Urzędów Gmin zauważalna jest tendencja do powiększania gospodarstw w przedziale od 15-100 ha w wyniku likwidacji gospodarstw małych 1-5 ha. Występuje również duże zainteresowanie tworzeniem dodatkowej działalności w gospodarstwach małych z wykorzystaniem środków unijnych oraz korzystanie przez rolników z usług związanych z wypełnianiem niezbędnej dokumentacji, np. planów nawozowych, rejestrów stosowanych środków ochrony roślin, określaniem potrzeb nawadniania, opracowaniem dawek żywieniowych dla zwierząt.

POWIAT POZNAŃSKI

Wsparcie dla produkcji rolniczej i poprawa jej jakości z uwzględnieniem ochrony środowiska

Celem priorytetu jest zapoznanie rolników i mieszkańców obszarów wiejskich z możliwościami pozyskania środków unijnych i krajowych oraz niezbędnymi do spełnienia warunkami by z takiej pomocy korzystać. Przekazywane będą informacje wpływające na podnoszenie świadomości ochrony środowiska – poprzez zrównoważoną gospodarkę rolną oraz jakości wytwarzanych produktów rolnych.

Zgodnie z analizą potrzeb doradczych „Realizacja działań i warunki pozyskania funduszy PROW 2007-2013 wsparciem dla gospodarstw rolnych” – podejmowane będą działania mające na celu pozyskanie środków finansowych z tego programu.

W związku z wejściem w życie nowego rozporządzenia z Dyrektywy Azotanowej rolnicy będą informowani o skażeniu azotanami wód gruntowych oraz możliwościach jego obniżania. Dla zainteresowanych rolników zapewniona będzie pomoc w wypełnianiu wniosków i planów w celu pozyskania środków finansowych mających na celu poprawę warunków życia rodziny wiejskiej. Rolnicy będą również informowani o nowościach w produkcji roślinnej i zwierzęcej oraz budownictwie.

Z uwagi na potrzebę modernizacji produkcji rolnej, zwiększenie jej opłacalności oraz poprawę poziomu życia rodzin przy jednoczesnym zachowaniu walorów przyrodniczych obszarów wiejskich, planowane są działania związane z:

- promowaniem organizacji grup producenckich na terenie powiatu, poprzez działania edukacyjne mające na celu wskazywanie korzyści płynących ze wspólnego występowania na rynkach rolnych,
- upowszechnianiem rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich, w celu pozyskiwaniu dodatkowych źródeł dochodu,
- pomocą w opracowywaniu kalkulacji, analiz i prognoz opłacalności produkcji,
- wdrażaniem zasad wzajemnej zgodności w gospodarstwach i dostosowywaniem ich do obowiązujących norm.

POWIAT RAWICKI

Ochrona środowiska w powiecie rawickim

Celem priorytetu jest:

- zwiększenie liczby gospodarstw stosujących nawożenie zgodnie z zasadami produkcji integrowanej,
- zwiększenie liczby gospodarstw uczestniczących w programach rolno- środowiskowych, w tym w części dotyczącej ochrony gleb i wód,
- użytkowanie gleb i ochrona wód według nowych zasad Dyrektywy Azotanowej,
- umiejętność podejmowania właściwych decyzji przez producentów dotyczących wyboru właściwych kierunków inwestycji na obszarach szczególnie narażonych,
- zachowanie walorów krajobrazowych obszarów wiejskich.

Powiat rawicki objęty został Dyrektywą Azotanową, czyli działaniami mającymi ograniczyć odpływ azotu ze źródeł rolniczych. Decyzja ta podyktowana była dużą obsadą zwierząt na 100 ha/UR /ponad 73 SD była i 445 SD trzody chlewnej/. Z przeprowadzonych przez doradców analiz wynika, że zwiększyła się liczba gospodarstw, w których obsada zwierząt przekracza 1,5 DJP/ha. Niestety, w znacznej części gospodarstw brak jest płyt obornikowych, zbiorników na gnojówkę i gnojownicę oraz silosów na kiszonki. Tylko 30% gospodarstw ma płyty i zbiorniki dopasowane do wielkości produkcji w stanie dobrym i bardzo dobrym. Brak silosów i nie zabezpieczanie pryzm kiszonkowych przed przenikaniem soków do gleby stwierdzono u ponad 22% gospodarstw. Te czynniki zadecydowały o potrzebie wyboru i kontynuacji w roku przyszłym priorytetu związanego z ochroną środowiska.

Tak wysoka skala produkcji zwierzęcej powoduje dodatkowy, duży transfer pasz objętościowych i zbóż z sąsiednich powiatów. W efekcie sprawia problem nie tylko z zagospodarowaniem nadmiaru nawozów naturalnych, ale również wpływa na zanieczyszczenie środowiska azotanami pochodzenia rolniczego.

Pracując z rolnikami zauważyliśmy również konieczność informowania o potrzebie właściwego przechowywania nawozów naturalnych i pasz objętościowych soczystych oraz przygotowywania planów nawożenia z uwagi na brak zrównoważonego nawożenia użytków rolnych.

Zadania doradcze dotyczyć będą zagadnień związanych z Dyrektywą Azotanową, zasadami produkcji integrowanej, zasadami wzajemnej zgodności, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony środowiska, jak również właściwym zagospodarowaniem odpadów pochodzących z gospodarstw rolnych.

POWIAT SŁUPECKI

Poprawa jakości i opłacalności produkcji żywca wieprzowego

Celem zadania jest zwiększenie mięsności sprzedawanych tuczników w ocenie poubojowej średnio z 52 % do 55% mięsności, zwiększenie zapłaty o 0,10 złotych za 1 kilogram sprzedawanego żywca. Zadanie to jest kontynuowane z uwagi na zapotrzebowanie środowiska producentów trzody chlewnej.

W powiecie słupeckim około 15% tj. ok. 750 gospodarstw rolnych zajmuje się produkcją towarową trzody chlewnej. Produkcja ta w zdecydowanej większości oparta jest na zbożach pochodzących z własnej produkcji. W większości gmin w powiecie przeważają gleby słabe, na których uprawiane są głównie zboża paszowe zajmujące w strukturze zasiewów ok. 70%. Gospodarstwa rolne wyposażone są w budynki inwentarskie nadające się do chowu trzody chlewnej. Prowadzenie tego kierunku produkcji zapewnia źródło naturalnego nawozu wyprodukowanego w gospodarstwie, a racjonalne wykorzystanie zbóż paszowych gwarantuje stały dopływ gotówki do gospodarstwa. Na terenie powiatu znajdują się dwie ubojnie tuczników, które są miejscem zbytu dla lokalnej produkcji żywca wieprzowego. Chów trzody chlewnej w obrębie powiatu jest zróżnicowany pod względem ilości i jakości. Największa koncentracja produkcji trzody występuje na terenie gmin Strzałkowo, Słupca, Orchowo i Ostrowite. W pozostałych gminach koncentracja ta jest mniejsza. Przeciętne gospodarstwo towarowe zajmujące się produkcją trzody sprzedaje rocznie ok. 180 tuczników natomiast w największych specjalizujących się gospodarstwach sprzedaż roczna wynosi ok. 1200 szt. tuczników. W obecnych warunkach produkcyjnych istnieje potrzeba zwiększania wielkości stad celem poprawy wskaźników ekonomicznych. Należy zaznaczyć, że na terenie powiatu dominują gospodarstwa średnie. Mięsność sprzedawanych tuczników z tych gospodarstw kształtuje się średnio na poziomie 52 %, uległ on poprawie, ale ciągle jest niezadawalający dla zakładów mięsnych jak i rolników. Przyczyny tego leżą w zróżnicowanym materiale genetycznym, różnych technologiach żywienia, zróżnicowanych warunkach mikroklimatycznych procesów produkcji oraz w różnej zdrowotności stad. W efekcie czego producenci trzody utrzymują zróżnicowany pod względem jakości produkt w postaci tuczników do przemysłu mięsnego. Zarówno w interesie zakładów mięsnych jak i producentów tuczniaka jest dążenie do poprawy jakości żywca wieprzowego i zwiększenie jego mięsności.

W efekcie realizowanych zadań doradczych nastąpi poprawa jakości i zwiększenie mięsności tuczników w stadach o 3 % w okresie trzech lat w ocenie poubojowej. Dzięki temu rolnicy

uzyskają wyższą zapłatę za 1 kg sprzedawanego żywca wieprzowego, co przyczyni się do poprawy finansowego wyniku gospodarowania.

POWIAT SZAMOTULSKI

Przystosowanie gospodarstw rolnych do standardów obowiązujących w UE z zakresu ochrony środowiska, BHP i norm jakościowych w produkcji żywności

Celem zadania jest poprawa bezpieczeństwa i jakości żywności oraz rynkowe ukierunkowanie produkcji, realizowanie inwestycji zmierzających do poprawy standardów higienicznych, sanitarnych i jakościowych w produkcji żywności oraz działania mające na celu ochronę środowiska i poprawę dobrostanu zwierząt.

Rolnicy muszą przystosować się do zmieniającego się rynku, nowych kierunków gospodarowania, nowoczesnych technologii, muszą odchodzić od tradycyjnego rolnictwa na rzecz wielorakich działań pozarolniczych na obszarach wiejskich, poszukiwać dochodu w działaniach alternatywnych, oszczędnych technologiach, redukcji kosztów produkcji. Rodzi to problemy, które były i powinny być nadal rozwiązywane z udziałem doradztwa.

Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich wiąże się z koncepcją wielofunkcyjności, kształtowaniem warunków dla różnorodnej działalności ekonomicznej prowadzonej z poszanowaniem aspektów środowiskowych, rozwoju funkcji społecznych, kulturalnych, oraz dbałością o zapewnienie mieszkańcom dobrych warunków życia. Wielofunkcyjny rozwój rolnictwa jest zgodny z oczekiwaniami społecznymi, które są określone w programie rozwoju powiatu szamotulskiego przez Starostwo Powiatowe.

Odbiorcami programu w 2013 roku będą podmioty prowadzące działalność rolniczą – rolnicy (osoby fizyczne i prawne), producenci rolni reprezentowani przez zrzeszenia/stowarzyszenia. Głównymi kierunkami działań doradców na terenie powiatu szamotulskiego są:

- kultywowanie potraw i produktów tradycyjnych i regionalnych,
- wspieranie zmian i dostosowań w rolnictwie,
- zrównoważony rozwój obszarów wiejskich,
- odnawialne źródła energii.

Oczekiwane rezultaty realizowanego priorytetu to poprawa konkurencyjności gospodarki rolno-żywnościowej oraz zrównoważony rozwój obszarów wiejskich, rozszerzenie możliwości zbytu płodów rolnych oraz zwiększenie dostępu do funduszy unijnych dla producentów rolnych.

Dzięki wzajemnej współpracy i dostosowaniu się do standardów unijnych możliwe jest stworzenie nowoczesnej struktury rynku rolnego, zmniejszenie bezrobocia i poprawa warunków życia na wsi, wytwarzanie zdrowej i smacznej żywności oraz zwiększenie potencjału produkcyjnego gospodarstw.

Przystosowanie gospodarstw rolnych do standardów obowiązujących w UE z zakresu higieny, ochrony środowiska oraz norm jakościowych w produkcji żywności, pozwoli na spełnienie minimalnych wymagań w tym zakresie w poszczególnych gospodarstwach powiatu szamotulskiego.

POWIAT ŚREMSKI

Modernizacja produkcji rolnej oraz poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych

Celem priorytetu jest:

- podniesienie umiejętności rolników w zakresie stosowania nowych technologii produkcji rolniczej z uwzględnieniem ochrony środowiska i bezpieczeństwa zdrowotnego żywności,
- pomoc w dostosowaniu gospodarstw rolnych do wymogów zasady wzajemnej zgodności i w pozyskiwaniu środków finansowych na modernizację produkcji rolniczej,
- poprawa efektywności produkcji rolniczej.

Działalność doradcza w 2013 roku będzie kontynuacją działania na rzecz „Modernizacji produkcji rolnej oraz poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych”. Wybór priorytetu wynika z potrzeb z przedstawicieli środowisk wiejskich w zakresie funkcjonowania gospodarstw rolnych. Działania doradcze obejmować będą zagadnienia z zakresu:

1. Ekonomiki-wskazanie potrzeby prowadzenia rachunku ekonomicznego w gospodarstwach, prowadzenia zapisów wpływów i wydatków oraz prawidłowego zarządzania gospodarstwem rolnym oraz pozyskiwanie środków krajowych i unijnych kierowanych na modernizację gospodarstw.
2. Technologii Produkcji i Doświadczalnictwo - poprawa efektywności produkcji roślinnej, zwierzęcej, ochrony środowiska, racjonalnej ochrony roślin i zasad wzajemnej zgodności oraz podniesienie wiedzy o ubezpieczeniach i pozyskiwanie środków unijnych i funduszy strukturalnych na modernizację produkcji rolnej w gospodarstwach na terenie powiatu.
3. Rozwoju Obszarów Wiejskich i Ochrona Środowiska - podniesienie świadomości mieszkańców wsi w wspieraniu zespołowych form gospodarowania, korzystania z

programów rolnośrodowiskowych, rozwój mikroprzedsiębiorczości oraz możliwości pozarolniczej działalności na obszarach wiejskich.

4. Alternatywnych źródeł energii w gospodarstwach dających możliwość i szansę poprawy środowiska naturalnego.

POWIAT ŚREDZKI

Wspieranie integracji środowisk lokalnych w aspekcie zmian społecznych, kulturowych i gospodarczych zachodzących na obszarach wiejskich

Celem zadania jest wspieranie integracji środowisk lokalnych w aspekcie zmian społecznych, kulturowych i gospodarczych poprzez:

1. Promowanie rozwoju infrastruktury rekreacyjno-turystycznej i usług turystycznych
2. Wspieranie przedsięwzięć promujących lokalną przedsiębiorczość, zarówno w obszarze rolniczym jak i działalności pozarolniczej
3. Pomoc w realizacji działań integrujących społeczności lokalne, mających swoje źródła w lokalnej tradycji.
4. Wspieranie przedsięwzięć mających na celu szeroko pojętą ochronę środowiska, w tym zdobywanie wiedzy na temat odnawialnych źródeł energii.

Powiat średzki to obszar atrakcyjny turystycznie i rekreacyjnie. W związku z tym, prowadzone będzie wspieranie szerokiej koncepcji rozwoju infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej, usług turystycznych oraz intensywne ich promowanie.

Na obszarze powiatu średzkiego znaleziono ślady początków państwowości polskiej. Na tym obszarze miały miejsce różne ważne dla historii Polski wydarzenia. Dlatego istnieją przesłanki, aby to posiadane niewątpliwe dziedzictwo wykorzystać z jednej strony do osiągnięcia celów materialnych w postaci rozwoju gospodarczego, z drugiej strony do osiągnięcia celów społecznych w postaci podniesienia poziomu wiedzy społeczeństwa, zwiększenia wrażliwości społecznej w tym kulturalnej, rozwoju patriotyzmu, itp.

Jedną z metod obrony przed globalizacją i standaryzacją zachowań społecznych są wszelkiego rodzaju regionalizmy. Regionalizmy te mogą mieć negatywny charakter w postaci zamykania się na świat, na przenikanie i internacjonalizację kultur, ale mogą mieć charakter pozytywny w postaci rodzenia się lokalnych struktur społecznych, zintegrowanych wewnętrznie popartych poczuciem lokalnej tożsamości. Opisywane przedsięwzięcie ma doprowadzić do zwiększenia

skali zaangażowania mieszkańców powiatu w rozwój społeczny w dziedzinie kultury, tradycji, sportu, a także do poszerzania swoich zainteresowań, umiejętności, wreszcie do zwiększenia możliwości podejmowania inicjatyw lokalnych i prowadzenia działalności gospodarczej (także pozarolniczej) na terenach. Realizacja priorytetu ma na celu scementowanie poczucia tożsamości lokalnej, budowę pełnowartościowej wspólnoty społecznej gotowej kooperować z sobą na każdym możliwym poziomie, co będzie miało przełożenie na zrównoważony rozwój społeczny.

POWIAT TURECKI

Wspieranie przedsiębiorczości i lokalnych inicjatyw

Celem priorytetu jest pomoc rolnikom i mieszkańcom wsi w zwiększaniu aktywności gospodarczej i społecznej w miejscu zamieszkania.

W powiecie tureckim funkcjonuje blisko 7 tysięcy gospodarstw rolnych o średniej powierzchni ponad 7 ha użytków rolnych. Brak żyznych gleb oraz duża odległość od dużych rynków zbytu nie sprzyja w małych gospodarstwach rolnych naszego powiatu intensywnej produkcji towarowej roślin.

W większości rodzin rolniczych posiadających niewielkie gospodarstwa rolne uzyskiwane są dochody z produkcji zwierzęcej prowadzonej na niewielką skalę oraz pracy zarobkowej lub innych źródeł pozarolniczych.

Obserwuje się zwiększone zapotrzebowanie, zwłaszcza wśród młodych właścicieli gospodarstw rolnych, na porady z zakresu pozyskiwania funduszy na założenie własnej działalności pozarolniczej lub specjalistycznej produkcji rolniczej na terenach wiejskich.

Działalność doradcza będzie polegała na przeprowadzeniu wykładów o charakterze informacyjnym i specjalistycznym z zakresu przedsiębiorczości oraz łączenia w działalności rolniczej z pozarolniczą, organizowaniu wyjazdów do przykładowych firm i gospodarstw rolnych, a także imprez masowych w powiecie.

W ramach priorytetu kierowana będzie pomoc na reaktywację Kół Gospodyń Wiejskich oraz powstawanie stowarzyszeń mieszkańców wsi, których celem będzie praca na rzecz lokalnego rozwoju społecznego.

Realizacja priorytetu „Wspieranie przedsiębiorczości i lokalnych inicjatyw” powinna przyczynić się do zwiększenia aktywizacji gospodarczej i społecznej mieszkańców wsi powiatu tureckiego, podnosząc w perspektywie poziom ich życia.

POWIAT WĄGROWIECKI

Wprowadzanie do uprawy nowych odmian rzepaku

Celem jest zapoznanie rolników z nową kolekcją odmian rzepaku i ich dostosowaniem do uprawy w warunkach polowych oraz technologią ich produkcji.

Na terenie powiatu wągrowieckiego z roku na rok wzrasta wśród rolników zainteresowanie uprawą rzepaku ozimego. W związku z tym, rolnicy zainteresowani są nowymi odmianami o większym potencjale produkcyjnym, dostosowanymi do warunków glebowych w jakich gospodarują i charakteryzujących się dużą odpornością na warunki klimatyczne, szczególnie wymarzanie oraz choroby i szkodniki.

Możliwość uprawy i sprawdzenia w produkcji nowych odmian pozwala na ich poznanie podczas przeprowadzanych szkoleń, prezentacji i pokazów polowych. Kontynuacja priorytetu wynika z potrzeb zgłaszanych środowisko rolników producentów i przetwórców z terenu powiatu. Realizując zadania spodziewamy się poprawy plonowania rzepaku w kontekście jego zdrowotności oraz odporności na choroby i szkodniki, a przede wszystkim dobrego przezimowania. Z tego powodu należy testować w uprawie nowe odmiany, które pozwolą na uzyskanie stabilnych plonów przy zaistnieniu anomalii pogodowych.

POWIAT WOLSZTYŃSKI

Integrowany program ochrony jako podstawa nowoczesnych technologii produkcji roślin zbożowych w gospodarstwie

Opublikowana Dyrektywa unijna o zrównoważonym stosowaniu pestycydów zakłada, że do 30 czerwca 2013 roku państwa członkowskie Unii Europejskiej będą zobowiązani do złożenia Komisji sprawozdania dotyczącego stworzenia warunków niezbędnych do wdrożenia integrowanej ochrony roślin, a do 1 stycznia 2014 roku ta forma prowadzenia ochrony roślin ma być wdrożona przez wszystkich naszych rolników do praktyki rolniczej. W związku z tymi wytycznymi, planujemy wdrożenie zasad integrowanej ochrony roślin wśród rolników powiatu wolsztyńskiego.

Temat będzie realizowany w latach 2012- 2013 w gospodarstwach pana Krzysztofa Kaźmierczaka w Karpicku, w gminie Wolsztyn, pana Zbigniewa Chełmińskiego z miejscowości Karna gmina Siedlec oraz pana Stanisława Skorupki z miejscowości Mochy gmina Przemęt. W kolejnych latach zamierzamy temat ten propagować wśród większej grupy gospodarstw rolnych.

Podstawowym celem nowoczesnej produkcji rolniczej w każdym gospodarstwie jest dążenie do wysokich, stabilnych oraz dobrych jakościowo plonów, przy możliwie niskich nakładach i poszanowaniu środowiska naturalnego. Aby zrealizować takie założenia, trzeba w pełni wykorzystywać naturalne zdolności produkcyjne gleby i roślin, stosując chemiczne środki produkcji na poziomie niezbędnego minimum oraz harmonijnie wprowadzając postęp biologiczny i techniczny. Taki model produkcji nosi nazwę uprawy integrowanej.

Obok celów produkcyjnych, integrowana produkcja musi uwzględniać także cele ekologiczne: ochronę agrocenoz, utrzymywanie i zachowanie w niezmienionym stanie rolniczego krajobrazu oraz dbać o bezpieczeństwo i zdrowie zarówno rolnika jak i konsumentów.

Aby wdrożyć w gospodarstwie integrowaną uprawę i ochronę należy przekonać rolnika i wdrożyć podstawowe aspekty produkcyjne i pokazać ich wzajemnej zależności. Należy przede wszystkim:

- dobrać odmiany uprawianych roślin, tak aby były jak najlepiej dostosowane do panujących, aktualnych warunków siedliskowych,
- stosować płodozmiany o dużej bioróżnorodności, zapewniające wysoką produktywność i zdrowotność ładu,
- wprowadzić metody uprawy roli i roślin chroniące glebę,
- stosować nawożenie organiczno-mineralne dostosowane do potrzeb uprawianych roślin,
- chronić rośliny w oparciu o progi szkodliwości, wykorzystując różne metody ochrony,
- skupić się na wszechstronnej waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

Na terenie powiatu wolsztyńskiego, gdzie podstawowym źródłem dochodu gospodarstw rolnych jest produkcja zwierzęca, w strukturze zasiewów dominują zboża paszowe, takie jak jęczmień jary i ozimy, pszenżyto ozime, pszenica ozima oraz na słabszych glebach żyto ozime.

Realizowane zadanie ma na celu optymalne wykorzystanie naturalnych zdolności produkcyjnych gleby i uprawianych odmian, wspomaganych pewną ilością niezbędnych nawozów i chemicznych środków ochrony roślin, a także wykorzystanie w nawożeniu dostępnych za darmo nawozów organicznych, jak np. zużyte podłoże po pieczarkowie. Dzięki temu, mimo zmniejszonych nakładów na chemiczne środki produkcji, plony będą wysokie, a koszty mniejsze niż w produkcji konwencjonalnej. Ta technologia na pewno będzie bardziej bezpieczna dla środowiska.

W realizowanym poprzez zadania doradcze priorytecie szczególna uwaga będzie skupiona na wdrożeniu w gospodarstwach ochrony roślin w oparciu o określanie w łańcuchu progów szkodliwości, stosowaniu ochrony po ich przekroczeniu oraz stosowanie różnych metod walki z szkodnikami i chorobami.

POWIAT WRZESIŃSKI

Poprawa efektywności produkcji rolniczej z uwzględnieniem norm ochrony środowiska i bezpieczeństwa zdrowotnego żywności

Celem zadania jest poprawa efektywności produkcji rolniczej z uwzględnieniem norm ochrony środowiska i bezpieczeństwa zdrowotnego żywności poprzez:

1. Zwiększenie świadomości producentów rolnych w zakresie ochrony środowiska i bezpieczeństwa żywności.
2. Wdrażanie w gospodarstwach rolnych Zasad Wzajemnej Zgodności oraz Krajowego Programu Rolno-środowiskowego.
3. Promocję systemów produkcji rolniczej przyjaznych dla środowiska.
4. Upowszechnianie wiedzy w zakresie prowadzenia w gospodarstwach rolnych dokumentacji związanej z tzw. „łańcuchem żywnościowym”.
5. Wspieranie przedsięwzięć mających na celu szeroko pojętą ochronę środowiska, w tym zdobywanie wiedzy na temat odnawialnych źródeł energii.
6. Wspieranie postaw i stylu życia przyjaznego środowisku naturalnemu.

Decyzja o zmianie tematu zadania priorytetowego dla Zespołu Doradczego w powiecie wrzesińskim jest efektem wyników dotychczasowej pracy zespołu w obszarze ochrony środowiska (program rolnośrodowiskowy), utworzenia na terenie gminy Września strefy obszarów szczególnie narażonych (OSN), zmiany we Wspólnej Polityce Rolnej po 2013 roku oraz powołania tzw. doradcy specjalizującego się w dziedzinie integrowanej ochrony roślin.

Głównym zadaniem programów rolnośrodowiskowych jest redukcja negatywnego wpływu rolnictwa na środowisko i maksymalizacja jego pozytywnego oddziaływania na różnorodność biologiczną i krajobraz obszarów wiejskich. Zespół Doradczy w powiecie wrzesińskim dysponuje znaczącymi zasobami kadrowymi (4 doradców rolnośrodowiskowych), którzy wykonali około 300 planów rolno środowiskowych w PROW 2007-2013. Gospodarstwa, które realizują już zobowiązania rolnośrodowiskowe oraz te, które wejdą w Program, będą w kolejnych latach wymagały stałej współpracy z doradcami.

Rozporządzeniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu z dnia 17 sierpnia 2012 r. wprowadzono program działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych dla obszarów szczególnie narażonych w zlewni Strugi Bawół. Program OSN realizowany w powiecie wrzesińskim obejmować będzie połowę gminy Września.

Przewiduje się, że w efekcie wdrożenia Programu nastąpi istotna poprawa w zakresie praktyk rolniczych stosowanych przez prowadzących działalność rolniczą na OSN. Szkolenia oraz specjalistyczne doradztwo dla prowadzących działalność rolniczą na OSN ułatwią im zdobycie umiejętności identyfikowania, przewidywania i rozwiązywania problemów, w szczególności z zakresu ochrony środowiska. Stosowanie przyjaznych dla środowiska praktyk oraz wzrost świadomości prowadzących działalność rolniczą na OSN niewątpliwie przyczyni się do ograniczania negatywnego wpływu na wody.

Integrowana ochrona roślin jest sposobem ochrony roślin przed organizmami szkodliwymi, polegającym na wykorzystaniu wszystkich dostępnych metod ochrony roślin, w szczególności metod niechemicznych, w sposób minimalizujący zagrożenie dla zdrowia ludzi, zwierząt oraz dla środowiska. Integrowana ochrona roślin wykorzystuje w pełni wiedzę o organizmach szkodliwych dla roślin (w szczególności o ich biologii i szkodliwości) w celu określenia optymalnych terminów dla podejmowania działań zwalczających te organizmy, a także wykorzystuje naturalne występowanie organizmów pożytecznych, w tym drapieżców i pasożytów organizmów szkodliwych dla roślin, a także posługuje się ich introdukcją. Tym samym integrowana ochrona roślin pozwala ograniczyć stosowanie chemicznych środków ochrony roślin do niezbędnego minimum i w ten sposób ograniczyć presję na środowisko naturalne oraz chroni bioróżnorodność środowiska rolniczego.

Realizacja priorytetu poprzez wprowadzenie działań mających na celu ograniczenie negatywnego wpływu intensywnej produkcji rolniczej na środowisko przyczyni się do poprawy jakości produktów rolnych oraz stanu środowiska naturalnego w powiecie wrzesińskim.

POWIAT ZŁOTOWSKI

Fundusze gospodarstwa rolnego z uwzględnieniem nadchodzących zmian

Wybrany priorytet pozwoli na przygotowanie rolników do prawidłowego zarządzania finansami gospodarstwa rolnego poprzez:

1. Nabycie, w podstawowym zakresie, umiejętności prowadzenia rachunkowości rolnej.
2. Zapoznanie się z formami opodatkowania podatkiem dochodowym gospodarstwa rolnego.
3. Zapoznanie się z zasadami naliczania i rozliczania podatku dochodowego.
4. Poznanie źródeł finansowania gospodarstwa rolnego.
5. Zdobycie umiejętności pozyskiwania środków z funduszy unijnych.
6. Poznanie możliwości poprawy bezpieczeństwa produkcji w ramach ubezpieczeń rolniczych.
7. Nabycie umiejętności korzystania z odliczeń i ulg podatkowych.

Istnieje duża potrzeba informacji w środowisku rolniczym na temat polityki podatkowej państwa, co będzie wymagało znajomości podstaw rachunkowości, zasad naliczania podatku dochodowego, przysługujących ulg i możliwości odliczeń, oraz korzystania z ubezpieczeń rolniczych.

Ponadto planowane jest przekazanie informacji rolnikom o działaniach zawartych w nowej perspektywie PROW na lata 2014-2020. Jej celem, w założeniach Komisji Europejskiej, będzie podniesienie konkurencyjności europejskiego rolnictwa oraz zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego Europy, wraz z jednoczesną promocją wysokiej jakości produktów, ochroną środowiska i rozwojem obszarów wiejskich.

Przekazane informacje pozwolą rolnikom na przystosowanie swoich gospodarstw do efektywniejszego wykorzystania środków unijnych z uwagi na proponowane przez Komisję Europejską zmiany dotyczące m.in. dopłat bezpośrednich, premiowanie rolników aktywnych, prowadzących intensywną produkcję, tych, którzy chcą w swoich gospodarstwach prowadzić innowacyjne metody produkcji. Nowością mają być zachęty dla młodych rolników (poniżej 40 lat) i dopiero rozpoczynających działalność.

2.3. Udział WODR w Poznaniu w szacowaniu szkód w gospodarstwach rolnych spowodowanych niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi

Na podstawie Zarządzenia nr 226/092 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 8 czerwca 2009 r. w sprawie powołania Komisji do szacowania zakresu i wysokości szkód w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej, w których wystąpiły szkody spowodowane przez suszę, grad, deszcz nawalny, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź, huragan, piorun, obsunięcia się ziemi lub lawinę (z późn. zm.), WODR w Poznaniu aktywnie uczestniczy w szacowaniu strat spowodowanych przez niekorzystne zjawiska atmosferyczne. Udział naszych pracowników jest podyktowany koniecznością zapewnienia w komisjach szacujących, osób legitymujących się wykształceniem wyższym albo średnim w zakresie rolnictwa, ekonomiki rolnictwa lub rybactwa i wynika z przepisów Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 2009 r. w sprawie realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz.U. Nr 22, poz. 121 z późn. zm.).

Komisje szacujące powinny składać się z co najmniej 3 osób, ale w praktyce z powodu zapewnienia płynnej pracy, komisje są bardziej liczne i składają się z 4 do 7 osób w zależności od gminy. WODR do pracy w tych komisjach wyznaczył od 1 do 3 osób w każdej gminie.

Komisja powołana przez Wojewodę funkcjonuje w następujących trzech Zespołach:

1. Zespół koordynujący,
2. Zespół ekspertów,
3. Zespoły komisji działające na terenie poszczególnych gmin województwa wielkopolskiego.

Wśród 1061 wszystkich członków Komisji, 281 osób to pracownicy Ośrodka, z czego 2 osoby pracują w Zespole koordynującym, 31 w Zespole Ekspertów, a 248 w Zespołach komisji działających na terenie gmin województwa wielkopolskiego.

Praca Komisji polega na ustaleniu wysokości szkód dokonywanej przez lustrację na miejscu, następnie na spisaniu protokołu i przygotowaniu projektu Opinii Wojewody. Opinia Wojewody jest dokumentem niezbędnym o ubieganie się preferencyjne kredyty kłaskowe.

2.4. Działalność informacyjna – wydawnicza

Działania informacyjne w doradztwie można określić jako: „.....świadome przekazywanie ludności rolniczej informacji związanych z prowadzeniem gospodarstwa rolnego, bez ich oceny, testowania i badania. Przekaz ten odbywa się na prośbę rolników ubiegających się o takie informacje”.

Głównym założeniem działalności informacyjnej i wydawniczej jest informowanie potencjalnych odbiorców, zarówno rolników jak i doradców naszego Ośrodka o nowościach z zakresu technologii, ekonomiki, ochrony środowiska, wspierania rozwoju obszarów wiejskich itp. oraz kierunkach i formach pracy doradczej, a także o zdarzeniach mających wpływ na prowadzenie gospodarstw rolnych w naszym województwie. Szczęólnego znaczenia nabiera fakt, że w latach 2013 i 2014 będą powstawały akty prawne dotyczące wysokości wsparcia unijnego dla Polski. To w tym czasie określone zostaną zasady przyznawania funduszy na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich. Planowanie działalności informacyjnej w takim okresie jest dość trudne i wymaga dużej elastyczności, to znaczy, że mogą wystąpić trudne do przewidzenia sytuacje, które będą wymagały specjalnej promocji.

W planie wydawniczym na 2013 rok przewidujemy wydanie 24 tytułów publikacji zwartych – ulotek, tytuły pogrupowane są na bloki tematyczne, zgodnie ze Statutem Organizacyjnym WODR w Poznaniu:

- Ekonomia,
- Rozwój Obszarów Wiejskich, Przedsiębiorczości i Agroturystyki
- Ekologia i Ochrona Środowiska,
- Systemy Produkcji Rolnej, Standardów Jakościowych i Doświadczalnictwa

Oprócz publikacji zwartych WODR w Poznaniu upowszechnia nowości poprzez rozpowszechnianie broszur, ulotek, krótkich informacji w formie kserokopii, których autorami są pracownicy instytutów, uczelni wyższych, administracji szczebla centralnego i wojewódzkiego. W tym miejscu należy zaznaczyć, że każdy specjalista prowadzący wykłady podczas szkoleń jest zobowiązany do przygotowania streszczenia w formie pisemnej swojego wystąpienia. W każdym tego typu opracowaniu podane będzie imię i nazwisko autora, a także dane kontaktowe. Dodatkowo streszczenia te będą udostępniane podczas targów, wystaw i innych spotkań, a dane kontaktowe służyć będą zainteresowanym daną tematyką do nawiązania kontaktu ze specjalistą – autorem. Planuje się, że takich opracowań będzie około 200. Na działalność wydawniczą składają się również opracowania będące wsparciem wdrożeń, demonstracji,

pokazów i kursów organizowanych przez Ośrodek. W celu zapewnienia sprawnie działającej informacji wydawane są co roku plakaty, informatory wystawowe, katalogi, zaproszenia. Nakłady powyższych wydawnictw ustala się zgodnie z zapotrzebowaniem i w momencie tworzenia planu są trudne do określenia. Ponieważ nakłady poszczególnych tytułów są relatywnie niskie, planujemy jak co roku umieszczać niektóre tytuły, cieszące się dużym zainteresowaniem, na naszej stronie internetowej. Możliwości, jakie daje Internet wykorzystujemy umieszczając informacje o Wielkopolskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Poznaniu, zwłaszcza dotyczące imprez promocyjnych, szkoleń, wystaw organizowanych przez nasz Ośrodek na terenie województwa wielkopolskiego.

W ramach Działu Promocji i Wydawnictw funkcjonuje czytelnia i wypożyczalnia literatury fachowej przy ścisłej współpracy z redakcją internetową. Corocznie prenumerujemy około 15 tytułów prasy fachowej. Od 2013 roku dostępne będą w bibliotece opracowania, prezentacje i materiały szkoleniowe dostarczane przez naszych doradców biorących udział w różnych szkoleniach i spotkaniach „zewnętrznych”.

W planie wydawniczym założyliśmy wydawanie również w 2013 roku naszego miesięcznika Poradnik Gospodarski. Na łamach Poradnika Gospodarskiego publikowane będą artykuły, informacje, komunikaty i inne formy dziennikarskie w zakresie: ekonomii, technologii, ekologii i ochrony środowiska, znacznie powiększony będzie dział dotyczący porad prawnych i informacji o firmach działających w zakresie rolnictwa. Aby sprostać oczekiwaniom czytelników staramy się zamawiać artykuły u pracowników wyższych uczelni, instytutów naukowych, agencji rządowych. Autorami będą również doradcy WODR w Poznaniu, pokazujący swoje doświadczenia w pracy doradczej. Łącznie pracownicy naszego Ośrodka planują napisać ponad 90 artykułów.

W roku 2013 publikować będziemy cykl artykułów przybliżających czytelnikom problematykę dotyczącą zasad cross compliance, a także informować będziemy na bieżąco naszych czytelników o wysokości środków finansowych i możliwości ich wykorzystania na poszczególne osie i działania w PROW 2007-2013.

Zamierzamy w kolejnych numerach naszego miesięcznika w 2013r. prezentować sylwetki ludzi piastujących różne stanowiska i ich pracę mającą wpływ na rolnictwo i obszary wiejskie naszego województwa.

Poradnik Gospodarski zawsze był i jest trybuną wymiany doświadczeń, dyskusji. Udostępniamy łamy wszystkim, którzy w sposób konstruktywny chcą rozwoju polskiego rolnictwa, a w szczególności: związkom zawodowym rolników, organizacjom samorządowym rolników, innym ośrodkom doradztwa rolniczego w celu popularyzacji ich pracy. Nasz

miesięcznik wydawany jest od 1889 roku i jest czasopismem w 100% finansowanym przez Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu.

Tab.1. Wykaz ilościowy tytułów ulotek planowanych do wydania do końca 2013 r. przygotowanych przez poszczególne działy merytoryczne

Lp.	Tematyka	Liczba tytułów
1.	Ekonomika	5
2.	Rozwój Obszarów Wiejskich, Przedsiębiorczości i Agroturystyki	5
3.	Ekologia i Ochrona Środowiska	5
4.	Systemy Produkcji Rolnej, Standardów Jakościowych i Doświadczalnictwa	9
5.	Poradnik Gospodarski (miesięcznik*)	11

*) numerów

W roku 2013 planowane są działania informacyjne w formie opracowań wykonywanych przez pracowników WODR w Poznaniu. Opracowania będą dotyczyć:

- aktualnej sytuacji w rolnictwie,
- plonów głównych płodów rolnych,
- sytuacji ekonomicznej,
- ekologii i ochrony środowiska,
- rozwoju obszarów wiejskich, w tym publikacja: „Inwentaryzacja produktów regionalnych i tradycyjnych w województwie wielkopolskim pod kątem możliwości produkcji i sprzedaży”,
- wyników współpracy z Lokalną Grupą Dyskusyjną,
- wyników prowadzonych demonstracji.

2.5. Platforma internetowa

Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego prowadzi działalność statutową także w postaci informacji elektronicznej. Nowoczesne podejście podyktowane jest zmieniającymi się warunkami i rozwojem społeczeństwa informacyjnego, także na wielkopolskiej wsi. Ukierunkowanie w stronę platform internetowych wynika też bezpośrednio z analiz potrzeb klientów Ośrodka.

Głównymi płaszczyznami działalności ośrodka w internecie są:

Strona internetowa www.wodr.poznan.pl

Strona internetowa WODR jest ważnym narzędziem upowszechniania doradztwa i informacji rolniczej w Wielkopolsce. Strona jest ciągle aktualizowana i dostosowywana do bieżących potrzeb. W ramach strony funkcjonuje baza informacyjna tworzona systematycznie przez specjalistów WODR oraz podstrony zespołów doradczych w powiatach.

W roku 2013 planowana jest rozbudowa strony internetowej po kątem nowych witryn, takich jak witryna Poradnika Gospodarskiego, ofert szkoleniowych i projektów unijnych.

Elektroniczna Platforma Świadczenia Usług

Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu posiada komputerowy system zarządzania firmą - Elektroniczną Platformę Świadczenia Usług. Jest to oprogramowanie służące bezpośredniemu kontaktowi pracowników Ośrodka z rolnikami i mieszkańcami obszarów wiejskich – klientami WODR. Program jest autorskim rozwiązaniem tworzonym przez informatyków WODR.

W roku 2013 kontynuowana będzie rozbudowa Platformy w obszarze wdrażania usług elektronicznych oraz budżetu zadaniowego. W ramach systemu działa moduł bazy danych klientów WODR. Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego planuje rozszerzać funkcjonalność Elektronicznej Platformy Świadczenia Usług o usługi realizowane on-line w powiązaniu z bazą klientów.

2.6. Doświadczalnictwo

Porejestrowe Doświadczalnictwo Odmianowe (PDO) jest regionalnym (wojewódzkim) systemem badań odmianowo–agrotechnicznych mającym na celu dostarczenie rolnikom możliwie pełnej informacji o przydatności zarejestrowanych odmian do uprawy w ich rejonie.

Do badań PDO wykorzystuje się istniejącą już połową bazę doświadczalną, na którą składają się stacje doświadczalne oceny odmian (należące do Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych – COBORU), jednostki hodowli roślin oraz Połowa Stacja Doświadczalna Winna Góra, podlegająca IOR PIB Poznań.

W systemie PDO główne decyzje podejmuje Zespół Wojewódzki PDO. Na zimowym (w lutym) i letnim (w lipcu) posiedzeniu Zespołu Wojewódzkiego PDO ustala się doборы odmian do doświadczeń planowanych do założenia w danym sezonie.

W województwie wielkopolskim postanowiono prowadzić na szerszą skalę badania odmian zbóż i rzepaku, głównie ze względu na znaczenie tych gatunków w regionie oraz na reakcję odmianowo – środowiskową zbóż.

Stacją koordynującą PDO jest stacja doświadczalna w Śremie Wójtostwie, która stara się dotrzeć z problematyką i wynikami PDO do jak najszerzego odbiorcy na terenie województwa. Jest to publikowanie wyników na stronie internetowej a także uczestnictwo w różnych imprezach związanych z rolnictwem.

W roku 2011 nastąpiło przekształcenie Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego (PDO) w Porejestrowe Doświadczalnictwo Odmianowe i Rolnicze (PDOiR). Porejestrowe Doświadczalnictwo Odmianowe i Rolnicze jest systemem doświadczalnym tworzonym na bazie istniejącego Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego, obejmującego swym zakresem nie tylko doświadczenia odmianowe, ale również odmianowo– agrotechniczne i inne niezbędne dla potrzeb praktyki rolniczej.

Doświadczenia prowadzone są według jednolitej metodyki opracowanej w COBORU w Słupi Wielkiej, obowiązującej we wszystkich doświadczeniach PDOiR na terenie całego kraju.

W roku 2012 Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu podpisał umowę o współpracy pomiędzy COBORU w Słupi Wielkiej i Stacją Doświadczalną Oceny Odmian w Śremie-Wójtostwie, na mocy której zobowiązany jest do zakładania kolekcji odmian z Listy Zalecanych Odmian (LZO). Kolekcje odmian zakładane są w:

- Centrum Wystawowo – Szkoleniowym w Sielinku,
- Centrum Edukacyjno – Wystawowym w Marszewie,

- Centrum Wystawowo – Edukacyjnym w Gołszynie.

Kolekcje w roku 2013 obejmują (tab.2.):

- rzepak ozimy (Sielinko, Marszew),
- zboża ozime: żyto, pszenżyto, pszenica (Sielinko, Marszew, Gołszyn),
- zboża jare: pszenica, jęczmień, owies (Sielinko, Marszew, Gołszyn).

W roku 2012/13 nie będzie kolekcji jęczmienia ozimego z LZO ze względu na wymarznienie w okresie zimy 2012r. (przełom stycznia-lutego).

Oprócz odmian z Listy Zalecanych Odmian w Centrach wysiewane są inne odmiany zbóż, motylkowych, kukurydzy, a ostatnio soi. Umożliwia to rolnikom dokonanie wyboru odmiany zalecanej w danym rejonie agrotechnicznym.

Powierzchnia kolekcji w:

- CWS Sielinko – 2,6 ha,
- CEW Marszew – 2,0 ha,
- CWE Gołszyn – 0,84 ha.

W CWS w Sielinku oprócz poletek demonstracyjnych istnieją normalne pola produkcyjne, na których w roku 2012/13 planuje się następujące zasiewy:

- buraki cukrowe 14 ha,
- rzepak ozimy 10 ha,
- pszenica ozima 21 ha,
- pszenżyto ozime 2 ha,
- żyto ozime 12 ha,
- jęczmień jary 4 ha,
- kukurydza 4 ha.

W CWS Sielinko, CWE w Gołszynie oraz CWE w Marszewie zostanie utworzona kolekcja roślin motylkowych. Ponadto w CWS Sielinko prowadzona będzie kolekcja roślin energetycznych.

Tab.2. **Działalność rolnicza – pole doświadczalne – wdrożeniowe (Centra)**

Centrum	rodzaj uprawy	odmiana
CEW	rzepak ozimy	27 odmian
CEW	jęczmień ozimy	8 odmian
CEW	żyto ozime	11 odmian
CEW	pszenżyto ozime	16 odmian
CEW	pszenica ozima	22 odmiany
CWE	pszenica ozima	11 odmian
CWE	pszenżyto ozime	8 odmian
CWE	żyto ozime	6 odmian
CWS	jęczmień ozimy	8 odmian
CWS	pszenica ozima	21 odmian
CWS	pszenżyto ozime	9 odmian
CWS	rzepak	18 odmian
CWS	żyto ozime	8 odmian

2.7. Lokalne Grupy Dyskusyjne

W 2012 r. wprowadzono nową metodę doradczą (doradztwo grupowe) – Lokalną Grupę Dyskusyjną (LGD). Grupy te zostały utworzone we wszystkich 31 powiatach. Tematyka jaką zajmują się LGD związana jest, między innymi z ochroną roślin i ochroną środowiska, rolnictwem ekologicznym oraz biogazowniami, produkcją trzody chlewnej i bydła, upowszechnianiem nowych rozwiązań technologicznych, oraz wspieraniem przedsiębiorczości i rozwoju obszarów wiejskich. Zadania grupy prowadzone są metodą dyskusji ułatwiającej wymianę wiedzy pomiędzy doradcą a rolnikami z określonego obszaru produkcji rolnej. Zdobyta w ten sposób przez rolnika wiedza pozwala samodzielnie rozwiązywać problemy lub wprowadzać nowości. Działalność istniejących LGD będzie kontynuowana w 2013 roku. Ponadto, planowane jest utworzenie grup zajmujących się zagadnieniem integrowanej ochrony roślin.

2.8. Sieć Gospodarstw Demonstracyjnych

Biorąc pod uwagę potrzebę upowszechniania dobrych praktyk rolniczych i produkcyjnych, z inicjatywy Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Poznaniu utworzono w 2012 roku w województwie wielkopolskim sieć Gospodarstw Demonstracyjnych, składających się z gospodarstw rolnych, których osiągnięcia i doświadczenie mają stanowić wzór dla innych gospodarstw rolnych znajdujących się na terenie województwa (rys. 1).

Zgłoszenie gospodarstwa rolnego przez rolnika do sieci Gospodarstw Demonstracyjnych związane jest z udostępnieniem gospodarstwa do realizowania szkoleń, demonstracji i pokazów w celu ułatwienia transferu wiedzy z nauki do praktyki, możliwością przyjmowania grup rolników zapoznających się z nowymi rozwiązaniami technologiczno-organizacyjnymi oraz osób wyrażających chęć odbycia praktyk, także studenckich. Gospodarstwa współpracujące z doradcami WODR w Poznaniu są również przykładem obiektywnej informacji o zagrożeniach zoo- i fitosanitarnych w produkcji zwierzęcej i roślinnej, jak również źródłem danych technologicznych i ekonomicznych na potrzeby analiz wykonywanych przez pracowników Ośrodka. Ścisłe współdziałanie z doradcami Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Poznaniu przyczynia się do jeszcze efektywniejszego zarządzania gospodarstwem rolnym oraz umożliwi bezpośredni kontakt z najnowszymi osiągnięciami nauki w obszarze produkcji rolnej.

W 2012 roku sieć zrzesza 83 Gospodarstwa Demonstracyjne (stan na 15.10.2012 roku). Wśród nich znajdują się laureaci konkursu Wielkopolski Rolnik Roku, jak również wielu innych prestiżowych nagród przyznawanych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i inne instytucje i firmy działające w rolnictwie i na jego rzecz, np. Wzorowy Agropresiębiorca, Bezpieczne Gospodarstwo. Gospodarstwa Demonstracyjne zostaną wyposażone w stacje meteorologiczne. Pozyskiwane z nich wyniki będą istotnym elementem wspomagania decyzji w ochronie roślin. Największą ich liczbę zgłoszono w powiecie szamotulskim – 7 oraz powiatach kolskim, krotoszyńskim i leszczyńskim – po 4 w każdym z nich. W całej grupie przeważają gospodarstwa o powierzchni do 100 ha – 43, są również i takie – 5 – których powierzchnia przekracza 1000 ha. Gospodarstwa przykładowe są prezentowane na stronie internetowej www.wodr.poznan.pl.

W 2013 r. planuje się kontynuowanie współpracy z Gospodarstwami Demonstracyjnymi i podejmowanie działań zmierzających do powiększania grona gospodarstw chcących uczestniczyć w tym projekcie.

Rys. 1. Schemat sieci Gospodarstw Demonstracyjnych w województwie wielkopolskim

2.9. Imprezy masowe

Imprezy masowe są związane z działalnością informacyjną i upowszechnieniową. Wykaz zaplanowanych imprez masowych organizowanych przez Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu w 2013 r. przedstawiono w tabeli 3.

Tab.3. **Harmonogram imprez masowych organizowanych przez WODR w Poznaniu na 2013 r.**

Miesiąc	Data	Nazwa imprezy	Organizator
Kwiecień	6	Wielkopolskie Forum Pszczelarzy	Centrum Wystawowo-Szkoleniowe Sielinko, Wojewódzki Związek Pszczelarzy w Poznaniu, Wielkopolska Izba Rolnicza w Poznaniu
Kwiecień	7	Wiosenne Targi Rolno-Ogrodnicze	Centrum Edukacyjno-Wystawowe w Marszewie, Wielkopolska Izba Rolnicza w Poznaniu
Kwiecień	20-21	Agro Targi 2013 Stara Łubianka	WODR w Poznaniu, Zespół Doradczy w Pile, Wielkopolska Izba Rolnicza w Poznaniu
Kwiecień	27	Biała Sobota	Centrum Wystawowo Edukacyjne Gołszyn; Wielkopolska Izba Rolnicza w Poznaniu
Maj	18-19	Regionalne Targi Rolnicze Gołszyn – Wiosna 2013	Centrum Wystawowo Edukacyjne Gołszyn; Wielkopolska Izba Rolnicza w Poznaniu
Czerwiec	15-16	Marszewskie Dni Pola Letnie Targi Rolno-Ogrodnicze AGROMARSZ	Centrum Edukacyjno-Wystawowe w Marszewie; Wielkopolska Izba Rolnicza w Poznaniu
Czerwiec	16	VI Włociańskie Zawody w Powożeniu Zaprzęgami Konnymi	Centrum Edukacyjno-Wystawowe w Marszewie; Wielkopolska Izba Rolnicza w Poznaniu
Czerwiec	15	XXV Regionalna Wystawa Koni Hodowlanych	Centrum Edukacyjno-Wystawowe w Marszewie; Wielkopolska Izba Rolnicza w Poznaniu
Czerwiec	22-23	Wielkopolskie Targi Rolnicze	Centrum Wystawowo-Szkoleniowe Sielinko; Wielkopolska Izba Rolnicza w Poznaniu
Czerwiec	22-23	XIX Regionalna Wystawa Zwierząt Hodowlanych	Centrum Wystawowo-Szkoleniowe Sielinko; Wielkopolska Izba Rolnicza w Poznaniu
Czerwiec	30	Targi Rolnicze Kościelec 2013	WODR w Poznaniu, Wielkopolska Izba Rolnicza w Poznaniu

Cd. tab.3

Wrzesień	7-8	XV Dni Ogrodnika – Targi Międzynarodowe	WODR w Poznaniu Stowarzyszenie Naukowo Techniczne Inżynierów Techników Rolnictwa oddz. w Kaliszu Polski Związek Ogrodnicy; Wielkopolska Izba Rolnicza w Poznaniu
Wrzesień	21	Wielkopolska Wieś Zaprasza	Centrum Wystawowo Edukacyjne Gołaszyn; Wielkopolska Izba Rolnicza w Poznaniu
Październik	6	Jesienne Targi „Przyjazna Energia w Domu i Zagrodzie”	Centrum Edukacyjno-Wystawowe w Marszewie; Wielkopolska Izba Rolnicza w Poznaniu

3. Potrzeby doradcze rolników oraz mieszkańców obszarów wiejskich

3.1. BADANIE POTRZEB DORADCZYCH

Pierwszym etapem planowania działalności doradczej jest analiza sytuacji doradczej (potrzeb doradczych). Analiza sytuacji doradczej to rozpoznanie i zdefiniowanie w rejonie (powiecie) działania doradcy, problemów doradczych i wybór najbardziej istotnych.

Podstawą prawidłowego sporządzania programu działalności Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Poznaniu jest uwzględnienie potrzeb producentów rolnych i mieszkańców obszarów wiejskich. Informację na temat potrzeb doradczych uzyskano na podstawie:

- zestawienia tematycznego porad – rejestrowanych elektronicznie;
- wyników ankietyzacji określającej potrzeby doradcze rolników i mieszkańców obszarów wiejskich.

3.2. PORADY INDYWIDUALNE

Porady udzielone rolnikom przez pracowników WODR w Poznaniu rejestrowane są w systemie elektronicznym Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Poznaniu według określonej klasyfikacji, która pozwala na szczegółową ocenę potrzeb w obszarze działalności informacyjnej Ośrodka.

Udzielone porady zanalizowano w celu zobrazowania najczęstszych problemów doradczych występujących na terenie Wielkopolski i prawidłowego rozpoznania potrzeb doradczych wśród rolników i mieszkańców obszarów wiejskich. Badaniem objęto porady udzielane przez pracowników 31 Zespołów Doradczych w powiatach oraz Działów Merytorycznych w okresie czerwiec 2011 r. – marzec 2012 r.

W Wielkopolskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Poznaniu w badanym okresie udzielono ponad 84000 porad rolnikom i mieszkańcom obszarów wiejskich, w tym pracownicy Zespołów Doradczych w powiatach udzielili 77875 porad, natomiast pracownicy w Działach Merytorycznych udzielili 6307 porad.

3.3. ANKIETY BADAWCZE

Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu przeprowadził metodą ankiety rozpoznanie potrzeb doradczych wśród rolników oraz mieszkańców obszarów wiejskich. Badania wykonano w okresie czerwiec 2011 r. – marzec 2012 r. podczas 472 szkoleń specjalistycznych, w których uczestniczyło 8309 osób. W wyniku przeprowadzonej ankietyzacji otrzymano 5119 ankiet, które po wstępnej weryfikacji poddano analizie.

Ankieta miała charakter anonimowy. Arkusz pomiarowy zawierał 4 pytania. Pierwsze dotyczyło propozycji tematycznych poszczególnych metod doradczych realizowanych przez WODR w Poznaniu (szkolenia, demonstracje i wdrożenia, pokazy, szkolenia wyjazdowe, inne). Otrzymane wyniki były podstawą planowania tematyki wykładów na rok 2013. Respondenci mieli również możliwość oceny efektywności metod doradczych (szkolenia specjalistyczne, szkolenia informacyjne, szkolenia wyjazdowe, wdrożenia, demonstracje, pokazy, imprezy masowe) w formie pytań zamkniętych oraz wypowiedzenia się na temat przekazywania informacji i komunikatów drogą elektroniczną oraz korzystania z usług doradczych w WODR (ankieta stanowi załącznik 1).

3.4. KONSULTACJE Z ROLNIKAMI

Pracownicy Zespołów Doradczych w powiatach corocznie organizują spotkania środowiskowe, których celem jest omówienie potrzeb doradczych w zakresie realizowanych przez WODR w Poznaniu zadań.

Konsultacje z rolnikami i przedstawicielami samorządu rolniczego oraz instytucjami działającymi w obszarze rolnictwa są podstawą do planowania tematyki i metod wykorzystywanych w pracy doradczej. W 2012 r. w każdym Zespole Powiatowym odbyło się spotkanie środowiskowe, na których omawiano zagadnienia związane, m.in. z aktualną sytuacją w rolnictwie, ubezpieczeniami rolniczymi, systemem podatkowym, integrowaną ochroną roślin oraz dobrostanem zwierząt.

Przeprowadzanie konsultacji ze środowiskiem rolniczym jest istotne ze względu na możliwość podjęcia wspólnych działań w kierunku poprawy sytuacji producentów rolnych i mieszkańców obszarów wiejskich.

4. Metody doradcze w liczbach

METODY DORADCZE ZAPLANOWANE PRZEZ DZIAŁY MERYTORYCZNE

W Wielkopolskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Poznaniu zaplanowano następujące metody doradcze:

- wykład specjalisty,
- wykład,
- pokaz,
- demonstracja,
- wyjazd studyjny,
- konkurs,
- seminarium,
- konferencje,
- działanie ekonomiczne w gospodarstwie demonstracyjnym,
- porady,
- masowe formy (dni pola, dni kukurydzy, dni cebuli, dni rzepaku, święto sadownika, dzień hodowcy trzody chlewnej, dni ogrodnika, dzień zagrody),
- ocena ekonomiczna gospodarstwa (w 2012r. realizowane jako demonstracja ekonomiczna, zmiana nazwy metody w 2013r.),
- podsumowania powiatowe,
- spotkania środowiskowe,
- lokalne grupy dyskusyjne,
- dożynki,
- pokaz WGD (Wiejskiego Gospodarstwa Domowego).

Tab.4. Zestawienie liczby wszystkich metod zaplanowanych przez Działy Merytoryczne WODR w Poznaniu w ramach priorytetów wojewódzkich na 2013 r.

Dział Ekonomiki		
temat priorytetu	kierownik priorytetu	liczba
Upowszechnianie rachunkowości rolnej w konwencji zarządczej opartej na metodologii zastosowanej przez system Polski FADN	Piotr Konieczny	88
Podnoszenie wiedzy ekonomicznej w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym, w tym kształtowaniu konkurencyjności gospodarstwa rolnego przy wykorzystaniu dostępnych instrumentów pomocowych w zarządzaniu gospodarstwem rolnym	Zbigniew Błaszczuk	194
Suma:		282
Dział Ekologii i Ochrony Środowiska		
temat priorytetu	kierownik priorytetu	liczba
Rolnictwo ekologiczne	Elżbieta Dryjańska	38
Odnawialne źródła energii	Ewa Kwapich	48
Ochrona środowiska w rolnictwie	Wioletta Kmiećkowiak	64
Suma:		150
Dział Rozwoju Obszarów Wiejskich, Przedsiębiorczości i Agroturystyki		
temat priorytetu	kierownik priorytetu	liczba
Zachowanie dziedzictwa kulturowego Wielkopolski ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulinarnego	Aldona Jankowska	25
Wspieranie zespołowych form gospodarowania w województwie wielkopolskim	Andrzej Machowicz	41
Wspieranie rozwoju turystyki wiejskiej i agroturystyki	Jolanta Szczepańska	28
Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich	Czesława Klonowska	35
Wspieranie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego	Alicja Nowak	30
Propagowanie postaw prozdrowotnych i zdrowego stylu życia wśród mieszkańców obszarów wiejskich	Teresa-Ewa Tuliszką	24
Suma:		183
Dział Systemów Produkcji Rolnej Standardów Jakościowych i Doświadczalnictwa		
temat priorytetu	kierownik priorytetu	liczba
Wzrost efektywności wykorzystania potencjału gospodarstw rolnych poprzez zalesienia	Marek Szymański	9
Racjonalna gospodarka na użytkach zielonych	Jolanta Klupś	31
Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych	Andrzej Obst	236

Cd. tab.4

Propagowanie odmian roślin uprawnych z Listy Zalecanych Odmian (LZO)	Grzegorz Baier	11
Produkcja warzyw i owoców wysokiej jakości	Dorota Piękna-Paterczyk	39
Poprawa stanu technicznego pomieszczeń inwentarskich	Bogdan Kot	29
Poprawa opłacalności produkcji pasiecznej	Lucyna Palicka	17
Poprawa jakości i opłacalności produkcji żywca wieprzowego	Michał Bartz	61
Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	Piotr Kujawa	49
Poprawa efektywności produkcji roślin oleistych i bobowatych w aspekcie obniżenia kosztów	Zbigniew Idaszak	12
Podnoszenie efektywności produkcji ziemniaków w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	Mieczysław Łepkowski	58
Optymalizacja produkcji mleka i wołowiny z uwzględnieniem ochrony środowiska i spełnienia zasad wzajemnej zgodności	Jerzy Mikołajczak	61
Suma:		613

4.1. WYKŁADY SPECJALISTY

Tab.5. Zestawienie liczby wykładów specjalisty dla rolników w ramach priorytetów wojewódzkich zaplanowanych przez Działy Merytoryczne WODR w Poznaniu

Wykłady specjalisty	
dział	liczba
Dział Ekonomiki	139
Dział Ekologii i Ochrony Środowiska	130
Dział Rozwoju Obszarów Wiejskich, Przedsiębiorczości i Agroturystyki	170
Dział Systemów Produkcji Rolnej Standardów Jakościowych i Doświadczalnictwa	469
Suma:	908

Tab.6. Zestawienie tematów priorytetów i liczby wykładów specjalisty dla rolników w ramach priorytetów wojewódzkich zaplanowanych przez Działy Merytoryczne WODR w Poznaniu

Dział Ekonomiki		
temat priorytetu	kierownik priorytetu	liczba
Upowszechnianie rachunkowości rolnej w konwencji zarządczej opartej na metodologii zastosowanej przez system Polski FADN	Piotr Konieczny	25
Podnoszenie wiedzy ekonomicznej w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym, w tym kształtowaniu konkurencyjności gospodarstwa rolnego przy wykorzystaniu dostępnych instrumentów pomocowych w zarządzaniu gospodarstwem rolnym	Zbigniew Błaszczuk	114
Suma:		139
Dział Ekologii i Ochrony Środowiska		
temat priorytetu	kierownik priorytetu	liczba
Rolnictwo ekologiczne	Elżbieta Dryjańska	29
Odnawialne źródła energii	Ewa Kwapich	45
Ochrona środowiska w rolnictwie	Wioletta Kmiećkowiak	56
Suma:		130
Dział Rozwoju Obszarów Wiejskich, Przedsiębiorczości i Agroturystyki		
temat priorytetu	kierownik priorytetu	liczba
Zachowanie dziedzictwa kulturowego Wielkopolski ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulinarnego	Aldona Jankowska	24
Wspieranie zespołowych form gospodarowania w województwie wielkopolskim	Andrzej Machowicz	41

Cd. tab.6

Wspieranie rozwoju turystyki wiejskiej i agroturystyki	Jolanta Szczepańska	22
Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich	Czesława Klonowska	32
Wspieranie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego	Alicja Nowak	27
Propagowanie postaw prozdrowotnych i zdrowego stylu życia wśród mieszkańców obszarów wiejskich	Teresa-Ewa Tuliszką	24
Suma:		170
Dział Systemów Produkcji Rolnej Standardów Jakościowych i Doświadczalnictwa		
temat priorytetu	kierownik priorytetu	liczba
Wzrost efektywności wykorzystania potencjału gospodarstw rolnych poprzez zalesienia	Marek Szymański	5
Racjonalna gospodarka na użytkach zielonych	Jolanta Klupś	26
Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych	Andrzej Obst	172
Propagowanie odmian roślin uprawnych z Listy Zalecanych Odmian (LZO)	Grzegorz Baier	5
Produkcja warzyw i owoców wysokiej jakości	Dorota Piękna-Paterczyk	30
Poprawa stanu technicznego pomieszczeń inwentarskich	Bogdan Kot	25
Poprawa opłacalności produkcji pasiecznej	Lucyna Palicka	13
Poprawa jakości i opłacalności produkcji żywca wieprzowego	Michał Bartz	50
Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	Piotr Kujawa	42
Poprawa efektywności produkcji roślin oleistych i bobowatych w aspekcie obniżenia kosztów	Zbigniew Idaszak	5
Podnoszenie efektywności produkcji ziemniaków w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	Mieczysław Łepkowski	45
Optymalizacja produkcji mleka i wołowiny z uwzględnieniem ochrony środowiska i spełnienia zasad wzajemnej zgodności	Jerzy Mikołajczak	51
Suma:		469

Tab.7. Zestawienie tematyki wykładów specjalisty dla rolników w ramach priorytetów wojewódzkich zaplanowanych przez Działy Merytoryczne WODR w Poznaniu na 2013r.

Dział Ekonomiki	
Priorytet: Upowszechnianie rachunkowości rolnej w konwencji zarządczej opartej na metodologii zastosowanej przez system Polski FADN	
Temat	Liczba
Znaczenie dokumentów wynikowych na przykładzie rachunkowości rolnej w systemie Polski FADN w zarządzaniu gospodarstwem rolnym	3
Wykorzystanie raportu indywidualnego jako przykładowego produktu rachunkowości rolnej Polskiego FADN w zarządzaniu gospodarstwem rolnym	3
Rachunkowość rolnicza w kontekście planu wprowadzenia podatku dochodowego w rolnictwie	11
Korzyści dla gospodarstwa rolnego wynikające z tytułu prowadzenia rachunkowości rolnej na przykładzie Polskiego FADN	8
Priorytet: Podnoszenie wiedzy ekonomicznej w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym, w tym kształtowaniu konkurencyjności gospodarstwa rolnego przy wykorzystaniu dostępnych instrumentów pomocowych w zarządzaniu gospodarstwem rolnym	
Temat	Liczba
Znajomość kosztu użycia maszyn jako możliwość podniesienia dochodu rolniczego	5
Zarządzanie finansami w gospodarstwie rolnym oraz źródła ich pozyskiwania.	6
Ubezpieczenia związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego i produkcji rolnej, stan aktualny	2
Sytuacja rynkowa i opłacalność produkcji bydła mięsnego.	2
System podatkowy w rolnictwie, w tym podatek VAT	1
Podatki związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego, w tym podatek VAT plus koncepcja wprowadzenia podatku dochodowego w rolnictwie	32
Podatki w rolnictwie, w tym wybrane zagadnienia w zakresie podatku dochodowego	6
Podatki w rolnictwie w tym podatek dochodowy	14
Podatek dochodowy w gospodarstwach rolniczych - nowe wyzwania	9
Koszty eksploatacji maszyn rolniczych w gospodarstwach rolnych	5
Kondycja ekonomiczna gospodarstw rolnych wg kierunku i specjalizacji produkcji rolnej	3
Ile kosztuje eksploatacja maszyn rolniczych w gospodarstwie rolnym	13
Finansowanie modernizacji gospodarstw rolnych	6
Analiza opłacalności wybranych kierunków produkcji rolniczej	6
Aktualna sytuacja w ubezpieczenia związanych z prowadzeniem gospodarstwa rolnego	4
Suma:	139

Cd. tab.7

Dział Ekologii i Ochrony Środowiska	
Priorytet: Rolnictwo ekologiczne	
Temat	Liczba
Znakowanie, promocja i sprzedaż produktów z gospodarstw ekologicznych - przykłady z gospodarstw ekologicznych (wykład w ramach seminarium)	1
Zasady przestawiania gospodarstwa na produkcję ekologiczną	10
Rolnictwo ekologiczne w świetle aktualnych regulacji prawnych	4
Rolnictwo ekologiczne w nowej perspektywie finansowej (wykład w ramach seminarium)	1
Rolnictwo ekologiczne w Polsce i Wielkopolsce (wykład w ramach Pikniku Ekoagroturystycznego)	1
Rola płodozmianu w utrzymaniu żyzności gleby (wykład w ramach seminarium)	1
Podstawowe informacje o materiale siewnym i nasadzeniowym dla gospodarstw ekologicznych (wykład w ramach seminarium)	1
Możliwości finansowego wsparcia rolnictwa ekologicznego	5
Ekologiczne metody produkcji rolnej	3
Dokumentacja w rolnictwie ekologicznym	2
Priorytet: Odnawialne źródła energii	
Temat	Liczba
Sposoby zmniejszenia zużycia energii w domu i gospodarstwie rolnym (wykład na konferencji)	1
Rodzaje odnawialnych źródeł energii i ich wykorzystanie	23
Praktyczne sposoby zmniejszania zużycia energii w domu i gospodarstwie rolnym	3
Odnawialne źródła energii dla domu i gospodarstwa rolnego	4
Energetyczne wykorzystanie biomasy	4
Biogazownie rolnicze	7
Rodzaje odnawialnych źródeł energii i ich wykorzystanie	3
Priorytet: Ochrona środowiska w rolnictwie	
Temat	Liczba
Zasada wzajemnej zgodności w gospodarstwie rolnym	14
Program rolnośrodowiskowy szansą dla środowiska i rolnika	19
Produkcja rolnicza źródłem zanieczyszczenia środowiska - wybrane zagadnienia	1
Postępowanie z odpadami w gospodarstwie rolnym	1
Ocena i ochrona bioróżnorodności w gospodarstwie rolnym	1
Gospodarowanie rolnicze na obszarach prawnie chronionych	1

Cd. tab.7

Działania przyjazne środowisku naturalnemu	1
Dyrektywa Azotanowa - dobra praktyka rolnicza na terenach OSN województwa wielkopolskiego	16
Bilans glebowej substancji organicznej w gospodarstwie rolnym	2
Suma:	130
Dział Rozwoju Obszarów Wiejskich, Przedsiębiorczości i Agroturystyki	
Priorytet: Zachowanie dziedzictwa kulturowego Wielkopolski ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulinarnego	
Temat	Liczba
Wielkopolskie zwyczaje i obrzędy	6
Tradycyjne produkty i potrawy w kuchni wielkopolskiej	2
Produkty regionalne i tradycyjne – ochrona, sprzedaż i wsparcie	3
Możliwości wyróżniania i ochrona żywności regionalnej i tradycyjnej	1
Możliwości wykorzystania produktu regionalnego w agroturystyce	2
Dziedzictwo kulturowe wsi jako wartość zasługująca na zachowanie	10
Priorytet: Wspieranie zespołowych form gospodarowania w województwie wielkopolskim	
Temat	Liczba
Zasady organizowania i funkcjonowania grup producentów rolnych ze szczególnym uwzględnieniem spółdzielczości.	23
Szczegółowe zasady wsparcia finansowego inwestycji realizowanych przez grupy wstępnie uznane	1
Różne formy wsparcia finansowego grup producentów rolnych	3
Przesłanki do poprawnego wyboru formy gospodarczej przez producentów rolnych na różnych rynkach produktów rolnych ze szczególnym uwzględnieniem spółdzielczości	1
Możliwości wsparcia grup producentów rolnych w oparciu o działania PROW 2007-2013 oraz w perspektywie PROW 2014-2020	13
Priorytet: Wspieranie rozwoju turystyki wiejskiej i agroturystyki	
Temat	Liczba
Żywnienie gości w gospodarstwach agroturystycznych, produkt regionalny, lokalny, żywność wysokiej jakości	1
Wybrane zagadnienia z zakresu rozwoju obszarów wiejskich z uwzględnieniem agroturystyki	4
Walory turystyczne Wielkopolski i dziedzictwo kulturowe wsi	1
Podstawy prawne prowadzenia działalności turystycznej i agroturystycznej na obszarach wiejskich - przepisy, podatki	5
Jakość usług w turystyce wiejskiej	5

Cd. tab.7

Jak rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej i agroturystycznej?	2
Budowa oferty edukacyjnej w gospodarstwach agroturystycznych	2
Finansowanie działalności turystycznej na obszarach wiejskich: fundusze strukturalne UE, inne źródła finansowania	2
Priorytet: Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich	
Temat	Liczba
Źródła finansowania pozarolniczej działalności gospodarczej	2
Wspieranie przedsiębiorczości w ramach pomocy UE na lata 2014 - 2020	5
Sprzedaż bezpośrednia i dostawy bezpośrednie produktów rolnych	5
Przetwórstwo produktów rolnych na poziomie gospodarstwa	5
Przetwórstwo produktów rolnych oraz sprzedaż bezpośrednia na poziomie gospodarstwa rolnego	4
Programy pomocowe dla przedsiębiorców na obszarach wiejskich	3
Pozytywne wzorce pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich	1
Podatki w działalności gospodarczej - dochodowy i VAT	2
Jak założyć własną firmę - rejestracja działalności gospodarczej	2
Jak prawidłowo rozliczyć dotację inwestycyjną	1
Formy prawne prowadzenia działalności gospodarczej	2
Priorytet: Wspieranie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego	
Temat	Liczba
Zwalczamy złe nawyki żywieniowe dzieci i młodzieży	1
Zioła i przyprawy - zastosowanie w żywieniu	6
Rolnicze ubezpieczenia społeczne	1
Racjonalne żywienie rodziny	7
Prawidłowe odżywianie z wykorzystaniem warzyw i owoców	3
Pomoc socjalno-bytowa dla mieszkańców obszarów wiejskich	2
Nowoczesne wiejskie gospodarstwo domowe	1
Działania przyjazne środowisku naturalnemu (wykład w ramach Forum Kobiet)	1
Dbajmy o warzywny ogród przydomowy	1
Czy wiem co jem?	3
Co warto wiedzieć o olejach w codziennej diecie	1

Cd. tab.7

Priorytet: Propagowanie postaw prozdrowotnych i zdrowego stylu życia wśród mieszkańców obszarów wiejskich	
Temat	Liczba
Zmiana stylu życia i jej wpływ na wybrane choroby przewlekłe	3
Zapobieganie wypadkom wśród dzieci i młodzieży z terenów wiejskich	5
Wybrane zagadnienia z profilaktyki i ochrony zdrowia ludności obszarów wiejskich	5
Kobiety, a profilaktyka zdrowotna	4
Jak długo i zdrowo żyć – ze szczególnym uwzględnieniem zasad żywienia	4
Co zrobić, żeby uwierzyć w siebie i wzmocnić siebie	2
Zmiana stylu życia i jej wpływ na wybrane choroby przewlekłe	1
Suma:	170
Dział Systemów Produkcji Rolnej Standardów Jakościowych i Doświadczalnictwa	
Priorytet: Wzrost efektywności wykorzystania potencjału gospodarstw rolnych poprzez zalesienia	
Temat	Liczba
Zasady podkrzesywania drzew dorodnych a wynik ekonomiczny i zysk środowiskowy	3
Pielęgnacja upraw i młodników na gruntach porolnych	2
Priorytet: Racjonalna gospodarka na użytkach zielonych	
Temat	Liczba
Prawidłowa gospodarka na trwałych lub przemennych użytkach zielonych gwarantem wysokich plonów tanich pasz gospodarskich	13
Odnawianie zdegradowanych łąk i pastwisk w gospodarstwach konwencjonalnych i ekologicznych	12
Integrowana ochrona roślin uprawnych (zbóż, rzepaku, ziemniaków)	1
Priorytet: Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych	
Temat	Liczba
Zestawienie wymogów prawnych (transportowych, CC, Ustawy o ochronie roślin) dotyczących ochrony roślin uprawnych obowiązujących gospodarstwo rolne	3
Integrowane ochrona roślin - rozpoznawanie patogenów i ich efektywne zwalczanie	7
Integrowane metody produkcji-ochrona chemiczna, dobór preparatów w zależności od zagrożeń w uprawie zbóż, rzepaku i kukurydzy	5
Integrowane metody ograniczenia patogenów (chorób, szkodników, chwastów) w roślinach uprawnych	3
Integrowana ochrona roślin-rozpoznawanie i efektywne zwalczanie chorób i szkodników w uprawach (zboża jare)	1

Cd. tab.7

Integrowana ochrona roślin- zwalczanie chwastów w roślinach uprawnych	5
Integrowana ochrona roślin- rozpoznawanie patogenów i ich efektywne zwalczanie w ziemniakach	1
Integrowana ochrona roślin- rozpoznawanie i efektywne zwalczanie chorób i szkodników w uprawach	3
Integrowana ochrona roślin uprawnych (pszenica ozima i jara)	1
Integrowana ochrona roślin uprawnych (pszenżyto ozime)	1
Integrowana ochrona roślin uprawnych (zbóż, rzepaku, ziemniaków, kukurydzy)	3
Integrowana ochrona roślin uprawnych (zbóż, rzepaku, ziemniaków)	50
Integrowana ochrona roślin - zwalczanie chwastów w roślinach uprawnych	38
Integrowana ochrona roślin - rozpoznawanie patogenów zbóż i ich efektywne zwalczanie.	24
Integrowana ochrona roślin - rozpoznawanie i efektywne zwalczanie i chorób i szkodników w uprawach	26
Dobór odpowiednich środków ochrony roślin w zależności od substancji aktywnej	1
Priorytet: Propagowanie odmian roślin uprawnych z Listy Zalecanych Odmian (LZO)	
Temat	Liczba
Omówienie i prezentacja listy zalecanych odmian roślin uprawnych	3
Korzyści i ustawodawstwo dotyczące wymiany materiału siewnego	2
Priorytet: Produkcja warzyw i owoców wysokiej jakości	
Temat	Liczba
Zasady ogólne rozliczania podatku VAT w gospodarstwach ogrodniczych i rolnych	6
Wpływ nawadniania na opłacalność i jakość produkcji warzyw	2
Rośliny jagodowe wczoraj, dziś i jutro	3
Przechowywanie warzyw	3
Nowości w produkcji sadowniczej	2
Integrowana ochrona roślin ogrodniczych	5
Integrowana ochrona i produkcja warzyw lub owoców - droga do certyfikatu	5
Gatunki drzew i krzewów polecane do ogrodów przydomowych	4
Priorytet: Poprawa stanu technicznego pomieszczeń inwentarskich	
Temat	Liczba
Zbiorniki do przechowywania zbóż w gospodarstwie rolnym. Przegląd producentów, co kupić i zamontować w gospodarstwie	4
Właściwy dobór i montaż wentylatorów w chlewniach „głęboka ściółka”	4

Cd. tab.7

Wprowadzenie OSN-ów na terenie całego kraju, a istniejące płyty obornikowe - zbiorniki na gnojówkę i gnojownicę i silosy kiszonkowe	4
Pokrycia budynków eternitem - jak rozwiązać problem do 2030 roku	9
Budowa i eksploatacja samoczynnych oczyszczalni ścieków bytowych	4
Priorytet: Poprawa opłacalności produkcji pasiecznej	
Temat	Liczba
Zwalczanie warrozy u pszczoł różnymi metodami	1
Zimowanie rodzin pszczelich w dwóch korpusach	2
Właściwości odżywcze i lecznicze miodu	1
Wychów matek pszczelich na potrzeby własne	1
Przygotowanie rodzin pszczelich do wykorzystania pożytków	3
Przygotowanie pasieki i pszczoł do zimowli	1
Pozyskiwanie produktów pszczelich wysokiej jakości	1
Nowoczesne metody gospodarowania w pasiece	2
Dobór ras i linii pszczoł do własnych potrzeb	1
Priorytet: Poprawa jakości i opłacalności produkcji żywca wieprzowego	
Temat	Liczba
Wysoka wartość genetyczna prosiąt podstawowym czynnikiem wpływającym na uzyskanie dobrych wyników produkcyjnych i ekonomicznych w tuczu świń	2
Wymogi dobrostanu w chowie trzody chlewnej	1
Wykorzystanie roślin strączkowych i motylkowych w żywieniu świń	9
Wykorzystanie nasion łubinu, rzepaku, poekstrakcyjnej śruty rzepakowej i sojowej w tuczu świń	1
Wykorzystanie krajowych źródeł białka w żywieniu świń sposobem obniżenia kosztów produkcji	9
Produkcja żywca wieprzowego w systemach jakościowych jako czynnik poprawiający jakość i opłacalność	2
Produkcja wieprzowiny o wysokiej jakości - Pork Quality System	3
Prawidłowy dobór ras świń w celu poprawy mięsności i jakości żywca wieprzowego	1
Poprawa płodności i plenności loch	2
Poprawa genetyki prosiąt gwarancją uzyskania wysokich przyrostów	2
Plenność loch jako czynnik wpływający na opłacalność produkcji	3
Krzyżowanie towarowe świń w celu uzyskania wieprzowiny wysokiej jakości.	10
Efektywna produkcja żywca wieprzowego metodą krzyżowania towarowego	2
Czynniki wpływające na poprawę efektywności i opłacalności produkcji żywca wieprzowego	3

Cd. tab.7

Priorytet: Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	
Temat	Liczba
Uprawa zbóż w południowej wielkopolsce - dobór odmian z LZO	3
Przeciwdziałanie skutkom wysokiego udziału zbóż w strukturze zasiewów	1
Produkcja zbóż paszowych na glebach lekkich	2
Prawidłowe nawożenie zbóż	2
Prawidłowe nawożenie rzepaku	3
Prawidłowe gospodarowanie materią organiczną gleby	3
Odmiany zbóż a wymagania nawozowe	2
Nowości w uprawie zbóż	5
Nowości w uprawie rzepaku	2
Nowości w technologii uprawy zbóż ozimych	2
Nowości w technologii uprawy zbóż jarych	3
Nowoczesna agrotechnika uprawy zbóż	3
Nowe odmiany zbóż	3
Nawożenie roślin uprawnych z uwzględnieniem nawożenia dolistnego	3
Możliwości ograniczenia skutków niekorzystnych warunków agrometeorologicznych w uprawie zbóż.	1
Czynniki wpływające na wartość technologiczną zbóż - wymagania i normy	2
Agrotechnika może ograniczyć błędy nieprawidłowego zmianowania.	2
Priorytet: Poprawa efektywności produkcji roślin oleistych i bobowatych w aspekcie obniżenia kosztów	
Temat	Liczba
Znaczenie uprawy roślin bobowatych	2
Nowoczesna agrotechnika uprawy rzepaku	3
Priorytet: Podnoszenie efektywności produkcji ziemniaków w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	
Temat	Liczba
Wykorzystanie programu komputerowego NegFry w zwalczaniu zarazy ziemniaczanej w ziemniakach	3
Produkcja ziemniaków wysokiej jakości	15
Patogeny i inne agrofagi na plantacjach ziemniaka w okresie wegetacji i ich zwalczanie	2
Jak uzyskać wysokie plony ziemniaka	2
Główne zagrożenia na plantacji ziemniaka w okresie wegetacji	23

Cd. tab.7

Priorytet: Optymalizacja produkcji mleka i wołowiny z uwzględnieniem ochrony środowiska i spełnienia zasad wzajemnej zgodności	
Temat	Liczba
Zasady wzajemnej zgodności w produkcji bydła mlecznego i mięsnego	3
Zasady schładzania mleka	4
Ważne aspekty żywienia bydła opasowego	2
Rasy bydła mięsnego i systemy opasu	5
Pozyskiwanie mleka wysokiej jakości	5
Okres okołoporodowy u bydła	2
Na zdrowych kończynach po wysoką wydajność i jakość mleka	2
Możliwości zmiany produkcji mlecznej na żywiec wołowy	2
Jak uzyskać mleko dobrej jakości	4
Gdzie szukać oszczędności w produkcji bydła mlecznego	4
Dobrostan bydła w świetle wymogów wzajemnej zgodności	7
Dobrostan bydła w świetle obowiązujących przepisów prawnych oraz wymogów wzajemnej zgodności	9
Dobre praktyki w produkcji bydła	2
Suma:	469

4.2. POKAZY DLA ROLNIKÓW

Tab.8. Zestawienie liczby pokazów dla rolników organizowanych przez ZD w powiatach w ramach priorytetów wojewódzkich

Pokazy	
dział	liczba
Dział Ekologii i Ochrony Środowiska	2
Dział Rozwoju Obszarów Wiejskich, Przedsiębiorczości i Agroturystyki	1
Dział Systemów Produkcji Rolnej Standardów Jakościowych i Doświadczalnictwa	71
Suma:	74

Tab.9. Zestawienie tematów priorytetów i liczby pokazów dla rolników organizowanych przez ZD w powiatach w ramach priorytetów wojewódzkich

Dział Ekologii i Ochrony Środowiska		
temat priorytetu	kierownik priorytetu	liczba
Rolnictwo ekologiczne	Elżbieta Dryjańska	1
Ochrona środowiska w rolnictwie	Wioletta Kmiećkowiak	1
Suma:		2
Dział Rozwoju Obszarów Wiejskich, Przedsiębiorczości i Agroturystyki		
temat priorytetu	kierownik priorytetu	liczba
Wspieranie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego	Alicja Nowak	1
Suma:		1
Dział Systemów Produkcji Rolnej Standardów Jakościowych i Doświadczalnictwa		
temat priorytetu	kierownik priorytetu	liczba
Wzrost efektywności wykorzystania potencjału gospodarstw rolnych poprzez zalesienia	Marek Szymański	2
Racjonalna gospodarka na użytkach zielonych	Jolanta Klupś	3
Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych	Andrzej Obst	32
Propagowanie odmian roślin uprawnych z Listy Zalecanych Odmian (LZO)	Grzegorz Baier	3
Produkcja warzyw i owoców wysokiej jakości	Dorota Piękna-Paterczyk	6
Poprawa stanu technicznego pomieszczeń inwentarskich	Bogdan Kot	2

Cd. tab.9

Poprawa opłacalności produkcji pasiecznej	Lucyna Palicka	2
Poprawa jakości i opłacalności produkcji żywca wieprzowego	Michał Bartz	7
Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	Piotr Kujawa	4
Poprawa efektywności produkcji roślin oleistych i bobowatych w aspekcie obniżenia kosztów	Zbigniew Idaszak	2
Podnoszenie efektywności produkcji ziemniaków w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	Mieczysław Łepkowski	2
Optymalizacja produkcji mleka i wołowiny z uwzględnieniem ochrony środowiska i spełnienia zasad wzajemnej zgodności	Jerzy Mikołajczak	6
Suma:		71

Tab.10. Zestawienie tematyczne pokazów dla rolników organizowanych przez ZD w powiatach w ramach priorytetów wojewódzkich

Dział Ekologii i Ochrony Środowiska	
Priorytet: Rolnictwo ekologiczne	
Temat	Liczba
Walory żywności ekologicznej	1
Priorytet: Ochrona środowiska w rolnictwie	
Temat	Liczba
Przerabianie przemy kompostowej	1
Suma:	2
Dział Rozwoju Obszarów Wiejskich, Przedsiębiorczości i Agroturystyki	
Priorytet: Wspieranie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego	
Temat	Liczba
Zioła i przyprawy - zastosowanie w żywieniu	1
Suma:	1
Dział Systemów Produkcji Rolnej Standardów Jakościowych i Doświadczalnictwa	
Priorytet: Wzrost efektywności wykorzystania potencjału gospodarstw rolnych poprzez zalesienia	
Temat	Liczba
Skutki zapędzania gleby	2
Priorytet: Racjonalna gospodarka na użytkach zielonych	

Cd. tab.10

Temat	Liczba
Innowacje technologiczne zbioru i konserwacji pasz z użytków zielonych	3
Priorytet: Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych	
Temat	Liczba
Rozpoznawanie patogenów (chwastów, chorób, szkodników) na plantacji zbóż ozimych, określenie progów szkodliwości	1
Rozpoznawanie i zwalczanie chwastów w zbożach, rzepaku i kukurydzy	1
Integrowane metody ograniczenia patogenów (chorób, szkodników, chwastów) w roślinach uprawnych	30
Priorytet: Propagowanie odmian roślin uprawnych z Listy Zalecanych Odmian (LZO)	
Temat	Liczba
Pokaz poletek demonstracyjnych roślin uprawnych z listy zalecanych odmian	3
Priorytet: Produkcja warzyw i owoców wysokiej jakości	
Temat	Liczba
Rozpoznawanie chorób i szkodników w sadach i na plantacjach warzyw gruntowych	2
Rozpoznawanie chorób i szkodników szparaga - sposoby ich zwalczania	2
Ocena zagrożenia przez choroby i szkodniki plantacji wybranych warzyw gruntowych i sposoby ich zwalczania	1
Integrowana ochrona warzyw - ocena zagrożenia plantacji marchwi przez choroby i szkodniki, sposoby ich zwalczania	1
Priorytet: Poprawa stanu technicznego pomieszczeń inwentarskich	
Temat	liczba
Samodzielna budowa kanału wentylacyjnego z płyt styropianowych	1
Optymalizacja produkcji mleka z uwzględnieniem ochrony środowiska	1
Priorytet: Poprawa opłacalności produkcji pasiecznej	
Temat	liczba
Metody wychowu użytkowych matek pszczoł dla potrzeb własnych pasieki	2
Priorytet: Poprawa jakości i opłacalności produkcji żywca wieprzowego	
Temat	liczba
Sporządzanie mieszanek pełnoporcjowych dla trzody chlewnej	1
Prawidłowe zakiszanie wilgotnego ziarna kukurydzy na cele paszowe dla trzody chlewnej	1
Prawidłowe sporządzanie mieszanki pełnoporcjowej w gospodarstwie	4
Prawidłowe sporządzanie mieszanki paszowej w gospodarstwie	1

Cd. tab.10

Priorytet: Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	
Temat	liczba
Lustracja plantacji zbóż i określenie przewidywanego plonu ziarna	4
Priorytet: Poprawa efektywności produkcji roślin oleistych i bobowatych w aspekcie obniżenia kosztów	
Temat	liczba
Sygnalizacja szkodników na plantacji rzepaku	1
Pokaz poletek demonstracyjnych wybranych gatunków i odmian roślin bobowatych	1
Priorytet: Podnoszenie efektywności produkcji ziemniaków w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	
Temat	liczba
Wykorzystanie danych pogodowych z polowych stacji meteorologicznych w komputerowym systemie ochrony ziemniaków przed zarazą ziemniaczaną	1
Działanie polowej stacji meteorologicznej w komputerowym systemie decyzyjnym jako element integrowanej produkcji	1
Priorytet: Optymalizacja produkcji mleka i wołowiny z uwzględnieniem ochrony środowiska i spełnienia zasad wzajemnej zgodności	
Temat	liczba
Przygotowywanie i zadawanie pasz dla bydła mlecznego	3
Nowoczesne technologie w chowie i hodowli bydła mlecznego lub mięsnego	3
Suma:	71

4.3. DEMONSTRACJE DLA ROLNIKÓW

Tab.11. Zestawienie liczby demonstracji dla rolników organizowanych przez ZD w powiatach w ramach priorytetów wojewódzkich

Demonstracje	
dział	liczba
Dział Ekologii i Ochrony Środowiska	11
Dział Rozwoju Obszarów Wiejskich, Przedsiębiorczości i Agroturystyki	5
Dział Systemów Produkcji Rolnej Standardów Jakościowych i Doświadczalnictwa	70
Suma:	86

Tab.12. Zestawienie tematów priorytetów i liczby demonstracji dla rolników w ramach priorytetów wojewódzkich

Dział Ekologii i Ochrony Środowiska		
temat priorytetu	kierownik priorytetu	liczba
Rolnictwo ekologiczne	Elżbieta Dryjańska	4
Odnawialne źródła energii	Ewa Kwapich	1
Ochrona środowiska w rolnictwie	Wioletta Kmiećkowiak	6
Suma:		11
Dział Rozwoju Obszarów Wiejskich, Przedsiębiorczości i Agroturystyki		
temat priorytetu	kierownik priorytetu	liczba
Wspieranie rozwoju turystyki wiejskiej i agroturystyki	Jolanta Szczepańska	5
Suma:		5
Dział Systemów Produkcji Rolnej Standardów Jakościowych i Doświadczalnictwa		
temat priorytetu	kierownik priorytetu	liczba
Wzrost efektywności wykorzystania potencjału gospodarstw rolnych poprzez zalesienia	Marek Szymański	2
Racjonalna gospodarka na użytkach zielonych	Jolanta Klupś	2
Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych	Andrzej Obst	32
Propagowanie odmian roślin uprawnych z Listy Zalecanych Odmian (LZO)	Grzegorz Baier	3
Produkcja warzyw i owoców wysokiej jakości	Dorota Piękna-Paterczyk	3
Poprawa stanu technicznego pomieszczeń inwentarskich	Bogdan Kot	2
Poprawa opłacalności produkcji pasiecznej	Lucyna Palicka	1

Cd. tab.12

Poprawa jakości i opłacalności produkcji żywca wieprzowego	Michał Bartz	4
Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	Piotr Kujawa	3
Poprawa efektywności produkcji roślin oleistych i bobowatych w aspekcie obniżenia kosztów	Zbigniew Idaszak	4
Podnoszenie efektywności produkcji ziemniaków w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	Mieczysław Łepkowski	10
Optymalizacja produkcji mleka i wołowiny z uwzględnieniem ochrony środowiska i spełnienia zasad wzajemnej zgodności	Jerzy Mikołajczak	4
Suma:		70

Tab.13. Zestawienie tematyczne demonstracji dla rolników organizowanych przez ZD w powiatach w ramach priorytetów wojewódzkich

Dział Ekologii i Ochrony Środowiska	
Priorytet: Rolnictwo ekologiczne	
Temat	Liczba
Pożyteczne mikroorganizmy jako czynnik plonotwórczy w ekologicznych uprawach	4
Priorytet: Odnawialne źródła energii	
Temat	Liczba
Kolekcja roślin energetycznych	1
Priorytet: Ochrona środowiska w rolnictwie	
Temat	Liczba
Upowszechnienie prawidłowego kompostowania obornika i odpadów organicznych w gosp. rolnym w celu uzyskania nawozu wysokiej jakości oraz ograniczenia niekorzystnego wpływu składowania obornika w gruncie	3
Pożyteczne mikroorganizmy w produkcji zwierzęcej i ochronie środowiska	3
Suma:	11
Dział Rozwoju Obszarów Wiejskich, Przedsiębiorczości i Agroturystyki	
Priorytet: Wspieranie rozwoju turystyki wiejskiej i agroturystyki	
Temat	Liczba
Budowa oferty edukacyjnej w gospodarstwie agroturystycznym	5
Suma:	5

Cd. tab.13

Dział Systemów Produkcji Rolnej Standardów Jakościowych i Doświadczalnictwa	
Priorytet: Wzrost efektywności wykorzystania potencjału gospodarstw rolnych poprzez zalesienia	
Temat	liczba
Poprawianie jakości surowca na pniu przez podkrzesywanie	2
Priorytet: Racjonalna gospodarka na użytkach zielonych	
Temat	liczba
Właściwy dobór mieszanek traw z bobowatymi na nowo zakładane użytki zielone różnych typów	1
Racjonalna gospodarka na użytkach zielonych w gospodarstwie mleczarskim	1
Priorytet: Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych	
Temat	liczba
Rozpoznawanie patogenów (chwastów, chorób, szkodników) na plantacjach zbóż ozimych, określanie progów szkodliwości	1
Integrowane metody produkcji – ochrona chemiczna, dobór preparatów w zależności od zagrożeń w uprawie zbóż	2
Integrowana ochrona roślin uprawnych (zbóż, rzepaku, ziemniaków)	27
Integrowana ochrona roślin (ziemniak jadalny)	1
Agrotechnika rzepaku ozimego	1
Priorytet: Propagowanie odmian roślin uprawnych z Listy Zalecanych Odmian (LZO)	
Temat	liczba
Agrotechnika roślin uprawnych z LZO	3
Priorytet: Produkcja warzyw i owoców wysokiej jakości	
Temat	liczba
Wprowadzenie do uprawy nowej polskiej odmiany marchwi	1
Integrowana ochrona owoców i warzyw gruntowych przed chorobami i szkodnikami	2
Priorytet: Poprawa stanu technicznego pomieszczeń inwentarskich	
Temat	liczba
ABC wymiany pokryć eternitowych na pokrycia ekologiczne w gospodarstwach rolnych	2
Priorytet: Poprawa opłacalności produkcji pasiecznej	
Temat	liczba
Ocena wartości użytkowej matek pszczelich	1
Priorytet: Poprawa jakości i opłacalności produkcji żywca wieprzowego.	

Cd. tab.13

Temat	liczba
Poprawa wyników produkcyjnych tuczu świń, jakości tusz wieprzowych i dobrostanu zwierząt dzięki zastosowaniu preparatu SangroPak	3
Analiza okresu międzymiotu w chlewni, próba jego zmniejszenia (zminimalizowania) w celu poprawienia plenności gospodarczej	1
Priorytet: Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości.	
Temat	liczba
System wspomagania decyzji w ochronie żyta przed rdzą brunatną	3
Priorytet: Poprawa efektywności produkcji roślin oleistych i bobowatych w aspekcie obniżenia kosztów	
Temat	liczba
Regulacja zachwaszczenia upraw łubinu w warunkach gospodarstwa ekologicznego	1
Agrotechnika uprawy nowych odmian grochu pastewnego	2
Agrotechnika rzepaku heterozyjnego	1
Priorytet: Podnoszenie efektywności produkcji ziemniaków w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	
Temat	liczba
System wspomagania decyzji w ochronie ziemniaka przed zarazą ziemniaczaną - monitoring	10
Priorytet: Optymalizacja produkcji mleka i wołowiny z uwzględnieniem ochrony środowiska i spełnienia zasad wzajemnej zgodności	
Temat	liczba
Żywienie młodego bydła opasowego uwzględniające możliwości poprawy walorów dietetycznych mięsa wołowego"	2
Pozyskiwanie mleka wysokiej jakości	1
Doskonalenie genetyczne stada krów mlecznych w zakresie cech produkcyjnych, pokrojowych i funkcjonalnych celem poprawy rentowności produkcji mleka	1
Suma:	70

4.4. WYJAZDY STUDYJNE DLA ROLNIKÓW

Tab.14. Zestawienie liczby wyjazdów studyjnych dla rolników w ramach priorytetów wojewódzkich zaplanowanych przez Działy Merytoryczne WODR w Poznaniu

Wyjazdy studyjne zaplanowane przez Działy Merytoryczne	
dział	Liczba
Dział Ekologii i Ochrony Środowiska	1
Dział Rozwoju Obszarów Wiejskich, Przedsiębiorczości i Agroturystyki	1
Dział Systemów Produkcji Rolnej Standardów Jakościowych i Doświadczalnictwa	1
Suma:	3

Tab.15. Zestawienie tematów priorytetów i liczby wyjazdów studyjnych dla rolników w ramach priorytetów wojewódzkich zaplanowanych przez Działy Merytoryczne WODR w Poznaniu

Dział Ekologii i Ochrony Środowiska		
temat priorytetu	kierownik priorytetu	liczba
Rolnictwo ekologiczne	Elżbieta Dryjańska	1
Suma:		1
Dział Rozwoju Obszarów Wiejskich, Przedsiębiorczości i Agroturystyki		
temat priorytetu	kierownik priorytetu	liczba
Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich	Czesława Klonowska	1
Suma:		1
Dział Systemów Produkcji Rolnej Standardów Jakościowych i Doświadczalnictwa		
temat priorytetu	kierownik priorytetu	liczba
Podnoszenie efektywności produkcji ziemniaków w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	Mieczysław Łepkowski	1
Suma:		1

Tab.16. Zestawienie tematyczne wyjazdów studyjnych dla rolników w ramach priorytetów wojewódzkich zaplanowanych przez Działy Merytoryczne WODR w Poznaniu

Dział Ekologii i Ochrony Środowiska	
Priorytet: Rolnictwo ekologiczne	
Temat	Liczba
Zarządzanie i produkcja w gospodarstwie ekologicznym	1
Suma:	1
Dział Rozwoju Obszarów Wiejskich, Przedsiębiorczości i Agroturystyki	
Priorytet: Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich	
Temat	Liczba
Pozytywne wzorce pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich	1
Suma:	1
Dział Systemów Produkcji Rolnej Standardów Jakościowych i Doświadczalnictwa	
Priorytet: Podnoszenie efektywności produkcji ziemniaków w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	
Temat	Liczba
XX Krajowe Dni Ziemniaka ODR Poświętne	1
Suma:	1

4.5. KONKURSY

Tab.17. Zestawienie liczby konkursów w ramach priorytetów wojewódzkich zaplanowanych przez Działy Merytoryczne WODR w Poznaniu

Konkursy	
dział	liczba
Dział Ekologii i Ochrony Środowiska	3
Dział Rozwoju Obszarów Wiejskich, Przedsiębiorczości i Agroturystyki	5
Suma:	8

Tab.18. Zestawienie tematów priorytetów i liczby konkursów dla rolników w ramach priorytetów wojewódzkich

Dział Ekologii i Ochrony Środowiska		
temat priorytetu	kierownik priorytetu	liczba
Rolnictwo ekologiczne	Elżbieta Dryjańska	1
Odnawialne źródła energii	Ewa Kwapich	1
Ochrona środowiska w rolnictwie	Wioletta Kmiećkowiak	1
Suma:		3
Dział Rozwoju Obszarów Wiejskich, Przedsiębiorczości i Agroturystyki		
temat priorytetu	kierownik priorytetu	liczba
Zachowanie dziedzictwa kulturowego Wielkopolski ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulinarnego	Aldona Jankowska	1
Wspieranie rozwoju turystyki wiejskiej i agroturystyki	Jolanta Szczepańska	1
Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich	Czesława Klonowska	2
Wspieranie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego	Alicja Nowak	1
Suma:		5

Tab.19. Zestawienie tematyczne konkursów dla rolników w ramach priorytetów wojewódzkich zaplanowanych przez Działy Merytoryczne WODR w Poznaniu

Dział Ekologii i Ochrony Środowiska	
Priorytet: Rolnictwo ekologiczne	
Temat	Liczba
Co wiemy o żywności ekologicznej	1
Priorytet: Odnawialne źródła energii	
Temat	Liczba
Co wiem o odnawialnych źródłach energii?	1
Priorytet: Ochrona środowiska w rolnictwie	
Temat	Liczba
Gospodarstwo rolne przyjazne środowisku naturalnemu	1
Suma:	3
Dział Rozwoju Obszarów Wiejskich, Przedsiębiorczości i Agroturystyki	
Priorytet: Zachowanie dziedzictwa kulturowego Wielkopolski ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulinarnego	
Temat	Liczba
Nasze Kulinarne Dziedzictwo Smaki Regionów	1
Priorytet: Wspieranie rozwoju turystyki wiejskiej i agroturystyki	
Temat	Liczba
Konkurs na najlepszy obiekt turystyki na obszarach wiejskich.	1
Priorytet: Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich	
Temat	Liczba
Sposób na Sukces	1
Agroliga 2013	1
Priorytet: Wspieranie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego	
Temat	Liczba
Domowe ciasta	1
Suma:	5

4.6. SEMINARIA

Tab.20. Zestawienie liczby seminariów w ramach priorytetów wojewódzkich zaplanowanych przez Dział Merytoryczne WODR w Poznaniu

Seminaria w WODR w Poznaniu	
dział	liczba
Dział Ekologii i Ochrony Środowiska	2
Dział Rozwoju Obszarów Wiejskich, Przedsiębiorczości i Agroturystyki	1
Dział Systemów Produkcji Rolnej Standardów Jakościowych i Doświadczalnictwa	1
Suma:	4

Tab.21. Zestawienie tematów priorytetów i liczby seminariów dla rolników w ramach priorytetów wojewódzkich

Dział Ekologii i Ochrony Środowiska		
temat priorytetu	kierownik priorytetu	liczba
Rolnictwo ekologiczne	Elżbieta Dryjańska	2
Suma:		2
Dział Rozwoju Obszarów Wiejskich, Przedsiębiorczości i Agroturystyki		
temat priorytetu	kierownik priorytetu	liczba
Wspieranie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego	Alicja Nowak	1
Suma:		1
Dział Systemów Produkcji Rolnej Standardów Jakościowych i Doświadczalnictwa		
temat priorytetu	kierownik priorytetu	liczba
Poprawa opłacalności produkcji pasiecznej	Lucyna Palicka	1
Suma:		1

Tab.22. Zestawienie tematyczne seminariów dla rolników

Dział Ekologii i Ochrony Środowiska	
Priorytet: Rolnictwo ekologiczne	
Temat	liczba
Seminarium (sesja ekologiczna)	1
Piknik Ekoagroturystyczny	1
Suma:	2

Cd. tab.22

Dział Rozwoju Obszarów Wiejskich, Przedsiębiorczości i Agroturystyki	
Priorytet: Wsparcie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego	
Temat	liczba
Forum Kobiet	1
Suma:	1
Dział Systemów Produkcji Rolnej Standardów Jakościowych i Doświadczalnictwa	
Priorytet: Poprawa opłacalności produkcji pasiecznej	
Temat	liczba
Wielkopolskie Forum Pszczelarzy	1
Suma:	1

4.7. KONFERENCJE

Tab.23. Zestawienie liczby konferencji w ramach priorytetów wojewódzkich zaplanowanych przez Działy Merytoryczne WODR w Poznaniu

Konferencje	
dział	liczba
Dział Ekologii i Ochrony Środowiska	1
Dział Systemów Produkcji Rolnej Standardów Jakościowych i Doświadczalnictwa	1
Suma:	2

Tab.24. Zestawienie tematów priorytetów i liczby konferencji dla rolników w ramach priorytetów wojewódzkich

Dział Ekologii i Ochrony Środowiska		
temat priorytetu	kierownik priorytetu	liczba
Odnawialne źródła energii	Ewa Kwapich	1
Suma:		1
Dział Systemów Produkcji Rolnej Standardów Jakościowych i Doświadczalnictwa		
temat priorytetu	kierownik priorytetu	liczba
Poprawa efektywności produkcji roślin oleistych i bobowatych w aspekcie obniżenia kosztów	Zbigniew Idaszak	1
Suma:		1

Tab.25. Zestawienie tematyczne konferencji dla rolników

Dział Ekologii i Ochrony Środowiska	
Priorytet: Odnawialne źródła energii	
Temat	liczba
Budownictwo pasywne i energooszczędne	1
Suma:	1

Cd. tab. 25

Dział Systemów Produkcji Rolnej Standardów Jakościowych i Doświadczalnictwa	
Priorytet: Poprawa efektywności produkcji roślin oleistych i bobowatych w aspekcie obniżenia kosztów	
Temat	Liczba
Rośliny motylkowe jako zapewnienie bezpieczeństwa białkowego kraju	1
Suma:	1

4.8. DZIAŁANIA EKONOMICZNE W GOSPODARSTWIE DEMONSTRACYJNYM

Tab.26. Zestawienie liczby działań ekonomicznych w Gospodarstwie Demonstracyjnym w ramach priorytetów wojewódzkich zaplanowanych przez Działy Merytoryczne WODR w Poznaniu

Działania ekonomiczne w Gospodarstwie Demonstracyjnym	
dział	liczba
Dział Ekonomiki	143
Suma:	143

Tab.27. Zestawienie tematów priorytetów i liczby działań ekonomicznych w Gospodarstwie Demonstracyjnym dla rolników w ramach priorytetów wojewódzkich

Dział Ekonomiki		
temat priorytetu	kierownik priorytetu	liczba
Upowszechnianie rachunkowości rolnej w konwencji zarządczej opartej na metodologii zastosowanej przez system Polski FADN	Piotr Konieczny	63
Podnoszenie wiedzy ekonomicznej w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym, w tym kształtowaniu konkurencyjności gospodarstwa rolnego przy wykorzystaniu dostępnych instrumentów pomocowych w zarządzaniu gospodarstwem rolnym	Zbigniew Błaszczuk	80
Suma:		143

Tab.28. Zestawienie tematyczne seminariów dla rolników

Dział Ekonomiki	
Priorytet: Upowszechnianie rachunkowości rolnej w konwencji zarządczej opartej na metodologii zastosowanej przez system Polski FADN	
Temat	Liczba
Porady ekonomiczne w gospodarstwie demonstracyjnym	1
Określenie typu i wielkości ekonomicznej gospodarstwa (na podstawie ankiety FADN)	51
Analiza ekonomiczna gospodarstwa rolnego	13
Priorytet: Podnoszenie wiedzy ekonomicznej w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym, w tym kształtowaniu konkurencyjności gospodarstwa rolnego przy wykorzystaniu dostępnych instrumentów pomocowych w zarządzaniu gospodarstwem rolnym	

Cd. tab.28

Temat	Liczba
Koszty eksploatacji ciągników i maszyn rolniczych	18
Analiza jednostkowa kosztów produkcji	61
Analiza ekonomiczna gospodarstwa rolnego	1
Suma:	143

4.9. WYKŁADY DLA ROLNIKÓW

Tab.29. Zestawienie liczby wykładów dla rolników zaplanowanych przez ZD w powiatach

Wykłady dla rolników zaplanowanych przez ZD w powiatach	
priorytet	liczba wykładów w ramach priorytetów
Priorytety wojewódzkie	1087
Priorytety powiatowe	1065
Suma:	2152

Tab.30. Zestawienie tematów priorytetów i liczby wykładów dla rolników zaplanowanych przez ZD w powiatach w ramach priorytetów wojewódzkich

Wykłady dla rolników realizowane w ramach priorytetów wojewódzkich			
Dział	Priorytet wojewódzki	Kierownik priorytetu	Liczba wykładów
E	Podnoszenie wiedzy ekonomicznej w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym, w tym kształtowaniu konkurencyjności gospodarstwa rolnego przy wykorzystaniu dostępnych instrumentów pomocowych w zarządzaniu gospodarstwem rolnym	Zbigniew Błaszczyk	262
E	Upowszechnianie rachunkowości rolnej w konwencji zarządczej opartej na metodologii zastosowanej przez system Polski FADN	Piotr Konieczny	36
EOŚ	Ochrona środowiska w rolnictwie	Wioletta Kmiećkowiak	215
EOŚ	Odnawialne źródła energii	Ewa Kwapich	17
EOŚ	Rolnictwo ekologiczne	Elżbieta Dryjańska	14
ROW	Propagowanie postaw prozdrowotnych i zdrowego stylu życia wśród mieszkańców obszarów wiejskich	Teresa-Ewa Tulisza	51
ROW	Wspieranie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego	Alicja Nowak	90
ROW	Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich	Czesława Klonowska	88
ROW	Wspieranie rozwoju turystyki wiejskiej i agroturystyki	Jolanta Szczepańska	29
ROW	Wspieranie zespołowych form gospodarowania w województwie wielkopolskim	Andrzej Machowicz	1
ROW	Zachowanie dziedzictwa kulturowego Wielkopolski ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulinarnego	Aldona Jankowska	18

Cd. tab.30

SPD	Optimalizacja produkcji mleka i wołowiny z uwzględnieniem ochrony środowiska i spełnienia zasad wzajemnej zgodności	Jerzy Mikołajczak	13
SPD	Podnoszenie efektywności produkcji ziemniaków w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	Mieczysław Łepkowski	10
SPD	Poprawa efektywności produkcji roślin oleistych i bobowatych w aspekcie obniżenia kosztów	Zbigniew Idaszak	1
SPD	Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	Piotr Kujawa	52
SPD	Poprawa jakości i opłacalności produkcji żywca wieprzowego	Michał Bartz	31
SPD	Poprawa opłacalności produkcji pasiecznej	Lucyna Palicka	2
SPD	Poprawa stanu technicznego pomieszczeń inwentarskich	Bogdan Kot	28
SPD	Produkcja warzyw i owoców wysokiej jakości	Dorota Piękną-Paterczyk	16
SPD	Propagowanie odmian roślin uprawnych z Listy Zalecanych Odmian (LZO)	Grzegorz Baier	46
SPD	Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych	Andrzej Obst	46
SPD	Racjonalna gospodarka na użytkach zielonych	Jolanta Klupś	17
SPD	Wzrost efektywności wykorzystania potencjału gospodarstw rolnych poprzez zalesienia	Marek Szymański	4
Suma:			1087

Tab.31. Zestawienie tematyczne wykładów dla rolników zaplanowanych przez ZD w powiatach w ramach priorytetów wojewódzkich

Wykłady dla rolników realizowane w ramach priorytetów wojewódzkich
Chodzież
Priorytet: Podnoszenie wiedzy ekonomicznej w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym, w tym kształtowaniu konkurencyjności gospodarstwa rolnego przy wykorzystaniu dostępnych instrumentów pomocowych w zarządzaniu gospodarstwem rolnym
Analiza opłacalności podstawowych kierunków produkcji rolniczej
Kredyty preferencyjne jako źródło finansowania gospodarstw rolnych
Priorytet: Upowszechnianie rachunkowości rolnej w konwencji zarządczej opartej na metodologii zastosowanej przez system Polski FADN
Podatki w rolnictwie - wybrane zagadnienia
Znaczenie PL FADN - dokumentacja wynikowa

Cd. tab.31

Gniezno
Priorytet: Ochrona środowiska w rolnictwie
Bezpieczeństwo i higiena pracy w gospodarstwie rolnym
Gospodarstwo rolne przyjazne ochronie środowiska.
OSN – Obszary Szczególnie Narażone na zanieczyszczenia azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych (program działań) - poprawa naruszonych standardów środowiska, przywracanie standardów jakości wód
Racjonalne wykorzystanie zasobów przyrody i ograniczenie negatywnego wpływu rolnictwa na środowisko (programy "RS")
Skutki zmian klimatu dla rolnictwa w Polsce
Zasada wzajemnej zgodności w gospodarstwie rolnym
Priorytet: Podnoszenie efektywności produkcji ziemniaków w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości.
Wpływ ocieplenia klimatu na populacje patogenów w uprawach ziemniaka
Priorytet: Podnoszenie wiedzy ekonomicznej w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym, w tym kształtowaniu konkurencyjności gospodarstwa rolnego przy wykorzystaniu dostępnych instrumentów pomocowych w zarządzaniu gospodarstwem rolnym
Kształtowanie zdolności konkurencyjnej gospodarstw rolnych
Podatki w rolnictwie w tym podatek dochodowy
Prawidłowe prowadzenie dokumentacji związanej z zarządzaniem gospodarstwem rolnym
PROW 2014-2020 wybrane działania i propozycje - stan aktualny
Ubezpieczenia związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego; w tym dotowane
Priorytet: Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości
Jakość produkowanej kukurydzy w integrowanej ochronie
Postęp biologiczny w hodowli zbóż
Priorytet: Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych
Integrowane metody ograniczania zachwaszczenia zbóż i rzepaku-nowe pestycydy
Metoda integrowanej produkcji rolnej
Ochrona chemiczna, dobór preparatów, określenie progów szkodliwości w roślinach uprawnych-wprowadzenie do integrowanej metody produkcji roślinnej
Priorytet: Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich
PROW perspektywy i dalsza realizacja
Priorytet: Wspieranie zespołowych form gospodarowania w województwie wielkopolskim
Tworzenie grup producentów rolnych

Cd. tab.31

Gostyń
Priorytet: Podnoszenie wiedzy ekonomicznej w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym, w tym kształtowaniu konkurencyjności gospodarstwa rolnego przy wykorzystaniu dostępnych instrumentów pomocowych w zarządzaniu gospodarstwem rolnym
Dopłaty obszarowe
Ekonomiczne aspekty wprowadzania Zasady Wzajemnej Zgodności
Finansowanie inwestycji w gospodarstwie rolnym z wykorzystaniem środków krajowych i unijnych
Inwestowanie w gospodarstwie rolnym z udziałem środków krajowych i UE
Podatek VAT w aspekcie wprowadzania podatku dochodowego w gospodarstwach rolnych.
Propozycje zmian WPR po 2013 roku
Ubezpieczenia w rolnictwie (obowiązkowe i dotowane)
Priorytet: Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości
Wymiana materiału siewnego i dobór odmian. Dopłaty do materiału siewnego
Priorytet: Poprawa jakości i opłacalności produkcji żywca wieprzowego
Krzyżowanie towarowe świń - metody i dobór ras
Produkcja wieprzowiny wysokiej jakości poprzez krzyżowanie towarowe świń
Priorytet: Propagowanie postaw prozdrowotnych i zdrowego stylu życia wśród mieszkańców obszarów wiejskich
Kobieta a profilaktyka zdrowotna
Priorytet: Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych
Choroby zbóż i metody ich zwalczania
Metody zwalczania chorób i chwastów w roślinach uprawnych
Priorytet: Upowszechnianie rachunkowości rolnej w konwencji zarządczej opartej na metodologii zastosowanej przez system Polski FADN
Korzyści dla gospodarstwa rolnego wynikające z tytułu prowadzenia rachunkowości rolnej na przykładzie Polskiego FADN
Priorytet: Wspieranie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego
BHP w gospodarstwie rolnym
Rękodzieło jako jedna z form aktywizacji kobiet wiejskich
Udzielanie pierwszej pomocy w gospodarstwie rolnym
Zwalczanie złych nawyków żywieniowych dzieci i młodzieży
Priorytet: Zachowanie dziedzictwa kulturowego Wielkopolski ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulinarnego
Tradycyjna kuchnia Wielkopolski

Cd. tab.31

Grodzisk
Priorytet: Ochrona środowiska w rolnictwie
Ogólne założenia programu rolnośrodowiskowego
Użytki zielone w przyrodniczych pakietach programu rolnośrodowiskowego
Zagrożenia związane z zanieczyszczeniem związkami azotu pochodzącymi ze źródeł rolniczych
Priorytet: Podnoszenie wiedzy ekonomicznej w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym, w tym kształtowaniu konkurencyjności gospodarstwa rolnego przy wykorzystaniu dostępnych instrumentów pomocowych w zarządzaniu gospodarstwem rolnym
Aspekty wprowadzenia zasady wzajemnej zgodności Cross-Compliance
Ekonomiczne aspekty wprowadzania Zasad Wzajemnej Zgodności
Pozyskiwanie środków finansowych dla gospodarstwa rolnego ze źródeł krajowych i UE
Rachunkowość rolnicza w kontekście planu wprowadzenia podatku dochodowego w rolnictwie
Źródła finansowania inwestycji w rolnictwie
Priorytet: Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości
Rozpoznawanie patogenów ich efektywne zwalczanie
Priorytet: Propagowanie odmian roślin uprawnych z Listy Zalecanych Odmian (LZO)
Dobór odmian zbóż w zależności od warunków glebowo klimatycznych
Nowe odmiany rzepaku ozimego
Siew kwalifikowanego materiału a uzyskiwanie plony
Technologia uprawy nowych odmian zbóż
Priorytet: Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych
Dobór środków ochrony roślin w zależności od zwalczanego patogenu.
Integrowana ochrona roślin sposobem minimalizacji zagrożeń dla zdrowia ludzi, zwierząt i środowiska
Rozpoznawanie patogenów ich efektywne zwalczanie
Priorytet: Racjonalna gospodarka na użytkach zielonych
Użytki zielone w pakietach rolnośrodowiskowych
Priorytet: Upowszechnianie rachunkowości rolnej w konwencji zarządczej opartej na metodologii zastosowanej przez system Polski FADN
Rachunkowość w gospodarstwie rolnym
Jarocin
Priorytet: Podnoszenie wiedzy ekonomicznej w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym, w tym kształtowaniu konkurencyjności gospodarstwa rolnego przy wykorzystaniu dostępnych instrumentów pomocowych w zarządzaniu gospodarstwem rolnym
Podatek VAT wpływem czy wydatkiem gospodarstwa rolnego

Cd. tab.31

Podnoszenie wiedzy ekonomicznej w zakresie ubezpieczeń w rolnictwie
Pozyskiwanie środków finansowych ze źródeł krajowych i Unii Europejskiej
Kalisz
Priorytet: Ochrona środowiska w rolnictwie
Dokumentacja w programie rolnośrodowiskowym
Efektywne mikroorganizmy przyszłością rolnictwa
Jak łączyć rolnictwo i ochronę środowiska?
Normy i normatywy w zakresie ochrony środowiska w gospodarstwie rolnym
Podnoszenie wiedzy ekologicznej – segregacja i zagospodarowanie odpadów w gosp. rolnych
Podnoszenie wiedzy z zakresu segregacji śmieci
Programy rolnośrodowiskowe i wymagana dokumentacja
Wymogi wzajemnej zgodności w gospodarstwie rolnym
Zasady segregacji śmieci
Zastosowanie EM-ów i probiotyków w rolnictwie
Priorytet: Odnawialne źródła energii
Wykorzystanie niekonwencjonalnych źródeł energii.
Priorytet: Optymalizacja produkcji mleka i wołowiny z uwzględnieniem ochrony środowiska i spełnienia zasad wzajemnej zgodności
Higiena pozyskiwania mleka
Stan i perspektywy rozwoju gospodarstw mlecznych w Polsce
Zagrożenia wynikające z nieprzestrzegania zasad minimalnych zgodności dla produkcji zwierzęcej
Priorytet: Podnoszenie wiedzy ekonomicznej w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym, w tym kształtowaniu konkurencyjności gospodarstwa rolnego przy wykorzystaniu dostępnych instrumentów pomocowych w zarządzaniu gospodarstwem rolnym
Możliwości ograniczania kosztów w produkcji roślinnej i zwierzęcej
Podatek dochodowy-szansa czy zagrożenie
Podatek VAT wpływem czy wydatkiem dla gospodarstwa rolnego
Podatki i nowości dotyczące wprowadzenia podatku dochodowego w rolnictwie
Podatki związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego, w tym podatek VAT plus koncepcja wprowadzenia podatku dochodowego w rolnictwie
Racjonalne korzystanie z funduszy Unii Europejskiej
Ubezpieczenia w gospodarstwie rolnym, w tym obowiązkowe dotowane ubezpieczenia upraw

Cd. tab.31

Priorytet: Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości
Jak zapobiegać wymarzaniu zbóż?
Nowości w ochronie zbóż i kukurydzy z uwzględnieniem zasad ochrony integrowanej
Uprawa zbóż jarych i kukurydzy w warunkach gminy Mycielin
Priorytet: Poprawa jakości i opłacalności produkcji żywca wieprzowego
Analiza chowu trzody chlewnej
Prawidłowe żywienie prosiąt
Zastąpienie białka poekstrakcyjnej śruty sojowej białkiem krajowych nasion roślin strączkowych w żywieniu świń
Priorytet: Poprawa stanu technicznego pomieszczeń inwentarskich
Dobrostan zwierząt gospodarskich obszar kontroli z zakresu wypełniania wymogów wzajemnej zgodności (tzw. obszar C)
Dobrostan zwierząt
Priorytet: Produkcja warzyw i owoców wysokiej jakości
Fałszywe środki ochrony roślin zagrożeniem dla polskiego ogrodnictwa
Przechowywanie warzyw
Rodzaje stosowanych ściółek i ich wpływ w uprawie warzyw
Wpływ chorób przechowalniczych warzyw gruntowych na ich jakość i cenę
Priorytet: Propagowanie odmian roślin uprawnych z Listy Zalecanych Odmian (LZO)
Lista zalecanych odmian
Właściwy dobór materiału siewnego przez rolników – lista zalecanych odmian
Zalety stosowanie nasion kwalifikowanych.
Priorytet: Propagowanie postaw prozdrowotnych i zdrowego stylu życia wśród mieszkańców obszarów wiejskich
Choroby cywilizacyjne XXI wieku
Jak długo i zdrowo żyć-ze szczególnym uwzględnieniem żywienia
Lecznicze działanie olejów roślinnych tłoczonych na zimno
Rola warzyw i owoców w żywieniu
Techniki radzenia sobie ze stresem u kobiet w średnim wieku
Zapobieganie wypadkom w gospodarstwie rolnym
Priorytet: Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych
Ewidencja zabiegów ochrony roślin
Fałszywe środki ochrony roślin

Cd. tab.31

Integrowana ochrona roślin rolniczych
Programy rolnośrodowiskowe
Priorytet: Racjonalna gospodarka na użytkach zielonych
Kiszonki z traw od czego zależy ich jakość
Metody renowacji trwałych użytków zielonych
Prawidłowe wykorzystanie trwałych użytków zielonych
Priorytet: Rolnictwo ekologiczne
Ekologiczna uprawa warzyw na potrzeby gospodarstwa domowego
Wprowadzanie ekologicznych metod gospodarowania- sposobem na ochronę środowiska.
Zastosowanie EM-ów, probiotyków w rolnictwie
Priorytet: Upowszechnianie rachunkowości rolnej w konwencji zarządczej opartej na metodologii zastosowanej przez system Polski FADN
Korzyści z prowadzenia rachunkowości w gospodarstwie rolnym
Rachunkowość w gospodarstwie rolnym.
Ubezpieczenia w gospodarstwie rolnym, w tym dotowane
Priorytet: Wspieranie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego
Apteka natury
Działalność poza rolnicza na wsi
Priorytet: Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich
Jak założyć działalność pozarolniczą?
Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich w ramach finansowania WPR w latach 2014-2020
Wzorce pozarolniczej działalności na obszarach wiejskich
Priorytet: Zachowanie dziedzictwa kulturowego Wielkopolski ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulinarnego
Tradycyjne produkty i potrawy wielkopolskie
Kępno
Priorytet: Ochrona środowiska w rolnictwie
Dobrostan zwierząt w świetle obowiązujących przepisów prawnych oraz wymogów wzajemnej zgodności
Dokumentacja obowiązująca w gospodarstwie rolnym oraz zasady jej prowadzenia zgodnie z wymogami cc
Dokumentacja w programie rolnośrodowiskowym
Materia organiczna gleby - niedoceniana wartość

Cd. tab.31

Ogólne założenia programu rolnośrodowiskowego na lata 2007-2013
Zasady wzajemnej zgodności-wymogi i normy dobrostanu zwierząt
Priorytet: Podnoszenie wiedzy ekonomicznej w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym, w tym kształtowaniu konkurencyjności gospodarstwa rolnego przy wykorzystaniu dostępnych instrumentów pomocowych w zarządzaniu gospodarstwem rolnym
Dokumentacja w gospodarstwie rolnym
Prowadzenie dokumentacji w gospodarstwie rolnym
Zasady prowadzenia dokumentacji w gospodarstwie rolnym
Priorytet: Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości
Produkcja zbóż paszowych na glebach lekkich
Priorytet: Poprawa jakości i opłacalności produkcji żywca wieprzowego
Czynniki wpływające na poprawę jakości żywca wieprzowego
Czynniki żywieniowe i ich wpływ na jakość mięsa wieprzowego i opłacalność
Priorytet: Poprawa stanu technicznego pomieszczeń inwentarskich
Azbest w budownictwie - jak rozwiązać problem do 2032 r.
Dobrostan zwierząt gospodarskich w gospodarstwie rolnym
Normy w budownictwie inwentarskim - dobrostan zwierząt w CC
Pokrycia budynków eternitem - jak rozwiązać problem do 2032 r.
Priorytet: Propagowanie odmian roślin uprawnych z Listy Zalecanych Odmian (LZO)
Nowości w hodowli zbóż jarych – którą odmianę wybrać ?
Nowości w hodowli zbóż ozimych – którą odmianę wybrać ?
Propozycje odmian zbóż zalecanych do uprawy w regionie Południowej Wielkopolski (LZO)
Priorytet: Propagowanie postaw prozdrowotnych i zdrowego stylu życia wśród mieszkańców obszarów wiejskich
Jak długo i zdrowo żyć-ze szczególnym uwzględnieniem zasad żywienia
Wybrane zagadnienia z profilaktyki i ochrony zdrowia ludności obszarów wiejskich
Zapobieganie wypadkom wśród dzieci i młodzieży z terenów wiejskich
Zmiana stylu życia i jej wpływ na wybrane choroby przewlekłe
Priorytet: Upowszechnianie rachunkowości rolnej w konwencji zarządczej opartej na metodologii zastosowanej przez system Polski FADN
Prowadzenie rachunkowości rolnej w gospodarstwie rolnym
Rachunkowość – Agrokoszty

Cd. tab.31

Priorytet: Wsparcie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego
Prawidłowe odżywianie z wykorzystaniem warzyw i owoców
Racjonalne żywienie rodziny
Rolnicze ubezpieczenia społeczne
Ubezpieczenia społeczne rolników
Zioła i przyprawy-zastosowanie w żywieniu
Priorytet: Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich
Jak założyć własną firmę-rejestracja działalności gospodarczej
Priorytet: Wsparcie rozwoju turystyki wiejskiej i agroturystyki
Promocja i reklama w turystyce wiejskiej i agroturystyce
Priorytet: Wzrost efektywności wykorzystania potencjału gospodarstw rolnych poprzez zalesienia
Zalesiane gruntów rolnych i inne dostępne instrumenty pomocowe w rolnictwie w 2013 r.
Koło
Priorytet: Ochrona środowiska w rolnictwie
Bezpieczeństwo i Higiena Pracy w gospodarstwie rolnym.
Dokumentacja w programie rolnośrodowiskowym
Działania przyjazne ochronie środowiska
Ochrona środowiska – wymóg cross compliance
Ogólne założenia programów rolnośrodowiskowych
Ogólne założenia Programu Rolnośrodowiskowego na lata 2007-2013
Pakiety przyrodnicze w Programie Rolnośrodowiskowym na lata 2007-2013
Program rolnośrodowiskowy szansą dla środowiska i rolnika
Wymogi Wzajemnej Zgodności
Zasada wzajemnej zgodności - wymogi i normy
Priorytet: Podnoszenie efektywności produkcji ziemniaków w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości
Ziemniaki jadalne na wczesny zbiór
Priorytet: Podnoszenie wiedzy ekonomicznej w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym, w tym kształtowaniu konkurencyjności gospodarstwa rolnego przy wykorzystaniu dostępnych instrumentów pomocowych w zarządzaniu gospodarstwem rolnym
Ekonomiczne aspekty wprowadzania Zasady Wzajemnej Zgodności
Ewidencjonowanie zdarzeń gospodarczych jako podstawowy element w zarządzaniu gospodarstwem rolnym
Finansowanie inwestycji w gospodarstwie rolnym i działalności pozarolniczej

Cd. tab.31

Obowiązujące i dobrowolne ubezpieczenia w rolnictwie
Podatki w rolnictwie w tym podatek dochodowy
Ubezpieczenia w gospodarstwie rolnym, w tym dotowane ubezpieczenia
Zarządzanie finansami w gospodarstwie rolnym oraz źródła ich pozyskiwania
Źródła finansowania gospodarstw rolnych w nowym programie 2014-2020
Źródła finansowania inwestycji w gospodarstwach rolnych - PROW 2007-2013
Źródła finansowania inwestycji w gospodarstwie rolnym (środki krajowe i unijne)
Priorytet: Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości
Integrowana produkcja zbóż
Priorytet: Poprawa jakości i opłacalności produkcji żywca wieprzowego
Krzyżowanie towarowe świń
Wykorzystanie roślin strączkowych w żywieniu świń
Priorytet: Produkcja warzyw i owoców wysokiej jakości
Integrowana produkcja owoców
Priorytet: Propagowanie odmian roślin uprawnych z Listy Zalecanych Odmian (LZO)
Odmiany zbóż uprawnych z Listy zalecanych odmian
Dobór odmian zbóż jarych do warunków glebowych gospodarstwa
Priorytet: Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych
Chemiczne zwalczanie patogenów w zbożach
Priorytet: Racjonalna gospodarka na użytkach zielonych
Zwalczanie chwastów na użytkach zielonych
Priorytet: Wspieranie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego
Co warto wiedzieć o olejach w codziennej diecie
Bezpieczeństwo i higiena pracy w gospodarstwie rolnym
Dziedzictwo kulturowe wsi jako wartość zasługująca na zachowanie
Emerytury i renty rolnicze - wybrane zagadnienia
Racjonalne żywienie rodziny
Rolnicze ubezpieczenia społeczne
Warzywa i owoce i ich rola w żywieniu
Zioła i przyprawy- zastosowanie w żywieniu

Cd. tab.31

Priorytet: Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich
Jak prawidłowo rozliczyć dotację inwestycyjną
Jak założyć własną firmę - rejestracja działalności gospodarczej
Pozytywne wzorce pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich
Programy pomocowe dla przedsiębiorców na obszarach wiejskich
Przetwórstwo produktów rolnych na poziomie gospodarstwa
Sprzedaż bezpośrednia i dostawy bezpośrednie produktów rolnych
Priorytet: Wsparcie rozwoju turystyki wiejskiej i agroturystyki
Agroturystyka jako dodatkowe źródło dochodu
Jak rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej i agroturystycznej
Walory turystyczne Wielkopolski i dziedzictwo kulturowe wsi
Wybrane zagadnienia z zakresu rozwoju obszarów wiejskich z uwzględnieniem agroturystyki
Priorytet: Zachowanie dziedzictwa kulturowego Wielkopolski ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulinarnego
Dziedzictwo kulturowe wsi jako wartość zasługująca na zachowanie
Konin
Priorytet: Ochrona środowiska w rolnictwie
Alternatywne źródła energii w gospodarstwie
Działania przyjazne środowisku naturalnemu
Ochrona środowiska w rolnictwie
Zagadnienia związane z ochroną roślin
Priorytet: Odnawialne źródła energii
Alternatywne źródła energii w gospodarstwie
Priorytet: Optymalizacja produkcji mleka i wołowiny z uwzględnieniem ochrony środowiska i spełnienia zasad wzajemnej zgodności
Hodowla bydła opasowego
Priorytet: Podnoszenie wiedzy ekonomicznej w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym, w tym kształtowaniu konkurencyjności gospodarstwa rolnego przy wykorzystaniu dostępnych instrumentów pomocowych w zarządzaniu gospodarstwem rolnym
Źródła finansowania inwestycji w gospodarstwie rolnym
Podatki w rolnictwie
Ubezpieczenie w gospodarstwie rolnym

Cd. tab.31

Priorytet: Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości
Charakterystyka nowych odmian zbóż jarych
Nowe technologie w uprawie zbóż
Uprawa i znaczenie roślin strączkowych w gospodarstwie rolnym
Uprawa zbóż ozimych -jaką odmianę wybrać
Uprawa zbóż jarych -jaką odmianę wybrać
Zasady racjonalnego nawożenia
Priorytet: Poprawa stanu technicznego pomieszczeń inwentarskich
Cross compliance w gospodarstwie rolnym
Priorytet: Propagowanie odmian roślin uprawnych z Listy Zalecanych Odmian (LZO)
Uprawa i znaczenie roślin strączkowych w gospodarstwie
Dobór odmian zbóż w zależności od kierunku użytkowania
Uprawa zbóż – odmiany zalecane do uprawy na terenie wielkopolski
Priorytet: Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych
Zagadnienia związane z ochroną roślin
Stosowanie środków ochrony roślin w świetle wymogów wzajemnej zgodności w gospodarstwie rolnym
Zagadnienia związane z ochroną roślin
Priorytet: Racjonalna gospodarka na użytkach zielonych
Zasady racjonalnego nawożenia
Priorytet: Wspieranie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego
Ubezpieczenie w gospodarstwie rolnym
Cross compliance w gospodarstwie rolnym
Priorytet: Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich
Ubezpieczenie w gospodarstwie rolnym
Uprawa i znaczenie roślin strączkowych w gospodarstwie
Wybrane zagadnienia PROW 2007- 2013 oraz planowane zagadnienia PROW 2014-2020
Kościan
Priorytet: Propagowanie postaw prozdrowotnych i zdrowego stylu życia wśród mieszkańców obszarów wiejskich
Jak długo i zdrowo i żyć - ze szczególnym uwzględnieniem zasad żywienia

Cd. tab.31

Priorytet: Wsparcie rozwoju turystyki wiejskiej i agroturystyki
Wybrane zagadnienia z zakresu rozwoju obszarów wiejskich z uwzględnieniem agroturystyki
Priorytet: Zachowanie dziedzictwa kulturowego Wielkopolski ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulinarnego
Dziedzictwo kulturowe wsi jako wartość zasługująca na zachowanie
Krotoszyn
Priorytet: Ochrona środowiska w rolnictwie
Dyrektywa Azotanowa - dobra praktyka rolnicza na terenach OSN województwa wielkopolskiego
Program rolnośrodowiskowy szansą dla środowiska i rolnika
Zasada wzajemnej zgodności w gospodarstwie rolnym
Priorytet: Optymalizacja produkcji mleka i wołowiny z uwzględnieniem ochrony środowiska i spełnienia zasad wzajemnej zgodności
Dobrostan zwierząt w świetle obowiązujących przepisów prawnych oraz wymogów cross compliance
Priorytet: Podnoszenie wiedzy ekonomicznej w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym, w tym kształtowaniu konkurencyjności gospodarstwa rolnego przy wykorzystaniu dostępnych instrumentów pomocowych w zarządzaniu gospodarstwem rolnym
Aktualna sytuacja w ubezpieczeniach związanych z prowadzeniem gospodarstwa rolnego
Ile kosztuje eksploatacja maszyn rolniczych w gospodarstwie rolnym?
Korzyści dla gospodarstwa rolnego wynikające z tytułu prowadzenia rachunkowości rolnej na przykładzie Polskiego FADN
Koszty eksploatacji maszyn rolniczych w gospodarstwach rolnych
Podatek dochodowy w gospodarstwach rolnych - nowe wyzwania
Podatek VAT w gospodarstwie rolnym z uwzględnieniem prowadzenia rachunkowości
Podatki związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego, w tym podatek VAT plus koncepcja wprowadzenia podatku dochodowego w rolnictwie
System podatkowy w rolnictwie, w tym zagadnienia podatku od towarów i usług w zakresie rolnictwa
Ubezpieczenia związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego, w tym dotowane
Źródła finansowania inwestycji w gospodarstwie rolnym (środki krajowe i unijne)
Priorytet: Poprawa stanu technicznego pomieszczeń inwentarskich
Wprowadzanie nowych rozwiązań technicznych w budynkach inwentarskich.
Priorytet: Produkcja warzyw i owoców wysokiej jakości
Prawidłowa ochrona drzew owocowych przed chorobami i szkodnikami
Priorytet: Propagowanie odmian roślin uprawnych z Listy Zalecanych Odmian (LZO)
Korzyści i ustawodawstwo dotyczące wymiany materiału siewnego
Omówienie i prezentacja listy zalecanych odmian roślin uprawnych

Cd. tab.31

Priorytet: Propagowanie postaw prozdrowotnych i zdrowego stylu życia wśród mieszkańców obszarów wiejskich
Jak długo i zdrowo żyć -ze szczególnym uwzględnieniem zasad żywienia
Kobiety a profilaktyka zdrowotna
Wybrane zagadnienia profilaktyczne i ochrony zdrowia ludności obszarów wiejskich
Zapobieganie wypadkom wśród dzieci i młodzieży z terenów wiejskich
Priorytet: Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych
Zestawienie wymogów prawnych (transportowych, CC, Ustawy o ochronie roślin) dotyczących ochrony roślin uprawnych obowiązujących gospodarstwo rolne
Priorytet: Rolnictwo ekologiczne
Rola płodozmianu w utrzymaniu żyzności gleby
Priorytet: Upowszechnianie rachunkowości rolnej w konwencji zarządczej opartej na metodologii zastosowanej przez system Polski FADN
Podatki związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego, w tym podatek VAT plus koncepcja wprowadzenia podatku dochodowego w rolnictwie
Priorytet: Wspieranie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego
Pomoc socjalno – bytowa dla mieszkańców obszarów wiejskich
Racjonalne żywienie rodziny
Rolnicze ubezpieczenia społeczne
Priorytet: Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich
Jak założyć własną firmę - rejestracja działalności gospodarczej
Przetwórstwo produktów rolnych na poziomie gospodarstwa
Tworzenie i rozwój nowych grup producenckich na terenie gminy
Źródła finansowania pozarolniczej działalności
Źródła finansowania pozarolniczej działalności gospodarczej
Priorytet: Zachowanie dziedzictwa kulturowego Wielkopolski ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulinarnego
Wielkopolskie zwyczaje i obrzędy
Leszno
Priorytet: Ochrona środowiska w rolnictwie
Dyrektywa Azotanowa – III etap wdrażania - nowości i zamiany
Program rolnośrodowiskowy szansą dla środowiska i rolnika

Cd. tab.31

Priorytet: Podnoszenie wiedzy ekonomicznej w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym, w tym kształtowaniu konkurencyjności gospodarstwa rolnego przy wykorzystaniu dostępnych instrumentów pomocowych w zarządzaniu gospodarstwem rolnym
Możliwości finansowania inwestycji w gospodarstwie rolnym
Podatki związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego, w tym podatek VAT plus koncepcja wprowadzenia podatku dochodowego w rolnictwie
Zarządzanie finansami w gospodarstwie rolnym oraz źródła ich pozyskiwania
Priorytet: Wspieranie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego
Mleko i jego przetwory w racjonalnym żywieniu
Zioła i przyprawy - zastosowanie w żywieniu
Międzychód
Priorytet: Propagowanie postaw prozdrowotnych i zdrowego stylu życia wśród mieszkańców obszarów wiejskich
Europejski Kodeks Walki z Rakiem
Zdrowie kobiety - działania profilaktyczne
Priorytet: Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych
Integrowana metoda ograniczania zachwaszczenia, rozpoznawanie i zwalczanie chwastów w zbożach
Rozpoznawanie chorób grzybowych i szkodników w uprawach rolniczych oraz ich zwalczanie
Priorytet: Rolnictwo ekologiczne
Dokumentacja w rolnictwie ekologicznym
Priorytet: Upowszechnianie rachunkowości rolnej w konwencji zarządczej opartej na metodologii zastosowanej przez system Polski FADN
Perspektywa wprowadzenia podatku dochodowego w rolnictwie
Nowy Tomyśl
Priorytet: Ochrona środowiska w rolnictwie
Ochrona środowiska w aspekcie realizacji programów rolnośrodowiskowych na terenie powiatu nowotomyskiego
Dokumentacja w programie rolnośrodowiskowym
Ogólne założenia programu rolnośrodowiskowego na lata 2007-2013
Wybrane zagadnienia z zakresu cross compliance
Priorytet: Podnoszenie efektywności produkcji ziemniaków w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości
Technologia uprawy ziemniaków jadalnych

Cd. tab.31

Priorytet: Podnoszenie wiedzy ekonomicznej w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym, w tym kształtowaniu konkurencyjności gospodarstwa rolnego przy wykorzystaniu dostępnych instrumentów pomocowych w zarządzaniu gospodarstwem rolnym
Podatki w gospodarstwie rolnym
Wspieranie przedsiębiorczości przez ARiMR w ramach WPR po 2013 r.
Wykorzystanie komputera i internetu w zarządzaniu gospodarstwem rolnym i pozyskiwaniu informacji
Wykorzystanie komputera w gospodarstwie rolnym
Priorytet: Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości
Nowe odmiany zbóż i roślin strączkowych
Nowości w hodowli zbóż jaką odmianę wybrać
Uprawa roślin strączkowych ze zbożami w aspekcie poprawy zmianowania
Priorytet: Poprawa jakości i opłacalności produkcji żywca wieprzowego
Czynniki wpływające na opłacalność produkcji żywca wieprzowego
Nowości w produkcji trzody chlewnej
Postęp genetyczny a warunki utrzymania zwierząt
Wpływ warunków dobrostanu na zdrowie trzody chlewnej
Priorytet: Poprawa stanu technicznego pomieszczeń inwentarskich
Nowe technologie w chowie świń
Priorytet: Produkcja warzyw i owoców wysokiej jakości
Choroby drzew pestkowych
Kompleksowa ochrona warzyw przed chorobami z szczególnym uwzględnieniem szparaga
Metody ograniczania występowaniu oraz zwalczanie patogenów glebowych zwłaszcza nicieni w uprawie warzyw korzeniowych
Priorytet: Propagowanie odmian roślin uprawnych z Listy Zalecanych Odmian (LZO)
Nowości odmianowe w zbożach
Priorytet: Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych
Patogeny roślin uprawnych (zboża, rzepak, strączkowe-chwasty, szkodniki, choroby) rozpoznawanie i zwalczanie
Priorytet: Racjonalna gospodarka na użytkach zielonych
Racjonalna gospodarka na użytkach zielonych
Priorytet: Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich
Jak pozyskać dotację na założenie firmy dla rolników - dostępne programy działań
Jak założyć własną firmę - krok po kroku

Cd. tab.31

Priorytet: Wsparcie rozwoju turystyki wiejskiej i agroturystyki
Poprawa wyglądu i estetyki zagrody wiejskiej
Priorytet: Wzrost efektywności wykorzystania potencjału gospodarstw rolnych poprzez zalesienia
Zasady zalesiania gruntów rolnych
Oborniki
Priorytet: Podnoszenie wiedzy ekonomicznej w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym, w tym kształtowaniu konkurencyjności gospodarstwa rolnego przy wykorzystaniu dostępnych instrumentów pomocowych w zarządzaniu gospodarstwem rolnym
Podatek VAT wpływem czy wydatkiem dla gospodarstwa rolnego
Rachunkowość rolnicza - korzyści w zarządzaniu gospodarstwem
Ostrów
Priorytet: Ochrona środowiska w rolnictwie
Dyrektywa Azotanowa
Działania przyjazne środowisku naturalnemu
Ochrona środowiska- wymóg cross-compliance
Program rolnośrodowiskowy
Zasada wzajemnej zgodności w gospodarstwie rolnym
Priorytet: Odnawialne źródła energii
Odnawialne źródła energii dla domu i gospodarstwa rolnego
Priorytet: Podnoszenie efektywności produkcji ziemniaków w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości
Kompleksowa ochrona ziemniaków
Uprawa ziemniaków na cele jadalne, przemysłowe i paszowe
Priorytet: Podnoszenie wiedzy ekonomicznej w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym, w tym kształtowaniu konkurencyjności gospodarstwa rolnego przy wykorzystaniu dostępnych instrumentów pomocowych w zarządzaniu gospodarstwem rolnym
Bieżące informacje ekonomiczne w rolnictwie
Ekonomika w stosowaniu środków ochrony roślin
Podatek VAT w rolnictwie
Podatki związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego z uwzględnieniem podatku dochodowego w rolnictwie
Ubezpieczenia związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego

Cd. tab.31

Priorytet: Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości
Ochrona roślin - zboża
Uprawa zbóż ozimych i jarych z uwzględnieniem odmian
Priorytet: Propagowanie postaw prozdrowotnych i zdrowego stylu życia wśród mieszkańców obszarów wiejskich
Europejski Kodeks Walki z Rakiem
Kobiety a profilaktyka zdrowotna
Priorytet: Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych
Integrowana ochrona roślin uprawnych (zbóż, rzepaku, ziemniaków)
Integrowana ochrona zbóż i ziemniaków
Zrównoważone stosowanie pestycydów w uprawach zbożowych w integrowanej ochronie roślin
Priorytet: Racjonalna gospodarka na użytkach zielonych
Użytki zielone
Priorytet: Wspieranie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego
Racjonalne żywienie rodziny
Priorytet: Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich
Podatki w działalności gospodarczej-dochodowy i VAT
Pozytywne wzorce pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich
Wymogi wzajemnej zgodności
Priorytet: Wspieranie rozwoju turystyki wiejskiej i agroturystyki
Walory turystyczne Wielkopolski i dziedzictwo kulturowe wsi
Wybrane zagadnienia z zakresu rozwoju obszarów wiejskich z uwzględnieniem agroturystyki
Priorytet: Zachowanie dziedzictwa kulturowego Wielkopolski ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulinarnego
Dziedzictwo kulturowe wsi jako wartość zasługująca na zachowanie
Wielkopolskie zwyczaje i obrzędy
Ostrzeszów
Priorytet: Ochrona środowiska w rolnictwie
Dokumentacja w programie rolnośrodowiskowym
Ogólne założenia programu rolnośrodowiskowego na lata 2007-2013 oraz obowiązująca dokumentacja
Priorytet: Optymalizacja produkcji mleka i wołowiny z uwzględnieniem ochrony środowiska i spełnienia zasad wzajemnej zgodności
Choroby odzwierzęce - zapobieganie

Cd. tab.31

Chów i hodowla bydła mięsnego
Produkcja wołowiny wysokiej jakości
Priorytet: Podnoszenie wiedzy ekonomicznej w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym, w tym kształtowaniu konkurencyjności gospodarstwa rolnego przy wykorzystaniu dostępnych instrumentów pomocowych w zarządzaniu gospodarstwem rolnym
Pozyskiwanie środków finansowych ze źródeł krajowych i UE
Podatki związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego, w tym podatek VAT
Ubezpieczenia w gospodarstwie rolnym, w tym dotowane
Zarządzanie finansami w gospodarstwie rolnym oraz źródła ich pozyskiwania
Zasady przyznawania płatności obszarowych oraz do materiału siewnego w 2013r.
Priorytet: Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości
Dobór odmian zbóż do uprawy w warunkach gm. Kobyła Góra
Uprawa mieszanek zbożowo strączkowych w gospodarstwie rolnym
Priorytet: Poprawa jakości i opłacalności produkcji żywca wieprzowego
Program zwalczania chorób zwierząt - stan aktualny i perspektywy dalszej realizacji
Dobrostan trzody chlewnej w świetle obowiązujących przepisów prawnych
Krzyżowanie towarowe świń
Wykorzystanie roślin strączkowych w żywieniu świń
Priorytet: Poprawa stanu technicznego pomieszczeń inwentarskich
Pokrycia budynków eternitem - jak rozwiązać problem do 2032r.
Przepisy prawne, budowlane i eksploatacja przydomowych oczyszczalni ścieków
Wymogi dotyczące budynków i budowli w gospodarstwie rolnym
Priorytet: Propagowanie odmian roślin uprawnych z Listy Zalecanych Odmian (LZO)
Omówienie i prezentacja Listy Zalecanych Odmian roślin uprawnych
Priorytet: Propagowanie postaw prozdrowotnych i zdrowego stylu życia wśród mieszkańców obszarów wiejskich
Zdrowie kobiet i profilaktyka
Priorytet: Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych
Środki ochrony roślin a ochrona środowiska
Priorytet: Racjonalna gospodarka na użytkach zielonych
Intensywne użytkowanie łąk i pastwisk
Prawidłowe nawożenie i pielęgnacja użytków zielonych sposobem pozyskiwania tanich pasz wysokiej jakości

Cd. tab.31

Zagospodarowanie trwałych użytków zielonych metodą pełnej uprawy
Priorytet: Rolnictwo ekologiczne
Produkcja żywności metodami ekologicznymi z uwzględnieniem programu rolnośrodowiskowego
Produkcja ekologiczna w przydomowych ogródkach warzywnych
Priorytet: Upowszechnianie rachunkowości rolnej w konwencji zarządczej opartej na metodologii zastosowanej przez system Polski FADN
Korzyści dla gospodarstwa rolnego wynikające z tytułu prowadzenia rachunkowości rolnej na przykładzie Polskiego FADN
Priorytet: Wspieranie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego
Pomoc unijna w ramach PROW 2007-2013
Ubezpieczenia społeczne rolników
Witaminy w żywieniu człowieka
Priorytet: Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich
Bezpieczeństwo i higiena pracy w gospodarstwie rolnym
Źródła finansowania pozarolniczej działalności gospodarczej
Priorytet: Zachowanie dziedzictwa kulturowego Wielkopolski ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulinarnego
Zioła i przyprawy - zastosowanie w żywieniu
Piła
Priorytet: Ochrona środowiska w rolnictwie
Bezpieczeństwo i Higiena Pracy w rolnictwie
Działania przyjazne ochronie środowiska
Zasada wzajemnej zgodności w gospodarstwie rolnym
Zasady prowadzenia pełnej ewidencji w stosowaniu środków ochrony roślin
Priorytet: Odnawialne źródła energii
Energia słońca-kolektory słoneczne
Energia wiatru-elektrownie wiatrowe
Odnawialne źródła energii – wykorzystanie kolektorów słonecznych w rolnictwie
Priorytet: Podnoszenie efektywności produkcji ziemniaków w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości
Jak uzyskać wysokie plony ziemniaków
Opłacalność produkcji ziemniaka w aspekcie zabezpieczenia konsumenta

Cd. tab.31

Priorytet: Podnoszenie wiedzy ekonomicznej w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym, w tym kształtowaniu konkurencyjności gospodarstwa rolnego przy wykorzystaniu dostępnych instrumentów pomocowych w zarządzaniu gospodarstwem rolnym
Finansowanie modernizacji gospodarstw rolnych
Podatki w rolnictwie, w tym wybrane zagadnienia w zakresie podatku dochodowego
Ubezpieczenia w gospodarstwie rolnym - stan aktualny
Priorytet: Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości
Dobra jakość materiału siewnego podstawą wysokich plonów
Najważniejsze elementy agrotechniczne w uprawie nowych odmian kukurydzy w północnej wielkopolsce
Nawozy dolistne jako czynnik stabilizujący i zwiększający plony roślin uprawnych
Nowe odmiany zbóż jako efektywność, obniżania kosztów produkcji i zwiększenia jakości
Wiosna na plantacjach rzepaku ozimego
Priorytet: Poprawa jakości i opłacalności produkcji żywca wieprzowego
Ocena przydatności kukurydzy w żywieniu bydła mlecznego i opasowego
Priorytet: Poprawa stanu technicznego pomieszczeń inwentarskich
Bezpieczeństwo i higiena pracy w gospodarstwie rolnym
Dobrostan zwierząt w świetle nowych przepisów
Priorytet: Produkcja warzyw i owoców wysokiej jakości
Ochrona roślin sadowniczych
Produkcja owoców wysokiej jakości
Priorytet: Propagowanie postaw prozdrowotnych i zdrowego stylu życia wśród mieszkańców obszarów wiejskich
Profilaktyka chorób nowotworowych
Profilaktyka zdrowotna
Profilaktyka zdrowotna, zdrowy styl życia mieszkańców obszarów wiejskich
Racjonalne żywienie rodziny wiejskiej
Priorytet: Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych
Pełna ewidencja stosowanych w gospodarstwie środków ochrony roślin
Priorytet: Upowszechnianie rachunkowości rolnej w konwencji zarządczej opartej na metodologii zastosowanej przez system Polski FADN
Omówienie programu Agrokoszty
Podatek dochodowy w rolnictwie

Cd. tab.31

Zarządzanie gospodarstwem rolnym w oparciu o bilanse i wskaźniki ekonomiczne wraz z kalkulacjami opłacalności produkcji
Priorytet: Wspieranie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego
Zastosowanie nowoczesnego sprzętu AGD w gospodarstwie domowym
Priorytet: Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich
PROW na lata 2007-2013 – płatności obszarowe
Ubezpieczenia upraw w rolnictwie - stan aktualny
Wybrane działania PROW na lata 2007-2013
Rawicz
Priorytet: Propagowanie postaw prozdrowotnych i zdrowego stylu życia wśród mieszkańców obszarów wiejskich
Jak długo i zdrowo żyć ze szczególnym uwzględnieniem zasad żywienia
Priorytet: Wspieranie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego
Nowoczesna i piękna zagroda wiejska
Racjonalne żywienie rodziny
Priorytet: Zachowanie dziedzictwa kulturowego Wielkopolski ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulinarnego
Tradycyjne produkty i potrawy wielkopolskie
Słupca
Priorytet: Ochrona środowiska w rolnictwie
Nowości w programach rolnośrodowiskowych
Zasady gospodarowania na OSN
Priorytet: Odnawialne źródła energii
Rodzaje odnawialnych źródeł energii i ich wykorzystania
Priorytet: Podnoszenie wiedzy ekonomicznej w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym, w tym kształtowaniu konkurencyjności gospodarstwa rolnego przy wykorzystaniu dostępnych instrumentów pomocowych w zarządzaniu gospodarstwem rolnym
Bieżąca informacja na temat dopłat bezpośrednich
Odstępstwo rolne- kosztem gospodarstwa rolnego
Podatki w rolnictwie w tym podatek dochodowy
Priorytet: Poprawa opłacalności produkcji pasiecznej
Intensywna gospodarka pasieczna
Priorytet: Propagowanie odmian roślin uprawnych z Listy Zalecanych Odmian (LZO)
Charakterystyka nowych odmian roślin uprawnych

Cd. tab.31

Priorytet: Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych
Zasady integrowanej ochrony roślin
Priorytet: Wspieranie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego
Ubezpieczenia mienia i upraw w gospodarstwie rolnym
Priorytet: Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich
Ubezpieczenie mienia i upraw w gospodarstwie rolnym
Priorytet: Zachowanie dziedzictwa kulturowego Wielkopolski ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulinarnego
Produkt regionalny - aktualne przepisy
Środa
Priorytet: Ochrona środowiska w rolnictwie
Dokumentacja w programie rolnośrodowiskowym 2007 - 2013
Ochrona wód przed zanieczyszczeniem spowodowanym przez azotany pochodzące ze źródeł rolniczych (OSN)
Ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych - OSN
Program rolnośrodowiskowy na lata 2007-2013
Zasada wzajemnej zgodności w gospodarstwie rolnym
Priorytet: Optymalizacja produkcji mleka i wołowiny z uwzględnieniem ochrony środowiska i spełnienia zasad wzajemnej zgodności
Dobrostan zwierząt w świetle obowiązujących przepisów prawnych-cross compliance
Priorytet: Podnoszenie efektywności produkcji ziemniaków w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości
Nowości w uprawie ziemniaków jadalnych
Priorytet: Podnoszenie wiedzy ekonomicznej w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym, w tym kształtowaniu konkurencyjności gospodarstwa rolnego przy wykorzystaniu dostępnych instrumentów pomocowych w zarządzaniu gospodarstwem rolnym
Podatek dochodowy w rolnictwie
Podatki związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego, w tym podatek VAT plus koncepcja wprowadzenia podatku dochodowego w rolnictwie.
Płatności obszarowe
Rachunkowość w zarządzaniu gospodarstwem rolnym
Źródła finansowania inwestycji w gospodarstwach rolnych
Priorytet: Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości
Przeciwdziałanie skutkom wysokiego udziału zbóż w strukturze zasiewów

Cd. tab.31

Priorytet: Poprawa stanu technicznego pomieszczeń inwentarskich
Dobrostan zwierząt w świetle obowiązujących przepisów prawnych - cross compliance
Priorytet: Produkcja warzyw i owoców wysokiej jakości
Nowości odmianowe wybranych gatunków warzyw gruntowych
Priorytet: Propagowanie odmian roślin uprawnych z Listy Zalecanych Odmian (LZO)
Omówienie i prezentacja Listy Zalecanych Odmian roślin uprawnych
Priorytet: Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich
Dopłaty bezpośrednie na rok 2013
Możliwości pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania inicjatyw lokalnych
Ubezpieczenie w gospodarstwie rolnym
Źródła finansowania przedsiębiorczości na obszarach wiejskich
Priorytet: Wspieranie rozwoju turystyki wiejskiej i agroturystyki
Kreowanie i promocja lokalnego produktu turystycznego
Turek
Priorytet: Ochrona środowiska w rolnictwie
Dokumentacja w programach rolnośrodowiskowych
Ochrona środowiska - wymóg cross-compliance
Zasada wzajemnej zgodności w gospodarstwie rolnym
Priorytet: Odnawialne źródła energii
Odnawialne źródła energii dla domu i gospodarstw rolnych
Priorytet: Optymalizacja produkcji mleka i wołowiny z uwzględnieniem ochrony środowiska i spełnienia zasad wzajemnej zgodności
Czynniki wpływające na efektywność produkcji mleka
Prawidłowe żywienie krów mlecznych- jego wpływ na ilość i skład mleka
Wpływ żywienia i czynników pozażywieniowych na płodność bydła
Zasady prawidłowego żywienia krów mlecznych, ich wpływ na zdrowotność, wydajność i skład mleka
Priorytet: Podnoszenie wiedzy ekonomicznej w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym, w tym kształtowaniu konkurencyjności gospodarstwa rolnego przy wykorzystaniu dostępnych instrumentów pomocowych w zarządzaniu gospodarstwem rolnym
Podatki w rolnictwie w tym podatek dochodowy
Podatki związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego, w tym VAT
Zarządzanie finansami w gospodarstwach rolnych oraz źródła ich pozyskania

Cd. tab.31

Priorytet: Poprawa efektywności produkcji roślin oleistych i bobowatych w aspekcie obniżenia kosztów
Uprawa łubinów na glebach lekkich
Priorytet: Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości
Nowe odmiany zbóż jarych
Postęp biologiczny w produkcji zbóż
Przeciwdziałanie skutkom wysokiego udziału zbóż w strukturze zasiewów
Priorytet: Poprawa jakości i opłacalności produkcji żywca wieprzowego
Dobrostan trzody chlewnej w świetle obowiązujących przepisów prawnych oraz wymogów wzajemnej zgodności
Poprawa płodności i plenności loch metoda, forma
Priorytet: Poprawa opłacalności produkcji pasiecznej
Zasady prowadzenia nowoczesnej gospodarki pasiecznej w warunkach regionu wielkopolskiego
Priorytet: Poprawa stanu technicznego pomieszczeń inwentarskich
Budowa, przepisy prawne budowlane, eksploatacja przydomowych oczyszczalni ścieków bytowych
Pokrycie budynków eternitem - jak rozwiązać problem do 2032 roku
Wymogi Cross compliance w zakresie dobrostanu zwierząt gospodarskich
Priorytet: Propagowanie odmian roślin uprawnych z Listy Zalecanych Odmian (LZO)
Dobór i charakterystyka odmian mieszańców kukurydzy zalecanych z listy LZO z przeznaczeniem na ziarno
Dobór odmian do warunków siedliskowych na terenie gminy Tuliszków
Dobór odmian zbóż na gleby lekkie
Korzyści i ustawodawstwo dotyczące materiału siewnego
Priorytet: Propagowanie postaw prozdrowotnych i zdrowego stylu życia wśród mieszkańców obszarów wiejskich
Jak długo i zdrowo żyć - ze szczególnym uwzględnieniem zasad żywienia
Priorytet: Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych
Integrowane metody produkcji ochrona chemiczna, dobór preparatów w zależności od zagrożeń w uprawach zbóż, rzepaku i kukurydzy
Racjonalna ochrona chemiczna kukurydzy uprawianej na ziarno
Właściwy dobór i prawidłowe stosowanie środków ochrony w uprawie roślin

Cd. tab.31

Priorytet: Racjonalna gospodarka na użytkach zielonych
Prawidłowe nawożenie i pielęgnacja użytków zielonych sposobem pozyskiwania tanich pasz wysokiej jakości
Zakładanie i pielęgnacja użytków zielonych na gruntach ornych
Priorytet: Rolnictwo ekologiczne
Zasady przestawiania gospodarstw na produkcję ekologiczną
Priorytet: Upowszechnianie rachunkowości rolnej w konwencji zarządczej opartej na metodologii zastosowanej przez system Polski FADN
Dlaczego warto prowadzić rachunkowość w gospodarstwie rolnym
Priorytet: Wspieranie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego
Bezpieczeństwo i higiena pracy w gospodarstwie rolnym
Rolnicze ubezpieczenia społeczne
Priorytet: Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich
Pomoc unijna na lata 2014-2021
Programy pomocowe dla przedsiębiorców na obszarach wiejskich
Proponowane zmiany w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2021
Priorytet: Wspieranie rozwoju turystyki wiejskiej i agroturystyki
Finansowanie działalności turystycznej na obszarach wiejskich: fundusze strukturalne UE, inne źródła finansowania
Walory turystyczne Wielkopolski i dziedzictwo kulturowe wsi
Wybrane zagadnienia z zakresu rozwoju obszarów wiejskich z uwzględnieniem agroturystyki
Priorytet: Wzrost efektywności wykorzystania potencjału gospodarstw rolnych poprzez zalesienia
Zalesianie gruntów rolnych i innych niż rolne w ramach PROW 2007-2013
Priorytet: Zachowanie dziedzictwa kulturowego Wielkopolski ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulinarnego
Wielkopolskie zwyczaje i obrzędy
Wągrowiec
Priorytet: Ochrona środowiska w rolnictwie
Działania przyjazne środowisku naturalnemu
Wspólna Polityka Rolna a ochrona środowiska
Priorytet: Podnoszenie wiedzy ekonomicznej w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym, w tym kształtowaniu konkurencyjności gospodarstwa rolnego przy wykorzystaniu dostępnych instrumentów pomocowych w zarządzaniu gospodarstwem rolnym
Charakterystyka nowych odmian rzepaku w kontekście ich dostosowania do uprawy w warunkach polowych

Cd. tab.31

Ekonomiczne aspekty wprowadzania Zasady Wzajemnej Zgodności
Kalkulacja produkcji żywca wieprzowego
Opłaty za zużyty materiał siewny - konieczność i wymogi
Podatki, ubezpieczenia i inne obciążenia obowiązujące gospodarstwa rolne
Pomoc de minimis w rolnictwie - teoria i praktyka
Pozyskiwanie środków finansowych ze źródeł krajowych i UE w gospodarstwie rolnym
Przygotowanie gospodarstwa do prowadzenia różnych form zbierania danych do rachunkowości rolnej.
System podatkowy w rolnictwie, w tym wybrane zagadnienia podatku od towarów i usług w zakresie rolnictwa
VAT w gospodarstwie rolnym dla początkujących i zaawansowanych
Wybór korzystnego źródła finansowania inwestycji w gospodarstwie rolnym - porównanie dostępnych źródeł finansowania inwestycji
Zasady przyznania płatności bezpośrednich w 2013 roku.
Źródła finansowania inwestycji w rolnictwie w 2013 roku
Priorytet: Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości
Czynniki wpływające na efektywność produkcji zbóż jakościowych
Nowości odmianowe zbóż jarych
Wysoki udział powierzchni uprawy zbóż w strukturze zasiewów - zalecenia
Priorytet: Poprawa jakości i opłacalności produkcji żywca wieprzowego
Czynniki wpływające na efektywność produkcji tuczników
Minimalne normy ochrony świń w świetle dobrostanu zwierząt
Priorytet: Poprawa stanu technicznego pomieszczeń inwentarskich
Wymogi BHP w gospodarstwach rolnych z produkcją zwierzęcą
Priorytet: Propagowanie odmian roślin uprawnych z Listy Zalecanych Odmian (LZO)
Zalecane odmiany zbóż do uprawy w Wielkopolsce
Priorytet: Propagowanie postaw prozdrowotnych i zdrowego stylu życia wśród mieszkańców obszarów wiejskich
Profilaktyka zdrowotna, a zdrowy styl życia ludności obszarów wiejskich
Priorytet: Rolnictwo ekologiczne
Przestawianie gospodarstwa konwencjonalnego na ekologiczne
Priorytet: Wspieranie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego
Nowoczesna i piękna zagroda wiejska
Pomoc socjalno-bytowa dla mieszkańców obszarów wiejskich

Cd. tab.31

Zioła i przyprawy – zastosowanie w żywieniu
Wolsztyn
Priorytet: Ochrona środowiska w rolnictwie
BHP w gospodarstwie rolnym
Zasady wzajemnej zgodności w gospodarstwie rolnym
Priorytet: Podnoszenie wiedzy ekonomicznej w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym, w tym kształtowaniu konkurencyjności gospodarstwa rolnego przy wykorzystaniu dostępnych instrumentów pomocowych w zarządzaniu gospodarstwem rolnym
Źródła finansowania inwestycji w gospodarstwie rolnym (środki krajowe i unijne)
Priorytet: Propagowanie postaw prozdrowotnych i zdrowego stylu życia wśród mieszkańców obszarów wiejskich
Zapobieganie wypadkom wśród dzieci i młodzieży z terenów wiejskich
Priorytet: Upowszechnianie rachunkowości rolnej w konwencji zarządczej opartej na metodologii zastosowanej przez system Polski FADN
Podatki związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego i produkcji rolnej, w tym podatek VAT
Złotów
Priorytet: Wspieranie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego
Nowoczesne wiejski gospodarstwo domowe
Priorytet: Wspieranie rozwoju turystyki wiejskiej i agroturystyki
Jak rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej i agroturystycznej
Promocja i reklama w turystyce wiejskiej i agroturystyce

Tab.32. Zestawienie tematów priorytetów i liczby wykładów dla rolników zaplanowanych przez ZD w powiatach w ramach priorytetów powiatowych

Wykłady dla rolników realizowane w ramach priorytetów powiatowych			
ZD	Priorytet powiatowy	Kierownik priorytetu	Liczba wykładów
Chodzież	Poprawa warunków życia i sytuacji finansowej gospodarstw rolnych na lata 2010-2013	Janusz Marcinkowski	36
Czarnków-Trzcianka	Dostosowanie gospodarstw rolnych do obowiązującego prawodawstwa unijnego oraz krajowego ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień cross compliance, PROW oraz rachunkowości rolniczej dotyczącej planowanego do wdrożenia podatku dochodowego od rolników	Monika Zaorska	43

Cd. tab.32

Gniezno	Poprawa jakości produktów rolniczych z uwzględnieniem zasad wzajemnej zgodności i organizowanie rynków rolnych	Bolesław Kaźmierczak	40
Gostyń	Ochrona środowiska ze szczególnym uwzględnieniem realizacji Dyrektywy Azotanowej	Zbigniew Borowski	20
Grodzisk	Nowoczesna wiedza rolnicza z uwzględnieniem ochrony środowiska	Genowefa Feldgebel	24
Jarocin	Poprawa wyników produkcyjnych i jakości żywca wieprzowego z uwzględnieniem ochrony środowiska	Krzysztof Linkowski	25
Kalisz	Podnoszenie wiedzy w zakresie racjonalnego zarządzania gospodarstwem rolnym z uwzględnieniem gospodarstwa domowego	Stanisław Zabarski	31
Kępno	Funkcjonowania gospodarstw rolnych zgodne z zasadami ochrony środowiska	Wioletta Szkopek	23
Koło	Uprawa roślin oleistych (rzepak ozimy) jako alternatywa dla upraw zbożowych	Krzysztof Prusiński	28
Konin	Poprawa bezpieczeństwa i higieny pracy w gospodarstwie rolnym w świetle zasad wzajemnej zgodności	Józef Gęziak	15
Kościan	Zrównoważony rozwój gospodarstw rolnych w aspekcie ograniczeń środowiskowych	Jan Szczepaniak	25
Krotoszyn	Ochrona środowiska ze szczególnym uwzględnieniem realizacji Dyrektywy Azotanowej	Elżbieta Kaczmarek	9
Leszno	Od producenta do konsumenta	Marek Kmiećkowiak	41
Międzychód	Nowości w rolnictwie z uwzględnieniem ochrony środowiska	Damian Tomikowski	39
Nowy Tomyśl	Dywersyfikacja działalności rolniczej w kierunku rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich – aspekty finansowo-podatkowe	Krzysztof Labok	14
Oborniki	Modernizacja produkcji rolniczej i poprawa jakości produktów rolnych z uwzględnieniem ochrony środowiska i bezpieczeństwa zdrowotnego żywności	Zbigniew Zając	24
Ostrów	Ochrona środowiska na obszarach szczególnie narażonych	Lucjan Porczyński	48

Cd. tab.32

Ostrzeszów	Ochrona środowiska w gospodarstwach rolnych ze szczególnym uwzględnieniem ochrony gleb, wód i powietrza	Jan Kałużny	7
Piła	Ochrona środowiska ze szczególnym uwzględnieniem przedsięwzięć rolnośrodowiskowych	Jerzy Markowski	5
Pleszew	Gospodarstwa rolne w warunkach gospodarki rynkowej	Tadeusz Wojcieszak	116
Poznań	Wsparcie dla produkcji rolniczej i poprawa jej jakości z uwzględnieniem ochrony środowiska	Maria Modrzejewska	143
Rawicz	Ochrona środowiska	Ryszard Bijak	32
Słupca	Poprawa jakości i opłacalności produkcji żywca wieprzowego	Adam Kwapich	27
Szamotuły	Przystosowanie gospodarstw rolnych do standardów obowiązujących w UE z zakresu ochrony środowiska, BHP i norm jakościowych w produkcji żywności	Karol Jażdżewski	68
Śrem	Modernizacja produkcji rolnej oraz poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych	Zdzisław Kruk	47
Środa	Wspieranie integracji środowisk lokalnych w aspekcie zmian społecznych, kulturowych i gospodarczych zachodzących na obszarach wiejskich	Andrzej Żołądkowski	3
Turek	Wspieranie przedsiębiorczości i lokalnych inicjatyw	Grażyna Jóźwiak	33
Września	Poprawa efektywności produkcji rolniczej z uwzględnieniem norm ochrony środowiska i bezpieczeństwa zdrowotnego żywności	Paweł Antkowiak	52
Złotów	Fundusze gospodarstwa rolnego z uwzględnieniem nadchodzących zmian	Janusz Kalisz	47
Suma:			1065

Tab.33. Zestawienie tematyczne wykładów dla rolników zaplanowanych przez ZD w powiatach w ramach priorytetów powiatowych

Wykłady dla rolników realizowane w ramach priorytetów powiatowych
Chodzież
Priorytet: Poprawa warunków życia i sytuacji finansowej gospodarstw rolnych na lata 2010-2013
Cross compliance - wybrane zagadnienia

Cd. tab.33

PROW 2007 - 2013 - Wybrane zagadnienia
Działania przyjazne środowisku naturalnemu
Emerytury i renty rolnicze
Jak założyć własną firmę - rejestracja działalności gospodarczej
Możliwości finansowego wsparcia rolnictwa ekologicznego
Obowiązkowe i dobrowolne ubezpieczenia rolnicze
Pozytywne wzorce pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich
Prawidłowe nawożenie Trwałych Użytków Zielonych
Program Rolnośrodowiskowy na lata 2007-2013 wybrane zagadnienia
Program zwalczania chorób zakaźnych zwierząt gospodarskich.
PROW 2007 - 2013 - wybrane zagadnienia
PROW 2014 - 2020 - wybrane zagadnienia
Przetwórstwo produktów rolnych na poziomie gospodarstwa
Zioła i przyprawy – zastosowanie w żywieniu
Czarnków-Trzcianka
Priorytet: Dostosowanie gospodarstw rolnych do obowiązującego prawodawstwa unijnego oraz krajowego ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień cross – compliance, PROW oraz rachunkowości rolniczej dotyczącej planowanego do wdrożenia podatku dochodowego od rolników
Agroturystyka, sprzedaż bezpośrednia, przetwórstwo produktów w gospodarstwie jako dodatkowe źródło dochodu
BHP w gospodarstwie rolnym
BHP w rolnictwie w ramach minimum wzajemnej zgodności
Dostępne działania PROW 2007 - 2013 w 2013 r.
Obliczanie podatków w gospodarstwie rolnym na przykładzie FADN
Odnowa i rozwój wsi z wykorzystaniem PROW
PROW 2007-2013
PROW 2014-2020 wybrane zagadnienia
Ubezpieczenia związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego i produkcji rolnej-stan aktualny
Wymogi wzajemnej zgodności w gospodarstwie rolnym
Gniezno
Priorytet: Poprawa jakości produktów rolniczych z uwzględnieniem zasad wzajemnej zgodności i organizowanie rynków rolnych
Nowe odmiany zbóż

Cd. tab.33

Agrotechniczne aspekty uprawy roślin strączkowych
Bezorkowa uprawa w produkcji roślinnej
Cross compliance w gospodarstwie rolnym (współzależność wysokości uzyskiwanych płatności bezpośrednich od spełnienia przez beneficjenta określonych wymogów)
Czynniki wpływające na poprawę jakości żywca wieprzowego
Jakość produkowanego rzepaku w integrowanym systemie ochrony
Jakość produkowanych pasz w gospodarstwie a zdrowie zwierząt gospodarskich
Nowe technologie w produkcji zwierzęcej mające na celu poprawę jakości produktu i spełniające wymogi CC
Ochrona i nawożenie w rzepaku ozimym
Poprawa żyzności i urodzajności gleby, prowadzenie właściwych płodozmianów w oparciu o wyniki badań glebowych z uwzględnieniem zasad wzajemnej zgodności
PROW - jako instrument kreowania jakościowych przeobrażeń obszarów wiejskich po roku 2013 (wybrane zagadnienia)
PROW 2014-2020 - wybrane działania i propozycje, omówienie ich
Podatek dochodowy w gospodarstwach rolnych
Racjonalne nawożenie zbóż
Reforma WPR PO 2013 roku
System zrównoważonej produkcji wysokiej jakości płodów rolnych - metody produkcji integrowanej
Uprawa kukurydzy na ziarno w systemie bezorkowym
Wpływ postępu biologicznego w hodowli roślin na jakość produktu końcowego
Wpływ produkcji rolniczej na jakość środowiska naturalnego
Wykorzystanie łubinu i grochu w żywieniu trzody chlewnej
Zasada wzajemnej zgodności cross compliance w gospodarstwie rolnym
Zasady wzajemnej zgodności i ochrona środowiska a optymalizacja produkcji żywca wieprzowego i wołowego
Zdrowie zwierząt a jakość pasz produkowanych w gospodarstwie rolnym
Gostyń
Priorytet: Ochrona środowiska ze szczególnym uwzględnieniem realizacji Dyrektywy Azotanowej
Zasada wzajemnej zgodności ze szczególnym uwzględnieniem ochrony środowiska
Zasada wzajemnej zgodności ze szczególnym uwzględnieniem realizacji Dyrektywy Azotanowej
Grodzisk
Priorytet: Nowoczesna wiedza rolnicza z uwzględnieniem ochrony środowiska
Dostosowanie pomieszczeń inwentarskich do wymogów CC

Cd. tab.33

Ekonomiczne aspekty wprowadzania Zasad Wzajemnej Zgodności
Integrowana produkcja roślinna
Nawożenie i ochrona roślin ozdobnych
Podatek dochodowy w gospodarstwach rolniczych
Wiedza rolnicza zastosowana w ochronie środowiska
Zagrożenia związane z zanieczyszczeniem środowiska związkami azotu pochodzącymi ze źródeł rolniczych
Założenia programu rolnośrodowiskowego
Jarocin
Priorytet: Poprawa wyników produkcyjnych i jakości żywca wieprzowego z uwzględnieniem ochrony środowiska
Czynniki wpływające na jakość żywca wieprzowego
Ochrona środowiska na obszarach wiejskich-wybrane zagadnienia
Poprawa technologii oraz jakości, rentowności produkcji żywca wieprzowego
Profilaktyka zdrowotna w produkcji trzody chlewnej
Kalisz
Priorytet: Podnoszenie wiedzy w zakresie racjonalnego zarządzania gospodarstwem rolnym z uwzględnieniem gospodarstwa domowego
Agrotechnika uprawy kukurydzy na ziarno i na kiszonkę
CC w gospodarstwie rolnym z uwzględnieniem list sprawdzających
Dobrostan zwierząt
Ewidencjonowanie zdarzeń gospodarczych jako podstawowy element w zarządzaniu gospodarstwem rolnym
Nakazy, zakazy i normy w hodowli zwierząt
Nowe zasady opodatkowania w rolnictwie
Ograniczanie wpływów nieprzewidywalnych zjawisk na zysk gospodarstw
Podnoszenie wiedzy z zakresu kształtowania krajobrazu wiejskiego
Podstawy rachunkowości w prowadzeniu gospodarstwa rolnego
Poprawa jakości produktów roślinnych i zwierzęcych poprzez wprowadzanie ekologicznych metod gospodarowania
Potrzeby informacyjne w zarządzaniu gospodarstwem rolnym
Pozyskiwanie środków finansowych dla gospodarstw rolnych-środki krajowe i UE
Projektowane zmiany w polityce rolnej po 2013 roku (PROW na lata 2014-2020)
Przeciwdziałanie skutkom wysokiego udziału zbóż w strukturze zasiewów

Cd. tab.33

Rośliny strączkowe - miejsce w płodozmianie i ich wykorzystanie
Ubezpieczenia w gospodarstwach rolnych
Ubezpieczenia w gospodarstwie rolnym oraz zapobieganie wypadkom w rolnictwie
Ubezpieczenie społeczne rolników
Uprawa roślin strączkowych
Wymogi i normy związane z chowem zwierząt
Wymogi wzajemnej zgodności
Założenia nowego PROW na lata 2014-2020
Kępno
Priorytet: Funkcjonowania gospodarstw rolnych zgodne z zasadami ochrony środowiska
BHP w gospodarstwie rolnym
Dobrostan zwierząt z uwzględnieniem zasady wzajemnej zgodności
Ochrona gleb i wód w kontekście wymogów wzajemnej zgodności
Ochrona środowiska - wymóg cross compliance
Ogólne założenia programu rolnośrodowiskowego na lata 2007-2013
Poprawne prowadzenie dokumentacji w gospodarstwie rolnym
Pozyskiwanie dodatkowych środków pieniężnych na rozwój gospodarstwa z Unii Europejskiej
Program rolnośrodowiskowy na lata 2007-2013
Ubezpieczenia w gospodarstwie rolnym
Wykaz dokumentów obowiązujących gospodarstwo rolne i ich omówienie
Zasady bezpiecznego stosowania środków ochrony roślin
Zasady wzajemnej zgodności w gospodarstwie rolnym - wybrane zagadnienia
Koło
Priorytet: Uprawa roślin oleistych (rzepak ozimy) jako alternatywa dla upraw zbożowych
Agrotechnika rzepaku
Alternatywne wykorzystanie rzepaku ozimego - produkcja biopaliw
Dietetyczne właściwości olejów roślinnych w tym oleju rzepakowego w żywieniu rodziny
Ochrona rzepaku ozimego, wpływ na plonowanie
rzepak ozimy jako alternatywa produkcji zbóż
Technologia uprawy rzepaku
Technologia uprawy rzepaku ozimego
Uprawa gryki jako alternatywa dla upraw zbożowych

Cd. tab.33

Uprawa roślin motylkowych
Walory dietetyczne olejów roślinnych ze szczególnym uwzględnieniem oleju rzepakowego
Konin
Priorytet: Poprawa bezpieczeństwa i higieny pracy w gospodarstwie rolnym w świetle zasad wzajemnej zgodności
Zasady BHP w gospodarstwie rolnym
Kościan
Priorytet: Zrównoważony rozwój gospodarstw rolnych w aspekcie ograniczeń środowiskowych
Dostosowanie gospodarstw do wymogów unijnych - cross compliance
Ekonomiczne aspekty wprowadzania Zasady Wzajemnej Zgodności w gospodarstwie rolnym
Funkcjonowanie gospodarstw na terenach OSN
Ochrona środowiska na obszarach wiejskich
Praktyka rolnicza na obszarach prawnie chronionych.
Substancje szkodliwe i niebezpieczne w gospodarstwach rolnych
Zasady funkcjonowania gospodarstw rolnych na obszarze OSN
Zasady gospodarowania na terenach objętych dyrektywą azotanową w III edycji
Zasada wzajemnej zgodności w gospodarstwie rolnym
Krotoszyn
Priorytet: Ochrona środowiska ze szczególnym uwzględnieniem realizacji Dyrektywy Azotanowej
Ochrona środowiska na terenach OSN
Ochrona środowiska ze szczególnym uwzględnieniem Dyrektywy Azotanowej
Leszno
Priorytet: Od producenta do konsumenta
Normy i regulacje prawne w produkcji rolniczej
Nowości w technologii produkcji rolniczej
Prawidłowe rozwiązania w technologii produkcji rolniczej
Technologia uprawy zbóż w aspekcie obniżania kosztów i poprawy jakości
Międzychód
Priorytet: Nowości w rolnictwie z uwzględnieniem ochrony środowiska
BHP w gospodarstwie
Charakterystyka i dobór nowych odmian zbóż
Kredyty preferencyjne dla rolników

Cd. tab.33

Mechanizacja w produkcji zwierzęcej
Nowa perspektywa PROW po roku 2013
Nowoczesne technologie żywienia zwierząt
Nowoczesne technologie w produkcji roślinnej
Ogólne założenia programu rolnośrodowiskowego 2007-2013
Płatności obszarowe oraz pomoc de minimis w roku 2013
Uprawa kukurydzy na kiszonkę
Uprawa kukurydzy na ziarno
Wybrane aspekty ochrony roślin
Zasady wzajemnej zgodności
Żywienie bydła opasowego
Żywienie trzody chlewnej w celu uzyskania surowca wysokiej jakości
Nowy Tomyśl
Priorytet: Dywersyfikacja działalności rolniczej w kierunku rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich – aspekty finansowo-podatkowe
BHP w gospodarstwie rolnym w powiązaniu z cross compliance
Nowości w rolnictwie
Podatek dochodowy i VAT w rolnictwie
Podatek VAT w gospodarstwie kosztem czy przychodem?
Podatki związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego, w tym VAT oraz koncepcja wprowadzenia podatku dochodowego w rolnictwie
Szkody łowieckie zasady ewidencjonowania strat
Ubezpieczenia w gospodarstwach rolnych w tym dotowane ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt gospodarskich
Wybrane zagadnienia Reformy WPR na lata 2014-2020
Wybrane zagadnienia z zakresu wzajemnej zgodności (cross compliance)
Zasady naboru wniosków o dopłaty bezpośrednie w 2013 roku
Oborniki
Priorytet: Modernizacja produkcji rolniczej i poprawa jakości produktów rolnych z uwzględnieniem ochrony środowiska i bezpieczeństwa zdrowotnego żywności
Finansowanie modernizacji gospodarstw rolnych ze źródeł krajowych i funduszy UE
Kompleksowa ochrona zbóż warunkiem dobrego plonowania
Nawozy i ich stosowanie w produkcji rolniczej
Nowości w zakresie produkcji rolnej z uwzględnieniem ochrony środowiska

Cd. tab.33

Nowości w zasadach funkcjonowania Wspólnej Polityki Rolnej
Nowości z zakresu produkcji rolnej z uwzględnieniem środowiska
Ogólne założenia Programu Rolnośrodowiskowego oraz obowiązki rolników realizujących pakiety rolnośrodowiskowe
Ubezpieczenia w gospodarstwie rolnym, w tym dotowane ubezpieczenia rolne
Wymogi CC ze szczególnym uwzględnieniem aspektów ekonomicznych
Zasada Wzajemnej Zgodności ze szczególnym uwzględnieniem dobrostanu zwierząt oraz dokumentacji obowiązującej w gospodarstwie rolnym
Zmiany w zasadach funkcjonowania Wspólnej Polityki Rolnej po 2013 roku
Ostrów
Priorytet: Ochrona środowiska na obszarach szczególnie narażonych
Aktualna sytuacja w rolnictwie
Nowości w rolnictwie
Programy rolnośrodowiskowe na lata 2007 - 2013
Ostrzeszów
Priorytet: Ochrona środowiska w gospodarstwach rolnych ze szczególnym uwzględnieniem ochrony gleb, wód i powietrza
Zasada wzajemnej zgodności w gospodarstwie rolnym
Ochrona środowiska w gospodarstwie rolnym zgodnie z zasadami cross-compliance
Produkcja rolnicza źródłem zanieczyszczenia środowiska - wybrane zagadnienia
Zasada wzajemnej zgodności w gospodarstwie rolnym
Piła
Priorytet: Ochrona środowiska ze szczególnym uwzględnieniem przedsięwzięć rolnośrodowiskowych
Dokumentacja w programie rolnośrodowiskowym
Programy rolnośrodowiskowe szansą dla środowiska i rolnika
Pleszew
Priorytet: Gospodarstwa rolne w warunkach gospodarki rynkowej
Aktualne kredyty preferencyjne
Aktualności FADN
Aktualności w rolnictwie
BHP w gospodarstwie rolnym
Dofinansowanie inwestycji w gospodarstwach rolnych z źródeł zewnętrznych
Działania rolnośrodowiskowe w gospodarstwie rolnym

Cd. tab.33

Kulinarne dziedzictwo - Potrawy kuchni wielkopolskiej
Nowości w rolnictwie
Profilaktyka zdrowotna
Promocja zdrowego stylu życia
Racjonalne żywienie rodziny
Wspólna Polityka Rolna po 2013
Wymagania ochrony środowiska w gospodarstwie rolnym
Zasada wzajemnej zgodności w gospodarstwach rolnych- omawianie wybranych zagadnień
Zastosowanie praktyczne kalkulacji rolniczych w prowadzeniu gospodarstw rolnych
Zdrowy styl życia
Zmiany w programie rolnośrodowiskowym w ramach PROW 2007-2013
Zmiany w przepisach dotyczących prowadzenia produkcji w gospodarstwach rolnych
Poznań
Priorytet: Wsparcie dla produkcji rolniczej i poprawa jej jakości z uwzględnieniem ochrony środowiska
BHP w rolnictwie
Cross compliance - obowiązki wynikające z dostosowania do standardów
Cross-compliance - zdrowotność roślin
Dobra praktyka rolnicza na OSN -programy rolno-środowiskowe
Dofinansowanie gospodarstw ze środków krajowych i UE
Dokumentacja w programie rolnośrodowiskowym
Dopłaty bezpośrednie w 2013r.
Dopłaty do materiału siewnego w 2013 r.
Dopłaty obszarowe
Dyrektywa Azotanowa - nowy program działań na lata 2012-2016
Dziedzictwo kulturowe wsi
Kalkulacje rolnicze jako element zarządzania gospodarstwem rolnym
Możliwości wsparcia finansowego dla rolników w oparciu o działania PROW 2007-2013 oraz w perspektywie PROW 2014-2020
Nawozy dolistne, polepszacze glebowe i biostymulatory
Normy Dobrej Kultury Rolnej zgodnej z ochroną środowiska
Nowe odmiany zbóż ozimych i jarych
Nowości w produkcji rolniczej

Cd. tab.33

Nowości w produkcji zwierzęcej
Obowiązki rolników prowadzących działalność na OSN w zakresie poprawy praktyki rolniczej
Ochrona środowiska na poziomie gospodarstwa rolnego
Podstawowe wymogi dobrostanu zwierząt
Pozyskiwanie środków finansowych ze źródeł krajowych w gospodarstwie rolnym
Prawidłowe stosowanie środków ochrony roślin
Prawidłowe wypełnianie wniosków - płatności bezpośrednie, dopłaty do materiału siewnego
Program działań dla OSN na lata 2012 - 2016
Program rolnośrodowiskowy jako przykład wykorzystania funduszy PROW
Program rolnośrodowiskowy szansą dla środowiska i rolnika
Program rolnośrodowiskowy - korzyści i obowiązki
Propozycje reformy Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2014- 2020
PROW 2014 - 2020 w aspekcie przewidywanych form wsparcia dla rolnictwa
Płatności bezpośrednie w 2013 roku
Rachunkowość rolna w systemie Polski FADN - wykorzystanie w gospodarstwie
Racjonalne żywienie rodziny
Reforma Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2014-2020
Ubezpieczenia dotowane w rolnictwie
Walory przyrodnicze i dziedzictwo kulturowe Wielkopolski
Wzajemna zgodność - zdrowotność roślin
Właściwości trujące roślin domowych, ogrodowych oraz niebezpieczne gatunki dzikorosnące
Zachodnia kukurydziana stonka korzeniowa
Zasada wzajemnej zgodności w gospodarstwie rolnym
Zasady Wspólnej Polityki Rolnej 2014-2020
Zasady wzajemnej zgodności dla zwierząt obowiązujące od 2013 roku
Zdrowy styl życia - profilaktyka zdrowotna
Rawicz
Priorytet: Ochrona środowiska
Cross compliance w gospodarstwie rolnym
Dobra praktyka rolnicza na OSN województwa wielkopolskiego

Cd. tab.33

Słupca
Priorytet: Poprawa jakości i opłacalności produkcji żywca wieprzowego
Analiza ekonomiczna źródłem trafnych decyzji inwestycyjnych i produkcyjnych
Bieżące informacja na temat dopłat obszarowych
Chów trzody chlewnej a ochrona środowiska
Jednostkowe koszty wybranych produktów rolnych
Korzystanie z informacji i e-porady na stronie internetowej WODR
Profilaktyka w produkcji trzody chlewnej
Sprzedaż bezpośrednia z gospodarstwa elementem poprawy dochodu
Systemy utrzymania świń uwzględniając zasady dobrostanu i ochrony środowiska
Wykorzystanie roślin strączkowych w żywieniu świń
Szamotuły
Priorytet: Przystosowanie gospodarstw rolnych do standardów obowiązujących w UE z zakresu ochrony środowiska, BHP i norm jakościowych w produkcji żywności
Bezpieczeństwo żywności w gospodarstwie rolnym
BHP w gospodarstwie rolnym
BHP w rolnictwie i gospodarstwie rolnym. Prowadzenie ewidencji zabiegów ochrony roślin
Chemiczne zwalczanie patogenów w uprawie zbóż i rzepaku
Dostosowanie gospodarstw do minimalnych wymogów wzajemnej zgodności cross compliance - szczególnie poprawa dobrostanu zwierząt
Dostosowanie gospodarstw rolnych do minimalnych wymagań wzajemnej zgodności
Finansowanie inwestycji w gospodarstwie ze źródeł krajowych i UE
Odnawialne źródła energii
Ogólne zasady programu rolnośrodowiskowego, prowadzenie dokumentacji
podatek VAT w rolnictwie
Podstawowe problemy zdrowotne w produkcji zwierzęcej, zwalczanie chorób zakaźnych, poprawa dobrostanu zwierząt
Podstawowe źródła zanieczyszczeń wód azotanami dla ludzi i zwierząt. Podstawy prawne wdrażania dyrektywy azotanowej
Program rolnośrodowiskowy szansą dla środowiska i rolnika
Przeciwdziałanie skutkom wysokiego udziału zbóż w strukturze zasiewów
Rachunek ekonomiczny w zarządzaniu gospodarstwem rolnym
Racjonalne nawożenie zbóż i rzepaku w okresie wegetacji z uwzględnieniem bilansu składników pokarmowych w okresie intensywnego zapotrzebowania

Cd. tab.33

Rozpowszechnianie wiedzy z zakresu rolnictwa ekologicznego i ochrony środowiska na obszarach wiejskich
Ubezpieczenia w gospodarstwie rolnym
Walory turystyczne Pomorze i Mazury
Wybrane zagadnienia z profilaktyki i ochrony zdrowia ludności obszarów wiejskich
Wykorzystanie rachunkowości rolnej jako narzędzia wspierającego prawidłowe zarządzanie gospodarstwem rolnym
Wymagania w zakresie bezpieczeństwa pasz w gospodarstwie rolnym
Wymagania w zakresie zdrowia zwierząt i zgłaszania niektórych chorób
Wymogi cross-compliance w zakresie zdrowotności roślin
Zasady rejestracji i identyfikacji zwierząt
Zasady wzajemnej zgodności w gospodarstwie rolnym
Śrem
Priorytet: Modernizacja produkcji rolnej oraz poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych
Nowe obszary dyrektywy azotanowej na terenie Książa Wielkopolskiego
BHP w rolnictwie
Dokumentacja niezbędna w prowadzeniu gospodarstwa rolnego
Dokumentacja obowiązująca w gospodarstwie rolnym
Dokumentacja obowiązująca w programie rolnośrodowiskowym - zasady prowadzenia rejestrów
Instrukcja wypełniania wniosku o przyznanie płatności na rok 2013
Krajowe kredyty preferencyjne dla rolników
Nawożenie upraw rolniczych na podstawie analizy chemicznej gleby
Nowości w uprawie buraków cukrowych
Ochrona roślin zbożowych
Ochrona środowiska z uwzględnieniem obszarów dyrektywy azotanowej
Ochrona zbóż i roślin okopowych
Opłacalność chowu trzody chlewnej w gospodarstwie
Opłacalność produkcji mleka
Podatki w rolnictwie
Prawidłowe cięcie i prowadzenie drzew i krzewów owocowych
Prawidłowe przygotowanie pasz objętościowych
Program rolnośrodowiskowy oraz pozostałe fundusze PROW dostępne w roku 2013
Programy rolnośrodowiskowe oraz prowadzenie dokumentacji w poszczególnych pakietach

Cd. tab.33

Racjonalne żywienie bydła
Rola i znaczenie poplonów w gospodarstwie
Trawy i rośliny motylkowate - nowości w uprawie
Ubezpieczenia oraz podatki w rolnictwie
Ubezpieczenia rolnicze - dobrowolne i obowiązkowe
Wspólna polityka rolna na lata 2014- 2020- programy pomocowe dla rolnictwa
Wymogi zasady wzajemnej zgodności
Zasady wypełniania wniosków o dopłaty bezpośrednie, rolnośrodowiskowe i inne - forma papierowa i elektroniczna
Zasady wypełniania wniosków o dopłaty unijne
Żywnienie krów mlecznych
Środa
Priorytet: Wspieranie integracji środowisk lokalnych w aspekcie zmian społecznych, kulturowych i gospodarczych zachodzących na obszarach wiejskich
Płaszczyzny integracji środowisk lokalnych. Budowa lokalnych strategii
Wspólna polityka rolna po roku 2013
Turek
Priorytet: Wspieranie przedsiębiorczości i lokalnych inicjatyw
Aktywizacja mieszkańców wsi poprzez rozwój lokalnych stowarzyszeń
Alternatywne kierunki produkcji w gospodarstwie rolnym
Programy współfinansujące przedsięwzięcia gospodarcze na wsi
Września
Priorytet: Poprawa efektywności produkcji rolniczej z uwzględnieniem norm ochrony środowiska i bezpieczeństwa zdrowotnego żywności
Dopłaty bezpośrednie obowiązujące w 2013 r.
Dopłaty do kwalifikowanego materiału siewnego
Planowane zmiany w WPR na lata 2014-2020
Podatek dochodowy w rolnictwie
Podatek VAT w rolnictwie
Profilaktyka na co dzień
Prowadzenie rachunkowości w gospodarstwie rolnym na przykładzie Polskiego FADN
Skuteczny i zdrowy sposób odchudzania
Tłuszcze dobre i złe

Cd. tab.33

Ubezpieczenia w gospodarstwie rolnym w tym dotowane ubezpieczenia
Zasada wzajemnej zgodności - wybrane zagadnienia
Zasady cross compliance w gospodarstwie rolnym
Zasady przyznawania dopłat obszarowych w 2013 roku
Zasady udzielania dopłat do materiału siewnego
Zasady wzajemnej zgodności - cross compliance
Zmiany w obowiązującej w gosp. rolnym zasadzie cross compliance
Zmiany w zasadach przyznawania pomocy w ramach Programu Rolnośrodowiskowego 2014-2020
Znaczenie witamin i minerałów dla zdrowia człowieka
Źródła finansowania inwestycji w gospodarstwie rolnym
Złotów
Priorytet: Fundusze gospodarstwa rolnego z uwzględnieniem nadchodzących zmian
Podatki w rolnictwie, w tym wybrane zagadnienia w zakresie podatku dochodowego
Ubezpieczenia związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego i produkcji rolnej
Źródła finansowania inwestycji w gospodarstwie rolnym

4.10. POZOSTAŁE METODY DORADCZE ZAPLANOWANE PRZEZ ZD W POWIATACH

Tab.34. Zestawienie wyjazdów studyjnych zaplanowanych przez ZD w powiatach

Wyjazdy studyjne	
Rodzaj priorytetu	Liczba
wojewódzki	31
powiatowy	15
poza priorytetem	35
Suma:	81

Tab.35. Wyjazdy studyjne zaplanowane przez ZD w powiatach

Wyjazdy studyjne	
Komórka organizacyjna	Liczba
Chodzież	1
Gostyń	2
Grodzisk	2
Kalisz	5
Kępno	8
Koło	18
Konin	5
Krotoszyn	3
Międzychód	3
Nowy Tomyśl	2
Ostrzeszów	2
Piła	4
Słupca	2
Szamotuły	3
Śrem	4
Środa	1
Turek	11
Wągrowiec	4
Wolsztyn	1
Suma:	81

Tab.36. Zestawienie metod doradczych zaplanowanych przez ZD w powiatach

Dodatkowe metody/formy doradcze		
Komórka organizacyjna	Metoda	Liczba
Chodzież	dożynki	1
	masowe formy ¹⁾	1
	ocena ekonomiczna gospodarstwa ²⁾	5
	lokalna grupa dyskusyjna	5
	pokaz WGD	4
Czarnków – Trzcianka	dożynki	1
	ocena ekonomiczna gospodarstwa ²⁾	4
	lokalna grupa dyskusyjna	8
Gniezno	masowe formy ¹⁾	2
	ocena ekonomiczna gospodarstwa ²⁾	6
	lokalna grupa dyskusyjna	4
Gostyń	masowe formy ¹⁾	3
	ocena ekonomiczna gospodarstwa ²⁾	6
	lokalna grupa dyskusyjna	4
Grodzisk	masowe formy ¹⁾	1
	ocena ekonomiczna gospodarstwa ²⁾	6
	lokalna grupa dyskusyjna	4
	konkurs wiedzy rolniczej/ olimpiada	1
Jarocin	dożynki	1
	masowe formy ¹⁾	1
	ocena ekonomiczna gospodarstwa ²⁾	4
	lokalna grupa dyskusyjna	4
Kalisz	dożynki	2
	masowe formy ¹⁾	6
	ocena ekonomiczna gospodarstwa ²⁾	12
	lokalna grupa dyskusyjna	12
	pokaz WGD	8
	targi rolnicze	1

Cd. tab.36

Kępno	dożynki	1
	ocena ekonomiczna gospodarstwa ²⁾	7
	lokalna grupa dyskusyjna	4
Koło	dożynki	1
	masowe formy ¹⁾	1
	ocena ekonomiczna gospodarstwa ²⁾	11
	lokalna grupa dyskusyjna	8
	pokaz WGD	2
Konin	dożynki	1
	masowe formy ¹⁾	2
	ocena ekonomiczna gospodarstwa ²⁾	15
	lokalna grupa dyskusyjna	8
	pokaz WGD	1
	targi rolnicze	1
Kościan	masowe formy ¹⁾	1
	ocena ekonomiczna gospodarstwa ²⁾	4
	lokalna grupa dyskusyjna	7
Krotoszyn	dożynki	1
	masowe formy ¹⁾	4
	ocena ekonomiczna gospodarstwa ²⁾	1
	lokalna grupa dyskusyjna	5
Leszno	masowe formy ¹⁾	1
	ocena ekonomiczna gospodarstwa ²⁾	8
	lokalna grupa dyskusyjna	8
	pokaz WGD	2
Międzychód	masowe formy ¹⁾	2
	ocena ekonomiczna gospodarstwa ²⁾	6
	lokalna grupa dyskusyjna	8
Nowy Tomyśl	masowe formy ¹⁾	1
	ocena ekonomiczna gospodarstwa ²⁾	7
	lokalna grupa dyskusyjna	4
	konkurs wiedzy rolniczej/ olimpiada	3

Cd. tab.36

Oborniki	masowe formy ¹⁾	1
	ocena ekonomiczna gospodarstwa ²⁾	4
	lokalna grupa dyskusyjna	4
Ostrów	ocena ekonomiczna gospodarstwa ²⁾	11
	masowe formy ¹⁾	1
	lokalna grupa dyskusyjna	4
Ostrzeszów	masowe formy ¹⁾	1
	ocena ekonomiczna gospodarstwa ²⁾	8
	lokalna grupa dyskusyjna	5
	pokaz WGD	1
Piła	dożynki	1
	masowe formy ¹⁾	2
	ocena ekonomiczna gospodarstwa ²⁾	7
	lokalna grupa dyskusyjna	5
	pokaz WGD	4
Pleszew	dożynki	1
	masowe formy ¹⁾	2
	ocena ekonomiczna gospodarstwa ²⁾	9
	lokalna grupa dyskusyjna	4
	pokaz WGD	4
	konkurs wiedzy rolniczej/ olimpiada	1
Poznań	dożynki	2
	masowe formy ¹⁾	4
	ocena ekonomiczna gospodarstwa ²⁾	16
	lokalna grupa dyskusyjna	8
	pokaz WGD	6
Rawicz	dożynki	1
	masowe formy ¹⁾	1
	ocena ekonomiczna gospodarstwa ²⁾	5
	lokalna grupa dyskusyjna	12
Ślupca	dożynki	1
	masowe formy ¹⁾	1

Cd. tab.36

Słupca	ocena ekonomiczna gospodarstwa ²⁾	7
	lokalna grupa dyskusyjna	4
	pokaz WGD	2
	konkurs wiedzy rolniczej/ olimpiada	1
Szamotuły	masowe formy ¹⁾	3
	ocena ekonomiczna gospodarstwa ²⁾	7
	lokalna grupa dyskusyjna	4
Śrem	dożynki	1
	masowe formy ¹⁾	1
	ocena ekonomiczna gospodarstwa ²⁾	5
	lokalna grupa dyskusyjna	4
	targi rolnicze	1
Środa	masowe formy ¹⁾	2
	ocena ekonomiczna gospodarstwa ²⁾	6
	lokalna grupa dyskusyjna	10
Turek	dożynki	1
	masowe formy ¹⁾	1
	ocena ekonomiczna gospodarstwa ²⁾	9
	lokalna grupa dyskusyjna	8
	pokaz WGD	1
Wągrowiec	dożynki	1
	masowe formy ¹⁾	1
	ocena ekonomiczna gospodarstwa ²⁾	8
	lokalna grupa dyskusyjna	8
	pokaz WGD	2
Wolsztyn	masowe formy ¹⁾	1
	ocena ekonomiczna gospodarstwa ²⁾	5
	lokalna grupa dyskusyjna	4
Września	masowe formy ¹⁾	1
	ocena ekonomiczna gospodarstwa ²⁾	6
	lokalna grupa dyskusyjna	5

Cd. tab.36

Złotów	dożynki	1
	masowe formy ¹⁾	1
	ocena ekonomiczna gospodarstwa ²⁾	7
	lokalna grupa dyskusyjna	4
	pokaz WGD	2
31 ZD w powiatach	spotkanie środowiskowe	31
31 ZD w powiatach	podsumowanie powiatowe	31
Suma:		587

¹⁾ masowe formy: Dni Pola, Dni Kukurydzy, Dni Cebuli, Dni Rzepaku, Dni Ziemniaka, Święto Sadownika, Dzień Hodowcy Trzody Chlewnej, Dni Ogrodnika, Dzień Zagrody i inne.

²⁾ w 2012 r. realizowane jako demonstracja ekonomiczna. Zmiana nazwy metody w 2013 r.

4.11. SZKOLENIA KOMERCYJNE

Tab.37. Zestawienie liczby szkoleń komercyjnych

Szkolenia komercyjne		
Komórka organizacyjna	Metoda	Liczba
Gniezno	kurs w zakresie stosowania środków ochrony roślin przy użyciu opryskiwaczy	13
Gostyń	kurs w zakresie stosowania środków ochrony roślin przy użyciu opryskiwaczy	4
Grodzisk	kurs w zakresie stosowania środków ochrony roślin przy użyciu opryskiwaczy	8
Kalisz	kurs w zakresie stosowania środków ochrony roślin przy użyciu opryskiwaczy	4
Kępno	kurs w zakresie stosowania środków ochrony roślin przy użyciu opryskiwaczy	5
Koło	kurs w zakresie stosowania środków ochrony roślin przy użyciu opryskiwaczy	9
Konin	kurs w zakresie stosowania środków ochrony roślin przy użyciu opryskiwaczy	8
Kościan	kurs w zakresie stosowania środków ochrony roślin przy użyciu opryskiwaczy	9
Krotoszyn	kurs w zakresie stosowania środków ochrony roślin przy użyciu opryskiwaczy	13
Leszno	kurs w zakresie stosowania środków ochrony roślin przy użyciu opryskiwaczy	5
Międzychód	kurs w zakresie stosowania środków ochrony roślin przy użyciu opryskiwaczy	10
Nowy Tomyśl	kurs w zakresie stosowania środków ochrony roślin przy użyciu opryskiwaczy	5
Oborniki	kurs w zakresie stosowania środków ochrony roślin przy użyciu opryskiwaczy	5
Ostrów	kurs w zakresie stosowania środków ochrony roślin przy użyciu opryskiwaczy	2
Ostrzeszów	kurs obsługi kombajnów zbożowych	1
Piła	kurs w zakresie stosowania środków ochrony roślin przy użyciu opryskiwaczy	8
Poznań	kurs w zakresie stosowania środków ochrony roślin przy użyciu opryskiwaczy	5

Cd. tab.37

Rawicz	kurs w zakresie stosowania środków ochrony roślin przy użyciu opryskiwaczy	1
Słupca	kurs w zakresie stosowania środków ochrony roślin przy użyciu opryskiwaczy	6
Szamotuły	kurs w zakresie stosowania środków ochrony roślin przy użyciu opryskiwaczy	14
Śrem	kurs w zakresie stosowania środków ochrony roślin przy użyciu opryskiwaczy	9
Środa	kurs w zakresie stosowania środków ochrony roślin przy użyciu opryskiwaczy	6
Turek	kurs w zakresie stosowania środków ochrony roślin przy użyciu opryskiwaczy	9
Wolsztyn	kurs w zakresie stosowania środków ochrony roślin przy użyciu opryskiwaczy	5
Września	kurs w zakresie stosowania środków ochrony roślin przy użyciu opryskiwaczy	7
ROW	kurs agroturystyczny	1
Suma:		179

4.12. PORADY INDYWIDUALNE

Na 2013 rok zaplanowano ponad 73 tys. porad indywidualnych udzielanych rolnikom i mieszkańcom obszarów wiejskich. Liczba porad zaplanowana została na podstawie porad udzielonych w 2012 r.

Tab.38. Planowana liczba porad indywidualnych na 2013 r.

Planowana liczba porad indywidualnych na 2013 rok	
komórka organizacyjna	liczba porad
E	1167
EOŚ	1650
ROW	1104
SPD	2231
Chodzież	830
Czarnków-Trzcianka	1570
Gniezno	1340
Gostyń	1930
Grodzisk	1490
Jarocin	1340
Kalisz	5955
Kępno	2723
Koło	6040
Konin	6350
Kościan	960
Krotoszyn	1470
Leszno	1114
Międzychód	1450
Nowy Tomyśl	2150
Oborniki	1000
Ostrów	3000
Ostrzeszów	2480
Piła	1264
Pleszew	3095

Cd. tab.38

Poznań	2965
Rawicz	1565
Słupca	1250
Szamotuły	2382
Śrem	1280
Środa	840
Turek	3840
Wągrowiec	1655
Wolsztyn	1450
Września	1800
Złotów	1030
Suma:	73760

4.13. DOKSZTAŁCANIE KADRY**Tab.39. Zestawienie ilościowe doształcania kadry w 2013 r. (organizowane i prowadzone przez WODR, szkolenia wewnętrzne)**

Zestawienie ilościowe doształcania kadry			
Komórka organizacyjna	Metoda	Temat	Liczba
Chodzież	narady z pracownikami	Sprawy bieżące w rolnictwie, realizacja i wykonanie zadań statutowych	10
Czarnków-Trzcianka	narady z pracownikami	Narady z pracownikami - aktualne tematy	8
Gniezno	narady z pracownikami	Bieżące informacje oraz analiza realizacji zadań statutowych	12
Gniezno	doształcanie kadry - wyjazd studyjny	Nowe maszyny i urządzenia w produkcji rolniczej	1
Gostyń	narady z pracownikami	narady z pracownikami	8
Grodzisk	narady z pracownikami	Aktualne sprawy w rolnictwie i pracy doradczej.	12
Jarocin	narady z pracownikami	Narada z pracownikami ZD Jarocin	12
Kalisz	narady z pracownikami	Narady zadaniowo-rozliczeniowe ze szkoleniem nt: Aktualne zagadnienia w rolnictwie	10
Kępno	narady z pracownikami	Narady z pracownikami	12
Koło	narady z pracownikami	Doształcanie kadry	12
Konin	narady z pracownikami	Aktualne zagadnienia w rolnictwie	12
Konin	doształcanie kadry - wyjazd studyjny	Walory turystyczne i dziedzictwo kulturowe wsi w Polsce	1
Kościan	narady z pracownikami	Narady z pracownikami	12
Krotoszyn	doształcanie kadry - stacjonarne	Analiza gospodarstwa rolniczego z uwzględnieniem wymagań higieny produkcji, dobrostanu zwierząt i ochrony środowiska	1
Krotoszyn	doształcanie kadry - stacjonarne	Bieżące doształcanie kadry doradczej	4
Krotoszyn	narady z pracownikami	Narady miesięczne z pracownikami	12
Leszno	narady z pracownikami	Narada miesięczna	12
Międzychód	narady z pracownikami	Kontrola okresowa pracowników	8
Międzychód	narady z pracownikami	Narady miesięczne z pracownikami	12
Nowy Tomyśl	narady z pracownikami	Sprawy bieżące - działalność WODR	12

Cd. tab.39

Oborniki	narady z pracownikami	Omówienie bieżących problemów działalności doradczej w ZD Oborniki	12
Ostrów	narady z pracownikami	Narady rozliczeniowo-zadaniowej z pracownikami	12
Ostrzeszów	narady z pracownikami	Narada pracowników	12
Piła	narady z pracownikami	Aktualna sytuacja w rolnictwie	8
Pleszew	narady z pracownikami	Rozliczanie zadań, przekazywanie nowości pracownikom	6
Poznań	wyjazd studyjny (S)	Alternatywne źródła dochodu	1
Poznań	dokształcanie kadry - stacjonarne	Dopłaty bezpośrednie 2013	1
Poznań	narady z pracownikami	Informacje bieżące	12
Rawicz	narady z pracownikami	Bieżące zalecenia do pracy doradczej, rozliczenie poprzedniego miesiąca	12
Rawicz	dokształcanie kadry - stacjonarne	Obsługa programu dopłaty bezpośrednie, zasady wypełniania wniosków /wykład dla doradców ZD Rawicz/	1
Słupca	narady z pracownikami	Przedstawienie aktualnych zagadnień oraz informacji z zakresu realizacji zadań ZD WODR	10
Szamotuły	narady z pracownikami	Bezpośrednia kontrola, oraz nadzór działalności biur gminnych w powiecie szamotulskim	11
Szamotuły	narady z pracownikami	Bieżąca koordynacja i realizacja zadań ZD w powiecie szamotulskim	10
Śrem	narady z pracownikami	Aktualne informacje oraz zagadnienia dotyczące doradztwa	10
Środa	narady z pracownikami	Informacje bieżące	12
Turek	narady z pracownikami	Aktualne problemy rolnictwa i obszarów wiejskich	11
Wągrowiec	narady z pracownikami	Narady pracowników ZD Wągrowiec	10
Wolsztyn	dokształcanie kadry - stacjonarne	Aktualne zagadnienia doradztwa rolniczego	12
Wolsztyn	narady z pracownikami	Narady z pracownikami	12
Września	narady z pracownikami	Aktualne zagadnienia dotyczące rolnictwa, obszarów wiejskich i pracy doradczej w powiecie.	9
Złotów	narady z pracownikami	Sprawy organizacyjne.	1

Cd. tab.39

Złotów	dokształcanie kadry - stacjonarne	Wnioski o płatności, zmiany i aktualizacje.	2
Złotów	narady z pracownikami	Zadania Zespołu Doradczego i sprawy bieżące zespołu.	6
E	dokształcanie kadry - stacjonarne	Aktualna sytuacja w ubezpieczenia związanych z prowadzeniem gospodarstwa rolnego	1
E	dokształcanie kadry - e-learning	Aktualna sytuacja w ubezpieczeniach związanych z prowadzeniem gospodarstwa rolnego	1
E	dokształcanie kadry - stacjonarne	Analiza finansowa efektów modernizacji gospodarstw rolnych.	2
E	dokształcanie kadry - stacjonarne	Analiza finansowa gospodarstw rolnych prowadzących rachunkowość rolną w systemie Polski FADN na podstawie Raportu Dynamicznego i Porównawczego	2
E	dokształcanie kadry - stacjonarne	Coroczne seminarium z problematyki ekonomicznej, w tym rachunkowości rolnej	8
E	dokształcanie kadry - stacjonarne	Działalność gospodarcza od A do Z	2
E	dokształcanie kadry - stacjonarne	Jednostkowe koszty produkcji mleka krowiego.	1
E	dokształcanie kadry - stacjonarne	Kondycja ekonomiczna gospodarstw rolnych wg kierunku i specjalizacji produkcji rolnej.	1
E	dokształcanie kadry - stacjonarne	Korzyści dla gospodarstw rolnych wynikające z tytułu prowadzenia rachunkowości rolnej na przykładzie Polskiego FADN.	1
E	dokształcanie kadry - stacjonarne	Korzyści dla gospodarstwa rolnego wynikające z tytułu prowadzenia rachunkowości rolnej na przykładzie Polskiego FADN	1
E	dokształcanie kadry - stacjonarne	Koszty eksploatacji maszyn rolniczych w gospodarstwach rolnych	1
E	dokształcanie kadry - stacjonarne	Ile kosztuje eksploatacja maszyn rolniczych w gospodarstwie rolnym?	2
E	dokształcanie kadry - e-learning	Merytoryczne zasady, cel prowadzenia zapisów w formularzach, obsługa programu komputerowego Agrokoszty.	1
E	narady z pracownikami	Narada z doradcami specjalizującymi się, ekonomiści	8
E	narady z pracownikami	Narada z doradcami specjalizującymi się, ekonomika	4

Cd. tab.39

E	narady z pracownikami	Narada z doradcami specjalizującymi się, ekonomika	4
E	narady z pracownikami	narada z doradcami specjalizującymi się - ekonomiści	12
E	narady z pracownikami	Narada z doradcami specjalizującymi się, ekonomiści.	4
E	narady z pracownikami	Narada z pracownikami	4
E	dokształcanie kadry - stacjonarne	Ocena sytuacji ekonomicznej w gospodarstwach rolnych w woj. wielkopolskim na podstawie danych Polski FADN	1
E	dokształcanie kadry - stacjonarne	Planowanie inwestycji majątkowych w gospodarstwie rolnym - warunki i wymogi inwestowania.	2
E	dokształcanie kadry - stacjonarne	Podatek dochodowy w gospodarstwach rolniczych - nowe wyzwania	1
E	dokształcanie kadry - stacjonarne	Podatki w rolnictwie, w tym podatek dochodowy.	1
E	dokształcanie kadry - stacjonarne	Podatki w rolnictwie, w tym wybrane zagadnienia w zakresie podatku dochodowego.	2
E	dokształcanie kadry - stacjonarne	Podatki związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego, w tym podatek VAT plus koncepcja wprowadzenia podatku dochodowego w rolnictwie	2
E	dokształcanie kadry - e-learning	Pomoc krajowa i unijna dla rolników poszkodowanych przez niekorzystne zjawiska atmosferyczne	1
E	dokształcanie kadry - stacjonarne	Poziom i struktura dochodów rodzin rolniczych w gospodarstwach prowadzących rachunkowość rolną w systemie Polski FADN	1
E	dokształcanie kadry - stacjonarne	Rachunkowość rolna instrumentem kształtowania zdolności konkurencyjnej gospodarstw rolnych	2
E	dokształcanie kadry - stacjonarne	Rachunkowość rolnicza w kontekście planu wprowadzenia podatku dochodowego w rolnictwie	1
E	dokształcanie kadry - stacjonarne	Raport indywidualny podstawą analizy działalności gospodarstwa rolnego	1
E	dokształcanie kadry - stacjonarne	Sposoby rozwiązywania problemów ekonomicznych w gospodarstwie rolnym.	1
E	dokształcanie kadry - e-learning	System podatkowy w rolnictwie, w tym podatek VAT.	1

Cd. tab.39

E	dokształcanie kadry - stacjonarne	Sytuacja rynkowa i opłacalność produkcji bydła mięsnego.	1
E	dokształcanie kadry - e-learning	Szacowanie strat - omówienie aktualnej procedury	2
E	dokształcanie kadry - stacjonarne	Ubezpieczenia związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego i produkcji rolnej - stan aktualny.	1
E	dokształcanie kadry - stacjonarne	Wpływ źródłowych danych rachunkowych na wyniki analizy ekonomicznej gospodarstwa rolnego	12
E	dokształcanie kadry - e-learning	Wykorzystanie raportów wynikowych generowanych w gospodarstwach prowadzących rachunkowość rolną w zarządzaniu gospodarstwem rolnym.	1
E	dokształcanie kadry - e-learning	Wykorzystanie raportu indywidualnego jako przykładowego produktu rachunkowości rolnej Polskiego FADN w zarządzaniu gospodarstwem rolnym	1
E	dokształcanie kadry - stacjonarne	Zarządzanie finansami w gospodarstwie rolnym oraz źródła ich pozyskiwania.	1
E	dokształcanie kadry - stacjonarne	Zarządzanie finansami w gospodarstwie rolnym oraz źródła ich pozyskiwania.	1
E	dokształcanie kadry - e-learning	Zarządzanie ryzykiem w gospodarstwie rolnym warunkiem stabilizacji dochodów rolniczych	1
E	dokształcanie kadry - e-learning	Zasady racjonalnego doboru maszyn i urządzeń rolniczych	1
E	dokształcanie kadry - stacjonarne	Zasady zamykania roku obrachunkowego w aspekcie rachunkowości rolnej	5
E	dokształcanie kadry - stacjonarne	Znaczenie dokumentów wynikowych na przykładzie rachunkowości rolnej w systemie Polski FADN w zarządzaniu gospodarstwem rolnym.	1
E	dokształcanie kadry - stacjonarne	Znajomość kosztu użycia maszyn jako możliwość podniesienia dochodu rolniczego	1
E	dokształcanie kadry - stacjonarne	Źródła informacji o rynku rolnym	1
EOŚ	dokształcanie kadry - stacjonarne	Produkcja rolnicza źródłem zanieczyszczenia środowiska - wybrane zagadnienia	1
EOŚ	dokształcanie kadry - e-learning	Czynniki degradujące glebę	1

Cd. tab.39

EOŚ	dokształcanie kadry - e-learning	Dyrektywa azotanowa - działania ograniczające odpływ azotu ze źródeł rolniczych.	1
EOŚ	dokształcanie kadry - stacjonarne	Działania przyjazne środowisku naturalnemu	1
EOŚ	dokształcanie kadry - stacjonarne	Emisja amoniaku z produkcji zwierzęcej.	1
EOŚ	dokształcanie kadry - e-learning	Energetyczne wykorzystanie biomasy.	1
EOŚ	dokształcanie kadry - stacjonarne	Energia biomasy – rośliny energetyczne dla biogazowni rolniczych.	1
EOŚ	dokształcanie kadry - stacjonarne	Energia słońca – kolektory słoneczne.	1
EOŚ	dokształcanie kadry - stacjonarne	Energia wiatru – elektrownie wiatrowe.	1
EOŚ	dokształcanie kadry - stacjonarne	Energia Ziemi - pompy ciepła.	1
EOŚ	dokształcanie kadry - e-learning	Erozja jako czynnik ograniczający żyzność gleb	1
EOŚ	dokształcanie kadry - stacjonarne	Gospodarowanie glebową materią organiczną w rolnictwie.	1
EOŚ	dokształcanie kadry - stacjonarne	Gospodarowanie rolnicze ograniczające degradację środowiska naturalnego (erozja, zakwaszenie, urodzajność itp.)	1
EOŚ	dokształcanie kadry - e-learning	Kolektory słoneczne - budowa, rodzaje, zasada działania.	1
EOŚ	dokształcanie kadry - e-learning	Nadmierne zakwaszenie jako czynnik ograniczający żyzność gleb	1
EOŚ	dokształcanie kadry - stacjonarne	Narada dla doradców specjalizujących się	8
EOŚ	narady z pracownikami	Narada dla doradców specjalizujących się z zakresu rolnictwa ekologicznego	4
EOŚ	narady z pracownikami	Narada dla specjalistów branżowych	4
EOŚ	dokształcanie kadry - stacjonarne	Nowości w ochronie środowiska dotyczące obszarów wiejskich.	1
EOŚ	dokształcanie kadry - e-learning	Ochrona bioróżnorodności w gospodarstwie rolnym.	1
EOŚ	dokształcanie kadry - stacjonarne	Postępowanie z odpadami w gospodarstwie rolnym	1
EOŚ	dokształcanie kadry - e-learning	Pożyteczne mikroorganizmy i ich rola w kształtowaniu żyzności gleby	1

Cd. tab.39

EOŚ	dokształcanie kadry - stacjonarne	Produkcja rolnicza źródłem zanieczyszczenia środowiska	1
EOŚ	dokształcanie kadry - stacjonarne	Program rolno środowiskowy szansą dla środowiska i rolnika	1
EOŚ	dokształcanie kadry - e-learning	Płodozmian - kluczowy element gospodarowania przyjazny środowisku	1
EOŚ	dokształcanie kadry - stacjonarne	Rola gleby w sekwestracji i emisji gazów cieplarnianych.	1
EOŚ	dokształcanie kadry - stacjonarne	Rola trwałych użytków zielonych w ochronie środowiska.	1
EOŚ	dokształcanie kadry - e-learning	Rośliny energetyczne stosowane w biogazowniach rolniczych.	1
EOŚ	dokształcanie kadry - e-learning	Susze jako czynnik kształtujący żyzność gleb.	1
EOŚ	dokształcanie kadry - stacjonarne	Wspólna Polityka Rolna a ochrona środowiska	1
EOŚ	dokształcanie kadry - stacjonarne	Wybrane zagadnienia i nowości z zakresu rolnictwa ekologicznego	4
EOŚ	dokształcanie kadry - stacjonarne	Wybrane zagadnienia z Dyrektywy Azotanowej	2
EOŚ	dokształcanie kadry - stacjonarne	Wybrane zagadnienia z ochrony środowiska	2
EOŚ	dokształcanie kadry - stacjonarne	Wybrane zagadnienia z odnawialnych źródeł energii - energetyczne wykorzystanie biomasy.	1
EOŚ	dokształcanie kadry - stacjonarne	Wybrane zagadnienia z odnawialnych źródeł energii - energia geotermalna	1
EOŚ	dokształcanie kadry - stacjonarne	Wybrane zagadnienia z odnawialnych źródeł energii - energia słoneczna.	1
EOŚ	dokształcanie kadry - stacjonarne	Wybrane zagadnienia z odnawialnych źródeł energii - sposoby zmniejszenia zużycia energii w domu i gospodarstwie rolnym.	1
EOŚ	dokształcanie kadry - e-learning	Wykorzystanie energii słonecznej do celów energetycznych.	1
EOŚ	dokształcanie kadry - e-learning	Zanieczyszczenie powietrza w środowisku rolniczym-źródła i sposoby ich ograniczenia	1
EOŚ	dokształcanie kadry - e-learning	Zanieczyszczenie wody ze źródeł rolniczych i sposoby ich ograniczenia	1
MD	dokształcanie kadry - stacjonarne	Kurs z metodyki i organizacji doradztwa rolniczego	2

Cd. tab.39

MD	narady z pracownikami	Narada kierowników Działów Merytorycznych z przedstawicielami Izby Rolniczej	4
MD	narady z pracownikami	narada kierowników WODR w Poznaniu	12
ROW	dokształcanie kadry - stacjonarne	Co zrobić, żeby uwierzyć w siebie i wzmocnić siebie	1
ROW	dokształcanie kadry - e-learning	Działalność edukacyjna w gospodarstwie agroturystycznym	2
ROW	dokształcanie kadry - e-learning	Dziedziczenie gospodarstw rolnych	1
ROW	dokształcanie kadry - e-learning	Europejski Kodeks Walki z Rakiem	2
ROW	dokształcanie kadry - stacjonarne	Formy prawne prowadzenia działalności gospodarczej	1
ROW	dokształcanie kadry - stacjonarne	Jak przekazać gospodarstwo rolne	1
ROW	dokształcanie kadry - stacjonarne	Jak założyć gospodarstwo agroturystyczne?	1
ROW	dokształcanie kadry - e-learning	Jak założyć koło gospodyń wiejskich	1
ROW	dokształcanie kadry - stacjonarne	Jak założyć własną firmę - rejestracja działalności gospodarczej	1
ROW	narady z pracownikami	narada dla doradców specjalizujących się	4
ROW	narady z pracownikami	narada pracownicza	8
ROW	dokształcanie kadry - stacjonarne	Narada z doradcami specjalizującymi się	4
ROW	narady z pracownikami	Narada z doradcami specjalizującymi się w zagadnieniach grup producentów rolnych	4
ROW	dokształcanie kadry - e-learning	Podatki w pozarolniczej działalności gospodarczej	1
ROW	dokształcanie kadry - stacjonarne	Podatki w pozarolniczej działalności gospodarczej - dochodowy, VAT	1
ROW	dokształcanie kadry - e-learning	Podstawowe wiadomości nt. grup producentów rolnych - I stopień	1
ROW	dokształcanie kadry - e-learning	Podstawowe wiadomości nt. grup producentów rolnych - II stopień	1
ROW	dokształcanie kadry - e-learning	Podstawy prawne prowadzenia działalności turystycznej i agroturystycznej na obszarach wiejskich -stan prawny 2013	1

Cd. tab.39

ROW	dokształcanie kadry - stacjonarne	Pozytywne wzorce pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich	1
ROW	dokształcanie kadry - stacjonarne	Procedura ubiegania się o wpis do rejestru grup producentów rolnych marszałka województwa	1
ROW	dokształcanie kadry - e-learning	Profilaktyka zdrowotna ludności obszarów wiejskich	1
ROW	dokształcanie kadry - stacjonarne	Renty rolnicze	1
ROW	dokształcanie kadry - stacjonarne	Specjalizacja gospodarstw agroturystycznych	1
ROW	dokształcanie kadry - e-learning	Tradycyjne i regionalne produkty wysokiej jakości	1
ROW	dokształcanie kadry - e-learning	Uruchomienie działalności gospodarczej na obszarach wiejskich	1
ROW	dokształcanie kadry - stacjonarne	Wartość odżywcza mięsa	1
ROW	dokształcanie kadry - e-learning	Wielkopolskie zwyczaje i obrzędy	1
ROW	dokształcanie kadry - stacjonarne	Wspieranie przedsiębiorczości w ramach Programu Operacyjnego Ryby	1
ROW	dokształcanie kadry - stacjonarne	Wybór formy gospodarczej dla grupy producentów ze szczególnym uwzględnieniem spółdzielczości.	1
ROW	dokształcanie kadry - stacjonarne	Wybrane działania w ramach pomocy unijnej PROW 2014-2020 - cz. I	2
ROW	dokształcanie kadry - stacjonarne	Wybrane działania w ramach pomocy unijnej PROW 2014-2020 - cz. II	2
ROW	dokształcanie kadry - stacjonarne	Wybrane działania w ramach pomocy unijnej PROW 2014-2020 - cz. III	1
ROW	dokształcanie kadry - stacjonarne	Wybrane zagadnienia dotyczące dziedzictwa kulturowego Wielkopolski	4
ROW	dokształcanie kadry - stacjonarne	Wybrane zagadnienia z profilaktyki i ochrony zdrowia ludności obszarów wiejskich	2
ROW	dokształcanie kadry - stacjonarne	Wybrane zagadnienia z zakresu rozwoju obszarów wiejskich z uwzględnieniem agroturystyki	1
ROW	dokształcanie kadry - stacjonarne	Zasady opracowania aktu założycielskiego ze szczególnym uwzględnieniem spółdzielczości.	1
ROW	dokształcanie kadry - stacjonarne	Zebranie założycielskie grupy producentów i rejestracja w KRS.	1

Cd. tab.39

ROW	dokształcanie kadry - stacjonarne	Żywność i jej znakowanie	1
SPD	narady z pracownikami	Narada z pracownikami	4
SPD	dokształcanie kadry - stacjonarne	Systemy jakości jako czynnik pobudzający wzrost produkcji żywca wieprzowego.	1
SPD	dokształcanie kadry - stacjonarne	Zboża - dobór odmiany i agrotechnika	1
SPD	dokształcanie kadry - wyjazd studyjny	53 Sesja Naukowa IOR PIB w Poznaniu	1
SPD	dokształcanie kadry - stacjonarne	Aspekty genetyczne wpływające na poprawę jakości i opłacalności produkcji żywca wieprzowego.	1
SPD	dokształcanie kadry - stacjonarne	Budowa - eksploatacja samoczynnych oczyszczalni ścieków bytowych	1
SPD	dokształcanie kadry - wyjazd studyjny	Charakterystyka wybranych odmian zbóż ozimych i jarych wpisanych do krajowego rejestru. Najważniejsze elementy agrotechniki zbóż.	1
SPD	dokształcanie kadry - e-learning	Chów i hodowla bydła mięsnego w gospodarstwie rolnym	1
SPD	dokształcanie kadry - e-learning	Czy jest możliwe osiągnięcie plenności gospodarczej loch na poziomie 27 prosiąt rocznie.	1
SPD	dokształcanie kadry - e-learning	Czynniki wpływające na jakość uprawianych warzyw	1
SPD	dokształcanie kadry - e-learning	Czynniki wpływające na podwyższenie jakości owoców	1
SPD	dokształcanie kadry - stacjonarne	Czynniki wpływające na zmniejszenie kosztów produkcji trzody chlewnej.	1
SPD	dokształcanie kadry - stacjonarne	Czynniki wzrostu opłacalności produkcji i efektywności rynku ziemniaka	1
SPD	dokształcanie kadry - wyjazd studyjny	Dni pola - pola doświadczalne zbóż ozimych i jarych, rzepaku, kukurydzy, konsultacje z przedstawicielami nauki w Pawłowicach	1
SPD	dokształcanie kadry - stacjonarne	Dużo wody dobrej jakości w produkcji bydła.	1
SPD	dokształcanie kadry - e-learning	Długość tylców a jakość drewna.	1
SPD	dokształcanie kadry - stacjonarne	Gospodarka pastwiskowa jako źródło tanich pasz, zdrowia i kondycji zwierząt oraz cenny element krajobrazu	1

Cd. tab.39

SPD	dokształcanie kadry - e-learning	Higiena na każdym etapie produkcji mleka.	1
SPD	dokształcanie kadry - e-learning	Integrowana metoda ograniczenia sprawców chorób zbóż (na przykładzie pszenicy ozimej)	1
SPD	dokształcanie kadry - stacjonarne	Integrowana ochrona roślin - Dobór herbicydów do zwalczania chwastów	1
SPD	dokształcanie kadry - stacjonarne	Integrowana ochrona roślin - rozpoznawanie patogenów i ich efektywne zwalczanie	1
SPD	dokształcanie kadry - stacjonarne	Integrowana ochrona roślin - Rozpoznawanie i efektywne zwalczanie chorób i szkodników roślin	1
SPD	dokształcanie kadry - stacjonarne	Integrowana ochrona roślin - rozpoznawanie i efektywne zwalczanie chorób i szkodników w uprawach.	1
SPD	dokształcanie kadry - stacjonarne	Integrowana ochrona roślin ogrodnich	1
SPD	dokształcanie kadry - stacjonarne	Metody zwalczania patogenów i szkodników w uprawach ziemniaka, a jakość bulw	1
SPD	dokształcanie kadry - wyjazd studyjny	Najnowsze osiągnięcia hodowlane ZD IZ PIB Pawłowice, ocena wartości hodowlanej świń BLUB i ocena wartości tucznej i rzeźnej	1
SPD	narady z pracownikami	Narada z doradcami specjalizującymi się	14
SPD	narady z pracownikami	Narada z doradcami specjalizującymi się	4
SPD	narady z pracownikami	Narada z pracownikami	16
SPD	dokształcanie kadry - stacjonarne	Nowe techniki ochrony roślin	1
SPD	dokształcanie kadry - stacjonarne	Nowoczesna gospodarka pasieczna	1
SPD	dokształcanie kadry - wyjazd studyjny	Nowoczesne metody zarządzania stadem bydła mlecznego	1
SPD	dokształcanie kadry - stacjonarne	Nowości odmianowe w produkcji sadowniczej	1
SPD	dokształcanie kadry - wyjazd studyjny	Nowości odmianowe w sadach - Sad Doświadczalny Instytutu Ogrodnictwa w Dąbrowicach	1
SPD	dokształcanie kadry - stacjonarne	Nowości w produkcji zbóż.	1
SPD	dokształcanie kadry - stacjonarne	Nowości w uprawie warzyw	1

Cd. tab.39

SPD	dokształcanie kadry - stacjonarne	Ocena użytkowości mlecznej krów-raporty wynikowe kontroli.	1
SPD	dokształcanie kadry - wyjazd studyjny	Odmiany warzyw, które warto uprawiać - szkolenie wyjazdowe	1
SPD	dokształcanie kadry - stacjonarne	Odnawianie zdegradowanych łąk i pastwisk w gospodarstwach konwencjonalnych i ekologicznych	1
SPD	dokształcanie kadry - stacjonarne	Organizacja i prowadzenie stad bydła mięsnego	1
SPD	dokształcanie kadry - stacjonarne	Podłoże popieczarkowe jako nawóz w uprawie warzyw	1
SPD	dokształcanie kadry - stacjonarne	Pokrycia budynków eternitem - jak rozwiązać problem do 2032 roku?	2
SPD	dokształcanie kadry - e-learning	Porejestrowe Doświadczalnictwo Odmianowe	1
SPD	dokształcanie kadry - stacjonarne	Prawidłowa gospodarka na trwałych lub przemiannych użytkach zielonych gwarantem wysokich plonów tanich pasz gospodarskich	1
SPD	dokształcanie kadry - stacjonarne	Prawidłowe sporządzanie pasz pełnoporcjowych dla świń we własnym zakresie.	1
SPD	dokształcanie kadry - stacjonarne	Prawidłowe zakiszanie ziarna kukurydzy na cele paszowe dla trzody chlewnej.	1
SPD	dokształcanie kadry - stacjonarne	Pro-środowiskowe metody konserwacji pasz z użytków zielonych	1
SPD	dokształcanie kadry - stacjonarne	Profilaktyka schorzeń kończyn i racic u bydła.	1
SPD	dokształcanie kadry - stacjonarne	Przygotowanie rodzin pszczelich do wykorzystania pożytków	1
SPD	dokształcanie kadry - e-learning	Rola i znaczenie mikroelementów w utrzymaniu wysokiego statusu zdrowotnego stada świń.	1
SPD	dokształcanie kadry - stacjonarne	Rośliny jagodowe wczoraj, dziś i jutro	1
SPD	dokształcanie kadry - stacjonarne	Skażenie pasz mikrootoksynami - szkodliwość mikotoksyn, zapobieganie skażeniom, sposoby detoksykacji.	1
SPD	dokształcanie kadry - stacjonarne	System żywienia tuczników paszami płynnymi.	1
SPD	dokształcanie kadry - e-learning	Systemy wspomagające podejmowanie decyzji w ochronie roślin	1

Cd. tab.39

SPD	dokształcanie kadry - e-learning	Słoma, jako ważne źródło reprodukcji glebowej materii organicznej.	1
SPD	dokształcanie kadry - e-learning	Trawy w uprawie polowej	1
SPD	dokształcanie kadry - stacjonarne	Uprawa ziemniaków na różne kierunki użytkowania	1
SPD	dokształcanie kadry - stacjonarne	Urodzajność, a zasobność glebowej materii organicznej.	1
SPD	dokształcanie kadry - stacjonarne	Warunki dobrego przezimowania zbóż ozimych.	1
SPD	dokształcanie kadry - stacjonarne	Ważne aspekty żywienia bydła opasowego	1
SPD	dokształcanie kadry - stacjonarne	Wprowadzenie OSN-ów na terenie całego kraju, a istniejące płyty obornikowe - zbiorniki na gnojówkę i gnojowicę i silosy kiszonkowe	2
SPD	dokształcanie kadry - stacjonarne	Wybrane zagadnienia z produkcji zwierzęcej - bydło	1
SPD	dokształcanie kadry - stacjonarne	Wykorzystanie agrowłókniny w uprawie warzyw	1
SPD	dokształcanie kadry - stacjonarne	Wykorzystanie pasz odpadowych w żywieniu świń sposobem obniżenia kosztów produkcji.	1
SPD	dokształcanie kadry - wyjazd studyjny	Wymagania sanitarno -wet. dla producentów mleka a produkcja mleka wysokiej jakości	1
SPD	dokształcanie kadry - wyjazd studyjny	XX Krajowe Dni Ziemniaka ODR Poświętne	1
SPD	dokształcanie kadry - stacjonarne	Zapobieganie chorobom gruczołu mlekowego.	1
SPD	dokształcanie kadry - stacjonarne	Zbiorniki do przechowywania zbóż w gospodarstwach rolnych - przegląd, co kupić i zamontować w gospodarstwie	1
SPD	dokształcanie kadry - e-learning	Znaczenie roślin motylkowych	1
IT	narady z pracownikami	Narada pracowników działu IT	4
IT	dokształcanie kadry - stacjonarne	Warsztaty - System eWODR	1
IT	dokształcanie kadry - stacjonarne	Warsztaty - Systemy informatyczne WODR, strona www.wodr.poznan.pl	2
ZF	dokształcanie kadry - stacjonarne	Metodyka wykonywania oceny gospodarstwa rolnego w związku z dostosowaniem do wymagań cross-compliance	10

Cd. tab.39

ZF	narady z pracownikami	Narada z pracownikami w sprawie rozliczania projektów	3
ZF	dokształcanie kadry - stacjonarne	Zasady sporządzenia biznesplanów dla gospodarstwa rolnego	5
ZF	dokształcanie kadry - stacjonarne	Szkolenie dla doradców obsługujących sprzęt do pomiarów w ramach cross-compliance	2
ZF	dokształcanie kadry - stacjonarne	Zasady sporządzenia biznesplanów dla gospodarstwa rolnego	10
Suma:			763

Tab.40. Zestawienie ilościowe dokształcania kadry w 2013 r. (szkolenia zewnętrzne, organizowane m.in. przez Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie)

Podnoszenie kwalifikacji na szkoleniach zewnętrznych		
Temat	Liczba osób uczestnicząca w szkoleniu	Działy/ ZD w powiatach
11 Krajowe warsztaty szkoleniowo-organizacyjne Polski FADN	3	E
53 Sesja Naukowa IOR – PIB w Poznaniu	1	SPD
Analiza gospodarstwa rolniczego z uwzględnieniem wymagań higieny produkcji, dobrostanu zwierząt i ochrony środowiska	33	Jarocin, Koło, Kościan, Nowy Tomyśl, Oborniki, Ostrzeszów, Piła, Rawicz, Pleszew, Szamotuły, Śrem, Kalisz, Słupca, Złotów, Poznań, Środa, Chodzież, Grodzisk, Gostyń, Krotoszyn, Leszno, Międzychód, Turek, Wolsztyn, Września, Gniezno, Kępno, Konin, Ostrów, Wągrowiec, Czarnków-Trzcianka
Animatory-opiekunowie wsi - innowacyjne wsparcie dla rozwoju lokalnych społeczności konkretnej miejscowości	1	ROW
Archiwizowanie dokumentacji - UE	1	AG
Aspekty prawne i podatkowe w podejmowaniu i prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich	1	Wolsztyn
Bilansowanie żywienia bydła mlecznego o wysokiej wydajności w systemie INRA	10	Chodzież, Koło, Krotoszyn, Rawicz, Słupca, SPD, Środa, Nowy Tomyśl, Kępno

Cd. tab.40

Czas pracy, ewidencja czasu pracy, urlopy - zmiany w 2013 r.	2	KOP
Delegacje	2	KS
Dni pola - pola doświadczalne zbóż ozimych i jarych, rzepaku, kukurydzy, konsultacje z przedstawicielami nauki w Pawłowicach	1	SPD
Dyscyplina finansów publicznych	1	KS
Działania obligatoryjne i fakultatywne na obszarach Natura 2000	1	EOŚ
Działania środowiskowe w nowej perspektywie finansowej	1	EOŚ
Finanse i inwestycje w gospodarstwie rolnym	1	ZF
Funkcjonowanie gospodarstw edukacyjnych w krajowej sieci współpracy	1	ROW
Funkcjonowanie i organizacja grup producentów na rynku owoców i warzyw. Zasady przygotowania i opracowania oraz obsługa Programu Operacyjnego	1	ROW
Funkcjonowanie i organizacja grup producentów rolnych – dzień dzisiejszy i perspektywy.	3	ROW, Poznań, Gniezno
Integrowana ochrona roślin	34	Chodzież, Czarnków-Trzcianka, Gniezno, Gostyń, Grodzisk, Jarocin, Kalisz, Kępno, Koło, Konin, Kościan, Leszno, Międzychód, Krotoszyn, Piła, Rawicz, Słupca, Nowy Tomyśl, Oborniki, Ostrów, Ostrzeszów, Pleszew, Poznań, Szamotuły, Śrem, Środa, Turek, Wągrowiec, Wolsztyn, Września, Złotów, SPD
Inwestowanie na obszarach NATURA 2000	1	Chodzież
Jedenaste Krajowe Warsztaty Szkoleniowe Polskiego FADN	1	E
Kodeks pracy -zmiany w 2013 r.	1	KOP
Konferencja Pszczelarska ŚODR	1	SPD
Konferencja Wdrożeniowa Nauka-Praktyce	1	SPD
Konferencja z ochrony roślin Firmy DuPont	1	SPD
Konferencja z zakresu rachunkowości rolnej Polski FADN	1	E

Cd. tab.40

Krajowy Program Rozwoju Pszczelarstwa na lata 2011-2013	1	SPD
Małe Projekty i Odnowa Wsi - aktywizacja mieszkańców, kreowanie i rozliczanie operacji w ramach PROW 2007-2013	1	ZF
Międzynarodowa konferencja naukowa dotycząca nowych zagrożeń, prewencji i zwalczania chorób świń.	1	SPD
Międzynarodowe Targi Green Power seminarium	1	EOŚ
Międzynarodowe Targi Ochrony środowiska POLEKO - seminarium	1	EOŚ
Możliwości wsparcia rozwoju obszarów wiejskich w latach 2014-2020	2	ZF
Możliwości wsparcia rozwoju obszarów wiejskich w latach 2014-2020	2	Gostyń, ROW
Możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii w gospodarstwach rolnych	10	Jarocin, Kościan, Ostrów, Wolsztyn, Turek, Śrem, Września, EOŚ
Nauka na rzecz rolnictwa ekologicznego	1	EOŚ
Nowoczesne technologie produkcji mleka -budynki, wyposażenie, zarządzanie stadem	1	Środa
Nowoczesne technologie produkcji trzody chlewnej - budynki, wyposażenia, zarządzanie systemem.	2	SPD, Słupca
Nowoczesne technologie w chowie bydła mlecznego	10	Chodzież, Kępno, Nowy Tomyśl, Koło, Krotoszyn, Rawicz, Słupca, Środa, SPD
Obsługa oprogramowania dla wydawnictw - program INDESIGN, PHOTOSHOP z elementami fotografii cyfrowej	2	MD, PW
Ochrona danych osobowych w 2013 r. - zmiany	1	KOP
Ochrona wybranych gatunków upraw sadowniczych metodami ekologicznymi	1	Koło
Ochrona wybranych gatunków upraw warzywniczych metodami ekologicznymi	1	Krotoszyn
Odnawialne Źródła Energii	1	Śrem
Odnawialne źródła energii w świetle nowych uwarunkowań prawnych	1	EOŚ
Organizacja Archiwum - nowe przepisy	1	AG
Pasze wyprodukowane w gospodarstwie a ich efektywne wykorzystanie	1	SPD

Cd. tab.40

Pasze wyprodukowane w gospodarstwie a ich efektywne wykorzystanie.	2	Nowy Tomyśl, SPD
Podatek dochodowy w gospodarstwie rolnym (w tym prowadzenie zapisów rachunkowych na potrzeby ewidencji zdarzeń gospodarczych w gospodarstwie)	9	E, ZF
Podstawy finansów i zarządzania w przedsiębiorstwach zlokalizowanych na obszarach wiejskich	10	Chodzież, Gniezno, Gostyń, Koło, Nowy Tomyśl, Ostrzeszów, ROW, ZF
Postęp biologiczny w hodowli roślin	2	SPD
Pozytywne wzorce pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich	1	Koło
Praktyczne aspekty zarządzania ryzykiem w jednostkach sektora finansów publicznych	1	Dyrektor
Praktyczne wykorzystanie i wdrażanie wyników badań naukowych do zastosowania w produkcji sadowniczej	1	SPD
Praktyczne wykorzystanie i wdrażanie wyników badań naukowych do zastosowania w produkcji roślinnej	1	SPD
Praktyczne wykorzystanie i wdrożenie wyników badań naukowych do zastosowania w produkcji warzywniczej	1	SPD
Praktyczne wykorzystanie wyników badań w produkcji zwierzęcej.	1	SPD
Prawo pracy - zmiany w 2013 r.	2	KOP
Prawo zamówień publicznych	1	AG
Programy informatyczne stosowane w produkcji rolniczej	2	SPD, IT
Propagowanie postaw prozdrowotnych i zdrowego stylu życia wśród mieszkańców obszarów wiejskich.	1	Koło
Płace, ZUS, Podatki	4	KS
Rachunkowość rolnicza w gospod. rolnych po 2013 roku	1	Chodzież
Renty i emerytury w 2013 r.	3	KOP
Rolnictwo ekologiczne	1	Krotoszyn
Rolnictwo ekologiczne - kurs podstawowy	1	Piła
Rolnictwo ekologiczne w nowej perspektywie finansowej	1	EOŚ
Rolnictwo wobec zmian klimatu	1	EOŚ
Seminarium dotyczące nowych technologii w chowie i hodowli świń.	1	SPD
Sesja Naukowa Instytutu Ochrony Roślin Państwowego Instytutu Badawczego	2	SPD

Cd. tab.40

Specjalista d/s majątku trwałego	1	AG
Środki trwałe	1	AG
Środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne w jednostkach sektora finansów publicznych.	1	AG
Szkolenie kandydatów na doradców rolnośrodowiskowych	1	EOŚ
Uprawa ziemniaka w systemie integrowanej ochrony i produkcji	1	Międzychód
Ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych - wprowadzenie do zagadnienia	1	MD
VI Ogólnopolskie Warsztaty Metodyki Doradztwa dla kierowników Działów Metodyki Doradztwa Szkoleń i Wydawnictw	1	MD
Windykacja należności	2	KS
Wspólna Polityka Rolna UE 2014-2020 - kierunki rozwoju wynikające z prawodawstwa europejskiego	3	EOŚ, ZF
Wspólna Polityka Rolna UE 2014-2020 - kierunki wsparcia rolnictwa i obszarów wiejskich. Drobne gospodarstwa rolne podstawą zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich	1	ROW
Wydatki strukturalne	1	KS
XI krajowe warsztaty szkoleniowo-organizacyjne Polskiego FADN.	1	E
XI Warsztaty Szkoleniowe Polskiego FADN	1	E
XV Ogólnopolskie Sympozjum Agroturystyczne	3	Złotów, ROW
XXII Spotkanie Sadownicze	1	Kalisz
Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych w 2013 r. - zmiany	3	KOP
Zależności pomiędzy EFS, EFRR oraz EFRROW w aspekcie rozwoju obszarów wiejskich	2	ROW, ZF
Zamówienia publiczne	1	AG
Zarządzanie dokumentacją w Archiwum	1	AG
Zarządzanie ryzykiem w jednostkach sektora finansów publicznych - wprowadzenie do zagadnienia	1	I za-ca
Zastosowanie innowacyjnych metod rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich	1	ROW
Zmiany VAT	3	KS
Zmiany w programie program rolnośrodowiskowy w ramach PROW 2007-2013	1	EOŚ

Cd. tab.40

Zmiany w programie rolnośrodowiskowym	1	EOŚ
Forum Finansów Publicznych	1	KS
Suma:	232	

4.14. ANALIZA JEDNOSTKOWA KOSZTÓW PRODUKCJI OPRACOWYWANA PRZEZ WODR W POZNANIU

Tab.41. Analiza jednostkowa kosztów produkcji

Analiza jednostkowa kosztów produkcji		
Rodzaj produkcji	Wyszczególnienie	Liczba
roślinna	buraki cukrowe	28
	buraki pastewne	9
	facelia	3
	groch polny (peluszka)	5
	jęczmień jary	32
	jęczmień ozimy	31
	kiszonka z kukurydzy - silos	11
	kiszonka ze słonecznika - silos	2
	kukurydza na ziarno	31
	lucerna na kiszonkę	5
	mieszanka zbóż jarych	30
	mieszanka zbożowo-strączkowa	31
	owies	31
	proso	3
	pszenica jara	31
	pszenica ozima	32
	pszenżyto jare	31
	pszenżyto ozime	31
	rzepak ozimy	31
	siano łąkowe	6
	sianokiszonka	7
	sorgo	2
	tytoń	1
	uprawy ekologiczne	5
	wiklina	2
	zielonka traw z motylkowymi	4
	zielonka z kukurydzy	5

Cd. tab.41

	zielonka z lucerny	5
	zielonka z traw	5
	zielonka z żyta	5
	ziemniaki jadalne	31
	ziemniaki skrobiowe	9
	żyto	31
	łubin na nasiona	5
zwierzęca	bydło opasowe	10
	drób	8
	króliki	2
	mleko	15
	produkcja prosiąt	10
	żywiec wieprzowy - cykl otwarty	10
	żywiec wieprzowy - cykl zamknięty	11
ogrodnicza	borówka amerykańska	2
	burak ćwikłowy	4
	cebula	4
	chmiel	2
	fasola szparagowa	3
	jabłko	5
	kapusta pekińska	2
	kapusta w gruncie	4
	kiszonka z traw silos	10
	kukurydza cukrowa	3
	kwiaty	1
	leszczyna	2
	malina	2
	marchew	5
	ogórecznik	1
	ogórek gruntowy	5
	ogórek szklarniowy	4
	pieczarki	2

Cd. tab.41

	pietruszka korzeń	2
	pomidor szklarniowy	5
	pomidor w uprawie polowej	6
	por	4
	seler	5
	śliwa	5
	szparagi	2
	truskawka	4
	wiśnie/czereśnie	5
Suma:		696

4.15. INNA DZIAŁALNOŚĆ DORADCZA

Tab.42. Działalność doradcza WODR w Poznaniu

Działalność doradcza	
Rodzaj działalności	Liczba
ankiety agrobazar	1410
ceny materiału siewnego i środków ochrony roślin	210
doświadczalnictwo	3
inna działalność doradcza	2464
kalkulacje rolnicze	157
meldunek trzodowy	1364
meldunki żniwne	1546
metodyka IP	2
monitoring agroturystyczny	123
monitoring cen (tygodniowy)	3867
monitoring fitosanitarny	55
notowania cen (miesięczne)	1569
notowania cen targowiskowych (dla ZSRIR)	875
notowania cen usług mechanizacyjnych	165
ocena przezimowania upraw	295
plony i ceny (komisja klęskowa)	507
porada doradcza w Gospodarstwie Demonstracyjnym	417
próbne wykopki ziemniaków	232
szacunek plonów	332
udział w Wielkopolskim Zespole Porejstrowego Doświadczalnictwa Odmianowego	2
Suma:	15595

4.16. DZIAŁALNOŚĆ DORADCZA KOMERCYJNA

Tab.43. Planowana działalność doradcza komercyjna WODR w Poznaniu

Działalność doradcza	
Rodzaj działalności	Liczba
FADN	1925
plany CC	39
plany dla GPR	25
plany RS	770
płatności obszarowe	10139
wnioski PROW 2007-2013	149
wnioski RS	1808
inne komercyjne	958
Suma:	15813

4.17. DZIAŁALNOŚĆ CENTRÓW

Tab.44. Zestawienie metod doradczych realizowanych w Centrach

Organizacja masowych form upowszechniania (szkolenia niekomercyjne dla rolników)					
Centrum	Metoda	Temat	Organizator	Liczba	Termin
CEW	pokaz	Integrowane metody ograniczenia patogenów (chorób, szkodników, chwastów) w roślinach uprawnych.	Pleszew	1	II kwartał
CEW	pokaz	Pokaz poletek demonstracyjnych roślin uprawnych z listy zalecanych odmian	SPD	1	II kwartał
CEW	demonstracja	Agrotechnika roślin uprawnych z LZO	SPD	1	II kwartał
CEW	demonstracja	Integrowana ochrona roślin (zbóż, rzepaku, ziemniaków).	Pleszew	1	III kwartał
CEW	masowe formy	Dziedzictwo kulinarne-tradycyjnie, smacznie, zdrowo.	Pleszew	1	II kwartał
CEW	spotkanie środowiskowe	Spotkanie środowiskowe	Pleszew	1	I kwartał
CEW	wykład	Aktualności FADN	Pleszew	1	I kwartał
CEW	wykład	Aktualności FADN	Pleszew	1	II kwartał
CEW	wykład	Aktualności FADN	Pleszew	1	IV kwartał
CEW	wykład	Działania rolnośrodowiskowe w gospodarstwie rolnym.	Pleszew	1	I kwartał
CEW	wykład	Kulinarne dziedzictwo - Potrawy kuchni wielkopolskiej	Pleszew	1	II kwartał
CEW	wykład	Nowości w rolnictwie	Pleszew	1	I kwartał
CEW	wykład	Wymagania ochrony środowiska w gospodarstwie rolnym.	Pleszew	1	I kwartał
CEW	wykład	Zastosowanie praktyczne kalkulacji rolniczych w prowadzeniu gospodarstw rolnych	Pleszew	1	I kwartał
CEW	wykład specjalisty	Czy wiem co jem?	Pleszew	1	II kwartał
CEW	wykład specjalisty	Korzyści dla gospodarstwa rolnego wynikające z tytułu prowadzenia rachunkowości rolnej na przykładzie Polskiego FADN	Pleszew	1	I kwartał
CEW	wykład specjalisty	Ile kosztuje eksploatacja maszyn rolniczych w gospodarstwie rolnym?	Pleszew	1	I kwartał

Cd. tab.44

CEW	wykład specjalisty	Podatki związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego, w tym podatek VAT plus koncepcja wprowadzenia podatku dochodowego w rolnictwie	Pleszew	1	I kwartał
CEW	wykład specjalisty	Sposoby zmniejszenia zużycia energii w domu i gospodarstwie rolnym (wykład na konferencji).	EOŚ	1	IV kwartał
CEW	wykład specjalisty	Zasady organizacji i funkcjonowania grup producentów i organizacji producentów w oparciu o przepisy o organizacji rynków owoców i warzyw	Pleszew	1	I kwartał
CEW	podsumowanie powiatowe	Podsumowanie działalności Zespołu Doradczego za rok 2012	Pleszew	1	II kwartał
CEW	lokalna grupa dyskusyjna	Ochrona roślin.	Pleszew	1	IV kwartał
CEW	targi rolnicze	Jesienne Targi Rolno-Ogrodnicze AGROMARSZ	CEW	1	IV kwartał
CEW	targi rolnicze	Letnie Targi Rolno-Ogrodnicze AGROMARSZ	CEW	1	II kwartał
CEW	targi rolnicze	Marszewskie Dni Pola	CEW	1	II kwartał
CEW	targi rolnicze	VI Włociańskie Zawody w Powożeniu Zaprzęgami Konnymi	CEW	1	II kwartał
CEW	targi rolnicze	Wiosenne Targi Rolno-Ogrodnicze AGROMARSZ	CEW	1	I kwartał
CEW	targi rolnicze	XXV Regionalna Wystawa Koni Hodowlanych	CEW	1	II kwartał
CEW	konferencja	Budownictwo pasywne i energooszczędne	EOŚ	1	IV kwartał
CWS	pokaz	Integrowane metody ograniczenia patogenów (chorób, szkodników, chwastów) w roślinach uprawnych	Nowy Tomysł	1	II kwartał
CWS	pokaz	Metody wychowu użytkowych matek pszczelich dla potrzeb własnych pasieki	SPD	1	II kwartał
CWS	pokaz	Metody wychowu użytkowych matek pszczelich dla potrzeb własnych pasieki	SPD	1	III kwartał
CWS	pokaz	Pokaz poletek demonstracyjnych roślin uprawnych z listy zalecanych odmian	SPD	1	II kwartał

Cd. tab.44

CWS	demonstracja	Agrotechnika roślin uprawnych z LZO	SPD	1	II kwartał
CWS	demonstracja	Kolekcja roślin energetycznych.	EOŚ	1	II kwartał
CWS	demonstracja	Ocena wartości użytkowej matek pszczelich	SPD	1	III kwartał
CWS	wyjazd studyjny	Rasy bydła opasowego – Wielkopolskie Targi Rolnicze Sielinko	Śrem	1	II kwartał
CWS	wyjazd studyjny	Regionalna Wystawa Rolnicza w Sielinku	Śrem	1	II kwartał
CWS	wyjazd studyjny	Regionalna Wystawa Zwierząt	Krotoszyn	1	II kwartał
CWS	wyjazd studyjny	Targi rolnicze – Regionalna Wystawa Zwierząt	Śrem	1	II kwartał
CWS	wyjazd studyjny	Targi Sielinko	Międzychód	1	II kwartał
CWS	wyjazd studyjny	Wielkopolskie Targi Rolnicze Sielinko	Piła	1	II kwartał
CWS	seminarium	Wielkopolskie Forum Pszczelarzy	SPD	1	II kwartał
CWS	masowe formy	Dni kukurydzy	CWS	1	III kwartał
CWS	masowe formy	Dni Pola Zboża	CWS	1	III kwartał
CWS	masowe formy	Forum Miłośników Psów Pasterskich	CWS	1	II kwartał
CWS	masowe formy	Forum Pszczelarskie	CWS	1	II kwartał
CWS	masowe formy	Pokaz Zwierząt Futerkowych	CWS	1	IV kwartał
CWS	masowe formy	Przedźniwna ocena kolekcji zbóż	Nowy Tomyśl	1	II kwartał
CWS	masowe formy	Wystawa Rolnicza Sielinko	Poznań	1	II kwartał
CWS	spotkanie środowiskowe	Kierunki działalności w pracy doradczej – spotkanie środowiskowe	Nowy Tomyśl	1	III kwartał
CWS	wykład	Ochrona środowiska w aspekcie realizacji programów rolnośrodowiskowych na terenie powiatu nowotomyskiego	Nowy Tomyśl	1	II kwartał
CWS	wykład	Charakterystyka nowych odmian zbóż	Międzychód	1	II kwartał
CWS	wykład	Metody ograniczania występowaniu oraz zwalczanie patogenów glebowych zwłaszcza nicieni w uprawie warzyw korzeniowych	Nowy Tomyśl	1	II kwartał

Cd. tab.44

CWS	wykład	Nowości w produkcji trzody chlewnej	Nowy Tomyśl	1	III kwartał
CWS	wykład	Wpływ warunków dobrostanu na zdrowie trzody chlewnej	Nowy Tomyśl	1	IV kwartał
CWS	wykład	Wybrane zagadnienia z zakresu wzajemnej zgodności (cross-compliance)	Nowy Tomyśl	1	IV kwartał
CWS	wykład	Wykorzystanie komputera i internetu w zarządzaniu gospodarstwem rolnym i pozyskiwaniu informacji.	Nowy Tomyśl	1	I kwartał
CWS	wykład specjalisty	Omówienie i prezentacja listy zalecanych odmian roślin uprawnych	Nowy Tomyśl	1	II kwartał
CWS	wykład specjalisty	Podatki w działalności gospodarczej - dochodowy i VAT	Nowy Tomyśl	1	I kwartał
CWS	wykład specjalisty	Poprawa genetyki prosiąt gwarancją uzyskania wysokich przyrostów	Nowy Tomyśl	1	IV kwartał
CWS	wykład specjalisty	Pozyskiwanie produktów pszczelich wysokiej jakości	Nowy Tomyśl	1	I kwartał
CWS	wykład specjalisty	Właściwy dobór i montaż wentylatorów w chlewniach „głęboka ściółka”	CWS	1	IV kwartał
CWS	podsumowanie powiatowe	Omówienie działalności WODR i ZD NWT	Nowy Tomyśl	1	I kwartał
CWS	lokalna grupa dyskusyjna	Panel dyskusyjny LGD	Nowy Tomyśl	1	IV kwartał
CWS	lokalna grupa dyskusyjna	Panel dyskusyjny LGD – ochrona roślin	Nowy Tomyśl	1	I kwartał
CWS	targi rolnicze	Regionalna Wystawa Zwierząt Hodowlanych	Śrem	1	II kwartał
CWS	targi rolnicze	Wielkopolskie Targi Rolnicze	CWS	1	II kwartał
CWE	pokaz	Integrowane metody ograniczenia patogenów (chorób, szkodników, chwastów) w roślinach uprawnych	Rawicz	1	II kwartał
CWE	pokaz	Pokaz poletek demonstracyjnych roślin uprawnych z listy zalecanych odmian	SPD	1	II kwartał
CWE	pokaz	Zioła i przyprawy - zastosowanie w żywieniu	ROW	1	IV kwartał

Cd. tab.44

CWE	demonstracja	Agrotechnika roślin uprawnych z LZO	SPD	1	II kwartał
CWE	demonstracja	Integrowana ochrona roślin uprawnych (zbóż, rzepaku, ziemniaków).	Rawicz	1	IV kwartał
CWE	konkurs upowszechnieniowy	Domowe ciasta	ROW	1	IV kwartał
CWE	seminarium	Forum Kobiet	ROW	1	IV kwartał
CWE	seminarium	Poprawa efektywności produkcji zbóż ozimych i jarych	CWE	1	II kwartał
CWE	seminarium	Święto Szparaga	CWE	1	II kwartał
CWE	seminarium	Uprawa szparagów	CWE	1	II kwartał
CWE	spotkanie środowiskowe	Spotkania środowiskowe	Rawicz	1	III kwartał
CWE	wykład	Cross compliance w gospodarstwie rolnym	Rawicz	1	I kwartał
CWE	wykład	Obsługa programu dopłaty bezpośrednie, zasady wypełniania wniosków (wykład dla doradców ZD Rawicz)	Rawicz	1	I kwartał
CWE	wykład specjalisty	Co warto wiedzieć o olejach w codziennej diecie	ROW	1	IV kwartał
CWE	wykład specjalisty	Dbajmy o warzywny ogród przydomowy	ROW	1	IV kwartał
CWE	wykład specjalisty	Działania przyjazne środowisku naturalnemu (wykład w ramach Forum Kobiet)	ROW	1	IV kwartał
CWE	wykład specjalisty	Integrowana ochrona roślin - zwalczanie chwastów w roślinach uprawnych	Rawicz	1	I kwartał
CWE	podsumowanie powiatowe	Podsumowanie działalności Zespołu Doradczego w powiecie rawickim za rok 2012	Rawicz	1	I kwartał
CWE	lokalna grupa dyskusyjna	Integrowana ochrona roślin	Rawicz	1	II kwartał
CWE	lokalna grupa dyskusyjna	Integrowana ochrona roślin	Rawicz	1	IV kwartał
CWE	targi rolnicze	Biała Sobota	CWE	1	I kwartał
CWE	targi rolnicze	Regionalne Targi Rolnicze Gołaszyn-Wiosna 2013	CWE	1	II kwartał
CWE	targi rolnicze	Wielkopolska Wieś Zaprasza	CWE	1	III kwartał

Tab.45. Zestawienie dokształcania kadry realizowanych w Centrach

Organizacja masowych form upowszechniania (dokształcanie kadry)					
Centrum	Metoda	Temat	Organizator	Liczba	Termin
CEW	narady z pracownikami	Narada z doradcami specjalizującymi się	SPD	1	I kwartał
CEW	narady z pracownikami	Narada z doradcami specjalizującymi się	SPD	1	II kwartał
CEW	narady z pracownikami	narada z doradcami specjalizującymi się	SPD	1	III kwartał
CEW	narady z pracownikami	Narada z doradcami specjalizującymi się - Ekonomika	E	1	I kwartał
CEW	narady z pracownikami	Narada z doradcami specjalizującymi się - Ekonomika	E	1	II kwartał
CEW	narady z pracownikami	Narada z doradcami specjalizującymi się - Ekonomika	E	1	III kwartał
CEW	narady z pracownikami	Narada z doradcami specjalizującymi się - Ekonomika	E	1	IV kwartał
CEW	narady z pracownikami	Narada z doradcami specjalizującymi się - ekonomika	E	1	I kwartał
CEW	narady z pracownikami	Narada z doradcami specjalizującymi się - ekonomika	E	1	II kwartał
CEW	narady z pracownikami	Narada z doradcami specjalizującymi się - ekonomika	E	1	III kwartał
CEW	narady z pracownikami	Narada z doradcami specjalizującymi się - ekonomika	E	1	IV kwartał
CEW	narady z pracownikami	Narada z pracownikami	SPD	1	I kwartał
CEW	narady z pracownikami	Narada z pracownikami	SPD	1	II kwartał
CEW	narady z pracownikami	Narada z pracownikami	SPD	1	III kwartał
CEW	narady z pracownikami	Narada z pracownikami	SPD	1	IV kwartał

Cd. tab.45

CEW	narady z pracownikami	Narada z pracownikami w sprawie rozliczania projektów	ZF	1	III kwartał
CEW	narady z pracownikami	Rozliczanie zadań, przekazywanie nowości pracownikom	Pleszew	6	I kwartał
CEW	dokształcanie kadry - stacjonarne	Systemy jakości jako czynnik pobudzający wzrost produkcji żywca wieprzowego.	SPD	1	II kwartał
CEW	dokształcanie kadry - stacjonarne	Aktualna sytuacja w ubezpieczenia związanych z prowadzeniem gospodarstwa rolnego	E	1	IV kwartał
CEW	dokształcanie kadry - stacjonarne	Analiza finansowa gospodarstw rolnych prowadzących rachunkowość rolną w systemie Polski FADN na podstawie Raportu Dynamicznego i Porównawczego	E	1	III kwartał
CEW	dokształcanie kadry - stacjonarne	Budowa - eksploatacja samoczynnych oczyszczalni ścieków bytowych	SPD	1	II kwartał
CEW	dokształcanie kadry - stacjonarne	Działalność gospodarcza od A do Z	E	1	II kwartał
CEW	dokształcanie kadry - stacjonarne	Integrowana ochrona roślin - Dobór herbicydów do zwalczania chwastów	SPD	1	I kwartał
CEW	dokształcanie kadry - stacjonarne	Integrowana ochrona roślin - rozpoznawanie patogenów i ich efektywne zwalczanie	SPD	1	I kwartał
CEW	dokształcanie kadry - stacjonarne	Korzyści dla gospodarstwa rolnego wynikające z tytułu prowadzenia rachunkowości rolnej na przykładzie Polskiego FADN	E	1	III kwartał
CEW	dokształcanie kadry - stacjonarne	Ile kosztuje eksploatacja maszyn rolniczych w gospodarstwie rolnym?	E	1	I kwartał

Cd. tab.45

CEW	dokształcanie kadry - stacjonarne	Podatki związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego, w tym podatek VAT plus koncepcja wprowadzenia podatku dochodowego w rolnictwie	E	1	I kwartał
CEW	dokształcanie kadry - stacjonarne	Pokrycia budynków eternitem - jak rozwiązać problem do 2032 roku?	SPD	1	I kwartał
CEW	dokształcanie kadry - stacjonarne	Poziom i struktura dochodów rodzin rolniczych w gospodarstwach prowadzących rachunkowość rolną w systemie Polski FADN	E	1	II kwartał
CEW	dokształcanie kadry - stacjonarne	Prawidłowe sporządzanie pasz pełnoporcjowych dla świń we własnym zakresie.	SPD	1	II kwartał
CEW	dokształcanie kadry - stacjonarne	Prawidłowe zakiszenie ziarna kukurydzy na cele paszowe dla trzody chlewnej.	SPD	1	III kwartał
CEW	dokształcanie kadry - stacjonarne	Skażenie pasz mikro toksynami – szkodliwość mikotoksyn, zapobieganie skażeniom, sposoby detoksykacji.	SPD	1	II kwartał
CEW	dokształcanie kadry - stacjonarne	System żywienia tuczników paszami płynnymi.	SPD	1	III kwartał
CEW	dokształcanie kadry - stacjonarne	Szkolenie audytorów wewnętrznych systemu kontroli zarządczej i zarządzania jakością w WODR	ZF	1	I kwartał
CEW	dokształcanie kadry - stacjonarne	Szkolenie dla doradców obsługujących sprzęt do pomiarów w ramach cross-compliance	ZF	1	I kwartał
CEW	dokształcanie kadry - stacjonarne	Warunki dobrego przezimowania zbóż ozimych.	SPD	1	III kwartał

Cd. tab.45

CEW	dokształcanie kadry - stacjonarne	Wprowadzenie OSN-ów na terenie całego kraju, a istniejące płyty obornikowe - zbiorniki na gnojówkę i gnojowicę i silosy kiszonkowe	SPD	1	III kwartał
CEW	dokształcanie kadry - stacjonarne	Wpływ źródłowych danych rachunkowych na wyniki analizy ekonomicznej gospodarstwa rolnego	E	2	IV kwartał
CEW	dokształcanie kadry - stacjonarne	Zasady zamykania roku obrachunkowego w aspekcie rachunkowości rolnej	E	1	I kwartał
CEW	dokształcanie kadry - stacjonarne	Zbiorniki do przechowywania zbóż w gospodarstwach rolnych - przegląd, co kupić i zamontować w gospodarstwie	SPD	1	IV kwartał
CEW	dokształcanie kadry - wyjazd studyjny	Dni pola - pola doświadczalne zbóż ozimych i jarych, rzepaku, kukurydzy, konsultacje z przedstawicielami nauki w Pawłowicach	SPD	1	II kwartał
CWS	narady z pracownikami	narada dla doradców specjalizujących się	EOŚ	1	II kwartał
CWS	narady z pracownikami	narada dla doradców specjalizujących się	EOŚ	1	III kwartał
CWS	narady z pracownikami	narada kierowników WODR w Poznaniu	MD	12	I kwartał
CWS	narady z pracownikami	narada pracownicza	ROW	1	III kwartał
CWS	narady z pracownikami	narada pracownicza	ROW	1	IV kwartał
CWS	narady z pracownikami	Narada z doradcami specjalizującymi się	ROW	1	I kwartał
CWS	narady z pracownikami	narada z doradcami specjalizującymi się	SPD	1	I kwartał
CWS	narady z pracownikami	Narada z doradcami specjalizującymi się	SPD	1	II kwartał
CWS	narady z pracownikami	narada z doradcami specjalizującymi się	SPD	1	IV kwartał

Cd. tab.45

CWS	narady z pracownikami	Narada z pracownikami w sprawie rozliczania projektów	ZF	1	I kwartał
CWS	narady z pracownikami	Sprawy bieżące - działalność WODR	Nowy Tomyśl	1	I kwartał
CWS	narady z pracownikami	Sprawy bieżące - działalność WODR	Nowy Tomyśl	1	II kwartał
CWS	dokształcanie kadry - stacjonarne	Produkcja rolnicza źródłem zanieczyszczenia środowiska - wybrane zagadnienia	EOŚ	1	II kwartał
CWS	dokształcanie kadry - stacjonarne	Zboża - dobór odmiany i agrotechnika	SPD	1	I kwartał
CWS	dokształcanie kadry - stacjonarne	Co zrobić, żeby uwierzyć w siebie i wzmocnić siebie	ROW	1	III kwartał
CWS	dokształcanie kadry - stacjonarne	Coroczne seminarium z problematyki ekonomicznej, w tym rachunkowości rolnej	E	1	IV kwartał
CWS	dokształcanie kadry - stacjonarne	Czynniki wzrostu opłacalności produkcji i efektywności rynku ziemniaka	SPD	1	II kwartał
CWS	dokształcanie kadry - stacjonarne	Energia biomasy – rośliny energetyczne dla biogazowni rolniczych.	EOŚ	1	II kwartał
CWS	dokształcanie kadry - stacjonarne	Europejski Kodeks Walki z Rakiem	ROW	1	IV kwartał
CWS	dokształcanie kadry - stacjonarne	Formy prawne prowadzenia działalności gospodarczej	ROW	1	III kwartał
CWS	dokształcanie kadry - stacjonarne	Gospodarowanie glebową materią organiczną w rolnictwie.	EOŚ	1	II kwartał
CWS	dokształcanie kadry - stacjonarne	Gospodarowanie rolnicze ograniczające degradację środowiska naturalnego (erozja, zakwaszenie, urodzajność itp.)	EOŚ	1	II kwartał

Cd. tab.45

CWS	dokształcanie kadry - stacjonarne	Integrowana ochrona roślin - Rozpoznawanie i efektywne zwalczanie chorób i szkodników roślin	SPD	1	IV kwartał
CWS	dokształcanie kadry - stacjonarne	Integrowana ochrona roślin - rozpoznawanie i efektywne zwalczanie chorób i szkodników w uprawach.	SPD	1	IV kwartał
CWS	dokształcanie kadry - stacjonarne	Jak przekazać gospodarstwo rolne	ROW	1	IV kwartał
CWS	dokształcanie kadry - stacjonarne	Kurs z metodyki i organizacji doradztwa rolniczego	MD	2	I kwartał
CWS	dokształcanie kadry - stacjonarne	Metody zwalczania patogenów i szkodników w uprawach ziemniaka, a jakość bulw	SPD	1	I kwartał
CWS	dokształcanie kadry - stacjonarne	Narada dla doradców specjalizujących się	EOŚ	1	II kwartał
CWS	dokształcanie kadry - stacjonarne	Narada z doradcami specjalizującymi się	ROW	1	II kwartał
CWS	dokształcanie kadry - stacjonarne	Narada z doradcami specjalizującymi się	ROW	1	III kwartał
CWS	dokształcanie kadry - stacjonarne	Narada z doradcami specjalizującymi się	ROW	1	IV kwartał
CWS	dokształcanie kadry - stacjonarne	Nowoczesna gospodarka pasieczna	SPD	1	II kwartał
CWS	dokształcanie kadry - stacjonarne	Nowości w ochronie środowiska dotyczące obszarów wiejskich.	EOŚ	1	III kwartał
CWS	dokształcanie kadry - stacjonarne	Nowości w produkcji zbóż.	SPD	1	IV kwartał
CWS	dokształcanie kadry - stacjonarne	Ocena sytuacji ekonomicznej w gospodarstwach rolnych w woj. wielkopolskim na podstawie danych Polski FADN	E	1	IV kwartał

Cd. tab.45

CWS	dokształcanie kadry - stacjonarne	Podatki w pozarolniczej działalności gospodarczej - dochodowy, VAT	ROW	1	IV kwartał
CWS	dokształcanie kadry - stacjonarne	Przygotowanie rodzin pszczelich do wykorzystania pożytków	SPD	1	I kwartał
CWS	dokształcanie kadry - stacjonarne	Renty rolnicze	ROW	1	II kwartał
CWS	dokształcanie kadry - stacjonarne	Rola gleby w sekwestracji i emisji gazów cieplarnianych.	EOŚ	1	III kwartał
CWS	dokształcanie kadry - stacjonarne	Specjalizacja gospodarstw agroturystycznych	ROW	1	III kwartał
CWS	dokształcanie kadry - stacjonarne	Szkolenie audytorów wewnętrznych systemu kontroli zarządczej i zarządzania jakością w WODR	ZF	1	II kwartał
CWS	dokształcanie kadry - stacjonarne	Szkolenie dla doradców obsługujących sprzęt do pomiarów w ramach cross-compliance	ZF	1	I kwartał
CWS	dokształcanie kadry - stacjonarne	Warsztaty - System eWODR	IT	1	I kwartał
CWS	dokształcanie kadry - stacjonarne	Warsztaty - Systemy informatyczne WODR, strona www.wodr.poznan.pl	IT	2	I kwartał
CWS	dokształcanie kadry - stacjonarne	Wartość odżywcza mięsa	ROW	1	I kwartał
CWS	dokształcanie kadry - stacjonarne	Wpływ źródłowych danych rachunkowych na wyniki analizy ekonomicznej gospodarstwa rolnego	E	2	IV kwartał
CWS	dokształcanie kadry - stacjonarne	Wspólna Polityka Rolna a ochrona środowiska	EOŚ	1	III kwartał
CWS	dokształcanie kadry - stacjonarne	Wybrane działania w ramach pomocy unijnej PROW 2014-2020 - cz. II	ROW	1	III kwartał

Cd. tab.45

CWS	dokształcanie kadry - stacjonarne	Wybrane działania w ramach pomocy unijnej PROW 2014-2020 - cz. III	ROW	1	IV kwartał
CWS	dokształcanie kadry - stacjonarne	Wybrane zagadnienia z ochrony środowiska	EOŚ	1	II kwartał
CWS	dokształcanie kadry - stacjonarne	Wybrane zagadnienia z ochrony środowiska	EOŚ	1	III kwartał
CWS	dokształcanie kadry - stacjonarne	Wybrane zagadnienia z odnawialnych źródeł energii - energetyczne wykorzystanie biomasy.	EOŚ	1	II kwartał
CWS	dokształcanie kadry - stacjonarne	Wybrane zagadnienia z profilaktyki i ochrony zdrowia ludności obszarów wiejskich	ROW	1	I kwartał
CWS	dokształcanie kadry - stacjonarne	Wybrane zagadnienia z profilaktyki i ochrony zdrowia ludności obszarów wiejskich	ROW	1	II kwartał
CWS	dokształcanie kadry - stacjonarne	Wybrane zagadnienia z zakresu rozwoju obszarów wiejskich z uwzględnieniem agroturystyki	ROW	1	IV kwartał
CWS	dokształcanie kadry - stacjonarne	Zasady zamykania roku obrachunkowego w aspekcie rachunkowości rolnej	E	1	I kwartał
CWS	dokształcanie kadry - stacjonarne	Żywność i jej znakowanie	ROW	1	III kwartał
CWE	narady z pracownikami	Bieżące zalecenia do pracy doradczej, rozliczenie poprzedniego miesiąca	Rawicz	12	I kwartał
CWE	narady z pracownikami	Narada z pracownikami w sprawie rozliczania projektów	ZF	1	IV kwartał
CWE	dokształcanie kadry - stacjonarne	Wpływ źródłowych danych rachunkowych na wyniki analizy ekonomicznej gospodarstwa rolnego	E	2	IV kwartał

5. Współpraca z organizacjami i instytucjami działającymi na rzecz obszarów wiejskich i rolnictwa

Realizacja zadań statutowych jest związana ze współpracą z wieloma organizacjami i instytucjami działającymi na rzecz wsi i rolnictwa. Dzięki współpracy z administracją rządową i samorządową oraz związkami i organizacjami zawodowymi rolników możliwa jest realizacja powierzonych zadań.

5.1. Współpraca z Samorządem Województwa Wielkopolskiego

Współpraca między Wielkopolskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Poznaniu a Samorządem Województwa Wielkopolskiego dotyczy wspólnego działania w zakresie strategii rozwoju województwa oraz opiniowania najważniejszych spraw dotyczących problemów wsi i rolnictwa. Współpraca z Urzędem Marszałkowskim, a w szczególności z Departamentem Rolnictwa i Rozwoju Wsi polega na wspólnych działaniach w zakresie przekazywania przez WODR danych dotyczących sytuacji rolnictwa, w tym rynków rolnych oraz analiz i opracowań tematycznych, upowszechniania dorobku rolnictwa i walorów regionu oraz tradycji w produkcji poprzez organizowane konkursy.

Ponadto WODR w Poznaniu współpracuje z Departamentem Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego w zakresie promocji wydarzeń realizowanych w ramach Planu Działania Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich. Współdziałanie będzie dotyczyło również wykorzystania kadry wykładowców podczas konferencji i szkoleń organizowanych przez WODR w Poznaniu.

Tematem współpracy z Departamentem Geodezji, Kartografii i Gospodarki Mieniem Urzędu Marszałkowskiego dotyczyć będzie gospodarowania środkami województwa na prace związane z ochroną, rekultywacją i poprawą jakości gruntów rolnych.

Współpraca z Wielkopolskim Zarządem Melioracji i Urządzeń Wodnych obejmuje zagadnienia poprawy stosunków wodnych w rolnictwie.

Przedstawiciele Departamentu Urzędu Marszałkowskiego oraz Wielkopolskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych będą uczestniczyć w naradach kadry kierowniczej WODR w Poznaniu. Współpraca z samorządem Województwa Wielkopolskiego dotyczyć będzie również udziału w imprezach masowych organizowanych przez WODR w Poznaniu.

5.2. Współpraca z samorządem terytorialnym gmin i powiatów

Współpraca obejmuje m.in. wspólne działanie w zakresie realizacji strategii rozwoju gmin i powiatów. Doradcy uczestnicząc w sesjach rad powiatowych i gminnych omawiają problemy i zagadnienia dotyczące rolnictwa. Pracownicy angażują się w prace komisji konkursowych w ramach konkursów organizowanych przez Urzędy Gmin i Starostwa Powiatowe, uczestniczą w sesjach i posiedzeniach komisji rolnictwa. Zaangażowanie doradców dotyczy także wyceny strat wynikających z zaistniałych klęsk żywiołowych.

Samorządy wspomagają WODR w Poznaniu w zakresie realizacji wybranych zadań doradczych, współdziałając w organizacji imprez okolicznościowych i kulturalnych.

5.3. Współpraca z Wielkopolską Izbą Rolniczą

Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu ściśle współpracuje z samorządem rolniczym. Celem tej współpracy jest ustalenie i realizacja wspólnych działań oraz wymiana informacji, doświadczeń dotyczących aktualnych potrzeb i problemów środowiska rolniczego. Planowane współdziałanie pomiędzy instytucjami dotyczyć będzie, m.in. pozyskiwania funduszy unijnych dotyczących szkoleń, zagadnień związanych z sytuacją wsi i rolnictwa, analizą kosztów produkcji, działania na rzecz tworzenia grup producenckich, czy rynków zbytu. Współpraca będzie polegała na wspólnej realizacji wykładów dla rolników, doradców i pracowników Izby oraz wyjazdów studyjnych oraz współorganizacji imprez masowych.

5.4. Współpraca z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Ministerstwem Środowiska

Pozyskiwanie aktualnych informacji związanych z prawodawstwem, aktualną polityką państwa w obszarze wsi i rolnictwa oraz zasad wspierania gospodarstw rolnych i obszarów wiejskich to główne zagadnienia dotyczące współpracy WODR w Poznaniu z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Współpraca z Ministerstwem Środowiska obejmuje pozyskiwanie informacji dotyczących prawa, zarówno w zakresie zapobiegania, jak i ograniczania zanieczyszczeń w gospodarstwach rolnych i na obszarach wiejskich.

5.5. Współpraca z Wielkopolskim Urzędem Wojewódzkim

Współpraca z Wydziałem Infrastruktury i Środowiska Urzędu Wojewódzkiego polega na działaniach w zakresie realizacji zadań zleconych przez administrację rządową, a także przekazywaniu informacji i opracowań (m.in. przebieg prac w rolnictwie, kalkulacja kosztów jednostkowych określonych kierunków produkcji rolnej). Doradcy Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Poznaniu biorą udział w pracach komisji ds. klęsk żywiołowych, w naradach i szkoleniach. W zakresie ograniczenia zagrożeń epidemiologicznych WODR w Poznaniu współpracuje także z Wydziałem Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Województwa Wielkopolskiego.

5.6. Współpraca z innymi instytucjami pracującymi na rzecz wsi i rolnictwa

Oddział Regionalny Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Poznaniu – współpraca obejmować będzie m.in. przekazywanie informacji o kierunkach działalności ARiMR, pomocy w przygotowaniu wniosków i biznesplanów dla rolników ubiegających się o dotację w ramach programów PROW 2007-2013, wspólną organizację szkoleń dla doradców.

Agencja Rynku Rolnego, Oddział Terenowy w Poznaniu – współpraca dotyczyć będzie pozyskiwania informacji rynkowych oraz informacji o systemach kwotowania produkcji, programach pomocowych finansowanych ze środków krajowych i unijnych, czy też dopłatach do materiału siewnego.

Agencja Nieruchomości Rolnych – współpraca w zakresie przekazywania informacji o aktualnej sytuacji w obrocie ziemią.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Poznaniu – współpraca dotyczyć będzie organizacji kursów z zakresu stosowania środków ochrony roślin dla rolników wykonujących zabiegi ochrony roślin sprzętem naziemnym oraz pozyskiwania bieżących informacji, zaleceń i najnowszych przepisów dotyczących bezpieczeństwa sanitarnej ochrony roślin i produkcji integrowanej. Współpraca dotyczyć będzie podejmowanych działań w zakresie integrowanej ochrony roślin.

Wojewódzki Inspektorat Weterynarii w Poznaniu – współpraca obejmować będzie przekazywanie informacji o stanie zagrożenia podstawowymi jednostkami chorobowymi w obszarze weterynarii.

Wojewódzka Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Poznaniu SANEPID – współpraca będzie dotyczyła pozyskiwania informacji związanych z postępowaniem w gospodarstwach rolnych w obliczu zagrożenia epizootycznego. Dodatkowo uzyskiwane będą informacje w zakresie badań wody, gleby i ziemiopłodów z gospodarstw ekologicznych, bezpieczeństwa żywności przy produkcji produktów regionalnych, tradycyjnych oraz żywienia gości w gospodarstwach agroturystycznych.

Okręgowa Stacja Chemiczno Rolnicza w Poznaniu – współpraca będzie obejmować przekazywanie informacji o właściwościach chemicznych gleb na podstawie wykonywanych analiz oraz współdziałanie w ramach oceny stanu środowiska na obszarach szczególnie narażonych.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska – przekazywanie informacji o aktualnym stanie środowiska.

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu i Wrocławiu – współpraca będzie polegać na organizowaniu szkoleń i seminariów dla doradców i rolników w zakresie realizacji Dyrektywy Azotanowej oraz na wymianie informacji dotyczących w/w zadania.

Związki Zawodowe Rolników, Kółek i Organizacji Wiejskich – w zakresie organizacji szkoleń oraz szukania rozwiązań bieżących problemów mieszkańców wsi i rolników.

Związki branżowe producentów rolnych – wspólne działania będą polegać na organizowaniu wystaw zwierząt oraz wymianie doświadczeń i przekazywaniu informacji.

- Krajowa Rada Drobiarstwa – Izba Gospodarcza w Warszawie, Dział Hodowli i Oceny Drobiu w Poznaniu,
- Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka w Warszawie, Oddział Regionalny w Poznaniu,
- Polski Związek Hodowców i Producentów Bydła Mięsnego,
- Polski Związek Hodowców i Producentów Gęsi,
- Polski Związek Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej POLSUS w Poznaniu,
- Regionalny Związek Hodowców Owiec i Kóz w Poznaniu,
- Związek Hodowców Koni Wielkopolskich,
- Związek Kółek i Organizacji Rolniczych,
- Krajowy Związek Grup Producentów Rolnych – Izba Gospodarcza.

Polski Związek Pszczelarski – realizacja Krajowego Programu Wsparcia Pszczelarstwa, współpraca w zakresie realizacji szkoleń i konferencji.

Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i Państwowa Inspekcja Pracy – współpraca dotyczyć będzie pozyskiwania informacji w zakresie zasad bezpiecznej pracy w rolnictwie oraz możliwości uczestnictwa w szkoleniach oraz organizacji konkursów.

Urząd Statystyczny w Poznaniu – prowadzenie szacunków roślin uprawnych, spisów kwartalnych i oceny upraw.

Polskie Towarzystwo Agronomiczne – pozyskiwanie informacji w zakresie nauk agronomicznych oraz współpraca w zakresie organizacji szkoleń, wyjazdów szkoleniowych.

Redakcje radia i telewizji oraz lokalnymi mediami – w zakresie informowania o podejmowanych działaniach na rzecz mieszkańców wsi i rolników, imprezach masowych organizowanych przez WODR, prezentacji gospodarstw rolnych należących do Sieci Gospodarstw Demonstracyjnych utworzonych w WODR w Poznaniu.

Spółdzielnie – współpraca w zakresie informacji cenowych dotyczących usług rolniczych, wynajem sal na kursy, szkolenia.

- Spółdzielnia „Grupy Wielkopolskie”,
- Spółdzielnie Mleczarskie,
- Spółdzielnie Kółek Rolniczych.

Stowarzyszenia – współpraca ze stowarzyszeniami dotyczyć będzie działań w zakresie organizacji wykładów dla rolników i mieszkańców obszarów wiejskich, pokazów, imprez masowych, konkursów i seminariów, konsultacji oraz wymiany doświadczeń oraz propagowania wśród mieszkańców obszarów wiejskich strategii i działań podjętych przez LGD. WODR w Poznaniu współpracuje, m.in. z:

- Stowarzyszenie „Kraina nad Notecią”,
- Agroturystyczne stowarzyszenie Ziemi Ostrzeszowskiej,
- Organizacja Turystyczna Szlak Piastowski,
- Stowarzyszenie Kół Gospodyń Wiejskich w Wielichowie,
- Lider Zielonej Wielkopolski,
- Szamotulskie Stowarzyszenie Agroturystyczne,

- Lokalna Grupa Rybacka „Warta-Noteć”,
- Stowarzyszenie „Puszcza Notecka”.

Koła Gospodyń Wiejskich – współpraca dotyczy pomocy w organizacji szkoleń, konkursów oraz masowych imprez – gminnych i powiatowych.

Polska Izba Produktu Regionalnego i Lokalnego – organizacja wojewódzkiego finału konkursu „Nasze Kulinarne Dziedzictwo”, popularyzacja wytwarzania produktów regionalnych przez mieszkańców obszarów wiejskich, zwrócenie uwagi na możliwości uzyskania dodatkowego źródła dochodu w gospodarstwie poprzez wytwarzanie produktów lokalnych.

Hodowla Roślin Smolice, Hodowla Roślin Strzelce – współpraca w zakresie doboru najnowszych odmian roślin uprawnych do praktyki rolniczej, szkolenia dla doradców i rolników.

Banki – konsultacje w zakresie wymogów i procedur ubiegania się o kredyty preferencyjne, pozyskiwanie niezbędnych informacji w zakresie kredytowania inwestycji w gospodarstwach rolnych.

5.7. Współpraca z placówkami naukowymi i oświatowymi

Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, Oddział w Poznaniu, Krakowie i Radomiu – współpraca z Centrum Doradztwa Rolniczego w zakresie szkolenia kadry doradczej Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego, wymiany materiałów dydaktyczno – szkoleniowych i informacyjnych.

Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu – współpraca będzie polegać na pozyskiwaniu informacji dotyczących nowych trendów w rolnictwie oraz na udziale w seminariach, konferencjach organizowanych przez Uniwersytet Przyrodniczy. Ponadto WODR w Poznaniu będzie udzielał pomocy studentom przy zbieraniu informacji m.in. do prac magisterskich i doktorskich, a także przyjmował chętne osoby na praktyki studenckie.

Szkoła Główna Handlowa – Instytut Rozwoju Gospodarczego – badania prowadzone za pośrednictwem ankiet.

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy – współpraca będzie realizowana w zakresie wdrażania i upowszechniania rachunkowości rolnej

według systemu Polskiego FADN. Prowadzone będą badania w ramach Systemu Zbierania Danych o Produktach Rolniczych AGROKOSZTY.

Uniwersytet Rolniczy w Krakowie, Katedra Żywienia Zwierząt – współpraca będzie polegać na pozyskaniu zaleceń merytorycznych z zakresu oceny wartości pokarmowej pasz z uwzględnieniem nowych systemów ich wartościowania.

Instytut Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego, Zakład Przetwórczy Zbóż i Piekarnictwa w Warszawie – całoroczna analiza próbek ziarna, w celu wykonania oceny technologicznej odmian uprawianych w Wielkopolsce.

Instytut Zootechniki w Balicach k/Krakowa, Zakład Doświadczalny w Pawłowicach – współpraca będzie związana z uzyskiwaniem najnowszych informacji na temat produkcji zwierzęcej oraz na udziale w szkoleniach, konferencjach i seminariach organizowanych przez Instytut, przeprowadzanie ankiet w wytypowanych gospodarstwach nastawionych na produkcję mleka i żywca wieprzowego.

Wielkopolskie Centrum Hodowli i Rozrodu Zwierząt w Poznaniu, z siedzibą w Tulcach – współpraca w zakresie poprawy genetycznej pogłowia zwierząt i efektywności produkcji zwierzęcej, a także organizacji wystaw zwierząt hodowlanych.

Instytut Ochrony Roślin – Państwowy Instytut Badawczy w Poznaniu – współpraca będzie polegać na uczestnictwie w szkoleniach, konferencjach i spotkaniach. Dodatkowo uzyskiwane będą bieżące informacje dotyczące ochrony roślin w formie publikacji i materiałów szkoleniowych oraz realizacji wdrożenia dotyczącego wspomagania decyzji w zwalczaniu zarazy ziemniaczanej (wdrażanie programu Neg Fry). Współpraca w zakresie badania aspektów ekonomicznych w ochronie roślin i rolnictwa ekologicznego (analiza kosztów ochrony roślin w kosztach bezpośrednich uprawa rolniczych). Udział w realizacji zadań współfinansowanych ze źródeł zewnętrznych.

Centralny Ośrodek Badań Roślin Uprawnych w Słupi Wielkiej – korzystanie z wydawnictw i opracowań dotyczących zalecanych odmian w rejonie Wielkopolski na podstawie wyników Porejestrów Doświadczeń Odmianowych, udział w szkoleniach i konferencjach organizowanych przez COBORU.

Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Państwowy Instytut Badawczy w Radzikowie – wymiana doświadczeń, udział w szkoleniach, pobieranie prób.

Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach – Państwowy Instytut Badawczy

– współpraca będzie dotyczyła wymiany doświadczeń na temat oprogramowania tworzonego przez Instytut wykorzystywanego w doradztwie (bilans azotu i plan nawożenia).

Instytut Warzywnictwa w Skierniewicach, Instytut Sadownictwa i Kwiaciarstwa w Skierniewicach – wyjazdy doradców i rolników na szkolenia, przesyłanie materiałów wykorzystywanych w pracy doradczej.

Inne instytuty naukowo – badawcze – współpraca w organizowaniu szkoleń, seminariów oraz wymianie informacji.

- Instytut Mleczarstwa,
- Przemysłowy Instytut Maszyn Rolniczych,
- Instytut Nawozów Sztucznych,
- Instytut Ogrodnictwa, w tym Oddział Pszczelnictwa w Puławach,
- Instytut Przemysłu Mięsnego i Tłuszczowego,
- Instytut Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich,
- Instytut Żywności i Żywienia.

W ramach współpracy ze **szkołami rolniczymi** podejmowane będą działania obejmujące zapoznanie młodzieży z działalnością doradczą Ośrodka. Do udziału w szkoleniach, seminariach, pokazach i imprezach masowych zapraszane będzie grono pedagogiczne wraz z uczniami. Podczas takich spotkań uczestnicy zapoznawani będą z osiągniętymi wynikami prac upowszechnieniowych oraz zostaną wskazane gospodarstwa, które kwalifikują się do odbywania praktyk uczniowskich, a także odbywania praktyk w Zespołach Doradczych w powiatach, Centrach oraz centrali Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Poznaniu.

6. Wykaz skrótów

ARiMR	- Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
ARR	- Agencja Rynku Rolnego
BHP	- Bezpieczeństwo i Higiena Pracy
CC – cross compliance	- Zasada Wzajemnej Zgodności
COBORU	- Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych
CWE w Gołszynie	- Centrum Wystawowo – Edukacyjne w Gołszynie
CEW w Marszewie	- Centrum Edukacyjno – Wystawowe w Marszewie
CWS w Sielinku	- Centrum Wystawowo – Szkoleniowe w Sielinku
E	- Dział Ekonomiki
EOŚ	- Dział Ekologii i Ochrony Środowiska
GPR	- Grupa Producentów Rolnych
IP	- Integrowana Produkcja
IR	- Izba Rolnicza
IT	- Dział Zastosowań Teleinformatyki
KOP	- Dział Kadr i Organizacji Pracy
KRUS	- Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego
KS	- Dział Finansowo – Księgowy
LZO	- Lista Zalecanych Odmian
MD	- Dział Metodyki Doradztwa
OSN	- Obszary Szczególnie Narażone
PL FADN	- Polski System Rachunkowości Rolnej
PDOiR	- Porejestrowe Doświadczalnictwo Odmianowe i Rolnicze
PW	- Dział Promocji i Wydawnictw
ROW	- Dział Rozwoju Obszarów Wiejskich, Przedsiębiorczości i Agroturystyki
SPD	- Dział Systemów Produkcji Rolnej, Standardów Jakościowych i Doświadczalnictwa
WODR	- Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu
ZD w powiecie	- Zespół Doradczy w powiecie
ZF	- Dział Projektów i Zadań Komercyjnych
ZSRIR	- Zintegrowany System Rolniczej Informacji Rynkowej

Załącznik 1

Badanie potrzeb doradczych rolników i mieszkańców obszarów wiejskich

Ankieta jest anonimowa

- I. Proszę o podanie tematyki do realizacji przez WODR w Poznaniu ważnej dla rozwoju Pani (Pana) gospodarstwa (przedsiębiorstwa) w ramach szkoleń, demonstracji i wdrożeń, pokazów, szkoleń wyjazdowych i innych.

Proszę podać po 3 tematy.

1. **Szkolenia:**

-
-
-

2. **Demonstracje i wdrożenia:**

-
-
-

3. **Pokazy:**

-
-
-

4. **Szkolenia wyjazdowe:**

-
-
-

5. **Inne (np. Dni Pola, Targi):**

-
-
-

- II. Jakie metody realizowane przez WODR w Poznaniu uważa Pani (Pan) za najbardziej efektywne w przekazywaniu wiedzy, umiejętności i informacji:

1. Szkolenia specjalistyczne		*
2. Szkolenia informacyjne		*
3. Szkolenia wyjazdowe		*
4. Wdrożenia		*
5. Demonstracje		*
6. Pokazy		*
7. Imprezy masowe		*

*cena w skali: 1-dostateczna, 2-dobra, 3-bardzo dobra

III. WODR w Poznaniu planuje przekazywać wiedzę, informacje oraz komunikaty bezpośrednio dla rolników i mieszkańców wsi drogą elektroniczną (e-mail).

1. Jak ocenia Pani (Pan) tą propozycję. Proszę o uwagi, komentarze.

.....

.....

.....

.....

.....

2. Proszę podać konkretne informacje jakie Pani (Pan) chciałby otrzymywać.

.....

.....

.....

.....

IV. WODR w Poznaniu oprócz działań statutowych prowadzi działalność komercyjną wynikającą z *Ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego*. Z jakiego rodzaju usług oferowanych przez WODR w Poznaniu zamierza Pani (Pan) skorzystać?

.....

.....

.....

Miejsce wypełnienia ankiety:

Powiat

Gmina

Data

Ankietowany:

Rolnik

☐

Mieszkaniec obszarów wiejskich

☐